

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Octombrie, Noiembrie, Decembrie 2022 (Anul XIV) Nr.164-165-166

Revistă de Literatură și Artă

octombrie-noiembrie-decembrie 2022 (Anul XIV) Nr. 10-11-12 (164-165-166) - 114 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **A.S.P.R.A.**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

10-11-12 / 2022

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Denisa Lepădatu
Redactori: A. G. Secară, Tănase Dănilă, Grigore Grigore, Mihaela Avram, Dan Ion Sanda, Lucia Pătrașcu, Cristina Roșu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Laura Ilinca (Paris), Carmen Racoviță (București), Lidia Grosu (R. Moldova), Ligia Popa (Cluj Napoca), Silvia Curteanu (Iași), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania)
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro
Telefon: **0726 337376**
ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro

Tel: +40 (0)726 337376

- o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF etc.) și să conțină diacritice.
- o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).
- o În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul tuturor materialelor publicate.

**Literatură
și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: Denisa Lepădatu (p.3), Arsenie Augustin (p.5), Mihai Merticaru (p.14), Maria Anastasiu (p.28), Otilia Ardeleanu (p.29), Ionuț Pande (p.36), Adriana Apostol (p.36), Viorel Dodan (p.39), Mónica Tóth (p.41), Maria Filipoiu (p.42), Daniel Corbu (p.44), Alexandru Cazacu (p.44), Pablo Naruda (p.50), Ioan Romeo Roșianu (p.54), Mihaela Poduț Ienuțaș (p.60), Adrian George Itoafă (p.65), Constantin Bejenaru-Beco (p.66), Eugenia Rada Ioniță (p.72), Nina Viciriu (p.78), Melania Cuc (p.83), Ella Leynard (p.88), Marian Vișescu (p.90), Cătălina Hașotti (p.91), Mihaela Vaida (p.95), Paula Bârsan (p.109)

Proză: Paul Sănpetru: Refracție în fugă / Așchia / Recital de clipe lacustre (p.6), Florin Logreșteanu: Celebritatea nu se obține fără riscuri (p.11), Marian Drumur: Meandre aproape impresioniste (p.15), Marin Năstase: Tunarii (p.18), Mioara Păguțe: Poveste de septembrie (p.37), Petre Rău: Tatăl vinului meu (p.37), Mihaela Băbușanu: Ana și Mihai (p.43), Bogdana Baci: Credință și iubire (p.43) / Lună plină (p.77), Dan Ion Sanda: Nemțoaica Mihaela Shitenhelm (p.56), Constantin Arcu: O zi confuză pentru tânărul pensionar (p.67), Dumitru Băluță: Refugiu (p.80), Dan Plăeșu: Un gând verde-albăstrui (p.92) / Aritmetică simplă (p.93), Gabi Gabrinov: Ghicitoarea (p.104), Timur Chiș: Mirosul laptelui (p.106)

Cronică de carte: Tase Dănilă: Vremuri în flăcări de Ion Croitoru (p.26), Ionel Necula: Cărămida lui Culiță Ioan Ușurelu (p.48) / Mihaela Gudană - Cu mine, aici (p.49) / Geanina Birlădeanu - reporter la pandemie (p.85), Constanța Sylvia Hârceagă: Sunt sonat la nunta mea sau Metafora vieții poetului Stejărel Ionescu (p.87), Alexandru Cazacu: Scutierul agapelor din Sud (p.102), Constantin Bejenaru-Beco: Ștefan Zăvoiu - Prozatorul care simțind durerile veșniciei a văzut chipul morții (p.103)

Eseu: Ligia Popa: Croaziera pe Brenta și lumina din picturile lui Tiepolo (p.34), Singurătatea unui artist: Utrillo în Montmartre (Jurnalul unei snoabe) (p.51), Andrei Paraschivescu: Credeți în Dumnezeu? (p.45) / Democrație și stabilitate (p.46) / Chestiunea morții lui Hamlet (p.47), Vicu Merlan: Radiografia pământului roman (II) (p.55)

Note de lectură: Leon-Iosif Grapini: Spiritul locului - oglindă a plaiurilor bistrițene și născădure (p.16), Lucia Pătrașcu: George Coandă - Gara mare cu castan (p.30) / Jernică Chiriac - Ion și Gherghina (p.96), Otilia Ardeleanu: Poezia magmatică (p.32), Constantin Stancu: O poveste pentru oameni de ieri și oameni de azi (p.71), Nicolae Toma: "Nu ți-am vorbit până acum" (p.73), Ghiță Nazare: La trecerea stelei (p.74), Petronela Apopei: Un vulcan fără zăgazuri (p.75),

Note de călătorie: Șt. Andronache: La Clos Lucé, pe urmele lui Leonardo da Vinci (p.7)

Interviu: Cristian Lucian Mladin: Interviu cu actrița Oltea Blaga (p.21)

Haiku: Dumitru Băluță: Autumne (p.27)

Aforisme: Petre Rău: Aforisme (p.100)

Catrene: Ioan Vasiliu: Catrene (p.101)

Catrene vesele: Constantin Bidulescu: Cele zece porunci paradoxale (p.110), Aurel Scarlat: Versuri (p.110)

In Memoriam: Magda Isanos: Versuri (p.86)

Colinde: Redacția: Colinde - La mulți ani, 2023 (p.111)

Anunț: Redacția: Festivalul de Poezie și Epigramă "Romeo și Julieta la Mizil", ed. XVII-a, (p.112)

Eveniment: Nina Alina Popa: Mircea Cojocaru, 50 de ani de creație în cele 67 de toamne adunate (p.24)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.113)

Grafică:

Coperta I: Tomasz Alen Kopera - Artodyssey

Coperta IV: Claude Monet - Camille in the Garden at Argenteuil

Interior: Grafică de Elena Liliana Fluture, Carmen Racovitza

www.boema.inforapart.ro

Denisa LEPĂDATU**Zgomot**

trenurile aşteaptă
 în spatele perdelelor
 de oameni
 niciun orar valabil
 pasagerii coboară şi urcă
 fără GPS
 controlorii adună amprente sufleteşti
 şi le îndeasă în genţile
 devenite neîncăpătoare
 în ultima vreme
 staţiile irosesc timpul ce fierbe
 în ulcele cu sare
 totul se schimbă
 doar zgomotele rămân atârinate
 pe pereţii arterelor
 cine le va găsi rostul
 vreodată

Umbra

Umbra mea se caţăără
 pe câte un nor
 în fiecare dimineaţă mă priveşte
 sfidător
 de acolo
 sunt zile în care se preface
 că nu mă cunoaşte
 clătinându-şi în aer picioruşele
 zâmbeşte şăgalnic tuturor trecătorilor

Umbra mea se comportă de parcă
 nu ar face parte din mine
 dar ce mă miră mai mult e că
 arareori
 îmi simt lipsa
 ca şi cum m-am născut fără ea

Cred că într-o zi
 ne vom lua rămas bun
 una de la cealaltă
 până când fiecare dintre noi
 fi-va una cu singurătatea

Suflet românesc

ne naştem într-un univers de cuvinte
 neînţelese la început
 gângurind printre suflete
 transparente
 mamele şlefuiesc sinonime
 încercând să astâmpere
 curiozitatea noastră
 prinsă între jucăriile de pluş
 şi braţele tivite cu dragoste
 maternă

nesiguri căutăm sensuri noi
 lumii
 băjbăim printre sunetele
 limbii române
 până când totul începe să
 aibă o formă
 atât de perfectă
 încât orice abatere ne pune
 pe gânduri

creştem păstrând file din vieţile
 bătrânilor noştri
 mândrii că aparţinem lor
 cei ce ne-au lăsat moştenire
 o ţară şi-o limbă care-şi
 revarsă gingăşia
 în coridoarele sufletului
 nostru tricolor

Sunt lacrimă

ai vrut să m-ascunzi
 între două zbateri de pleoapă
 genele se lipeau cuminţi de trupul meu
 mai transparent decât orice
 surâs ivit nefiresc de devreme
 mă strecuram în interiorul
 irisului tău parfumat
 refuzând să fiu lacrimă
 înmuguream în fiecare primăvară
 până-ntr-o zi când mi-am descoperit
 gândurile într-o prefaţă
 am început să mă joc
 adunând în palme cuvintele
 rostogolindu-ne împreună până se făcea
 dimineaţă
 îmi plăcea să fotografiez pescăruşii
 desprinşi din călimara sufletului tău
 mai alb decât orice culoare

(continuare în pag. 4)

Să ai curaj

separ cu două degete
 cerul așezat comod
 pe umărul lui Dumnezeu
 cam înfrigurat de la ultima eclipsă solară
 strâng priviri răsturnate cu capul în jos
 fără să-mi pese că-mi invadează
 până și ultima celulă din corp
 așa aflu că
 îngerii descompun orice hohot de plâns
 în factor comun
 lasă-ți capul pe spate
 omule
 și-ndrăznește să te legeni ca arborii
 inversând anotimpurile
 ca-ntr-o joacă de copil

Soarele-mi prieten

soarele a-ncetat să ne-arate
 ora exactă
 așezându-și pe degetul mare
 nepăsarea aurorii boreale
 mi-a cerut să facem
 un selfie
 sprijiniți de zidul ancorat
 de cea mai scurtă zi a anului

cercetându-mi fiecare
 mișcare de pleoape
 observam cum însemna pe solfegiu
 ritmul și rima anotimpurilor
 mai încrucișate decât privirile
 oamenilor
 pe lângă care treceam
 nepăsătoare

ascultând simfoniile inocente
 tăiam cu o linie verticală
 ruginiul care împărțea
 toamna
 în etape inegale
 până când
 măsurându-ne tălpile
 am făcut schimb de inimi
 pentru douăzeci și patru de ore

Să visăm

hai să descoasem razele soarelui
 una câte una
 să ne oprim abia când
 îi vom atinge pielea umedă

din porii căreia atârnă figuri geometrice
 de lumină
 incandescentă

trupul să ni-l înfășurăm
 cu nopți reci de februarie
 acoperindu-ne gleznele
 cu câte un an bisect
 și-n păr să ne prindem
 înfrigate baloane de săpun

să stăm așa
 până la prima eclipsă de soare
 când poemele vor ieși la paradă

Dor de bunica

lasă-mă să-ți șterg ridurile
 bunico
 e-atâta timp de când nu m-ai mângâiat

prin vis am zărit cum
 zilele-și căutau pe dinăuntru
 ultimele clipe în care te-am avut
 hotărâte
 să mi le dăruiască de
 crăciun

știi că anul acesta voi așeza în brad
 îmbrățișările tale?

Pasageri prin viață

suntem pasageri prin viețile prietenilor
 urcăm liniștiți
 așezându-ne pe scaunele încălzite
 de alții
 întâmplările coboară în stații bine definite
 încercând să atingă perfecțiunea
 vocea răgușită a sorții
 zdruncină certitudinea înțeleștată
 de brațele inimilor inocente
 în zadar încercăm să înlocuim
 zăpada ascunsă în jobenul
 meteorologilor
 vulturi celebri ne-ndeamnă să bem
 dintr-o frază ținută la rece
 până când răsăritul va purta numele lor

Arsenie AUGUSTIN

Prin geamul acesta firav despărțitor
 Al nopții de tăcerea lunii
 Se văd tristeți
 Ce zăngăne apoi surâd abrupt,
 Așteaptă să răscumpere speranțe
 Uitate într-un raft la cafenea.
 Ating dincolo straturi, cuvinte, păsări
 Tot alergând de la un cer la altul,
 Lăsând în urma lor doar dăre de
 Nisip și vise.
 E cald. Apropii urechea de pământ,
 Aud și scriu ecouri ce-și fac drum
 Spre cicatricile crestate.
 Îmi cos de umeri zborul unui înger mut
 Pe care îl hrănesc cu taine
 Și vreau să merg cu el în infinit.

Îngheață noaptea aerul din templu,
 La masa implorării-s umbre vechi
 Rămase-n urma
 Orelor fosile încrețite-n fum.
 Când dimineața curg de-a curmezișul stropi
 Din vise șchiopătând fiori
 Revine iar lumina caldă dinspre est
 Tot efemeră, ca un ciob de nor.
 E-o taină, apă vie risipită
 Pe marginea clepsidrei amuțind.
 Jos, printre pietrele ruinelor de rând,
 Dorm cuiele, șuvoiul alb și negru:
 Ecoul unor Patimi ce-au uitat
 Să strige.

Sunt unghere în care stau ghemuiți
 Doar orbii fiindcă din ele
 Țâșnește întunericul asemenea
 Tainelor ce străbat obraznic
 Caverne de tăceri.
 Din ele își Țes lumina pentru
 A vedea de aproape brațele rănilor.
 Înnoadă sfere amare,
 Își rostogolesc umbrele de la un capăt
 La altul al zidului

Ca apoi să adoarmă în liniștea rectangulară
 De pe câmpul cu așchii.
 Cine îndrăznește să-i scoale
 Cu îmbrățișarea soldatului ucis
 Pentru un pumn de amurg?

Ai pe umăr un înger fraged cu zborul
 Rupt la colțuri,
 Sorbi aerul dimineții cu un du-te vino
 Fără respirul ce-ți acoperă
 De obicei sângele iar
 La-ntretăierea zâmbetului cu ploaia
 Se nasc taine ascunse.
 Cataplasma pusă pe rana din vis
 Va putrezi asemenea florilor roșii uitate
 La capătul străzii.
 Treci pe malul celălalt unde soarele-i negru
 Și totul se revarsă
 Ca un adio spus în loc de-adiere.
 Aici e aerul sacru,
 Sub crăpăturile pielii mijesc calde
 Noi aripi îmbrățișând moartea
 Cu goliciunea ei strălucitoare.

În spatele tăcerii stă frumusețea
 Cu tulpină firavă,
 Cu tremur de aripi peste
 Scrâșnetul umbrelor moarte.
 Prin crăpăturile serii - o ultimă
 Pătură de lumină aruncată
 S-ascundă taine ce Țipă în conturul
 Obrazului cu mii de cuvinte.

Soarele s-a scaldat în mijlocul cerului
 Ca și când nimeni nu s-ar fi putut
 Apăra de victoriile lui;
 Și-a lăsat trâmbița la picioare,
 Dimineața a ridicat-o pe vârful piramidei
 Unde sângele fierbe
 Mișcând împrejur aerul negru.
 A tăcut. Și a plâns ca un prunc cu buzele
 Umede ce-și cheamă ursita.
 A zdrobit îngerul cu zbor timpuriu
 În pumnul-i sărat cu miros de rășină.
 Lângă mormanul de vechi neputințe va arde,
 Fără somn, vicii absurde,
 Strigăte din cuvinte zadarnice apoi
 Își va ridica umbrele ca două steaguri
 Pe hotarele mării.

Paul SÂNPETRU

REFRAȚIE ÎN FUGĂ

Prea mare acuitate a simțului pusă în nasul unui câine atunci când el umblă zăpăcit pe câmp sau prin pădure: ba miroase a dropie, ba a prepeliță, ba miroase a vulpe, ba a iepure, și el torturat de olfacții începe zeci de drumuri și nu le mai termină ca și cum l-ar striga cineva din trei în trei secunde din direcții diferite. Dacă mirosul ar fi în ochi, i-ar închide, dar așa, rămâne cu simțul mereu descoperit oricărei adieri colorate halucinându-l cu tot felul de imagini zoomorfe. Dar așa, el este obiectul unei permanente agresiuni multicaudale pe poteca prea subțire a unui singur simț, și asta îl chinuie; descoperă în tufă ceva în loc de altceva, dar în fața stăpânului se face că aceea a vrut să descopere (știe că de dragul puștii el vânează orice), mai știe că un câine, fie el și de vânătoare, nu se prea laudă cu vederea, oricum, poate măcar cu urechile, dacă nu i-ar fi tot bufnit în ele praful de pușcă prea zelos și prea de aproape toată vara...și dacă n-ar mai fi și foșnetul broaștei de pădure și cel al conului rostogolit și-atâtea altele pe care, cum să le mai deosebești și cum, așa de repede să știi ce ai de făcut în secunda următoare?

„Ia! Bate vântul sau se mișcă ceva la umbra aceea?... Nu-i nimic dacă nu-i un bursuc... A, uite, doi iepuri!...”

Câinele și-a relaxat urechile, mirosul nu-i mai ajungea până la spoveditul sub poala creierului, dacă nu i-a scăpat din ochi pe speriații fugari înseamnă că-i alerga egal pe amândoi, dar până când așa? Îi privea cu ochi de fugă când pe unul, când pe celălalt - atât cât au sprintat ei aproape înjugați - apoi despărțirea lor într-o parte și în alta, într-un triunghi amenințător, atingând pieptul câinelui cu vârful cel mai ascuțit, despicându-l în lung, picioarele drepte despărțindu-i-le de cele stângi, un ochi pentru unele, un altul pentru celelalte, să le poată conduce-n asalt.

Două jumătăți de câine alergau acum după tot atâtea iepuri, încrucișându-și fuga de nu mai știai care-i câinele drept și care-i cel stâng...și doar când unul din iepuri a sărit într-o fântână am putut să mai văd un câine care alerga după un iepure.

AȘCHIA

Mai întâi, tăietorii de lemne timpurii. Le ploua pe umeri cu frunze cărmizii, le ninge pe picioare cu așchii ca un frunziș alb și verzui. Așchiile săreau mai aproape sau mai departe de tăietor, uneori atât de aproape că nici nu mai izbuteau desprinderea.

Apoi, tăietorii de lemne târzii. Li se așternea la picioare cioplitură albă, iar pe umeri fulgi și mai albi, săriți mai departe sau mai aproape din norii lor loviți, de securile vântului. Se certau primii tăietori cu cei din urmă, unii

spuneau că așchiile nu sar niciodată atât de departe și că ei și-ar putea număra după ele toate loviturile de topor; ceilalți spuneau că ele sar atât de departe că uneori nici nu-și mai recunosc locul unde tăiaseră lemne.

Pe când vrajba toamnei urma din nou să se-nfripe, tăietorii s-au întâlnit la jumătatea timpuriiului cu târziul și-au început să taie lemne alături, așa ca la o întrecere. Unii loveau atât de blând cu toporul, că lemnul lor era numai așchii nedesprinse de trunchi, ca un gât de cocor vântuit. Ceilalți loveau cu atâta putere că lemnul lor rămânea singuratic și atât de curat pentru că toate așchiile zburaseră una după alta până în mlaștina din vale, iar acolo, le-au găsit atât de târziu, înfrunzite într-o luncă tânără - câtă așchie, tot atâtea răchită.

Tăietorii de lemne au plecat împreună acolo, au prânzit la un loc și-au ciocnit o ulcică cu vin. „Avem dreptate și unii și alții, așchia sare departe, sare aproape, sare deloc - depinde cât de aspru sau blând ai lovit cu toporul.”

RECITAL DE CLIPE LACUSTRE

Dinspre miază-noapte, un glob dens de ger se rostogolea cu iuțeală, ca o planetă pe alta, înțepe-nind totul vertical și sticlos. Pe malul de dincoace al lacului se veseleau una către alta broaștele verzi și înșorite; nimic nu se mai auzea din pricina lor și nimic nici ele nu mai auzeau dinspre restul lumii. O năluca, așa ca un șnur verde le-a speriat în treacăt, iar ele au dat să se arunce în apă, și asta s-a întâmplat cu o clipă după ce globul de frig atinsese apa prin cealaltă parte a lacului, când tocmai se urzea înghețul. Câteva din ele s-au făcut nevăzute în străfundul apei, câteva intrate doar pe jumătate au rămas împărțite în două de netezimea nemaiprimitoare a gheții, iar altele au rămas deasupra cu etichetele prinse pe când apa tocmai se închea. Mersul de undă al șarpelui ce le speriasse le-a rămas pe aproape, înghețat într-o undă de șarpe. Cele mai tinere îi simțiseră fâșâitul prin ierburi, îi văzuseră capul ridicat și s-au aruncat în apă cu o jumătate de clipă înaintea celor ce rămăseseră pe jumătate afară - jumătăți de surori ale celorlalte care nu mai prinseseră jumătatea clipei ce se scufunda, jumătăți de soartă ale unicatului, o parte mișcându-se dedesubt, o alta în neclintirea frigului. Cele mai bătrâne, chiar dacă și ele simțiseră pericolul, încetineala vârstei le-a tras înapoi în clipa ce venea din urmă și au rămas întregi pe partea de dincoace a apei înghețate; săreau fără disprindere, doar din încheieturi și se vedeau ca-ntr-o oglindă în care își râvneau imaginea de dincolo unde n-au mai reușit să ajungă., acolo unde se desprinseseră cele ce apucaseră clipa dintâi de restul celorlalte. Era doar un recital al câtorva clipe de apă în care putea să se rămână pe de-a-ntregul, pe jumătate, deloc, - clipa unui glob de frig ca o planetă rostogolită pe o alta, după care un glob de căldură ce urma să dezghețe apa, să reanime sau nu ce se mai putea...

Ștefan ANDRONACHE

La Clos Lucé, pe urmele lui Leonardo da Vinci Însemnări de călătorie

Mărturisesc că personalitatea lui Leonardo da Vinci m-a interesat încă din anii gimnaziului când îmi trecuse prin cap ideea de a mă face, atunci când aveam să ajung, ceva mai mare, neapărat inventator. La terminarea liceului, profesoara de fizică, entuziasmată de preocupările mele de studiu, mi-a acordat chiar și o distincție pentru aptitudini politehnice. Din păcate, nu mi-am putut continua acel vis, pentru că eram destul de slab la matematică.

Chiar dacă în viață am fost nevoit să realizez cu totul alte lucruri, ocupându-mă, în special, de latura umanistă, am continuat să rămân un admirator constant al marelui pictor, desenator, sculptor, arhitect și inginer italian, care continuă să mă fascineze. Citisem, cândva, câteva monografii despre el, am încercat să merg inclusiv pe urmele sale prin Italia sau Franța. Bineînțeles că două dintre lucrările lui de pictură aveau să mă marcheze definitiv, motiv pentru care le și evidențiez: uriașa compoziție „Cina cea de taină”, pe care am admirat-o îndelung la Biserica Santa Maria delle Grazie din Milano și care a ajuns a fi astăzi considerată drept cea mai reprodusă pictură religioasă din toate timpurile și, desigur, binecunoscutul portret feminin „Mona Lisa” cea care avea să devină, de mai bine de un secol, vedeta incontestabilă a celebrului Muzeu Lu-vru din Paris.

Castelul Clos Lucé

Cum constatasem că, pe teritoriul Franței, i se pusese la dispoziție, între anii 1516-1519, de către regele Francisc I, un adevărat domeniu, recent am încercat să descind la Clos Lucé din preajma Amboise-lui. Deși așezarea se află pe Valea Loarei, ca să ajungi acolo, plecând din Paris, faci aproximativ o oră cu TGV-ul (trenul de mare viteză). Eu am beneficiat însă de o altă oportunitate, cea

Leonardo da Vinci

oferită de autostrada A10.

Dar înainte de a pătrunde și prezenta reședința în care Da Vinci a trăit în ultimii trei ani de viață, cred că s-ar cuveni să fac câteva precizări.

După cum bine se știe, din istoria timpului, Francisc I, regele Franței, a reușit să cucerească o mare parte din nordul peninsulei italiene. Atunci când monarhul a avut privilegiul de a se fi întâlnit, pe 19 decembrie 1515, la Bologna sau Milano, cu însuși papa Leon al X-lea, de față s-a întâmplat să participe și Leonardo da Vinci. Aflându-i meritele deosebite, inteligența și ambiția de a-și depăși epoca, regele, care se arătase deja impresionat de provocările de ordin artistic ale Renașterii, pe care și-o dorea extinsă și în propria-i țară, i-a adresat invitația de a veni să lucreze în Franța.

Pe la începutul anului 1516, Da Vinci s-a decis, așadar, să părăsească definitiv Italia acceptând să se pună în slujba regelui Franței, cel care i-a și pus la dispoziție micuțul castel feudal din Cloux (cunoscut astăzi sub numele de Clos Lucé) ce aparținuse anterior ducelui d'Alençon, clădirea respectivă aflându-se în apropierea reședinței regale a impresionantului Castel din Amboise.

Dormitorul lui Leonardo

Putem spune că, în noua țară, Leonardo și-a descoperit adevăratul său cămin, poate chiar liniștea de care avea atâta nevoie și îi lipsise pe timpul șederii în peninsulă. El s-a simțit, dintr-odată, mult mai stăpân pe cunoștințele sale din domeniul ingineriei, a încercat să-și dea curs liber fanteziei nes-

(continuare în pag. 8)

tăvilite, într-un cuvânt a ajuns să trăiască după pofta propriei inimi. Pentru că a avut, în permanență, lungi convorbiri utile cu altele sa, i-a vorbit acestuia despre arta militară și l-a inițiat în cunoașterea limbilor greacă și latină, iar protectorul l-a răsplătit, pe măsură, asigurându-i o pensie anuală de o mie de scuzi din aur. Prietenia puternică pe care a simțit-o pentru acest autentic patriarh, dar și prețuirea enormă pentru faptele sale, l-a determinat pe rege să-l considere drept tatăl său.

Cum Francisc I era un tip extrem de pasionat de viață și de lux, de spectacole și artificii, artistul italian încearcă să-i satisfacă toate poftele concepându-i diverse costume pentru carnaval sau amenajări pentru turniruri. Astfel, la o petrecere de la castelul Argenton, dedicată de rege Margueritei de Valois, care îi era soră regelui, Da Vinci a conceput un leu sălbatic, de fapt o mașinărie năstrușnică, ce l-a înspăimântat inițial pe Francisc I, după care monarhul s-a liniștit și chiar s-a arătat încântat când a văzut că, din pieptul uriașului din tablă, ieșiseră o puzderie de crini albi, simbolul regalității, demersul insolit reușind să de un plus de frumusețe și de bucurie evenimentului.

Masa de scris a lui Da Vinci

Curios fiind să cunosc Clos Lucé și, mai ales, să mă impregnez de atmosfera lui Leonardo da Vinci din perioada 1516-1519, după ce am parcurs câteva străduțele din Amboise, am descins, într-o frumoasă după-amiază de august, în atât de căutatul castel invadat de pelerini francezi ori străini. Prețiosul domeniu, rupt parcă cu totul de timpurile pe care le trăim astăzi, dezvăluie oamenilor, care-l calcă, un fel de loc secret, se înfățișează ca o oază plină de frumusețe, dar și de mister.

Un colț din atelierul de pictură

Primul lucru pe care l-am observat, de cum m-am văzut în curte, au fost, desigur, pereții clădirii din cărămidă roșie alternați cu elemente din piatră albă în dreptul ferestrelor, precum și zidul de verdeață care o înconjura. Odată pătruns în interior, m-au frapat, de la început, încăperile mari, grinzile foarte solide din camerele oarecum întunecate și pereții văruiți în alb ce reușeau să scoată în evidență ferestrele destul de înguste.

Camerele, care mă determină să mă scufund în istoria secolului al XVI-lea, îmi dezvăluie două dormitoare superbe, pe cel al lui Leonardo, precum și un altul ce aparținuse Margaritei de Navarra, sora regelui. Mi-a plăcut baldachinul lui Da Vinci de deasupra patului cu perdele sale din catifea roșie, comoda, cele două cabinete cu lucruri importante, cât și masa încrustată în lemn. Am mai remarcat un portret de femeie pictat, dedesubtul său aflându-se o cruce din argint cu Isus răstignit pe cruce, un platon frumos decorat și un pahar prețios din epocă. În camera dedicată surorii lui Francisc I, pe pereții din cărămidă autentică, existau câteva tapiserii, una dintre acestea redând o frumoasă scenă de vânatoare. Chiar dacă patul din camera Margaritei mi s-a părut mult mai modest, atmosfera din jur părea înviorată de piesele de mobilier între care se afla și o masă pe care fusese așezată o vază cu flori proaspete. Una din vitrine era decorată cu mai multe piese din ceramică, inclusiv cu două căni interesante de lut pentru pregătirea ceaiului.

Într-una din camerele generoase descopăr ușor biroul de lucru, așa-zisul studiou, al lui Da Vinci. Pe el sunt orânduite instrumente de factură geometrică, rigle și călimara cu cerneală pe care o folosea atunci când trebuia să scrie. Alături, pe un panou vertical, mi-au reținut atenția diverse planșe cu scoici sau unele schițe de-ale sale. În stânga biroului, am identificat un manechin sumar îmbrăcat, ce etalează, doar în partea superioară, cămașa concepută și purtată de el pe timp de vară. Într-una din laturi coexistă o parte din propria-i bibliotecă cu câteva din cărți desfăcute pe polițele înclinate. De altfel, cărți de-ale sale mai sunt răspândite și prin alte încăperi.

Compoziția „Cina cea de taină”

Într-o altă sală importantă a fost reconstituit cu multă grijă atelierul maestrului. Pe șevalet a fost expus portretul „Sfântului Ioan Botezătorul”, adus tocmai din Italia, iar alături, pe o măsuță, stau în

așteptare: pensulele, paleta și câteva farfurioare. Silueta unui căluț din bronz se profilează pe șemineul din apropiere. Pe partea din dreapta, într-o vitrină, stau aliniate borcanele de diferite culori, iar pe o masă, ceva mai mare, au fost înșiruite eprubetele necesare experiențelor sale. În același ambient fuseseră așezate alte două creații picturale importante: „Sfânta Ana” și „Fecioara între stânci”.

Și, tot într-una din camere, Leonardo adusese, atunci când a venit din Italia, un alt tablou de preț ce redă zâmbetul inconfundabil, dar și inegalabil, al „Monei Lisa”, ce-l vrăjise într-atât pe Francisc I, încât l-a și cumpărat. Pictura originală, ce fusese terminată în noua sa reședință, se păstrează, așa cum menționasem mai înainte, la Muzeul Luvru, din Paris, aici existând doar o replică destul de reușită.

Leonardo da Vinci pe patul de moarte

În fine, după identificarea și a altor încăperi, am pătruns în camera mare de consiliu unde el obișnuia să se sfătuiască, desigur cel mai des cu monarhul, dar și cu invitații importanți care îi călcau pragul, printre care și cardinalul Luigi de Aragona (menționez că, undeva pe aproape, se proiectează o hologramă, în mărime naturală, în care Leonardo Da Vinci se întreține cu importantul prelat italian), am întâlnit și alte tapiserii, dar și bucătăria spațioasă în care probabil că el se înfrupta mai degrabă din mâncărurile vegetariene.

Tot cu acest prilej, mi-a fost ușor să revăd aici și faimoasa lucrare „Cina cea de taină” reconstituită întocmai după cea existentă în interiorul Bisericii din Milano. Doi copii, o fată și un băiat, se așezaseră pe banca din

Una din camerele invențiilor sale

fața uriașei compoziții biblice încercând să decodifice, fi-

rește la nivelul lor de înțelegere, personajele emblematice, aflate de o parte și de alta a lui Isus Hristos, după care au avut grijă să le immortalizeze neapărat și pe telefoanele lor. Așadar, ce s-au gândit, dacă tot reușiseră părinții să-i aducă până aici, ei au vrut să-și demonstreze faptul că, odată descinși în prețiosul muzeu, nu puteau avea decât de câștigat.

Deasupra, la etajul superior, sunt evidențiate schițele de arhitectură, elementele de matematică și geometrie, de urbanism. Există chiar o sală dedicată palatului regal Romoratin ce determină să ne imaginăm, grație proiecției în 3D, ideile ce ar fi trebuit să prindă contur. În plus, tot în interiorul muzeului, se desfășoară, pe un perete imens, precum și pe plafon, un autentic spectacol virtual de cca. 15 minute ce permite să urmărești proiecția a 17 capodopere picturale și 200 de desene reprezentative.

Parcul amenajat ca pe vremea genialului artist

După acest parcurs memorabil de la suprafață, am dat peste o altă latură importantă a activității lui Leonardo, colecția unică de invenții amenajată la demisolul clădirii. În încăperile concentrate aici, care îi atrăgeau până și pe copii, am văzut tot felul de dispozitive de natură tehnică, un pod pivotant, o mașină zburătoare, tot felul de roți dințate, arcuri gigant, scripeți, elemente hidraulice, tancuri și chiar un fel de mitralieră montată pe două roți și cu două sprezece focuri. Se cunoaște, desigur, faptul că nu toate proiectele sale, din acea epocă, au putut deveni și fezabile întrucât atât ingineria cât și metalurgia erau mai puțin cunoscute.

Un luciu de apă cu efecte de învăluire

Din cauza muncii istovitoare, la 65 de ani, lui Le-

(continuare în pag. 10)

Leonardo da Vinci i-a paralizat mâna dreaptă. Totuși, înainte de a pleca pe lumea cealaltă, el a avut grijă să se împace cu Dumnezeu, să accepte obiceiurile religiei catolice, dar și creștine. În cele din urmă, din cauza unui accident vascular cerebral, a fost nevoit să cedeze lupta sa cu viața. În interiorul castelului de la Clos Lucé am văzut o replică, după un tablou de la jumătatea secolului al XIX-lea, ce reconstituie momentul agoniei acestuia din fatidica zi de 2 mai 1519. La căpătâiul muribundului, alături de prietenii apropiați și slugile sale credincioase, pictorul l-a introdus și pe regele Francisc I, care, după Sfânta Împărtășanie, avea să-i cuprindă unul din brațe, precum și capul prietenului și sprijinitorului său, devotat și atât de prețios, care, mai apoi, avea să-și dea duhul.

Perspectiva unuia din podurile arhitectului

Sicriul lui Leonardo da Vinci a fost depus printre reprezentanții casei domnitoare a Franței, adică în Capela Regală din Amboise. Din păcate, înfierbântații Revoluției de la 1789, care au luat cu asalt mai toate bisericile din țară, au ajuns să profaneze mormintele din interior, inclusiv pe cel al pictorului italian, sustrăgându-le chiar și blocurile din marmură. În anul 1868, poetul Arsène Houssaye încearcă să identifice osemintele pe care avea să le îngroape în capela din Saint-Blaise, făcând totuși mențiunea: „Sub această piatră se presupune că se află rămășițele pământești ale lui Leonardo da Vinci”.

Desigur că, alături de muzeu, într-o anexă, moștenită din secolul al XIX-lea, specialiștii au conceput câteva modalități de expunere cu ajutorul simulatoarelor de ultimă

O elice transformată în loc de joacă pentru copii

generație tocmai pentru a reconstitui, numai după lucrările originale, o bună parte din invențiile și elementele de

arhitectură pe care le-a conceput talentatul inginer și artist. Copiii extrem de încântați, chiar și adulții, urmăresc cu atenție tot felul de reprezentări mecanice, efecte optice, videoclipuri realizate în 3D, urmăresc planoare ale căror aripi de liliac reușesc să zboare pe deasupra Loarei, fluviul din apropiere. Reprezentările de natură artistică, adică tablourile pictate, dar și decorurile pentru costumele de la curtea regală, au fost incluse într-un montaj virtual și muzical, cele două sute de imagini proiectate, dizolvându-se unele într-altele pe pereții generoși.

Vizitatorii, ieșind din castelul care se pare că i-a fermecat de-a binelea, descoperă și Grădina lui Leonardo, reconstituită după peisajele introduse în unele dintre tablouri sau desenele sale, de către cercetătorii și oamenii de știință. În acest spațiu natural, tainic și destul de umbros, înviorat de râul Amasse, m-am văzut copleșit, dintr-odată, de o diversitate de plante decorative (crini de baltă, trandafiri, violete etc.) sau medicinale, de pinii centenari și chiparoșii mediteranieni, printre care șerpuiesc mai multe cărări atrase de oamenii extrem de încântați. Mai multe mașini gigantice acționabile, pânze translucide și câteva zeci de machete gigantice inatractive, acompaniate de plăcute efecte sonore ori comentarii discrete, dezvăluie secvențele memorabile ale impresionantului patrimoniu transmis de genialul artist. Remarcabil mi se pare și luciul de apă, deasupra căruia se mișcă în mod continuu un fel de ceață menită să reconstituie celebrul *sfumato* atât de prezent în tablourile artistului. Podul spectacular din stejar masiv și cu două nivele, conceput după ideea lui Leonardo, permite deplasarea turiștilor pe ambele maluri ale râului. Am constatat că parcul, destul de extins, mai include o ecluză, o moară de apă, un pod basculant, o roată cu zbaturi, la care se adaugă și o insulă a războiului.

Nu pot trece cu vederea înstrăinările pe care a trebuit să le suporte, de-a lungul timpului, castelul Clos Lucé. Cedat fiind, la un moment dat de casa regală, el a devenit proprietatea reprezentanților religioși de Moncé, iar, mai apoi, a unor nobili din Amboise. Din anul 1855, el a fost cumpărat de familia Saint Bris care, apreciindu-i importanța, s-a străduit să-l pună la dispoziția publicului dornic să cunoască moștenirea impresionantă, memoria și, mai ales, multitudinea preocupărilor în domeniul tehnicii pe care le-au etalat marele Leonardo.

O plimbare prin parcul ademenitor

(continuare în pag. 13)

Florin LOGREȘTEANU

CELEBRITATEA NU SE OBȚINE FĂRĂ RISCURI...

Fostul meu coleg de clasă, în urmă cu aproape zece ani, la Liceul Metropolitan, mi-a scris pe e-mail rânduri emoționante. Primele trei făceau referire la prietenia noastră din anii de școală. O rememorare nostalgică și un preludiu la reînnoarea vechii relații. După absolvirea școlii medii, ne ignorasem... Următoarele două rânduri aminteau de marile noastre ambiții: el, să devină regizor de film, eu, poet de anvergură europeană... Reușisem deocamdată să ne înscriem pe coordonatele carierelor vizate, dar până la atingerea reputației dorite, drumul era și lung și imprevizibil; ceva asemănător cu șoselele noastre naționale: presărate cu nebanuite surprize asfaltice...

Urma mesajul central, destul de ambiguu, după părerea mea: descoperise modalitatea sigură de a ne câștiga rapid celebritatea... Cum?... Nu detalie... Îmi propunea o întâlnire la vechiul bar în care petrecusem frumoase momente adolescente: **La doi melci**... În josul paginii, cu litere de-o șchioapă, mărturisea crezul lui artistic: **Festina lente ! Nu trebuie să dai buzna ca să-ți atingi ținta !**... N-am prea înțeles...

În ziua și la ora fixate, am pătruns în barul cu pricina, copleșit de emoție. Aici se născuseră visurile noastre adolescente; aici, astăzi, voi afla modalitatea de-a mă împlini... L-am descoperit pe prietenul meu, Niki Laur, la ultima măsuță din local, savurând o cafea și o țigare de foi. De fapt, m-a descoperit el pe mine, fiindcă s-a ridicat și mi-a venit în întâmpinare. Ne-am îmbrățișat și amândoi am lăsat să ne înmugurească în ochi două lacrimi.

„Dumnezeule, Ronald, dar ce bine arăți! m-a flatat, ținându-mă de mână. Ai rămas neschimbat...”

L-am suspectat de lipsă de sinceritate. Totdeauna am fost un individ tuciuriu, cu trăsături de maimuțică – indiferent specia -, costeliv și înălțime sub medie – un **chibrit** -, cum mi se spunea în școală... Ne-am așezat și prietenul meu a făcut un semn energic către băiatul de la bar. Imediat, acesta ateriză lângă masa noastră cu două cupe mari pline ochi cu băutură cu o culoare îndoielnică.

„Hai, amintește-ți ! mă îmbie Niki. Băutura noastră, pe vremuri... Un cocteil din două măsuri rom, una de gin și una din suc de fructe...”

„Parcă îi ziceam altfel, mi-a căzut fisa. Carcalete, nu cocteil...”

„Ei, s-au mai schimbat mentalitățile, zâmbi, îngăduitor, Niki. Carcalete... Într-adevăr... Ce vremuri! Să norocim”.

Pe urmă, au urmat spovedaniile... Niki studiase regie de film, ajunsese regizor, dar nu unul de elită –

dezamăgirea lui. Eu eram scriitor, trei volume de versuri care nu făcuseră gaură-n cer și lucram la o obscură revistă dâmbovițeană care-și propunea în fiecare an să falimenteze, dar nu reușea. Niciodată nu întrunea acordul majorității redactorilor; alt eșec...

„Ei, bine, ridică tonul prietenul meu, sugerând că se hotărâse să treacă la subiect. Avem deja o vârstă, Ronald, nu mai putem rămâne înțeleniți într-un sol care nu ni se potrivește. Trebuie s-o luăm din loc!...”

„Încotro?” am întrebat, timid.

„În sus! a tunat Niki, izbînd cu podul palmei tăblia mesei, riscînd să risipească picături bune din cupele cu carcalete... Ne-am născut să zburăm, nu să lîncezim pe drumuri bătătorite...”

„De acord! I-am susținut, entuziasmat. Aspir spre o poezie...”

M-a întrerupt, lovind din nou masa. I-am anticipat reacția și am strâns cupa în palmă. Niki s-a liniștit brusc, apelând numai la un zâmbet ironic:

„Poezie!... Trăim alte timpuri, fratele meu... Astăzi. Poezie-sărăcie, film de lung metraj-avantaj.”

Simțeam că are dreptate, dar nu bănuiam ce rol voi avea în povestea pe care încă nu mi-o spusese... Cum m-aș fi putut impune eu în afara lirismului?... Eram poet de când mă știam, deși... Să trec pe proză sau dramă?... Drama nu mă ispita, chiar dacă una dintre conotațiile ei îmi cam sufla în ceafă... Nu i-am dat replica, așteptând să-mi detalieze planul la care se gândise...

„Te implic într-un film, Ronald, și-a dat drumul la gură... Filmul te va face celebru... Bineînțeles și pe mine, în calitate de regizor...”

Eu, actor de cinema?... Dumnezeule!... Nu numai că nu-mi recunoșteam calități în acest domeniu, dar nu mai vizionasem spectacole cinematografice de ani buni. Or, Niki Laur se considera un regizor modern. Cu siguranță, nu se gândise la soarta mea de poet veșnic aspirant la statutul de geniu... I-am mărturisit în cuvinte puține dar ferme că nu mă recunosc într-o astfel de ipostază. Rămân poetul ce speră să intre în grațiile muzelor... A răs:

„Dragul meu, între artele frumoase, poezia se află astăzi pe topogan. Nu te poți preface că nu cunoști realitatea în dezonoranta ei dimensiune. Regina artelor, poezia, este azi în comă. Va mierli-o, nicio șansă să supraviețuiască într-o lume opacă”.

Și, deși începusem să plâng, a continuat în aceeași notă:

„Vrei să mori odată cu ea?... Numele tău trebuie să aspire spre culmi. Să cucerească marele public. Știi la fel de bine ca mine că astăzi poezia nu-ți mai oferă nicio șansă...”

Lungi momente de tăcere. Au fost înlocuite cupele goale cu altele noi. Băutura a rămas aceeași... După un timp, Niki a revenit la subiectul lăsat în suspensie:

„Și nici filmul”, a adăugat sec.

„Poftim?... Nu înțelegeam... Spuneai că filmul...”

„Aici am vrut să ajung, mă preveni regizorul. Nu mai merge cu filme de duzină... Variații pe aceeași

(continuare în pag. 12)

temă... Simțeam că mă sufoc sub mulțimea șabloanelor. Și atunci... Și atunci a înmugurit în mintea mea ideea genială... Am adăpat-o săptămâni, luni de zile... Mai ales în nopțile albe... Ți-am zis: mă simțeam fără aer... În sfârșit... Am descoperit soluția celebrității... Tu, ca artist, eu, ca regizor... Mă asculți?..."

Bănuia că adormisem cu paharul de carcalete în mână... l-am confirmat.

„Ascultă-mă atent, nu mă întrerupe... Revelația nu s-a cimentat, nu s-a cristalizat deocamdată, dar trăiește vie în mintea mea... Te rog să nu pui întrebări decât la sfârșit...”

l-am făcut pe voie. Mi-a spus că va trebui să joc rolul unui infractor; ajuns, în cele din urmă, proscris... Fără să-i cer permisiunea, l-am întrerupt:

„Nimic extraordinar, dragă Niki. Sunt mii de pelicule cu acest subiect. Ce importanță are să arunci într-o oală cu ciorbă un cartof în plus?...”

Comparația nu i-a venit bine, dar s-a abținut să mă certe... Mi-a explicat cu calm în ce va consta originalitatea scenariului său: urma să comit infracțiunile pe viu, în stradă, în baruri, instituții publice și alte locații pe care le vom stabili împreună. În timp ce-mi voi juca rolul, echipa lui de filmare se va afla la locul potrivit ca să înregistreze totul.

„Autenticitate, dragă Ronald, asta vreau de la filmul meu. Nu scene imaginate, ci cât se poate de reale...”

„Și crezi. Și crezi, am început să mă bâlbâi... Autoritățile nu vor acționa? Voi ajunge mai devreme sau mai târziu la pârnaie. Merit asta, chiar după un rol autentic?...”

„Celebritatea cere sacrificii, dragă Ronald, m-a avertizat prietenul meu. Autenticitatea de care ți-am vorbit... Acțiuni infracționale reale, nu machete pe platourile de filmare...”

Transpiram abundent. Ezitam... Nu-l puteam refuza dintr-o dată. Ca poet, nu încercasem niciodată să depășesc modelele; să evit teme, idei și imagini devenite deja modă poetică. Și cu ce rezultat?... Eram numai un poet cvasianonim, redactor la o revistă cvasinecunoscută... Abia după a treia cupă cu carcalete mi-am revenit. Ideea lui Niki Laur mi se părea chiar ingenioasă.

„Și mai e ceva, m-a prevenit. Țin-te bine!... Ca să nu rămâi, Doamne ferește, anonim, să nu ajungi pe lista infractorilor neidentificați, vei oferi victimelor cartea ta de vizită; cu nume, prenume, adresă, un număr de telefon...”

„Vorbești serios? am început să visez. Câtă autenticitate la un infractor... Niki, ești genial!” am exclamat; entuziasmul meu devenise debordant.

„Ei, acum intuiești, scumpule, calea spre celebritate? Gândește-te: câți infractori procedează astfel? Niciunul. Nu se autodenunță în urma unei eventuale crize rebele de conștiință... Or, tu oferi pur și simplu victimelor cartea ta de vizită... Să reclame ele, dacă au încredere în organele abilitate; și timp să meargă la poliție să dea declarații... Cu siguranță, o vor face. Tu, în schimb...”

Nu mă gândeam la repercursiuni. De un asemenea rol, **pe viu**, n-aveam știre să fi existat; și nici publicul spectator... În cinematografie, totul este imaginat; pus în scenă pe platourile de filmare... Am acceptat...

Mi-a fost foarte greu la început. Inconvenientul principal: eram un om educat, incapabil să fac rău unei muște. Nu m-am certat niciodată cu vecinii iar pe drumurile publice nu mi-am apostrofat partenerii de trafic care mă sâcăiau... Și dintr-o dată... Infractor! Un risc imens. Simțind că șovăi, Niki Laur îmi amintea că o fac pentru celebritatea mea. Destul îmi pierdusem timpul cu poezia... Iar celebritatea impune niște riscuri, evident...

Am comandat la tipografia care-mi tipărea de obicei plachetele de versuri 50 de cărți de vizită... Cu datele personale complete... Plus o precizare – ideea mea – în chenarul în care ar fi trebuit să fie înscrisă profesia: **INFRACTOR...** Nu ziarist, nu poet, ca de obicei... Niki m-a bătut ușurel pe umăr:

„Începi să ai idei, băiete!... Bravo!... Știam eu cu cine pot colabora pentru ineditul meu film...”

Mi-am pus totuși în gând să nu risc prea mult. N-am să devalizez, de pildă, o bancă; sau o fundație umanitară; o biserică, un post de jandarmerie; și alte obiective de acest gen... Niki Laur n-a fost însă de acord cu evitarea riscurilor prea mari:

„Celebritatea presupune riscuri majore, mi-a explicat. De felul celor pe care ai gândit să le eviți. N-ai să ajungi niciodată infractor celebru – chiar și numai în film - șterpelind, în piață, câteva mere; sau o pungă de zahăr dintr-un butic. Se va crede c-ai făcut-o de foame, câți n-o fac?... Te vor lăsa liber, după ce-ți vor aplica, cel mult, un șut în dos... Nu, gândește-te la lucruri mai serioase!...”

Să nu lungesc povestea... Mi-am făcut un plan cu obiective bine stabilite, cu termene – zilnic - și ore de acțiune – în plină zi, nu noaptea, ca orice infractor de rând...

Primul pas în numele celebrității: intru într-o farmacie, fără caligulă și înarmat cu o foarfecă de tăiat via, procurată din târg. În urma mea, la o distanță aproximativă, echipa de filmare, condusă de prietenul meu regizor, își face datoria cât se poate de profesionist. Nu-mi fac iluzii. Știu că la un eventual eșec al meu, se va retrage discret, evitând complicații inutile... Pătrund precipitat în incintă, îmbrâncesc pe cei câțiva indivizi care formaseră un rând și, ajuns la casa de taxat, vârf foarfeca sub privirile îngrozite ale farmacistei și rostesc, involuntar, amenințarea devenită clasică: **BANII SAU VIAȚA!**... Limbaj de lemn, îmi dau seama, dar nu-mi pregătisem din timp altceva... Femeia țipă, cade pe spate, facilitându-mi prima reușită de infractor: smulg cele câteva bancnote aflate în casa de bani, zvârl pe teighea, la vedere, propria carte de vizită și mă arunc, prin mulțimea stupefiată, pe ușă, în stradă. Mă fac repede nevăzut, cu echipa de filmare a prietenului meu, după mine. În dreptul barului **La doi melci**, ne regăsim oarecum ușurați și plini de speranță pentru ceea ce va urma...

„Excelent! Ai geniu! mă gratulează Niki Laur. Ai obținut deja, după prima infracțiune, ceea ce nu ți-a reușit cu amărăta aia de poezie!...”

Nu mai gâfâi, ritmul cardiac îmi revine la normal, în timp ce Niki încearcă să-mi explice că urcușul nostru spre dobândirea celebrității este abia la

(continuare în pag. 13)

Început și-mi oferă, drept recompensă, un sfat:

„Nu te duce acasă. Caralii sunt deja pe urmele tale...”

„De unde știi?”, intru în panică.

„Cum de unde?... Cartea de vizită... Cred că deja ți-au înconjurat locuința... Am și primele semnale de la băieții mei trimiși să filmeze acolo. Caralii încă nu s-au prins că nu sunt fotoreporterii unei televiziuni, ci realizatorii unei pelicule de excepție... Nimic imaginat, totul pe viu...”

În reușita următoarelor infracțiuni, m-am comportat cu stăpânire de sine și înțelepciune, adăugând acțiunilor mele și puțină agresivitate: l-am palmuit pe salariatul unei pompe de benzină care urla după ajutor după ce l-am ușurat de bani și i-am răsturnat casa de marcat; la la o primărie de sector, am vandalizat biroul primarului, împrăștiind cu picioarele scaune, mese și aruncând o sticlă cu benzină într-un fișet cu hârtoage, după care le-am dat foc; am intrat într-o școală și l-am bătut măr pe directorul uluit că-i confisc cataloagele sub privirile profesorilor înmărmuriți; un taximetrist a pățit-o cam la fel... Am reușit în cele trei zile de activitate infracțională neostoită și alte acte de huliganism. Victimele primeau, în schimb, cartea mea de vizită. Niki și echipa lui filmau. Poliția dispusese – mă ținea la curent prietenul meu – în jurul casei mele, două cordoane de mascați. Mă întrebam, ironic, de câți angajați ar fi avut nevoie dacă, să zicem, locuiam într-un bloc-turn? În tot acest timp, domiciliul meu fusese stabilit într-o casă de vacanță, pe malul lacului Snagov. Strategic, îmi explica Niki. Organele de poliție nu-și vor imagina că un infractor de talia mea își va oferi și ceasuri de relaxare, în plus:

„Bănuiești ce bine dă chestia asta la public? Îmi spunea. Voi exagera un pic scenele pentru a obține un efect special. De pildă, fiecare polițist și jandarm va avea agățată de reverul hainei cartea ta de vizită; să nu uite, eventual, datele tale personale pe care, fie vorba între noi, ar fi trebuit să le rețină mental... Chiar îmi pare rău că nu ne-am gândit și la o fotografie a infractorului... Adică, a ta...”

Am continuat așa, îmbătat de succes, mai mult de o săptămână. Televiziunile țineau publicul conectat la tot ce realizam peste zi, în orele de maximă audiență. Ingeniozitatea cu cartea de vizită era speculată din plin. Niciun infractor din lume nu recursese la așa-ceva... Este adevărat că eram și nedreptățit. Comentatori de proastă inspirație – în opinia lui Niki – bănuiau că oferisem urmăritorilor mei piste false și cereau autorităților să lărgească aria de investigare.

„Este în dezavantajul nostru să ți se minimizeze rolul de infractor, se lamenta prietenul meu. Pierd și eu, ca regizor, și tu, ca viitor star de cinema... Să-i ia dracul de comentatori, trebuie să grăbim finalizarea filmului...”

În a doua săptămână, spre sfârșit, Niki Laur a oprit filmările. În opinia lui, capodopera cinematografică devenise deja certitudine. Se născuse, trăia... Vorba lui: facem film de lung metraj, nu serial... Destul!...

A urmat o perioadă în care nu s-a mai întâmplat nimic, din partea mea. Televiziunile au intrat în alertă: infractorul în serie a dispărut din oraș; probabil și din țară. Instituțiile abilitate să-l propească se dovedesc

ineficiente. Trebuie dat în urmărire generală; în țară și în străinătate... Isteria la posturile TV atinsese cote alarmante...

După o jumătate de an... Primesc un mesaj de la bunul meu prieten, regizorul de succes, Niki Laur:

„Iubite Ronald, ai devenit star de cinema, așa cum am anticipat. Am primit semnale de la specialiști credibili că filmul nostru va avea un imens succes de public. Originalitatea viziunii regizorale și jocul actorului protagonist...”; și alte aprecieri de acest fel...

În final, o precizare seacă:

„Premiera va avea loc peste două zile, la cinematograful. Păcat că nu poți fi în sală. Dar se televizează. Se dă pe post, în direct. Fă tot posibilul să vezi filmul.”

Ceea ce am și reușit să fac, chiar dacă, deocamdată, din dosul grațiilor...

(urmare din pag. 10)

Locuința care cândva îl găzduise pe Da Vinci a intrat, din 1950, în patrimoniul statului francez. Pe parcurs însă, prima expoziție amenajată în interior a suferit numeroase amenajări, dar și completări în vederea reconstituirii, cât mai fidele, a epocii Renașterii. Restaurările recente au transformat, din iunie 2021, renumitul castel Clos Lucé într-un loc și mai atrăgător pentru publicul larg din care motiv acestuia i s-a atribuit numele de Spațiu Muzeal „Leonardo da Vinci, pictor și arhitect”.

Concluzionând, trebuie să afirm că locul magic, intitulat Clos Lucé, din preajma faimosului castel de la Amboise, oferă vizitatorilor un adevărat prilej de cunoaștere, de descoperire a geniului universal care a fost Leonardo da Vinci. Așadar, reala incursiune culturală în lumea fascinantă a unui mare inginer, pictor strălucit și arhitect neîntrecut, care a știut, ca nimeni altul, să devanseze cu atât de mult epoca din vremea sa, constituie, cu adevărat, o revelație, aceasta repercutându-se, implicit, asupra sufletele noastre însetate de cunoaștere și cât mai dornice de bucurii.

Mai mult chiar, publicația „TIME magazine”, de la New York, referindu-se în mod elogios la înfățișarea castelului Clos Lucé, i-a prezis acestuia, încă din anul 2021, că va deveni, în perioada imediat următoare, una dintre cele o sută de destinații mondiale demne de descoperit.

- (<https://www.jaimemonpatrimoine.fr/fr/module/81/1993/a-la-rencontre-de-leonard-de-vinci-au-chateau-du-clos-luce-parc-leonardo-da-vinci>)

- (<https://twainfrance.com/places/clos-luce/>)

Mihai MERTICARU**MÂNGÂIAT DE NEANT**

... am intrat în lumea aceasta
pe calea robilor înotând prin apa tulbure
a îndoielii și a suspinelor
ducând în spate o raniță plină cu temeri
cu blesteme și păcate ancestrale

duios călcând pe jar și pe spini
fericit că numai o săgeată bine-ascuțită
mi-a rămas înfiptă între coaste
mândru că n-am scăpat niciodată în noroi
crucea pe care urma să fiu răstignit
amețit de simfonia minciunilor fulgurante
de sub cupola himerei
vrăjit de zigzagul clipei lunecoase prin fluviul de cuvinte
mușcat de o singurătate turbată
fermecat de cântecul de sirenă al deșertăciunii
și de potecile basmului în care m-am rătăcit
mângâiat de neant și
ispitit de zâmbetul colorat al iluziei
găunoase
tânjind cu petulanță după o așchie de liniște
dar mi-am găsit sălașul într-un limb
al disperării din miezul nimicului cel mare
prizonier în năvodul unei aprehensiuni
taina și tăcerea înnobilându-mă
totul e și va fi iluzie
din străvechime așa decide
domnul Parmenide...

STEUA SINGURĂȚĂȚII

... un licorn printre oglinzi paralele
flama unei vederi pare a fi dar nu e
e și nu e o hieroglifă săpată în
peretele peșterii din icoana unei clipe
paradoxale
două umbre zdrelite urcă muntele
cu câte un bolovan pe umăr
care-s eu și care-i Sisif?
m-am trezit urcând și coborând în această viață
așa m-am pomenit că vine viscolul ca să
mă înveșmânte în hlamida cu țurțuri reci
amurgul furișându-se să-mi înfigă în spinare
cuie înroșite în vâlvătaie sale
noaptea strecurându-se să-mi toarne otrava
întunecimii la rădăcini
nălucile târându-se să doarmă în visul meu

în timp ce mă las sărutat de tânguirea și
mireasma depărtărilor
hotarele îmi încredințează flamura dorului
de țărâna udată de valuri de spaime și lacrimi
călăuză prin abisuri mi-e steaua singurătății
uitarea mă jefuiește de amintiri
mlaștina melancoliei dospește în sângele meu
amarul mi-e cântecul valului spart de
țărături străine
speranța
orbul care pipăie urmele de praf și pulbere
fericirea
iluzie becisnică pierdută pe o insulă necunoscută
norii mă învață pribegia
inima își face picioare din doi spini și
cutreieră lumea
drapel al celor învinși
sufletul meu flutură pe cel mai înalt catarg...

ÎNFIORĂRI

... aceleași explozii de miresme și culori te
întâmpină
la intrarea în satul natal
aceeași orgă gravă de melancolii și înfiorări
aceiași glas de clopot se tânguie în clopotnița
bisericii
de pe dealul de unde copil fiind atingeai cerul cu
fruntea
aceeași tăcere pansează cu smerenie rănilor
mult prea adânci cu care se făloșesc sătenii
strecurându-se băjbând prin amintirile din celălalt
veac
liniștea izvorăște din fiecare piatră
din pustiul zilelor îndoliate
din atâtea răni nevindecate
din clipocitul gândurilor nerostite
din pădurea rămasă doar în amintire
și din tristețea zăvorâtă în lăzile de zestre
Bistrița curge printre fiordurile de aur ale memoriei
ducând la vale umbrele peștilor zglopii de odinioară
pașii tăi măsoară adâncimea dintre mahnirea de ieri
și cea de azi a bețeștenilor mult mai bogați în
pagube
îl vezi pe copilul ce-ai fost umblând desculț prin
bruma dimineților de fum
în tâmpile încep să-ți viscolească nostalgii
și auzi ecoul carelor de lemn
neamurile te urmăresc de după gardurile într-o
rână și nu știu pe cine caută în astă amărăciune
străinul ce-și poartă lacrima pe obraz
ca pe un scump trofeu sau ofrandă adusă unui zeu
prin oase îți curge o înserare
care mult te doare
prin gânduri îți bat vânturile toamnelor
cu rod jefuit de nerod
cocorii pleacă rânduri- rânduri
de-atâta pustietate mult te mai
îngânduri...

(continuare în pag. 17)

Marian DRUMUR

Meandre aproape impresioniste

Până la oraș se întinde o bucată bună de drum, fără transport comun – musai trebuie folosit autoturismul, doar că este în ambalajul săptămânal, așa că ne-am nevoit să îndepărtăm toate bucățile de polistiren iar Nectara a transpirat și a trebuit să se retragă pentru duș, alte haine, alea-alea, că s-a făcut ora zece... târziu.

La marginea localității mai mulți autostopiști făceau semne... cu degetul mare.

- Luăm mai încolo, a decretat Nectara.

Zâmbetul ei pragmatic îmi evoca milioanele de zâmbete tocmai iscate, sincron, în lumea largă.

- Uite, necăjitul care a luat-o pe jos, a observat ea mai târziu.

- Ar trebui să luăm exclusiv femeii cu copii, am opinat, trăgând pe dreapta.

Străinul s-a dovedit foarte volubil; a urcat și a început să povestească – ce noroc, altfel nu mai prindea traulerul și era important fiindcă încărcătura secretă se devaloriza iar căpitanul aștepta depozitat într-un tub de refrigerare – obișnuitele povești ale băștinașilor... eram imunizat.

Am ieșit ușor la șoseaua națională, după care au început dificultățile obișnuite - lucrări ocolitoare, asfalt crăpat, gătuiri... se vedeau neînțelegerile dintre instituțiile responsabile după firmele parțiale ale constructorilor... mai depășea câte un zorit, gata să te dea în șanț... situațiile uzuale.

- Ai un miros aparte, a observat copilotul meu. Ceva... vegetal.

- Sunt apicultor, mă frec cu sulcină să fiu plăcut muștelor, s-a amuzat pasagerul. Că nu fumez.

- Muște?!

- Ei, așa le zicem noi!

Am intrat în parcare din coasta pieței, autostopistul s-a evaporat, noi ne-am îndreptat spre locul cu produse de precie.

- Arată bucălat, este clarinetist, a tranșat Nectara din senin, arătând în urmă. Nu-s nici eu de ieri.

Dar a descoperit un coșuleț cu două cepe întregi și l-a luat repede, fiindcă abia acum se putea merge la fructe, să târguim prune pe pipăite.

- Mă duc până la Marcel, am zis într-o doară (că văzusem turla cu antenă).

- Vezi ce faci, ne întâlnim la ciupercă, a precizat ea. Fix într-o oră, până ce târguiesc!

Așa că m-am dus către centrul orașului, la sediul amicului. Clădirea, Art Deco (stil pachet), fusese edificată de o bancă; trecuseră vremurile și devenise sediul unor instituții... plus un club de șah, ocupând nivelurile după importanță, că nu avea ascensor.

Gâfâiam deja când am intrat în sala de audiențe, unde stătea îndeobște Marcel; într-adevăr, trona la locul obiș-

nuit, iar pe o latură a mesei lungi se instalase un tip insolit, cu djellaba maro de burlac. Gazda părea foarte încântată:

- Iată-te, a zis. Bănuiesc de ce ai venit!

A arătat spre musafir:

- Nu-l lua în seamă, se află în recuperare... A fost sclav la barbarezi... E tatuat! Și a devenit amnezic, unele cuvinte nu le înțelege. Fii atentă!

- Am auzit că ești comunist! a strigat la străin. Fii bun și explică!

Omul și-a privit îndelung palma stângă, apoi a arătat mijlocul mesei, unde trona un bol cu mangle, bine coapte după culoare.

- Nu rimează, a constatat.

- Vezi? a rezumat Marcel. Nu merită să-ți bați capul... Dar l-am cunoscut pe vremuri... Un boem adevărat... de cursă lungă. Drumul până aici nu l-a uitat. Hai, spune scopul și durata vizitei. Vreo par-tuză la voi, ceva inspirațional?

Ăsta era omul – o fustă devenea aidoma cărpei roșie pentru taur... dar virtual... ținea să aibă un re-nume... dacă îl luai tare se înmuia, știam tot virtual.

- Nu e cazul să aspiți nimic, i-am zis. Mă interesează concursul de poezii cu premii... mai rotunjim veniturile, că-s subțiri.

- Ah, iluziile, și-a revenit Marcel. Bine, te pun pe listă, să urmărești!

Și tocmai atunci a năvălit un personaj între două vârste, se vedea că nu era prima oară după figura de cenacolist, întinzând de departe o broșurică alcătuită din jumătăți de coli capsate.

- Noul meu volum, a anunțat, sentențios. Haiku exclusiv!

- Haiku, a intonat disprețuitor celălalt musafir, sculându-se în picioare. Poate la el acasă, unde intonația unui vers îi schimbă sensul! Te crezi enigmist, parameciule!

Atât a trebuit!

Marcel s-a ridicat și a pornit către ușă; l-am urmat. Pe coridor, s-a justificat:

- Al treilea e de prisos, sunt pățit. Mergem la „Olimp”, știi, ca pe vremuri!

Abia jos i-am răspuns că am oră la dentist și Nectara așteaptă. Mă ațineam ritmic în urma lui iar deasupra clădirilor se întindeau alene câțiva nori... poate erau în imaginația mea fiindcă îl vedeam pe Marcel mărunț când trecea înaintea – un liliputan cu pasul mare.

Am intrat în pasaj, unde fâșia de zăpadă artificială cu statuia bătrânei bete în mijloc despărțeau pietonii în două sensuri și iată-ne la bulevard.

- Serios, am spus, trebuie să ajung la ciupercă, în vreme ce Marcel se estompa pe sensul opus.

Ciupercă! Nu-i vreun organism ci argou citadin localizând un chioșc octogonal mai mult sticlă, plasat strategic în centrul scuarului din intersecția străzilor adiacente nucleului de cartier; acoperișul în formă de pagodă adăpostește un brâu lat circular pe care amatorii de cafea își pun ceștile și pot contempla vânzoleala febrilă a trecă-torilor.

- În fine, a exclamat Nectara.

I-am sărutat buzele cu aromă de Arabica.

- E a treia, m-a anunțat. Și la ureche: n-am avut

(continuare în pag. 17)

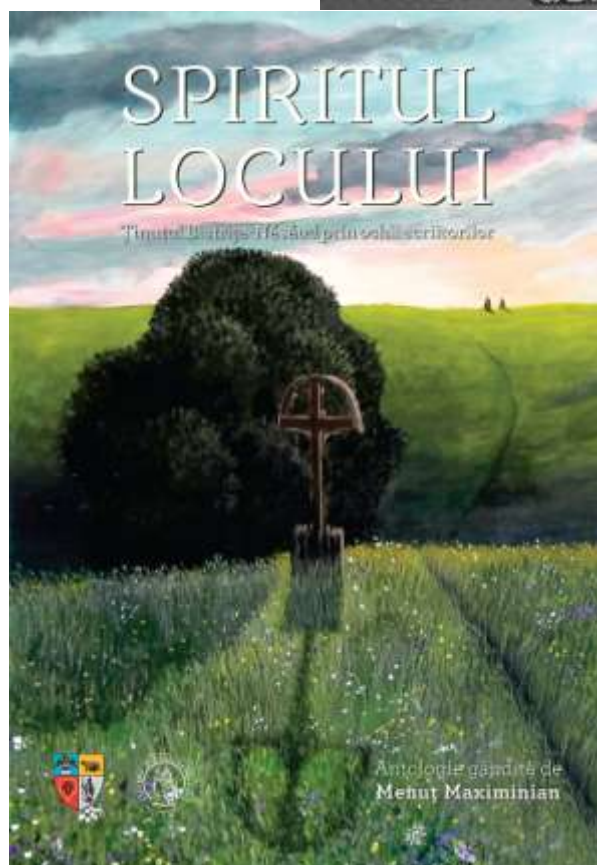
Leon-Iosif GRAPINI

Spiritul locului – oglindă a plaiurilor bistrițene și năsăudene

În luna septembrie a acestui an, la Editura Școala Ardeleană a văzut lumina tiparului volumul *Spiritul locului. Ținutul Bistrița-Năsăud prin ochii scriitorilor*, o impresionantă și valoroasă antologie gândită de Menuț Maximinian – președintele Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud, cu un *Gând* de Ioan-Aurel Pop – președintele Academiei Române, și cu un Cuvânt de însoțire, *De unde ești de loc?*, semnat de Irina Petraș – președinta Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj, un proiect editorial coordonat de Gabriela Ciornei și realizat sub egida Consiliului Județean Bistrița-Năsăud. Volumul este editat de Societatea Scriitorilor din Bistrița-Năsăud în parteneriat cu Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Cluj și cu revista *Răsunetul cultural*.

Președintele Academiei Române, Ioan-Aurel Pop, își încheie *Gând*-ul, un periplu prin istoria și cultura județului Bistrița-Năsăud, întins pe două pagini, astfel: *O adevărată școală de cultură și de eliberare națională a fost liceul (azi Colegiul Național) din Năsăud, cu a sa societate culturală a elevilor, intitulată „Virtus Romana Rediviva”, unde au studiat mari spirite ale neamului românesc, în frunte cu George Coșbuc, cu Iacob Mureșianu și cu Liviu Rebreanu. După 1918, s-a ridicat mult orașul Bistrița ca centru românesc. Urmașii marilor bărbați care au făcut România Întregită fac azi biblioteci, centre culturale, reviste, între care și „Răsunetul cultural”. Ei, scriitorii, prin antologia „Spiritul locului”, gândită de Menuț Maximinian, sfințesc locul cu verbul lor și ne conving mereu că „la început a fost Cuvântul”.*

Proiectul, inițiat de regretatul critic literar Andrei Moldovan, fostul președinte al Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud, a fost preluat de talentatul și prolificul scriitor Menuț Maximinian, actualul președinte al SSBN, care, gândindu-l într-o altă formă, mult îmbunătățită, l-a continuat și, iată, l-a finalizat. „Ne propunem să descoperim, împreună cu colegii noștri, acel spațiu cu încărcătură afectivă pentru fiecare dintre noi, fie cel al nașterii, fie altele care ne dau energii pentru creație, de unde ne tragem esența ființei spirituale concretizată mai apoi prin scris. Fără acea matrice spirituală a sufletului nu ai cum da forme scrisului, pentru ca mai apoi să dăruiești cititorilor o literatură ce nu este opacă, care după ce a ieșit din atelierul de creație să prindă aripi. Bistrițenii vă vor oferi o oglindă a plaiurilor natale”, își susține, printre

altele, demersul întreprins, Menuț Maximinian în *Argumentul* antologiei.

Volumul, de 570 de pagini, este structurat pe cinci capitole; **Efigii. Locuirea esențială** (Andrei Mureșanu, Liviu Rebreanu, George Coșbuc, Ion Pop Reteganul, Vasile Fabian, Veronica Micle, Vasile Gr. Borgovan, Iuliu Moșil); **Călători pe meleaguri bistrițene** (Alexandru Odobescu, Nicolae Iorga, Lucian Blaga, Tudor Vianu, Henri H. Stahl, Radu Petrescu, Nicolae Manolescu, Jean Poncet, Cornel Udrea); **Dinspre scriitorii locului: Nostalgii, stampe, evocări**, cu două părți, **I** (Nicolae Bosbiciu, Tudor Cățineanu, Vasile Cihorean, Ben. Corlaci, Vasile Dâncu, Emil Dreptate, Gavril Istrate, Vasile Lechințan, Alexandru Cristian Miloș, Alexandru Misiuga, Ion Moise, Andrei Moldovan, Dumitru Munteanu, Luca Onul, Francisc Păcurariu, Gheorghe Pleș, Darius Pop, Valentin Raus, Octavian Ruleanu, Radu Săplăcan, Gavril Scridon, Teodor Tanco, George Țăra, Ion Urcan, Sever Ur-sa, Lucian Valea, Ana Zegrean – scriitori care nu mai sunt printre noi) și **II** (Adriana-Rodica Barna, Nicolae Băciuț, Emil Bălăi, Ioana Bradea, Constantina Raveca Buleu, Mircea Gelu Buta, Ion Buzăși, Constantin Catalano, Ioan Cioba, Elena M. Cîmpan, Pompei Cocean, Dan Coman, Alin Cordoș, Dorel Cosma, Cornel Cotuțiu, Icu Crăciun, Melania Cuc, Mircea Daroși, Vasile George Dâncu, Vasile Sebastian Dâncu, Zorin Diaconescu, David Dorian, Ana Dragu, Macarie Drăgoi (Episcop al Europei de Nord), Florica Dura, Vasile V. Filip, Dinu Flămând, Daniela Fulga, Leon-Iosif Grapini, Andrea H. Hedeș, Vasile Leac, Cleopatra Lorințiu, Macavei Al. Macavei, Valentin Marica, Andrei Marga, Menuț

(continuare în pag. 17)

Maximinian, Marin Mălaicu-Hondrari, Ioan Mărginean, Alice Valeria Micu, Petru Adrian Mirce, Gheorghe Mizgan, Gavril Moldovan, Maxim (Iuliu Marius) Morariu, Victoria Fătu Nalațiu, Iacob Naroș, Ioana Nicolaie, Ovidiu Nimgian, Olimpiu Nușfelean, Maria Olteanu, Adrian Onofreiu, Veronica Oșorheian, Florin Partene, Liviu Păiuș, Alexandru Petria, Veronica Petruț, Ioan Pinte, Adrian Podaru, Aurel Podaru, Ovidiu Podaru, Ovidiu Pojar, Flore Pop, Damaschin Pop-Buia, Mircea Prahase, Virgil Rațiu, Aurel Rău, Dora Alina Romanescu, Traian Parva Săsărman, Marcel Seserman (Mircea Măluț), Ana Pop Sîrbu, Adrian Suci, Irina Szász, Ioan L. Șimon, Veronica Știr, Victor Știr, Flavia Teoc, Călin Teuțișan, Dorin Tudoran, Alexandru Uiuu, Alex Văsieș, Delia Velescu, Ștefan Veșcari, Ion Vlad, Cornelia Vlașin, Gelu Vlașin, Niculae Vrăsmaș, Ion Radu Zăgreanu); **Invitați** (Radu Afrim, Alexandru Cățcăuan, Dan Coman, Maxim Dumitraș, Alexandru Gavrilăș, Marcel Lupșe, Ada Milea, Ioan Pinte, Alexandru Pugna, Gavril Țărmure, Cornelia Vlașin); **Personalități ale județului Bistrița-Năsăud** (Nicolae Bălan - Mitropolit al Ardealului, Gavril Bănulescu-Bodoni - Mitropolit al Kievului și al Basarabiei, Miron Cristea - primul Patriarh al României, Iuliu Hossu, Ion Oarcăsu, Constantin Pavel, Iustin Ilieșiu, Ion Th. Ilea, Maria Ivănescu, Vasile Rebreanu, Grigore Bălan, Alexandru Husar, Zaharia Sângeorzan, Vasile Scurtu, Emil Boșca Mălin); și ultimul capitol, **Academicieni năsăudeni**, (Simeon Florea Marian, Iuliu Moisil, George Coșbuc, Iulian Marțian, Virgil Șotropa, Miron Cristea, Iuliu Prodan, Constantin C. Moisil, Nicolae Bălan, Nicolae Drăganu, Liviu Rebreanu, Emil Isac, Augustin Vancea, Leon Daniello, Sever Pop, Tiberiu Morariu, Dumitru Protase, Florian Porcius, Grigore Silași, Iacob Mureșianu, Tudor Drăganu, Tiberiu Brediceanu, Traian Ionașcu, Grigore C. Moisil, Tudor Bugnariu, Constantin Stamati, Gavril Pop, Ion Creangă, Gustav-Oswald Kisch, Iuliu Hossu, Mircea Ion Savul, Lucian Blaga, Gheorghe Silaș, Dorel Banabic), capitol realizat de Ioan Seni, de fapt o trecere în revistă a academicienilor care fie au absolvit o școală din județul Bistrița-Năsăud, fie se leagă „conjunctural sau familial” de aceste meleaguri.

Așadar, pe lângă scriitorii de azi și de ieri ai județului Bistrița-Năsăud, regăsim în antologie personalități marcante ale literaturii și culturii românești care, în scrierile lor, au făcut referire la ținutul bistrițeano-năsăudean, precum și oameni de seamă, originari din acest loc, care, deși nu s-au dedicat scrisului, prin activitatea lor au sporit faima acestor meleaguri.

Fiecare text este însoțit de fotografia autorului, iar cele mai multe dintre materialele cuprinse în carte sunt presărate cu câte o fotografie aleasă de semnatarul acestuia sau de realizatorii antologiei. Doar din simpla enumerare a acestor nume ne putem da seama de valoarea indiscutabilă a acestui volum cu totul remarcabil.

Marile figuri literare - Rebreanu, Coșbuc, Blaga -, dar și toată Istoria mare și puzderia de istorii mărunte și deloc neînsemnate sunt aduse împreună în carte pentru a da consistență unei biografii comunitare. Vocile antologiei nu lasă în umbră nici un detaliu. Istorie, relief, literatură, obiceiuri, oameni de văz, istorisiri sentimentale-nostalgice valorează spiritul locului, adăugându-i tușe și contururi inconfundabile. (...) Spiritul locului e o secvență

din harta identitară românească fără de care alcătuirea de Ținuturi și Țări românești și-ar pierde din greutate și sens. Probă și multele răspunsuri care au venit în întâmpinarea generoasei idei lansate de *Menuț Maximinian* - concluzionează, în Cuvântul de însoțire, doamna Irina Petraș.

(urmare din pag. 15)

orgasm azi-dimineață.

S-a destăinuit. O răsucesc și răspund la fel:

– *Rradi, rreli, rrichi, rrobi...*

Simt cum se încordează; fiindcă mi-a mărturisit cândva că graseierea o pătrunde cu viziunea unui orgasm ce trebuie aflat.

– Doar o iluzie ne desparte, o încredințez. Să mergem la parcare.

Ne întoarcem pe drumul cel mai scurt, ajungem în coasta pieței, unde muncitorii primăriei au delimitat cu panouri galbene o gaură în pământ, marcată cu pancarta „NUMAI PENTRU VIERMI” și au ridicat câteva autovehicule, oprindu-se la al nostru, pasămite mulțumită siglei de „Asistat Social”... Suntem libere!

(urmare din pag. 14)

OCEAN DE MIRACOLE

... erai așa de tristă că în jurul tău toate se transformaseră în piatră carbune zgură smoală și înmmlăștinată nevolnicie

într-un târziu când ai zâmbit entazic pustiul din jur s-a făcut grădină luxuriantă

când ai râs în hohote

zările au început să te strige pe nume balta plină cu nămol a devenit izvor cristalin apoi fluviu rostogolindu-se-n cascade și în ocean de miracole

femeie

catedrală a încântării cu portal întrandafirat erai o tăcere elizeică eram un extaz

erai o fee pantée

eram o alboradă dinamitardă

feciorească uimire

femeie silfidă

tu nu știi că numele tău

e feerie și cânt celest

tu nu știi că ești lacrima

care sprijină muntele

să nu se prăvălească în neant

tu încă nu știi că fără tine

toate planetele ar lua-o razna

prin Univers...

Marin NĂSTASE

TUNARII

Nuvelă-foileton

Sfârșitul lui noiembrie, cu ploile astea sâcăitoare și cu stolurile de frunze galbene spulberate în vârtejuri prin fața parbrizului, îl indispuinea teribil pe Mototolea, ajuns șofer de taxi particular pe biata lui Dacie, călărită barbar de Nae Mărunțelu. Banii obținuți din vânzarea chioșcului se risipiseră pe reparații și piese, pe la mai multe ateliere auto, ca să pună cât de cât pe roate, iubita și scumpa lui Dacie. Altfel, cum să faci taximetrie cu o rablă? Mai ales în condițiile unei concurențe cu fâlcii de crocodil. Și cu toate astea, în primele luni de taximetrie s-a lăfăit băiatu'. Îl dibuiseră niște chinezi, apoi niște sirieni, care-i spuneau:

– Alo, domnu', vîi matala în locu'... la ora... și aștepti! Aștepta, îi plimba pe unde aveau ei treabă, făcea tot ce poșteau respectivii și, paraii curgeau. Seara, oricât de târziu îl eliberau din funcție mușterii, tot cumpăra o votculiță și se ducea cumințe la madam Fîruța, care îl săruta afectuos în creștet, pe chelie:

– Așa, Tricuță, mamă! Lasă, că ne întărim noi! Poate ți se ivește ocazia și dai și tu un tun. Atunci să vezi cum ieșim noi în față! Însă, oricât alerga el cu mașina, purtând chinezii și sirienii prin atâtea locuri, tunul ăla, mult râvnit și mult visat, i se arăta ca Fata Morgana. Strălucea în depărtări și când se apropia, ia-l de unde nu-i! În jur, toți dădeau tunuri. Și mușterii lui și politicienii pe care îi votase cu atâta convingere și atâția alți șmecheri barosani cu viloaie, care-i luau fața cu mașinile lor bengoose, de care nu mai avea loc.

Iar el, care alerga până noaptea târziu, nu se alesese decât cu votculița, cu planetare obosite, cauciucurile uzate și cu eterna promisiune a coanei Fîruța: „lasă, băiatu', că dai tu un tun și ieșim noi în față!” Aiurea! Care tun, când concurența l-a dibuit și l-a clămpănit cu fâlcile ei puternice? Prin septembrie, când aștepta pe arab să vină de la un depozit, s-a pomenit cu un lungan că-i deschide portiera și se proptește în ea:

– Ascultă, bă, ăsta micu', de ce-ai parcat mașina aici? Nu știi că n-ai voie?

– Cum să n-am voie? Nu văd niciun semn de interzis! S-a stropșit la el Mototolea.

– Nu vezi? Lasă că îți fac eu câteva semne! Cum le vrei, vinete sau albastre?

Și-i arătă o labă cât un cărpător. Bietul Trache văzu negru în fața ochilor mai înainte să-l cârpească bestia fioroasă. A pornit motorul și-a plecat din „zona interzisă”. Nici arabul, nici chinezii și nici alți mușterii de lux nu l-au mai sunat și nu l-au mai căutat. A trebuit să se mulțumească tot cu plevușcă, să circule la mica ciupeală, departe de „zonele interzise”. Observase că toate taxiurile erau vopsite și marcate cu însemne

speciale: s.r.l. taxi..., company taxi... El cine era? Doar puncte, puncte. Ce să treacă pe mașină? Asociația Familială „Mototolea”? Scârț! Mai ales că tot mai des era „inspectat” de tot felul de inspectori (numai lungani). Cică de la „Controlul Circulației”, alții de la „Protecția Consumatorului”. Toți îl „sfătuiau” să nu mai circule, că...nu-i legal, că încalcă legea (fără să precizeze ce lege). Că, s-ar putea să aibă probleme cu Fiscu', că ei îl sfătuiesc de bine, ca să nu pățească (ce?). Că așa cum circulă, este un adevărat infractor și să facă bine să intre în legalitate. Deși i se făcea părul măciucă (cât mai avea), de câte îi reproșau respectivii lungani, el circula în mod curajos, până când a auzit în spate la roata dreapta un fâss, foarte sonor, cu toate că o controlase înainte de a se urca la volan. A schimbat-o imediat, că avea roata de rezervă la el. Dar, de la o vreme, fâs-urile se cam înmulțiseră și Mototolea și-a cam dat seama că cei de la „Protecția Consumatorilor” aveau tot mai multă grijă de consumatori. Ce putea să facă? Trebuia să intre într-un clan, într-o „Company”... A plâns pe la porțile uneia, spunând să îl ia sub plapuma ei, dar când a aflat condițiile, a rupt-o la fugă. Până la urmă s-a apropiat de el un lungan „binevoitor”:

– Ce-i, tataie, nu știi cum să procedezi? Fă, domnule, un contract de franciză cu firma noastră și taximetrezi liniștit sub umbrela ei! Nu te doare capul.

Nu pricepea deloc cum stă chestia cu „franceza” asta. De ce franceză și nu română? A zâmbit lunganul și l-a dus la Direcția Companiei, unde a semnat un contract de franciză. După ce l-a semnat, l-a citit:

– Bine, domnule, eu cu munca, eu cu cheltuielile, cu benzina, cu reparațiile mașinii, iar firma... cu ce? Cu procentul acesta aproape cât venitul? Ce face firma în afacerea asta?

Directorul l-a privit sictirit și l-a repezit pe lungan:

– Ce vîi la mine cu tot soiul de tâmpiți? Anulează contractul și dă-l afară!

Lunganul i-a luat apărarea, oferindu-se să-i explice, în ce constă franciza, cum îi acordă protecție în afacerea sa și l-a convins să accepte condițiile din contract. Directorul, cu nasul în hârtiile sale, fără să-i privească, a dat din mână:

– Bine, sunteți liberi! Adică, afară din birou!

Împreună cu lunganul a ieșit tiptil, tiptil din birou, murmurând un „să trăiți!” Afară, lunganul i-a explicat cum să lucreze acum, să parcheze în aceleași locuri cu mașinile companiei, dar la rând. Să ia clienți când îi vine rândul, că altfel, se supără taximetriștii cu mașinile companiei. „Și...s-ar putea să ai probleme. Iar, când ești pe traseu, suni la dispecerat să-ți dea clienți. Când ți-a dat clientul, te duci urgent la el și-l servești prompt și ireproșabil, să nu compromiți renumele firmei, că altfel...Acum ai înțeles pentru ce plătești procentul firmei?” Mototolea a dat din cap că, da, deși nu-i conveneau deloc clauzele contractului. Dar, ce era să facă?

– Atenție, l-a mai sfătuit lunganul binevoitor, mai faci din când în când câte o atenție

(continuare în pag. 19)

domnișoarei de la recepție!

– De ce? a întrebat Mototolea, ca o bovină.

– Ca să fie și dânsa atentă cu dumneata, i-a răspuns lunganul, uluit cât de tâmpit este. Ce vrei, dânsa nu-ți face servicii când îți oferă comenzile clienților?

S-a dumirit Mototolea și a intrat cuminte în sistem, cu ciocolatele și zâmbetele de rigoare la „domnișoara”. Dar și comenzile primite erau pe măsura ciocolatei. Întreba telefonic la recepție: „Așteptați, vă rog!” Și aștepta până i se lungeau urechile. Iar când primea comanda, trebuia să alerge în celălalt capăt al orașului, într-o fundătură de stradă, pe unde își hodorogea mașina. Iar de acolo, trebuia să ia un boșorog cu multe geamantane pe care să i le care până la vagonul din față, unde avea locul. După ce îl urca în vagon, îi așeza bagajele deasupra și-l împacheta pe locul indicat în bilet, boșorogul abia mormăia un „mulțumesc”. Ce să facă el cu „mulțumesc-ul” moșului? Și el care visa să dea tunul... A, păi nu se poate! Trebuie să schimbe foaia! Și a încercat s-o schimbe. A văzut că, deși dădea „domnișoarei” atenții tot mai substanțiale, comenzile erau tot așa. Dincolo, în locul de parcare al companiei, mașinile se înmulțiseră. Când se întorcea de pe traseu, era al enșpelea la rând, astfel că, în cel mai fericit caz, avea doar un singur client pe zi. A reînceput taximetria la mica ciupeală, pe cont propriu, preluând comenzi din dreapta și-n stânga, fără să mai aștepte de la „domnișoara”, fără să-i mai răspundă la telefon. Când ajungea la locul de parcare al companiei, nu se așeza la rând, ci staționa puțin mai departe. Dacă observa un potențial client (că acum avea experiență în meserie), se repezea cu mașina spre el și-l întreba precipitat: doriți o mașină? De regulă, cel întrebat dorea și atunci îl prelua rapid, ca să nu se prindă colegii de taximetrie. Așa credea el că e fâșneț și ăia de la rând nu se prind. Dar roțile mașinii iar au început să facă fâșs! Când schimba roata, cei de la rând râdeau cu hohote:

– Ce-i, tataie, ai probleme cu bătrânica?

A înțeles și s-a cumișit. A reintrat în front. Dar tunul? Strălucea în zări tot ca Fata Morgana. „Nu se poate! răbufnea uneori revoltat. Dar ăștia din jurul meu? Uite la mașina aia! Are geamuri fumurii, să nu vezi cine conduce și ce tunar este răsturnat pe canapea. Ai dracului tunar! Și-au luat mașini d-astea, să nu-i vezi, să nu-i cunoști, să nu știi cine sunt, ce fac, unde se duc, ce-nvârtesc, ce tunuri dau.” Simțea că ticăloșii ăștia monopolizaseră toate tunurile. Și el, cu ce să mai tragă?

Cam așa gândea Mototolea, privind lung la stolurile de frunze moarte, care se repezeau în parbrizul mașinii, să-l ciugulească, să-l spargă. Aștepta de vreo trei ore și mai avea în față încă cinci mașini. Încă cinci clienți ratați, poate, printre ei, cel cu tunul veșnic visat. De fapt, se resemnase. „Ce...tun? De tun îmi arde mie? Să scot acolo cât să mai pot cumpăra benzină. Că și tunarii ăia de la benzinărie!.. Și piese de schimb... Că mașinuța, săraca, găfăie, pocnește, trosnește, de se sperie clienții și vor să coboare din ea. S-o vând și să cumpăr alta nouă? Îi veni să râdă cu hohote. Ce glumă bună!” Dar fără un tun, simțea că, în curând o va duce plângând la cimitirul de mașini, unde va aprinde o lumânare și o va pupa pe capote. Și stropii ăștia care se reped în parbriz, parcă să-i pătrundă în ochi și în creier!.. Și frunzele astea

nerușinate care dansează în fața sa ca niște dez-mățate! Îi furau ultimele fărâme de speranțe, pe care le spulberau în neant...

Claxonul colegului din spate îl trezi din întunecatul coșmar. Trebuia să meargă mai departe. Dar, degeaba! Mai are-n față patru. Iar frunzele și stropii de ploaie...tot în parbriz și în creierul său... Nici nu a observat când un tuciuriu cu mustață i-a deschis portiera. Să sară la gâtul lui:

– Cum îți permiți?

– Potolește-te, omule, spuse calm șocolatiul mustăcios. Nu ai nevoie de clienți?

– Dumneata nu observi cum sunt serviți clienții? Îl repezi din nou Mototolea. Du-te, domnule în față și închide ușa pe dinafară!

– Încet, măi omule! Încercă să-l liniștească mustăciosul. Am venit la dumneata cu o afacere și mă respingi așa brutal?

Când auzi de afacere, Mototolea tresări. Simți licărul tunului din întunericul deznădejdiei și pe față îi apărură o rază firavă de speranță:

– Ce afacere, domnule, ce afacere? Dumneata nu vezi că noi prestăm servicii de transport? Nu vezi că serviciul nostru se face la rând? Du-te-n față, domnule, dacă ai de mers undeva!

– Dacă eu spun că vreau să fac o afacere cu dumneata, de ce mă refuzi?

Iar a scăpărat tunul în întunericul deziluziilor. Iar i s-a luminat fața și ochii îi luciră lacom. Privi pe țiganul mustăcios din fața sa, ca un înecat ce se agață de un pai de speranță. Auzi la el, îi propune omu' o afacere și dobitocul o refuză ca un prost! Păi, nu e ăsta tunul mult visat? Poate vrea omu' să transporte armament sau niște droguri, sau să ducă ceata lui de lăeți undeva la furat sau vor să omoare pe cineva... Ei, și? Eu fac transportul și atât. Ce mă interesează ce duce, unde duce, cu cine duce, cui vrea să facă rău? Habar n-am! Treaba clientului! Nu-l cunosc, nu l-am văzut în viața mea, eu mi-am făcut doar meseria. Mi-a dat banul, l-am salutat și nici nu știu cum arată. Nu știi? Dar...cât ți-a dat? Zece mii la kilometru, sau un milion? Hai, spune, că tipu' a declarat! Gândurile astea se fugăreau prin creierul lui mai repede decât viteza luminii. Dar ultimul gând îl electrocută, provocându-i câteva picături de sudoare pe șira spinării.

Îl privea pe țigan lung, fără să spună un cuvânt. Mustăciosul îl privea și el, studiindu-i expresia feței. A înțeles repede că nu se înșelase, când l-a ales din lungul șir de taximetriști care așteptau la coadă clienții. Și-a zis în gând: „n-am greșit, ăsta e omul meu!” Dar a continuat să tacă și el, privindu-l lung, satisfăcut. După aproape un minut de tăcere și studiere reciprocă, mustăciosul zâmbi:

– De ce vrei să dai cu piciorul la ocazie atunci când se ivește și se roagă de tine?

– Ce ocazie? murmură Mototolea.

– Dacă mă ții în ploaie și nu-mi dai voie în mașină, n-ai să afli!

Abia acum observă Mototolea că țiganul era ciuciulete, că din borurile largi ale pălăriei șiroia apa ca din burlanul unui acoperiș. Iar haina soioasă de

(continuare în pag. 20)

pe el lucea de parcă era lustruită cu cremă.

– Păi, începu să scârțâie Mototolea, o să-mi faci flească husa și nu se mai urcă niciun client în mașină.

– Vrei să intri în afaceri fără riscuri? râse mușteriu mustăcios. Matale nu știi? Cine nu riscă... Și acum, ce-ți mai trebuie clienți, dacă îți ofer ocazia să dai și mătăluță un tun? Hai, că m-a pătruns până la piele!

Când a pronunțat țiganul cuvântul magic TUN, Mototolea a sărit, ca săltat de un resort și i-a deschis portiera din spate. L-a împins în mașină și, tremurând de emoție, a întrebat cu o voce sugrumată:

– Ce...tun? Să nu mă ademenești cu cine știe ce afacere necurată, că eu sunt un om cinstit!

– Da', eu sunt necinstit, șefule? spuse ofensat țiganul. Așa impresie ți-ai făcut matale despre mine? Păi, eu am venit la dumneata cu un tun cinstit.

– I-auzi, râse Mototolea, tun cinstit!

– Hai, bre, că mă jignești! Chiar că mă supăr și mă duc la colegul din spate. Că ăsta, bag seamă, este mai interesat decât mata.

Când a văzut Mototolea că-i scapă afacerea printre degete, a sărit ca ars:

– Stai, omule, n-am zis că eu nu vreau să dau un tun, fiind el cinstit sau necinstit, dar... de ce-ai venit la mine și m-ai ales dintre atâția șoferi câți stăm la rând?

– Pentru că te-am observat că ești cel mai cinstit dintre toți.

„Adică... cel mai fraier, își zise-n gând Mototolea. Cum dracu m-a observat ăsta? O fi scriind pe fruntea mea FRAIER. Cu litere mari. Sau, șapca asta o fi de vină?” Mototolea purta pe cap o șapcă mare, de piele (șapcă „șmecheră” spunea el), care-i dădea o aliură caraghioasă, cu gâtul lui subțire, fața alungită și fruntea îngustă. Parcă i-o înfundase cineva pe cap cu forța, parcă era bătut în cap.

– Bineînțeles că sunt cinstit. Așa suntem noi, șoferii de taxi, zise el foarte mândru.

– N-am zis că...ăilalți...se scuză mustăciosul. Dar matale ești mai cinstit decât toți cinstiții. Și, uite, mi-ai căzut simpatic, de cinstit ce ești! Auzi, omule, mi-ai căzut cu tronc la suflet, asta e! Și începu să râdă zgomotos. Râse cam silit și Mototolea.

– Nu știam că sunt așa de simpatic. Dar...nu vrei să-mi spui odată, despre ce tun este vorba? Ce tot mă fierbi atâta? Că eu am treabă, m-așteaptă clienții!

– Să aștepte! râse din nou mustăciosul. Uite ce e, omule, una și cu una face două. Lasă dracului clienții dumitale de două parale și fă-mi un serviciu barosan, că te voi plăti împărătește!

– Ce? a țipat nervos Mototolea.

– Stai liniștit, omule! Uită-te la el ce nervos e! Să ne duci într-un sat, departe de aici, la vreo patru-cinci sute de kilometri, dincolo de Târgoviște. Cât vrei? Două, trei milioane? Patru? Hai să-ncepem tocma!

– Ia-mă încet că... spuse șoptit Mototolea. Trebuie să lămurim câteva probleme: mai întâi că ai spus „să ne duci”. Dumneata ești unul singur.

– Mai am doi tovarăși care mă așteaptă, colo, sub acoperișul acela.

Acum observă și Mototolea pe cei doi țigani zgribuliți, înghesuiți unul în altul sub copertina din stația de autobuz. Gândi: „Ăștia sunt o gașcă, o bandă de tâlhari.

Au dat o lovitură azi-noapte și acum vor să dispară. Cine știe în ce fundătură de sat?” Întrebă prudent:

– Și, acum vreți să vă fac... dispăruți?

– Ce tot vorbești, omule? se burzului țiganul. Cum să ne faci dispăruți? Adică... Hmm! Matale crezi că noi suntem niscaiva hoți sau bandiți. Așa ți-ai zis: ăștia, țiganii, jerpeliții, precis sunt hoți. Numai eu sunt om cinstit. Te-ai înșelat, omule!

– Dacă nu vrei să-mi spui ce căutați voi la dracu-n praznic, dincolo de Târgoviște?

– Nu ți-am spus? Să dăm și noi un tun. Avem o informație precisă, de la unul de-ai noștri, că în comuna C... sunt gospodari care vând porcu' tăiat dă la douăzeci în sus.

– Cum vine asta?

– Douăzeci mii kilu, tăiat. Ce nu-nțelegi?

– Cum așa? Aici se vinde peste cincizeci, spuse Mototolea mirat.

– Păi, asta e afacerea, omule! spuse mustăciosul voios.

– Adică, tunul, râse Mototolea.

– Hai, că te-ai prins, râse și țiganul. Amândoi râseră cu poftă.

Între timp, mașinile din față mai înaintaseră. Doar un taxi mai era în fața lui Mototolea, iar colegul din spate îl claxona nervos. Mașinal, înaintă și Mototolea. Acum trebuia să-i vină rândul la clienți, când țiganul îl trezi din reverie:

– Lasă-i, domnule, de clienți și hai să punem la punct tunul!

Mototolea ezita. După trei ore de așteptare să piardă un eventual client, în timp ce palavragiul ăsta îi propune nu știu ce tun într-o fundătură de sat îndepărtat? Acu', pe ploaia asta, să plece la cinci sute de kilometri în necunoscut? Și e târziu. Ajunge acolo noaptea. Unde doarme? Spuse cu voce tare:

– Ne-apucă noaptea pe drum!

– Păi, n-ai faruri, omule? Acolo avem unde dormi și mâine începem treaba de dimineață. Că, până taie porcii gospodarul, până ne tocmim, până împachetăm, trece ziua și tot noaptea călătorim. Iar noi vrem să cumpărăm patru porci. Ce, nu duce mașina matale?

Lui Mototolea îi vâjâia capul. Parcă-i intraseră săgeți în creier. Nu-și închipuise că tunul ăsta este așa de complicat și așa de riscant. Aproape trei sute de kile, el și țiganii, patru-cinci sute, porcii, noaptea pe ploaie pe drumuri desfundate, prin satul ăla. De dormit, unde? În șatra lor? Să-l tâlhărească?.. Un client cu două geamantane se îndrepta grăbit spre mașina lui. Brusc, se trezi din visare și se repezi la țigan:

– Dă-te jos, că am client!

– Ce, ești nebun? Se repezi și țiganul. După ce am pus tunul la punct?

Văzând țiganul în mașină, clientul s-a îndreptat spre taxiul din spate, unde șoferul s-a grăbit să-l ia și a demarat în trombă. Mototolea s-a enervat:

– Dă-te jos, că pierd toți clienții din cauza ta!

– Nici nu mă gândesc, acum, după ce am regulat afacerea, spuse calm țiganul. Hai, trage-n stație, să luăm și pe tovarășii mei!

(continuare în pag. 61)

Cristian Lucian MLADIN

Interviu cu actrița Oltea Blaga

Actriță la Teatrul Clasic "Ioan Slavici" Arad, mamă, om de cultură, Oltea Blaga este unul din oamenii care transmit emoție în tot ceea ce întreprind. Născută în 3 iunie 1973, la Buciumeni, județul Galați, a urmat între anii 1991-1995 cursurile Universității "Hyperion" București apoi Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică București, secția Arta Actorului (film, teatru și TV), clasa prof. univ. Ion Cojar.

Am avut plăcerea unei discuții despre viață, despre oameni și artă, sub culorile toamnei arădene, care pătrunde în oameni și vise deopotrivă.

Cristian Mladin: Oltea Blaga, îți mulțumesc pentru amabilitatea de a purta acest dialog, de această dată nu pe scenă, ci sub ultimele raze ale soarelui de septembrie, ce ne fac să zâmbim toamnei.

Oltea Blaga: Mă bucură enorm să stau de vorbă cu tine și îți mulțumesc pentru că m-ai ales pentru acest dialog. Te-am apreciat încă de pe vremea când am avut norocul să te am elev și să te cunosc, iar felul în care ai continuat să te cauți și să te dezvălui prin intermediul teatrului, scrisului, picturii sau sportului, m-a făcut să te admir și să te apreciez din ce în ce mai mult. Mi-a făcut o mare bucurie provocarea ta la destăinuire și îmi face plăcere oricând să stăm la povești. Să începem!

Cristian Mladin: Recent, publicul arădean a avut ocazia să te revadă în spectacolul de succes "Tartuffe" de Moliere. Cum ai trăit această piesă acum, la 10 ani de la premieră?

Oltea Blaga: Cu uimire, curiozitate, emoție, bucurie și satisfacție. Cu uimire, pentru că a fost o mare surpriză reluarea acestui spectacol; cu multă curiozitate, pentru cum s-au așezat lucrurile în 10 ani; cu emoție pentru că întâlnirea (ca și reîntâlnirea) cu Dorine au fost o mare încântare; cu bucurie, pentru tot ce fac din iubire și pasiune și cu satisfacție pentru că lucrurile acum, ca și atunci s-au legat de minune. Să vorbești despre credință, falsă credință, minciuni, intrigi, prefăcătorii, se pare din nefericire că e mereu de actualitate. Și pe vremea lui Moliere, și acum 10 ani, și astăzi.

Cristian Mladin: Trăim vremuri tulburi, în care uneori ne putem pierde în gânduri, în tentații, în gri. Ce faci ca artist, în timpul tău liber, pentru a rămâne conectată (și) la viața de zi cu zi?

Oltea Blaga: M-am pierdut în miliarde de gânduri și mult gri. De un an și patru luni încerc să-mi reaşez culorile înapoi în viață, dar ceva s-a șters iremediabil.

Pierderea unui om drag, a fratelui meu - muzicianul Petronius Negrescu -, m-a făcut să mi se zdruncine toată existența. Am trecut prin multe lucruri care m-au așezat într-o zonă gri în viața mea: dezamăgiri, divorț, inundații, incendiu, jaf, trădări și lista poate continua; dar sunt un om puternic, m-am ridicat de fiecare dată și am continuat lupta cu și mai multă putere. Dar de data asta, e mult mai greu decât se poate povesti. Fac zilnic pași mici spre a accepta realitatea cu tot ce vine ea.

Cristian Mladin: Ești o persoană energică, un artist care mișca ceva în oameni, acolo, pe scenă, sub lumina reflectoarelor. Care sunt sursele tale de inspirație vis a vis de actul artistic? Ai avut sau ai persoane care ți-au modelat personalitatea artistică, din România sau, de ce nu, din străinătate?

Oltea Blaga: Toate întâlnirile pe care le-am avut în timpul existenței mele ca om și ca artist m-au transformat în ceea ce sunt acum. Se spune că o dată la 7 ani ne transformăm complet. Eu sunt în punctul în care am atins 7x7 și îi sunt recunoscătoare lui Dumnezeu pentru toate întâlnirile și provocările pe care le-am avut, pentru că toate au avut rost, sunt sigură, chiar dacă eu nu l-am văzut sau nu l-am înțeles întotdeauna. De la nașterea mea într-o zi de duminică, la căminul cultural, în timp ce pe scenă fratele meu avea serbare și până în acest moment prezent, când îți răspund la întrebări, toate se leagă în ceea ce sunt eu acum. Oamenii pe care i-am întâlnit, animalele pe care le-am mângâiat, plantele pe care le-am îngrijit, copacii pe care i-am plantat, soarele care m-a ars sau m-a mângâiat, ploile care m-au făcut să alerg, să râd sau să mă adăpostesc, zăpada pe care am atins-o sau care m-a acoperit, frunzele în care m-am rostogolit, cărțile pe care le-am citit, fântâna pe care am făcut-o, iubirile

(continuare în pag. 22)

pe care le-am trăit sau cele pe care le-am netrăit, muzica pe care am ascultat-o sau tăcerile care m-au copleșit, totul m-a inspirat și m-a format. Acest tot înseamnă de fapt viața în toată splendoarea ei.

Cristian Mladin: Anumite meserii necesită prin excelență har. Care este sursa harului artistic, în opinia ta? Crezi în Divinitate? Dar în viața extraterestră?

Oltea Blaga: Da. Ai dreptate. Sau măcar așa ar trebui să fie. Harul cred că e un dar divin. E cadoul pe care-l face Dumnezeu muritorilor pentru a gusta nemurirea sau iluzia ei. Pe ce criterii? Asta cred că e o taină. Da, cred în Dumnezeu. Fără El cred că nu prea are sens nimic. Despre extratereștri... ce să zic. Îmi plac scrierile S. F.

Cristian Mladin: De-a lungul anilor, orice artist are în cariera sa și momente bune și mai puțin bune. Ai putea să ne împărtășești câteva din experiențele tale în acest sens?

Oltea Blaga: Îți voi spune o poveste. E cam lungă. Tu vei hotărî dacă o dai mai departe sau nu. Dar e adevărată. Se numește: **“A fi sau a nu fi... bun!”**

“Iertarea este mireasma pe care violeta o lasă pe calcâiul care o strivește.” (Mark Twain)

Mi-am dat seama că nu a fost bine în momentul în care mâna s-a dezlipit de clanța ușii pe care tocmai am închis-o în spatele meu. Nu trebuia să ies din sala de repetiții în tăcere. Trebuia să îi strig în față că ce spune sunt aberații, că le-am auzit și că sunt total invenții, că nu

e drept, că nu știu care e sursa de unde izvorăsc toate aceste urătenii, dar că eu nu am nici un amestec și că totul trebuie să înceteze imediat. Am ales, ca de obicei, să zâmbesc și să mă fac oarbă și mută. Și nu a fost bine. Dar acum e târziu. Nu pot intra înapoi. Pot doar să aud râsul complice al grupului. Râsul răutăcios al unor oameni roși de răutare și invidie, care își propagă undele sonore până în hol. Ca să părăsesc de tot clădirea, am de coborât două etaje până să ajung în stradă. Picioarele nu mai vor să mă țină și nădăjduiesc să-mi facă bine frigul și aerul de afară. Vorbele murdare aruncate indirect spre mine au avut puterea să mă paralizaze. Cred că asta simți când te mușcă un șarpe veninos. Pe mine m-a mușcat un om urât. Dacă m-ar fi atacat reptila, m-aș fi dus imediat la medic sau aș fi chemat salvarea. Dar pentru mușcătura omului urât, unde să sun? Există un număr la care să apelezi pentru acest atac? Cine să mă ajute? Sufletul mi-e ferfinită și, în ciuda aerului de afară, nu-mi revin. Mă târăsc în continuare spre casă.

- Domniță, n-ai un ban? Nu rețin fața cerșetorului care vine spre mine cu mâna întinsă. Caut mașinal portofelul, scot o hârtie și i-o întind. Nu e nevoie să mă opresc, deoarece senzația încă acută de paralizie a corpului mă face să mă târăsc atât de încet, că par a sta pe loc.

- Dumnezeu să vă răsplătească bunătatea, frumoasă domniță!

În mod normal, i-aș zâmbi, să-mi însoțesc gestul de un dar mai de preț decât hârtia pe care i-o dau, dar constat cu îngheț că nici mușchii feței nu mă mai ascultă. Parcă aș fi împietrit. Iisuse bun, ai milă de mine și nu mă lăsa acum. Am îndurat multe nedreptăți, multe din ele mult mai mari și am avut putere să merg mai departe. Am noroc. Traversez piața fără să mă oprească nimeni. Nu aș fi putut scoate un sunet. Ajung în dreptul florilor. Câte culori, câtă frumusețe! Ieri, după aplauze, aveam brațele pline de buchete asemănătoare și zâmbeam. Atâta ură și invidie să stârnească un om care e răsplătit cu flori? Câtă nefericire e în oameni! Nu vreau să ajung acasă în starea asta. Nu vreau ca fiul meu să mă vadă așa. Trebuie să îmi adun puterile cumva. Unu, doi, trei... respiră! Unu, doi, trei... respiră! Da, aerul e bun. Tot numărând și respirând, constat că am înaintat destul de mult. Mă aflu deja în Parcul Reconcilierii. Corpul meu se așază pe o bancă la întâmplare. E mai bine. Nu mai număr, doar respir. Respir adânc. Gândurile încep încet, încet să prindă contur. Și din gri, devin colorate. Ce-i, suflete? Fii tare! Inimă! Rămâi bună! Nu țineai tu cu zmeul când erai copil, deși era rău, pentru că el nu avea niciun prieten? Nu visai tu în ascuns că o să-l faci bun? Nu visai că vei deveni prietena tuturor oamenilor când vei fi mare și că vei face lumea mai bună? Că vei inventa un parfum dintr-o floare magică, care îi va vrăji pe cei care îl folosesc și o să-i facă pe oameni mai buni și mai fericiți? Nu ai răspuns tu cu un zâmbet la atâtea porcării și ticăloșii pe care a trebuit să le înghiți până la vârsta

(continuare în pag. 23)

asta? Și acum? Ți-a trecut prin cap să răspunzi la răutate? Asta nu ești tu. Zâmbește și mergi mai departe. Plantează semințele binelui pe oriunde vei merge și poate copilul tău, sau copilul copilului tău va trăi într-o lume mai bună. Ți-a trecut prin cap să răspunzi la răutate? Asta e darul tău. Bunătatea. Puterea de a zâmbi la răutăți. Cea mai mare realizare a ta este faptul că ai reușit să îți păstrezi nealterată bunătatea și credința că poți ajuta și pe alții.

Fața mi-e udă. Plâng? Ce prostie! Nu. Nu plâng. Plouă. Plouă de ceva vreme dar eu nu am băgat de seamă. Mi-e frig. Mă ridic și pornesc spre casă în pas grăbit. Ploaia se grăbește și ea. În dreptul poliției, ploaia e atât de intensă că îmi trece prin minte să mă adăpostesc, dar nu o fac. Alerg. Alerg din ce în ce mai tare. Bag cheia în poartă. Am ajuns! Bobi mă latră și se gudură pe lângă mine cu prietenie. E bucură că mă vede. Intru în casă. E cald și plăcut. Casa e plină de buchete de flori. Câtă liniște!

Matei, iese din camera lui și mă privește nedumerit.

- Mama, s-a întâmplat ceva?

Așa udă cum sunt, îi zâmbesc și îl îmbrățișez. Și în timp ce fac asta, îi șoptesc la ureche:

- Ești minunea mea!

Îmbrățișarea lui strânsă, îmi confirmă faptul că a înțeles că am nevoie să mai stau lipită de el. Nu-mi dă drumul din îmbrățișare și îmi șoptește și el, tot la ureche:

- Te iubesc, mama!

Îmi simt iar fața udă și îmi dau seama că de data asta plâng. Plâng ca o proastă, dar plâng de fericire. Toate durerile și spaimile au trecut. Și îmi răsună în cap, ca un ecou, cuvintele părintelui Hrisostom: "Fii primul care zâmbește, primul care iartă, primul care pune o

vorbă bună și în jurul tău va fi Rai!".

Cristian Mladin: Asistăm la o schimbare a multor paradigme în ultimii ani, în varii domenii, dar care ne afectează atât în plan personal cât și în plan spiritual. Care este, din punctul tău de vedere, rolul artei și al artistului în viața omului secolului XXI?

Oltea Blaga: Artă ne modelează. Ne face să visăm dar și să ne trezim. Să ne punem întrebări. Să găsim răspunsuri. Să ne uităm în oglindă și să acționăm sau să reacționăm. Ne face mai puternici și mai frumoși. Artă poate fi un refugiu dar și o armă. Iar artiștii pot fi Țigari sau soldați.

Cristian Mladin: Suntem fiecare diferiți în felul nostru, asemeni fulgilor de nea. Percutăm în mod diferit la ceea ce vine spre noi. Ce te face fericită ca om, dar ca artist?

Oltea Blaga: În acest moment al existenței mele mă face fericită timpul petrecut cu băiatul meu și faptul că atunci când apăs pe telefon tasta PĂRINȚI vocile lor încă îmi răspund. Sunt bogată și norocoasă. Ca artist, mă bucură toate provocările pe care le primesc.

Cristian Mladin: Dacă ai putea să schimbi ceva în cursul evoluției omenirii, care ar fi acel lucru și de ce?

Oltea Blaga: Nu am asemenea îndrăzneală, nici măcar ca joc, dar dacă totuși aş avea o asemenea putere, aş schimba destinul familiei mele. Aş scoate din dicționar cuvinte ca deportare, domiciliu obligatoriu, ciumă roșie, închisoare politică...

Cristian Mladin: Se spune că atunci când pierzi, trebuie să continui, dar și atunci când câștigi. Care sunt cele mai reprezentative reușite ale tale, ca persoană, dar și ca om de cultură?

Oltea Blaga: Deviza pe care am avut-o în familie a fost "Insistă, persistă, rezistă!" Să știi să construiești cu pietrele care se aruncă în tine e o putere și o artă. Să știi să te ridici, să continui să mergi și să zâmbești. Asta am făcut mereu. Ca om și ca artist. "Fă rai din ce ai." Dar sunt și norocoasă. Am fost apreciată, aplaudată, premiată, iubită, răsplătită cu flori și multe mesaje, am făcut voluntariat, am ajutat oameni, am inspirat oameni, dar cel mai de preț lucru pe care l-am făcut e Matei. E darul cel mai de preț pe care l-am primit și sunt fericită și recunoscătoare pentru asta. De ce e asta o reușită? Pentru că Matei e un Om minunat. Un Om frumos. Om cu majuscule. Iar eu sunt o mamă fericită.

Cristian Mladin: Stiu că ești coordonatoarea trupei "Har" din cadrul Școlii Populare de Artă Arad, dar și a trupei "Ana" din cadrul Asociației Nevăzătorilor din Arad. Care sunt proiectele tale de viitor atât în cadrul Teatrului Clasic "Ioan Slavici" Arad cât și în calitate de profesor coordonator al trupelor "Har" și "Ana"?

Oltea Blaga: Sper să am sănătate și putere să merg mai departe și sper ca oamenii noi care îmi intră în viață prin intermediul acestor trupe să poată spune cu mândrie că au avut-o ca profesor coordonator, mentor, prieten sau om drag pe Oltea Blaga.

Nina Alina POPA

Mircea Cojocaru, 50 de ani de creație în cele 67 de toamne adunate

Sub titulatura „Retrospectivă - 50 de ani de căutări, speranțe, bucurii - Mircea Cojocaru”, astăzi, 7 octombrie, la Sala Helios a Bibliotecii („Ștefan Petică” a municipiului Tecuci, n.r.) a avut loc evenimentul dedicat cunoscutului pictor tecucean. Manifestarea a fost organizată de către Casa de Cultură și Biblioteca Municipală „Ștefan Petică” sub auspiciile Primăriei Tecuci.

Nu știm dacă pictorul Mircea Cojocaru mai are nevoie de prezentare, cine nu i-a cunoscut măcar o dată în viață parte din lucrări? Participant la expoziții de grup sau cu expoziții personale în țară și peste hotare: Italia, Franța, R. Moldova, Marea Britanie, Israel, cu lucrări în colecții de stat în România și Franța, Mircea Cojocaru este un pictor desăvârșit transpunând arta în propriul limbaj, unul plăcut ochiului publicului și criticilor de artă.

Dat fiind faptul că ieri, 6 octombrie, Mircea Cojocaru a împlinit o frumoasă vârstă - 67 ani și a ajuns la jumătate de secol de creație, organizatorii acestui eveniment au dorit să-i facă o surpriză binemeritată prin această expoziție.

Publicul numeros prezent la această întâlnire de suflet a vizionat pentru început un video cu o parte din multitudinea lucrărilor create de pictorul Cojocaru, videoclipul fiind realizat de prof. Ștefan Andronache.

Directorul Bibliotecii, Daniela Grigoraș, a fost gazda întâlnirii culturale, vorbind despre bucuria realizării acestei expoziții de suflet a pictorului Cojocaru, despre

desfășurarea evenimentelor culturale din urbea noastră și Festivalul Internațional al Aforismului care se desfășoară în aceste zile la Tecuci. A invitat pentru început să ia cuvântul primarul municipiului, Lucian Costin: „*Ne întâlnim, astăzi, la o nouă expoziție a prietenului nostru, tecuceanul Mircea Cojocaru, o expoziție care ne încântă privirea și cu atât mai mult ar trebui să ne încante cu cât aceasta este o retrospectivă a întregii activități a unui om, a unui artist care și-a dedicat întreaga viață, carieră, artei. Am văzut în materialul prezentat o parte din operele dlui Cojocaru, înseamnă că ne-ar fi trebuit o sală mult mai spațioasă pentru toată munca pe care artistul a depus-o. Spre bucuria tuturor, lucrările dumnealui sunt expuse și în țară și în străinătate și sperăm ca numele Mircea Cojocaru să dăinuie mult timp de-acum încolo*”. L-a felicitat în numele municipalității, urându-i putere de muncă, precizând că este și va fi un model pentru generațiile următoare.

Poetul și prozatorul Petre Rău din Galați, în copilărie consătean cu Mircea Cojocaru în comuna Nicorești, a spus că îi leagă o prietenie de o viață, constatănd că „*Mai multe evenimente culturale aveți în Tecuci, decât avem noi în Galați*”. Spune că nu este un bun cunoscător al artei care o înfăptuiește pictorul Mircea Cojocaru dar se bucură și apreciază lucrările, pe unele din ele le-a folosit de-a lungul anilor pe copertile revistei „Boema”, care îi aparține.

„*I-am cunoscut lucrările, cu gustul, cu simțurile mele, cu ceea ce am fost eu atras, întotdeauna m-au impresionat lucrările cu liniile geometrice, formele geometrice într-o înfățișare care atrage, cu culori potrivite care niciodată nu se dușmănesc între ele, se bucură una cu alta, ochiul bucurându-se în aceeași măsură. Dar nu numai asta este caracteristica lucrărilor semnate de Mircea Cojocaru ci și faptul că în picturile sale liniile geometrice pe care le folosește coboară spre virilitate, spre sacralitate. Peste tot întâlnim expresia artistică a acestor tablouri, care sunt admirabile*”, a spus printre altele poetul Petre Rău.

Pentru a vorbi despre pictorul și poetul Mircea Cojocaru au luat cuvântul Stelian Vicol din Galați – redactor șef revista Porto-Franco, prof. Vasile Ghica, Tănase Dănilă, preot Constantin Velicu, coregraf Mariana Enache, prof. Vladimir Radu, prof. Ștefan Andronache. Toți au susținut că Mircea Cojocaru a reușit să ne bucure văzul și sufletul cu emoția pe

(continuare în pag. 25)

care lucrările o transmit.

Persoanele care nu au putut participa pot admira mica parte a operelor pictorului tecucean aflate pe simezele Galeriei Helios a Bibliotecii Municipale timp de o lună de zile.

Îi urăm viață lungă și inspirație în continuare!

Notă: Articolul a apărut în Ziarul Tecucean, în data de 7 octombrie 2022

GALERIE FOTO EVENIMENT

(Ștefan Andronache)

Tase DĂNĂILĂ

VREMURI ÎN FLĂCĂRI de ION CROITORU

Ramură a unui arbore genealogic viguros, cu rădăcinile adânc înfipte în sfintele pământuri vrâncene peste care a trecut tăvălucul nemilos și distructiv al istoriei este în firea lucrurilor, o datorie sacră pentru preotul-scriitor Ion Croitoru să își asume misiunea de a deveni o voce distinctă a neamului și locurilor de unde și-a extras substanța vieții de vreme ce a primit darul de a ticlui cuvintele întru devenire literară.

Și-a asumat această necesitate ca pe o datorie de conștiință, cu responsabilitate, înțelegând că misiunea de sacerdot nu se oprește doar în fața amvonului ci trebuie să se reverse în social prin diferite forme de manifestare. Nevoia de a aduce în pagini fiorul mistuitor extras din istoria neamului a fost dintotdeauna o nobilă obsesie pentru scriitorul Ion Croitoru.

Născut și copilărit la Răstoaca, în inima Vrancei care a fost poartă de istorie, trăitoare și făcătoare de istorie, el aduce în expresie literară nu fabulații, ci ceea ce el a trăit împreună cu neamul său și comunitatea pe care o eternizează în pagini.

I-am citit cele cinci cărți pe care le-a publicat până în prezent și în toate este focalizată viața reală a oamenilor cu obiceiurile moștenite genetic până la noi, istoria, cu învolburarea sa într-o alcătuire când cu nuanțe tragice în vremuri de zbucium, când cu refuzări umoristice în vremuri de tihnă. Toate însă au o morală sănătoasă, un mesaj de un patriotism netrăcat, sincer. Aproape că ne jenăm să mai aducem în textele scrise tema patriotismului, a devenit obositor acest cuvânt sacru care s-a tocit prin folosire abuzivă de prea mulți demagogi, electoral, fără nici o câtimă de emoție curată, de flecarii timpului.

Scriitorul Ion Croitoru nu este istoric în înțelesul tehnic al cuvântului, *el face o respirație artificială memoriei noastre*, cum ar zice poetul Blaga, aducând în actualitate istoria orală din ținuturile locurilor sale de baștină cu care se află într-o permanentă și profundă relație sentimentală: *Romanul reprezintă viața vrâncenilor precum și poziția unor oameni politici din perioada Primului Război Mondial*, cum ni-l prezintă autorul și, trebuie să spunem că este un roman însângerat dintr-o etapă a timpului de grele încercări pentru însăși ființa noastră națională când neamul nostru se află la marginea dintre a fi sau a nu fi. Discursul narativ este focalizat mai ales în zone de foc continuu din această grea încercare pentru românismul însăși, prin mărturii luate direct de la trăitorii acelor cumplite timpuri pe care autorul le-a trecut prin filtrul trăirii sale aducându-le la o formă literară bine conturată, incitantă, plăcută lecturii și de interes pentru generațiile ce vor veni. Romanul *Vremuri în flăcări* este o cronică a unor timpuri, a unor locuri dar și o cronică de familie. Aproape întreaga panoplie de fapte alcătuită din mărturii ale neamului scriitorului dar și a altor personaje colaterale, martiri nu doar în expectativă, ci implicați în faptele de viață care alcătuiesc acest roman fluviu scris cu o evidentă participare emoțională a autorului.

Bunicul său, Ioniță Mohor - pseudonim în roman - își descarcă tolba de amintiri fiilor și nepoților săi pe care scriitorul, cu tact și răbdare, le consemnează și le aduce în memoria timpului într-o desfășurare cronologică, într-o meșteșugită mânăuire a verbului, pentru că, autorul a deprins o bună experiență în expresie literară.

Nu ne-am propus să urmărim în mod descriptiv axa romanului, lăsăm cititorului bucuria de a se întâlni cu trecutul unor timpuri și cu șoapta străbunilor de dincolo de mormânt iar empatia noastră să devină o mângâiere pentru suferința lor. Pentru că ei au purtat cu demnitate jugul greu al istoriei nu doar pentru ei ci, mai ales pentru noi, care le suntem datori cu recunoștință, cu pietate. Ei au suferit pentru țară, pentru națiune. Pentru că, așa cum spunea Petre Andrei: *Dintre toate formele de comunități spirituale, nici una nu stăpânește atât de mult sufletul omenesc ca Națiunea.*

E o dragoste firească, duioasă dragoste de neam ce face parte din fiecare om căruia îi aparține. Nu ținem acum un discurs forăitor despre țară și neam, dar trebuie să ne mai aplecăm măcar tangențial și asupra unor teme care au devenit tabu în această mișcare browiană a vremurilor.

Vom face însă câteva considerații, desigur subiective, despre alcătuirea stilistică a romanului. Cu siguranță, cititorul va fi fermecat de construcțiile arhaice, cu subtilitățile lexical-metaforice, file de romantism, uneori cu descrieri aproape poetice: *Era în vremea secerișului. Pe cerul senin, ziua prinse luna cu lumina ei ștearsă, care aluneca încet, să se ascundă în munți. Norii, ca niște pâlcuri de tufişuri, ascundeau stelele de privirile indiscrete ale micilor licurici îndrăgostiți. Floarea și lonică, cu toată familia, pleaseră de dimineață la secerat de grâu până să se reverse în valuri căldura ce devenea sufocantă peste zi când soarele se ridica sus, sus de tot. Nu aveau cine știe ce de secerat dar puținul pe care îl aveau, trebuia strâns bob cu bob.*

Pentru cei ce vin din lumea trecută a satului, nu pot să nu fie inundați de nostalgia unor astfel de scene descrise aproape moromețian despre timpurile lăsate în urmă.

Cartea are o largă paletă de reprezentări, de stări, scene variate de viață. Suferință, spirit de jertfă, tragism, intrigi, romantism cu tensiuni imprimate textului și uneori ca un umor trist, care separat și în întregul lor alcătuiesc viața. *Vremuri în flăcări* se constituie ca o verigă din lanțul nesfârșit al istoriei.

Suntem cu toții grăbiți, încorporați în timpul nostru, să nu uităm însă cuvintele rostite de

(continuare în pag. 27)

Bălcescu: *O nație fără istorie este un popor încă barbar, și vai de acel popor care și-a pierdut religia.*

Prin acest roman scriitorul Ion Croitoru aduce în actualitate un timp care a început să rămână acoperit de uitare din cauza ingratitudinii și indolenței noastre. Nu sunt vorbe de complezență dacă spun că este o lectură bună, captivantă și care nu ar trebui să lipsească din biblioteca celor care mai simt în ființa lor vibrațiile românismului.

Dumitru BĂLUȚĂ

(Autumnale)

Funigei plutind –
septembrie-n repaus
pe un lent zefir

Frunza tremură –
aproape-i despărțirea
de ramul natal

Un zeu tomnatic –
cuibul gol pe vârful de stâlp
la răspântie

Cad frunze pe jos
ecoul umple lumea
intangibilă

Atâta aur
risipit pe caldarâm
și toamnă pe ram...

Verde-galben-roz –
codrii trag să-ntomneze
ca pe-un șevalet

Munți plutind în nori –
zeii pământului trec
apele toamnei

Galbenul toamnei
arzând latent pe ruguri
măine fulg va fi

Frunze pe asfalt
amintiri risipite
fi-vor peste-o zi

Soarele-ntomnat
ca flacăra învinsă
scapătă-n zenit

Plouă ca-n pastel
arbori fără umbrele
tânguindu-se

Copacii-prelați –
întomnați pe margine –
clatină cerul

Nicio pasăre
ceață spartă de un far
doarme și drumul

Ultima frunză –
lacrimă risipită
pe caldarâmuri

Leagănul toamnei
ne dă suav pe mână
necunoștinței

Soarele-ntomnat
ca flacăra învinsă
scapătă-n zenit

Până la urmă
toamna pare să fie
sinucigașă

Fantome prin șchei –
nori de ceață buieștri
dau valma din munți

Aureole
frunze de îngeri pe jos –
din nou întomnări

Vântul din spate
precum șarpele rece
cuprinzându-te

Noiembrie gri
doar ultima gutuie
luminând pe-un ram

Din cartea în pregătire „Semne neînvînse”

Maria ANASTASIU

Țigara

Între buzele dependente de nicotină ale timpului
sunt o țigară,
arsă deja pe jumătate;
Sufletul meu e scrumiera
pe care zilnic
o mână nevăzută
o umple cu reziduurile trupului;
Și totuși, Moarte,
mai ai tupeul,
când ne întâlnim la colțul străzii,
să mă privești galeș în ochi
și să mă întrebi:
„Ai un foc?”

Schimbări la față

Dintre profeți cu profeții lugubre
Privesc absent spre viața de apoi -
Totuna mi-e coliba de pe munte
Sau mocirloasa baltă de noroi.

Degeaba bate Moise din toiege –
Pe mine marea vine tot șuvoi –
Și nici Ilie n-o să-mi mai dezlege
Peste țărână rodnicile ploi;

Căci, vai, cobor pe veci schimbat la față,
Purtând veșminte negre de cioroi
Și-nspăimântat de vocile din ceață;

Iar timpul orb privește înapoi –
Un viitor subțire ca o ață
Cu etichete să-mi scurme în gunoi.

Periplu

Iar din Acropole de falduri albe
Eu pânză la corăbii mi-am țesut,
Cu faunii ieșit-am la păscut
Pe nesfârșita pajiște de ape.

Tăiat în două am pornit la drum
Ca vulturii în zbor spre centrul lumii
Și ca-n inscripția templului minciunii
Pe mine însumi m-am găsit în fum.

Pietrificat de propria-mi mizerie
Cu foc grecesc tot trupul mi-am spălat
Și-n roca nouă Fidias m-a sculptat,
Voind să-mi aflu leacul în materie;

La Maraton gonit-am deci cu sete
Din sânii-ncinși ai mării să m-adăp
Cu sarea ca un lapte până crăp
Și alge au să-mi crească-n loc de plete;

În care-am împletit cununi de laur,
Cum se adună vinul în buchet,
Poftit am fost de Platon la banchet
Sa mă îmbăt din amforă de aur.

Apoi, văzând că nu-i de-ajuns delirul,
Că-s tot mai plictisit și mai meschin,
Am renunțat definitiv la vin
Și fugărit-am nimfe ca satirul.

De taine fur din Parnas până-n Cnossos,
Pandorei înseși i-am golit cutia
Și-am șterpelit din cer filozofia,
La trântă luând pe Colosul din Rodos.

Atunci purces-am mândru spre Atena,
Îmbogățit de-al vorbelor negoț,
Fără să știe nimeni că sunt hoț,
Și-n agora rostit-am anatema;

Polemizând cu zeități de piatră,
Că-s ritor mai cumplit decât un leu
M-au pus peste întreg Olimpul zeu,
Dar în Arcadia n-am fost niciodată.

Carteziană

Exist căci cuget, sună a sofism –
Au doară nu există și obiecte?
Supus acestei reguli imperfecte
Mă-mbăt cu apă rece dinadins.

Orbit astfel mă-ndeamnă s-o urmez
Rațiunea și mai oarbă decât mine,
Dar n-o condamn – dotată e mai bine:
Are toiag și-un câine maidanez.

O prind de braț, mă-mpiedic, mă căiesc,
E îndoiala semn de cugetare,
Fără răspuns la marea întrebare
Și totul mi-e incert când mă gândesc

Că însăși morții nu-i mai dau crezare
Și însuși că exist mă îndoiesc.

Otilia ARDELEANU

mă întreb

dacă foaia albă din durerea copacului
ar fi Dumnezeu
atunci L-am ucis orbește
cu fiecare cuvânt

El nu mi-a reproșat niciodată
Și-a dus durerea la bun sfârșit
m-a lăsat să-L răpun cu poezia mea
sângele Lui s-a făcut zori
s-a făcut apus
m-am desfătat cu râul acesta roșu
cum n-am văzut în nicio pictură

foaia e plină de Dumnezeu
cum ai putea tu
citorule
s-o mototoleşti

o altfel de ninsoare

dacă toate cărțile de pe toate rafturile
din toate bibliotecile
lumii ar fi aruncate în aer
cerul s-ar umple de niște păsări de hârtie
până aproape
de Dumnezeu
sunt sigură
și-ar sfâșia trupul în milioane de firimituri
pentru atâția oameni câți
și-au trimis sufletul către El
în pagini întinse
cu grijă de aripi

vântul îmi scaldă copacii
nervos cărțile încep să fâlfâie
se desprind
se rotesc
se înalță
casele se deschid ca niște aripi
și oamenii se deschid

dacă toate obiectele s-ar face păsări

cu genunchii la gură

în fiecare dimineață las pe pervaz o portocală
cu gândul când revin din drumurile abătute ale
vieții
să bucur ochii de lumina ei de opaiț
noaptea căzută bine de prin copaci asemenea
unui fruct uscat
nu poate fi culeasă cu mâinile

doar ochii răzbesc până la geam însă nici urmă
de citric
să fie păsări atât de flămânde încât să răpească
acel conținut acrișor

în fiecare dimineață văd cu genunchii la gură
un copil tremurând pe banca de peste drum
cu ochii mari lucitori și dăre înghețate pe obraji
îi simt privirea în ceafă până dispar pe cărări
întortocheate

în fiecare dimineață las o pâine caldă învelită
într-un șervet curat
și inima mea o turtă dulce la geam

mamei de sus

ziua se-ncercănează
se-alege grâul
pentru nouă ape
fierb clipele într-o rugăciune
domol
până ce bob cu bob sufletele de aici
prind pojghiță cu sufletele de acolo

vanilia e drumul veșniciei

smerită rășina se răspândește ondulat
sacrificiul scoarței
rădăcinile din pământ
cresc flori deasupra spiritelor

o flacăra zorii ard pâlpâit
câțiva trandafiri albi în contrast cu lumea
scutură petale
grele desprinderi de viață

îngeri așteaptă cuminți
să ducă lumină în cer

fluturii cuvântului

duc noaptea la lumina becului
prin geam frunzele se joacă așa de copilărește
sunt de mult despărțită
de acest afară
cu pardesiu și pălărie
trec prin etapa singurătății

să fi scăpat cineva

mă burzuluiesc la niște lucruri
așezate de felul lor
ce înseamnă să perpetuezi neliniștea
deja orice există în apropiere capătă
sidefiul unghiilor înfipite în
coaja deziluziilor
mă trece o lună simandicoasă pe cerul
incertitudinii

sunt femeia ispitită de fluturii cuvântului tare
nu reneg nicio fericire

Lucia PĂTRAȘCU

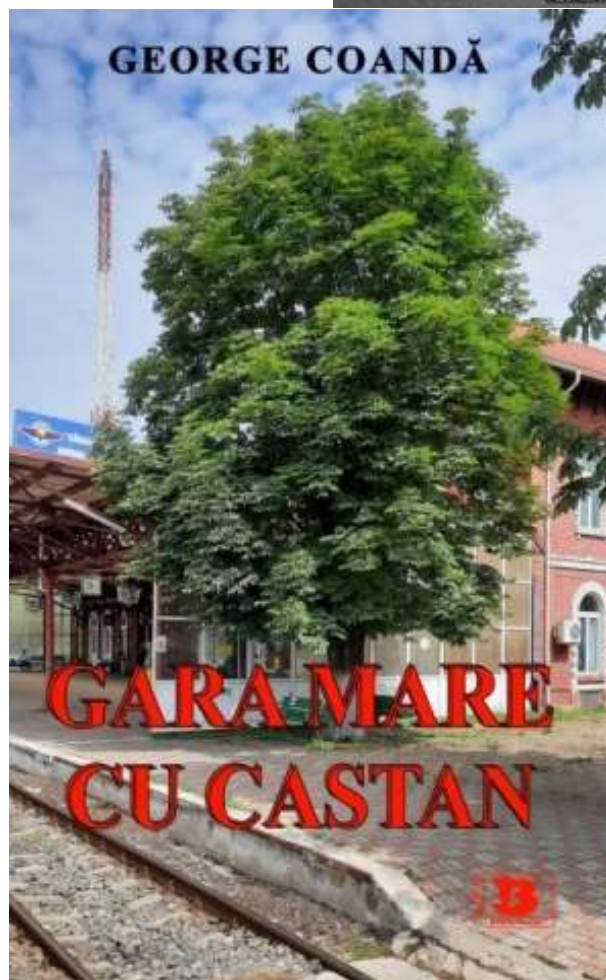
GEORGE COANDĂ - GARA MARE CU CASTAN

Volumul de proză „Gara mare cu castan – sau cronica apocrifă a unei conspirații universale cu virus - *Memoripuzzleroman*”, semnat de Profesor Dr. **George Coandă**, publicat la editura *Bibliotheca*, Târgoviște, în *Colecția Proză Contemporană*, în anul 2021, vine la aproape cincizeci de ani de la debutul său cu poezie în *Gazeta Literară*, în anul 1962. În timp, scriitorul s-a vădit a fi o personalitate culturală remarcabilă, prin participarea sa activă la viața literară, publicistică, om al cetății. Și, iată, un om care, prins în vârtoarea pandemiei, este nevoit să trăiască într-o autoizolare forțată, ca majoritatea oamenilor. Astfel începe o adevărată luptă cu vremurile și pentru a-și armoniza sinele supus acestor vremuri, scrie, amintindu-și popasurile dragi: „*Iar eu, singur, acolo, sub umbrarul castanului cu foșnet lin de valuri, privesc în adâncul zărilor dincolo de digul de larg. Și deslușesc în această liniște solară doar umbre... umbre...*” De la această mărturisire a pornit, probabil, nașterea acestor scrieri.

Volumul de proză „*Gară mare cu castan*”, semnat de Profesor Dr. **George Coandă**, fără a fi un roman, după cum declară însuși autorul, cuprinde gânduri, note, texte lucrate într-o apăsătoare reclusiune voluntară, necesară și inevitabilă unei persoane de o anumită vârstă, o izolare ce durează nouă săptămâni, număr interesant, de parcă, în „*peștera*” domiciliară autoimpusă, s-ar număra cele nouă luni de creație intrauterină, cărora le urmează nașterea, când copilul, viitorul căutător de Adevăr, își desăvârșește devenirea. Autorul, scriitor și mereu jurnalist, s-a aflat supus unor condiții neașteptate, adesea, tensionante, fapt ce l-a determinat să scrie... Să scrie texte epice tușante pentru un pelerin prin viață și prin istorie. Texte învăluite cu marca timpurilor, la care se referă: „*...și simt, dar nu timpul, ci războiul acestui inamic nevăzut, cu atât mai mult ucigaș, al virusului cu Omenirea, și, tocmai de aceea, nu am habar cum va arăta lumea după. Gândul acesta mă frânge.*” (pag. 237).

Coperta volumului este imaginea gării din Târgoviște, dominată de un castan maestuos, la umbra căruia o bancă minusculă așteaptă visătorii. Titlul volumului, de o aparentă simplitate, este mai mult decât pare. Cititorul poate căuta subtilități intenționate. Cu certitudine, o gară este un loc de treceri fugitive, ca și clipele din viața omului, iar un copac, aici un castan, devine loc de popas, cu umbră și răcoare ocrotitoare, bune pentru reflecții și cugetări: „*Și alunec în visare*”, spune scriitorul George Coandă.

Însăși profesia, dar și evenimentele însele,

trăite concret, de mai departe sau chiar din miezul lor, au creat o legătură directă cu anumite momente ale istoriei, ce se cereau amintite, conducând la analize, comparații și concluzii: „*Și, totuși, lumea, de atunci încoace n-a fost măcar o zi, fie și de duminică, cum este asta de astăzi, în care să nu fi fost vreun război pe undeva pe planetă.*” (pag. 237). Sunt motive ce l-au putut îndemna pe autor să așeze aceste texte ale sale sub un titlu aparent ciudat. Ales, probabil, cu intenția de a trezi interesul cititorului. Ar putea spune unii. Ce gară?...Ce castan?... Sau un titlu liniștitor, prin simplitatea lui frumos aleasă...

Scriitorul George Coandă, mare iubitor de „*gara mare cu castan*” din Târgoviște „*Cetate Eternă a Românității*” (pag.93), trăitor de peste șaptezeci de ani aici și adoptat, onorat ca fiu al localității, privește trecerea implacabilă a timpului (așa cum trec trenurile printr-o gară), de parcă ar dori mereu să știe cine vine, cine pleacă (trebuie să recunoaștem că un peron de gară este un material de studiu interesant – cine, cu cine; unde, spre unde; cu ce, cu cine; de ce...), curiozități captivante. Și apoi, întâmplări, conversații, întâlniri, despărțiri (temporare, definitive, duioase, dureroase...) Toate sentimentele (tristețe, regret, bucurie, speranță...) le poți întâlni pe peronul unei gări, în sclipirea câtorva clipe, atât cât staționează trenul în gară, iar ochiul avid și profesionalizat deja, percepe, vede, reține. Este explicația prin care cititorul este avertizat de ce

(continuare în pag. 31)

scriitorul George Coandă, om obișnuit cu informațiile din media, din jurnale, din reviste vechi sau noi, își întocmește acest volum ca pe o călătorie imaginară prin diferite locuri reale, diverse și interesante, în care istoria universală și-a punctat victoriile sau înfrângerile. O călătorie prin lume cu evenimente deseori neplăcute, ce au avut repercusiuni și pentru diferite situații din țara noastră, cu multe momente istorice de cumpănă.

În condițiile date, scrierea acestei cărți începe ca o revanșă cu care se autopremiază condeierul față de restricțiile impuse, în condiții inedite, cu urmări neprevăzute, din cauze neștiute și presupuse, doar: **„Cum, să nu mai stau pe banca mea verde de sub castan și să privesc cum vin și pleacă trenurile de la și spre București luând cotul din sud al căii ferate asemenea unor transoceanice? Am găsit ceva. Un surogat. N-am încotro.”** (pag. 42). Treptat, devine o justificare a revoltei, pe care omul o simte în fața unor concluzii din ce în ce mai grave.

Și astfel, ia naștere proiectul scrierii acestui volum. Este o împletire ce leagă descrierea stării de izolare din **„cușca electronică”**, considerată un refugiu în **„peșteră”**, cu **„lucrul de acasă”**, prin care harnicul scriitor întocmește editoriale pentru publicații, adună note și țese, rând pe rând, fiecare capitol al cărții intitulat sugestiv: **„Întâia săptămână în peșteră”** și cotinuuând până la cea de a noua: **„Ultima săptămână în peșteră”**, fără să ometem primul capitol cu care începe volumul, intitulat: **„Rătăcind prin vremuri ce vor fi fost”** și cele ce urmează după după cele nouă săptămâni, **„leșirea din peșteră”** și ultimul capitol, revenirea la viață, la lumina zilei: **„Epilog sub castanul de pe digul de larg”**. Fiecare capitol are în componența sa explicații, exemplificări cu trimiteri la diferite evenimente istorice și implicarea personală a autorului, chiar și prin evocarea unor amintiri din copilărie (despre slujba de Înviere, despre refugiul familiei la rude pe timpul foametei, despre refugiații către Ardeal, unde nu fusese secetă și despre găzduirile temporare ale copiilor din Moldova, pentru salvarea lor. Fapte reale trăite de autor și de unii dintre noi.

Pentru scriitor, cele nouă săptămâni sunt o victorie a spiritului asupra a tot ceea ce ar fi putut să fie luat în considerație ca o frustrare. Așezând pe hârtie toate acele memorii, însoțite de considerații cu argumente pro și contra, autorul a descătușat înlănțuirile forțate. De fapt, importante, ca o cheie de boltă, dacă ne putem exprima astfel, sunt editorialele și opiniile jurnalistului George Coandă despre tot ce se întâmplă, adăugând și cupiurile din reviste (în special revista „Lumea”!), referitoare la subiect, dar, mai ales, despre conspirații, ordinea mondială, masoni, teme în jurul cărora autorul brodează o poveste reală cu pandemie, izolare, neastâmpărul căutării și al scrisului. Astfel a rezultat o carte interesantă cu analize centralizate pe omenire și devenirea ei cauzată de aceste noi încercări ale pandemiei, după războaie, cutremure, sisteme / vremuri politice.

A rezultat o carte sobră, prea sobră, dură chiar, arzătoare, plină de avertismente din care rezultă că ne găsim în *anthropocen*, într-o **„geopolitică a haosului”**,

influențată de activitatea omului asupra ecosistemelor la nivel global și ar putea fi ultima eră pentru omenire, dacă lucrurile nu se vor schimba în bine. Dar acestea toate le va afla cititorul după lecturare, deoarece oricine ar încerca reiterarea situațiilor prezentate de autor, nu ar realiza decât copii false și lamentabile. Singura rezolvare este ca cititorul să aibă în mână volumul, să nu se sperie de numele personalității care îl semnează, să treacă peste ideea de scriere didactică (nu este deloc așa!) și, cu mare atenție, să porceadă la citit. Va fi o lectură interesantă, ce va pretinde reîntoarceri, reluări punctate cu diferențele și similitudinile întâlnite în text și, în final, fiecare se va alege cu o zestre nouă în bagajul său de cunoștințe și va hotărî dacă o acceptă sau nu.

Așa cum arată însuși autorul la încheierea acestui volum, scrierea lui s-a desăvârșit în anul 2020: **„Din martie și până la sfârșitul lui iulie, la Târgoviște, în sufrageria aurie, cu un - codicil - comis cândva prin toamnă. Așadar, la vremea primului atac de pandemie ocultă.”** (pag. 240). Timp scurt, dar eficient! Este explicația întregului periplu prin care cititorul face cunoștință cu acest nou volum, ce aduce încă o dovadă, dacă mai era necesară, despre erudiția autorului său, om cu o vastă cultură luând în considerare precedentele valoroase, dovedind preocupări diverse de înalt nivel intelectual. Important este faptul că paginile acestui volum degajă o energie spirituală deosebită, dragostea față de oameni, dar, mai ales, față de orașul Târgoviște, Targovia, cum îl numește în carte. Nu pregetă să prezinte diferite locuri speciale, cum ar fi centrul orașului și alte zone cu acele clădiri deosebite impregnate de istorie, cu descrieri duioase în care epitetul și metafora vibrează. Târgoviște, **„Cetate de Scaun voievodal”**, localitate cu un trecut istoric înălțător, păstrează în frumusețea sa patina vremurilor de neuitat, când toate drumurile duceau spre această capitală a Țării Românești. Într-un loc cu o istorie atât de veche se scrie această carte cu referiri la istoria mai recentă, începând cu note despre *Primul Război Mondial*, *„la Grande Guerre”* și terminând cu evenimentele din anul 1989, *„Lovitura de stat masonică”*, așa cum este numită în carte, primind și explicațiile lămuritoare.

Ca un narator omniscient, autorul a construit arhitectura unui aproape un secol de istorie, în nuanțe evocative interțesute cu participarea țării noastre, punând cititorul în situația de a emite întrebări. Paginile acestui volum cuprind o călătorie în istorie cu oglindiri avantajoase sau nu, la care cititorul va achiesa după propriile considerente.

Aparent, acest volum se eschivează de statutul de roman, deși cuprinde tot ceea ce ar fi necesar: întâmplări, amintiri din copilărie cu rememorări din propria istorie a copilului George Coandă, călătorii prin lume, imagini descriptive, constatări și considerații. Este o *cronică apocrifă*, în felul ei, după cum o denumesc însuși autorul, presărată,

(continuare în pag. 32)

pentru destinderea cititorului (poate și a autorului!), cu exprimări lejere, interjecții (ah da, eh, zău, luași aminte) ca pentru a șlefui din gravitatea textului, făcând posibilă o lecturare mai agreabilă. De fapt, o carte de învățătură despre istorie, o istorie devoalată la nivel special, cu amănunte necunoscute pentru marea majoritate a cititorilor. O carte de reînvățare a istoriei și de întoarcere a gândurilor pline de nostalgie: **„Pe aproape Trotușul murmură limpede, întru veșnicie, un cântec despre niște batalioane care, sub alt steag, roșu-galben-albastru, au trecut, tot acum un veac, Carpații, în iureș.”** (pag. 97) și de acceptare a ei.

Sub pretextul răsfoirii unor publicații ale timpului, autorul începe cu o analiză a declanșării celui de al Doilea Război Mondial, considerat o continuare a Primului Război, avansând, deja, o clasificare (clasic, cald, rece, nuclear, biologic, bacteriologic), **„războaiele viitorului: asimetrice, hibride, tectonice, meteorologice...”** (pag. 32). Peste toate (de fapt, înainte de toate!), - **„războaiele Creștinătății”** (pag. 114).

Starea de claustrofobie, impusă imperios de molima coronavirusului, **„o coroană cu spini pe fruntea Omenirii”** (pag. 28), face ca omul să se simtă singur în fața Tainei și a Timpului, conducând la o amară constatare: **„Peste Targovia coborâse un zăbranic trist. Și m-am retras în peșteră.”** (pag. 32). Acest scormonitor, **„miner al clipei”** se simte obligat de a păstra în neuitare aceste vremuri, pe care le așază în volumul despre care vorbim.

Întoarcerea la umbra castanului va fi o adevărată eliberare din împovărearea timpului neprielnic. Iar faptului că: **„am fost și eu și generația mea, contemporani, și, în anumite momente, martori direcți, într-o derulare halucinantă de opt decenii, în țara asta rătăcită pe aproape de centrul unui continent – răscruce de invazii ale popoarelor și de pofte ale unor imperii – fiind sfâșiată și răvășită uneori crunt...”** (pag. 238), este un motiv de adânci analize. Castanul autentifică libertatea de a sta la răcoarea lui, pe banca verde, și de a cugeta, analizând mersul vremurilor, precum mersul trenurilor. Și, privind cum, ignorând firele istoriei, în nepăsarea lor: **„...porumbeii, care, tacticoși, ciugulesc fărâmituri de clipe pe peron...”** (pag. 235), își văd de rostul lor într-o lume a lor, mai bine organizată. În jur **„s-au ivit insule de maci, se aude tic-tacul cucilor...”**, de parcă totul ar fi reintrat în normal și nimic rău nu ar mai putea fi. Doar omul scrie această carte nu tocmai liniștitoare.

Scriitorul George Coandă, profesor universitar, dublu licentiat, istoric al culturii și civilizației, geopolitician, prozator, poet, critic literar și ziarist român, este o personalitate despre care fiecare cititor va afla lucruri interesante din paginile acestui nou volum, având un palmares literar impresionant, cu multe titluri de carte, împărțite aproape egal între beletristică (poezie și proză) și literatură științifică, monografii, studii, fără să ometem și publicistica cu mii de titluri. Sunt lucrări asupra cărora nenumărați critici de specialitate și-au expus părerile: **„Cărțile de literatură și cele științifice (studii, monografii, istorii ș.a.) scrise de George Coandă ocupă (nu e o exagerare în asta!) un întreg raft de bibliotecă, după cum tot**

c-am atât ocupă și numeroasele monografii, studii, sdicționare și lucrări de sinteză care cuprind referințe la volumele semnate de-a lungul anilor de acest neobosit și veșnic tânăr târgoviștean.” (Florentin Popescu). La momentul apariției acestui vo-lum, mai sunt în pregătire pentru publicare încă cinci titluri. Iar participarea sa la emisiuni serial de televiziune aduc mărturie despre interesul pe care scriitorul îl acordă istoriei și problemelor socio-economice cu care se confruntă societatea actuală. Este participant la mai multe Congrese internaționale importante.

Absolvent al mai multor facultăți, George Coandă este fondator al Universității Valahia din Târgoviște și al *Societății Scriitorilor Târgovișteni*, lider continuator al Școlii de la Târgoviște. Cititorul interesat va găsi la finalul volumului mai multe amănunte despre acest important scriitor. Este pionierul conceptului de „Geocivilizație”, acceptat ca părinte al acestuia. Aceasta este doar o scurtă prezentare a personalității acestui om de cultură, scriitor, al cărui volum ne-a fost recomandat cu multă căldură.

„În gară s-a așternut liniștea așteptărilor.” (pag. 106), spune autorul. În liniștea așteptărilor ne așezăm și noi, cititorii acestui volum admirabil, scris într-o perioadă dificilă prin care am trecut cu toții. Așteptăm, sperând cu nerăbdare într-o continuare a sa cu opinii despre ceea ce a urmat după, când nici virusul nu pare să fi renunțat la intențiile lui, dar nici oamenii nu devenit mai înțelepți și nu au gânduri pașnice, lumea fiind, deja, în alt război. Avem încredințarea că acest **„cronicar al clipei”**, cum merită să se autointituleze, nu ne va prelungi așteptarea.

Otilia ARDELEANU

Poezia magmatică

Tot ce nu e lumină, luciditate, cadență de singurătate orbește. **Contre-jour** al Andei Mihaela Miroiu este o trecere prin lumină a tot ce simte și trăiește, o decantare a sinelui totodată. Autoarea încearcă o ritmicitate proprie a sinelui, balansând lumini interioare în fața unei cecități exterioare, astfel devine enigmatică și subtil surprinsă în parametrii poetici. Jonglează mai tot timpul cu lumina și orbirea ca și cum ne-ar invita la jocul de-a baba oarba. Câteodată, se întreabă chiar ea **„de unde atâta jubilar?”**.

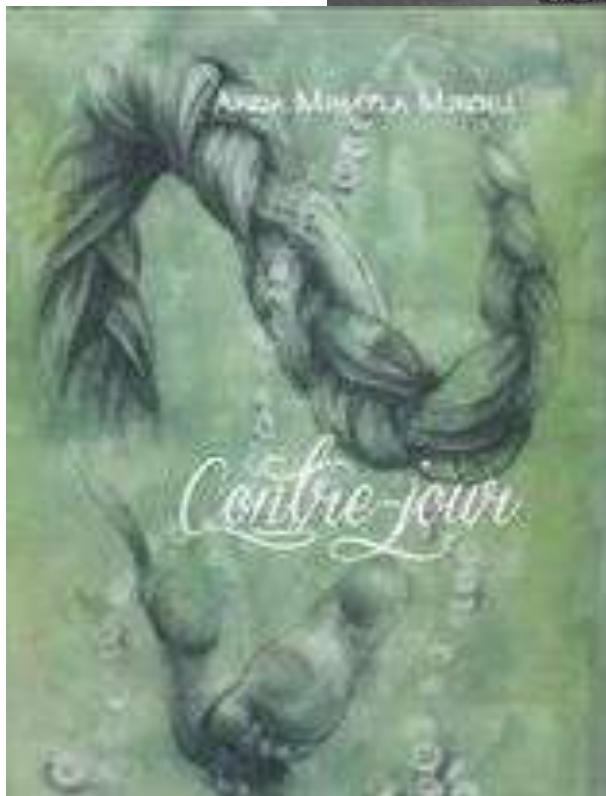
Cartea se vrea o fragmentare a unui întreg în poezii scurte și foarte scurte introduse prin seturi de trei stele demarcatoare. Autoarea își transformă interiorul într-o sumă de planete, adică în ea face să izbucnească un univers de visare, pe orbita spațială a propriului ochi derulându-se imagini spectaculare.

(continuare în pag. 33)

Întrebarea care se pune este dacă **orbirea**, tema obsedantă a acestei cărți, este aceea datorată luminii. Iar răspunsul nu poate fi decât pozitiv. Lumina care ne e dată trebuie drămuțată. Ea trebuie doar să pună în valoare celelalte lucruri, nu să-și arate puterea care poate ajunge până la a nu mai vedea nimic, ci doar o pată mare de întuneric pe retină. "*Orbirea/ miez din lumină/ desfăcut până la dermă*" este și o stare a celui care se uită cu nesaț în lumina proprie, orbit fiind chiar de sine. O idee narcisistă bine regizată doar în câteva versuri. Contre-jour devine, iată, un fundal de lumină care amenință normalitatea. Nu mai este considerată o apariție divină, un înger, ci o opacitate lăsată ca o noapte adâncă peste timp. Subliniind **tăcerile, singurătățile, spaimele** ca repere în această carte, autoarea dă un ton grav orbului care, împăunat de lumina personală, nu vede frumosul dimprejurul său și nici nu aude muzica primită din natură: "*ironică vioara aceasta/ în dreptul meu/ arcuiește lemnul/...ești orb cu spaime acute/ dintr-un gest/ numai tu/ îmi așezi acest solfegiu/ șuviță de păr după urechi.*"

În accepțiunea autoarei, orbirea nu se confundă cu o negare, ea devine chiar certitudinea unei neasumări, a unei contorsionări de opinii, a unor reacții în lanț privind indiferența, **iluzia, răceala, tăcerea**. Accesul la propriul interior se face prin emoții. Există mereu cealaltă jumătate imprimată cu tăcere. Prin urmare, există posibilitatea alegerii. Dar, nu oricum, ci comparabil cu o ruletă rusească la care orbul joacă absența, mizează pe ea: "*excelent/ îmi convine finalul cu două/ singurătății!*". Cum spuneam, în prezența orbirii, ceva se rupe din realitate, din sine, din sunete, din tăcere, din prezență, din vibrație. Din lumină este făcut cuvântul, și atunci, nu de orbirea de lumină e nevoie, ci de firele ei de borangic, de măsura ei în toate pentru ca lucrurile să se limpezească, iar cuvântul să devină perfect: "*când plec/ luminii îi zdobesc orbitele/ să-mi țină tâmpelile calde/ între semn și lucid/ fir și borangic/ inimă și măsură/ rup coastele mele cu nesomn/ pentru cuvântul perfect*".

"Cum pe partea oarbă a lunii/ se scriu cuvintele-eclipsă", așa și tăcerea devenită obsesie pentru poetă este un "*roșu adânc*", "*de egalitate*", ascunsă în suflet, în "*interiorul de dincolo de plagă*". În fond, "*gălăgia din limfă până în puls*" e doar mult zgomot pentru nimic. Surzii nu sunt capabili să audă acel "*ecou până la tresărire*" uman și poetic, după cum Orbii nu văd nimic în afara lor. Autoarea își face curaj să nu devină Orbul, să nu trădeze mersul vieții, să se descarcereze de tăcere, dar nu pentru a se bate cu pumnul în piept, ci tocmai pentru a rezista impulsului de a se alătura Orbilor: "*stăpânește-mi tăcerea prăbușind respirații/ să nu fiu eu ORBUL în lipsă aplauda!*". A-și face chip cioplit s-ar traduce prin oglindirea sumumului de tăceri, prin schimbarea la față a cinismului nostalgic, a absențelor de orice fel care își neagă prezența, precum și prin toate loviturile evidente în tâmpelile orbirii. Spaimele se fac luntre împotriva luminii liniștitoare, așa cum "*uitarea este puținul/ cu multe închipuiri*". De altfel, antagonicele **lumini-umbre, oglindire-orbire, tăcere-zgomot** și altele, nu apar decât contextual, ideatic și mai puțin față în față ca niște contraste cinematografice. Deși aparent

stative, poeziile de tip contre-jour, au o vivacitate indusă de acțiunea sensurilor, a semanticii.

Poezia Andei Mihaela Miroiu este de o **luciditate** care îngheață. Pentru că la ea tăcerile nu sunt pozitive, absențele creează un vid imens, lumina arde, orbirea devine legământ cu umbrele! Ușor calculați par pașii lirici din poezia cu mare tentă de **abstract** tocmai din acest motiv. Poezia autoarei nu este vulcanică, ea seamănă, însă, magmei care s-a răcit. Poetei îi place uneori să se joace cu vocabulele în tematica anume aleasă pentru a dezbate hilarul singurătății, singura neabsență: "*Nu contura pisica neagră/ într-o zi de trei ceasuri rele/ dai marț*".

Se observă deja atracția pentru atitudini, trăiri, stări, în pofida realității, prin inserarea cuvintelor/ sintagmelor adecvate cu majuscule: ADEVĂR, CUVÂNTUL DAT, NEGATEA, PERSONAJ, ÎNĂLȚAREA, TU, ZID, MAMA, ARTĂ-MĂ!, ultimul din înșiruire fiind o frumoasă licență poetică, o transcendere pură în eterul artelor.

"Ție, Orbule, am ales să îți scriu" – mărturiseste poeta. De fapt, cartea de față îi este dăruită lui, Orbului.

Aș încheia itinerariul meu în poezia Andei Mihaela Miroiu, cu un citat: "Orbirea ne separă de obiecte, dar surzenia ne separă de oameni. (Helen Keller - Existența)". Aș completa eu: și nu numai de obiecte, dar mai ales de suflete! Fiindcă de orbirea și surzenia spirituale ne atrage atenția poeta!

Ligia POPA

Croaziera pe Brenta și lumina din picturile lui Tieplo

Veneția este superbă, măreață și infinită și a fost considerată, alături de Florența, așezarea umană ideală de câmpie, leagăn al Renașterii și Buda, de pe munte, locul poporului nou, orașul-perfect, miezul lumii, idealul medieval de succes și bogăție. Cu siguranță și acum laguna este unul dintre cele mai frumoase locuri din Univers, dar spiritul venețian nu e doar în galeria de la Academie, cu Tițian, Tintoretto, Bellini, în spiritual locului, în arta cafelei de la Florian, în teatre, în palatele grandioase, în biserici, în galeriile high fashion. Îl găsești în toată regiunea, în tot Veneto și, poate mai clar decât oriunde, în vilele venete de pe Brenta, în paladinele care apar destul de des între Veneția și Padova, locul ales de venețieni pentru a-și dezvolta propriul sistem universitar..

Brenta

Brenta înseamnă croazieră, relaxare, lux, artă. Poate fi parcursă cu Burchiello, un vapor de mici dimensiuni cu hop on, hop off stop, tavola aperta, muzica, teatru, dans seara. Ceva de mult bun gust....

Astfel, faci cunoștință, într-un parcurs al descoperirii continue, cu zeci de versaillesuri și minischonbrunnuri, cu grădini superbe, orangerii, expoziții de artă, culori luminoase, Istorie, artă, finețuri culinare,concerte, yoga, biking, canoe...e altceva. E un paradis itinerant, într-un anumit fel, în care se simte o constanță a abundenței, un exercițiu al opulenței de generații, nu de azi, de ieri. Practic, fiecare nouă localitate prin care treci aduce noi gusturi, mâncăruri și băuturi cu povești de secole în spate, rețete secrete, personalități marcante, specific local și artă universal.

De ce e specială bucătăria venetă? Fiindcă e foarte bogată și nu ocolește nici rațele, găștele, vânatul, peștele (și aici e o varietate infinită), vânatul. Totuși, dacă ar fi să remarcăm o anumită combinație aceasta ar fi între preparatele de baccala, un pește cu carnea albă foarte sărată, și aperol spritz, băutură plecată din Veneto spre întreaga lume. Oricum, tot în Veneția e mai bună...

Ei, bine, unele dintre aceste vile venete se pot vizita sunt speciale, în unele se poate dormi, se poate mânca (bine) și toate atrag ca un magnet asiatici excentrici și arabi putred de bogați dornici să învețe ceva din eleganța europeană reală. Asta e ceva... locul, la urmei, e prea greu de dus chiar și pentru rușii care mai nou afișează averi impresionante. Ei rămân, cumva, în marile hoteluri din lagună, nu se aventurează pe puternica Brenta. Ele au apărut în secolele XV-XVII fiind construite de nobilii venețieni, care aveau nevoie de spațiu pentru a se bucura de bogățiile lor și au atras destul de repede un adevărat magnet pentru curioșii care s-au grăbit să le admire de pe simpaticul *burchiello*, care este pomenit déjà în operele lui Goldoni, Montesquieu, d'Annunzio, Cassanova. Toți bonviveurs...oameni de

(continuare în pag. 35)

litere și arte, dar nici pe departe la fel de bogați ca proprietarii vilelor, dintre care se alegeau amiralii flotelor venețiene, cardinalii Italiei, papii lumii.

Întreaga zonă e o bijuterie, de fapt, așa că dacă ne întoarcem în istorie remarcăm că Dante a pomenit-o în *Divina Commedie*, iar Galileo Galilei a menționat-o în notele sale. Ea a apărut descrisă în operele marilor poeți-călători, îndrăgostiți iremediabil de nordul Italiei, Byron și Goethe. Și Napoleon a rămas impresionat de zona Brentei și a cumparat la suprapreț o vila aici, ceea ce e absolut neobișnuit pentru cel care a devenit apoi împărat al Franței, cunoscut ca fiind un om în continuă mișcare, prea puțin atașat de dorința de a acumula bunuri și, cu atât mai puțin, imobile.

Dacă ar fi să vorbim despre un architect-etalon, acela ar fi, fără îndoială, Andrea Palladio, al cărui stil este ușor de recunoscut în palatele cu trei niveluri, loggie la nivelul principal și coloane.

...și, dacă ar fi să vorbim despre un pictor-etalon, al întregii regiuni acela ar fi, fără îndoială, Gianbattista Tiepolo, ultimul mare pictor venețian, cel căruia i s-a spus noul Veronese, chiar dacă probabil l-a întrecut cu mult pe acesta, dar i-a rămas aproape prin culorile luminoase, prin albastrul desăvârșit și lumină.

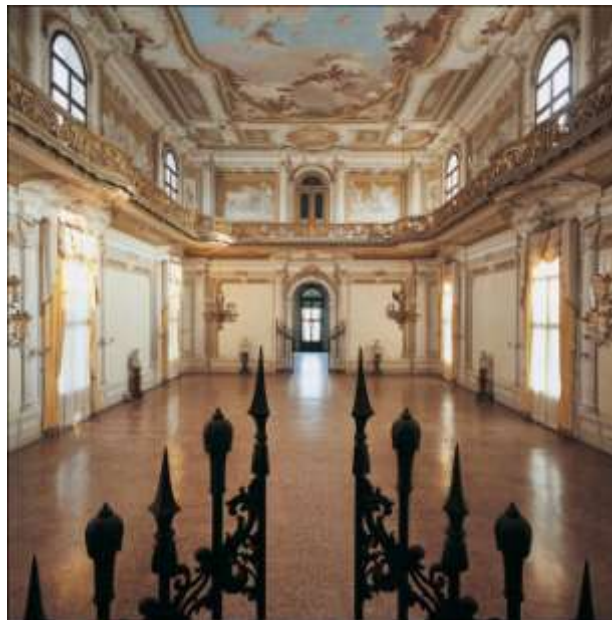

Tiepolo

Tiepolo este baroc în excelență și, ca mulți alții din perioada lui, evocă cumva măreția unei Veneții care începuse deja să decadă și încearcă să o mobilizeze prin povești mitologice care, în ansamblu, aduc în atenția cunoscătorului regi exotici, personaje din poveștile lui

Homer, sfinți și personaje biblice. O cultură impresionantă și foarte interesant etalată, care nu făcea altceva decât să susțină ficțiunea că veneția ar fi fost încă o mare putere. Cum o reprezenta? Ca pe o Cleopatra, regina Egiptului care nu era nici "donna di casa", nici mamă, nici amazoană pură, nici sfântă, nici prietenă a altora, ci o femeie extreme de bogată și senzuală (care schimbă cele mai frumoase rochii în tablourile lui Tiepolo - un împătimit al modei) care își permite ca în timpul unui banchet să își scoată un cercler perla să îl pună într-un pahar și să îl înghită, pentru ca pe cel de-al doilea să îl împartă între zețe... Ciudate poziționări în povestea pictorului venețian. Nu?

Să nu uităm că, înainte de a pleca spre Spania Tiepolo a publicat un manifest, un adevărat testament în care a afirmat că pictorii trebuie să se dedice operelor mari, care să le placă oamenilor bogați și puternici, celor care stăpânesc cunoașterea. Nu am înțeles până la final și nici alții mnu au priceput cine deține cunoașterea... artiștii sau oamenii bogați, care îi sprijină.

Misterios până la capăt, el și-a dedicat opera mitologiilor și miturilor, chiar în momentul în care acestea erau dur atacate de iluminismul care prindea aripi în Europa. Tiepolo avea nevoie să creadă. Să triască, să viseze. Și nobilii din Veneto au făcut-o împreună cu el...

Avem, deci, de-a face cu un artist al visului și a fanteziei, care trăiește delirând, într-un univers în care realitatea e un vis, iar arta e ambiguă, acaparantă și transformă totul în basm. Astfel, Tiepolo este, fără îndoială, un falsificator, fiindcă propune o lume seducătoare, de neatinse, ca cea a drogurilor, pe undeva, o desprindere totală de lumea asta.

Pentru a avea o imagine pentru deschiderea tablourilor venețianului este suficient să privim cu atenție tavanul sălii de bal a Vilei Pisani, un adevărat Versailles cu 114 camere, deschis azi pentru vizitatori. De oriunde ai privi picturile lui începe o poveste, un fir epic, care provoacă și te înconjoară.

(continuare în pag. 41)

Ionuț PANDE

La două mâini stângi

Lumea e un pian cu milioane de clape
la care cântă veșnicia.
În războiul ăsta zilnic,
mi-am pierdut mâna dreaptă.
Am cerut lumii o mână.
Acum cânt, la două mâini stângi,
pe note false, efemerul.
Doar pașii de copoi adulmecă infinitul.
Orașul meu nu are capăt, nici început, există...
Veșnicia aleargă pe clape,
cu mână mea dreaptă, o lume.
Eu cânt, la două mâini stângi, orașul acesta,
fără început și fără sfârșit, ale cărui străzi
le-am pavat cu pași de copoi...
până când, până când... până Apoi...

Miraj

În brațele deschise, îmbrățișări aripe,
Îngenunchiat vesmântul pe albul cuvios,
Cu tălpile aprinse de focul unei clipe,
Zâmbește-n ochi de tină, cu cerul un prinos.

Aplauze răsună în sufletul de nea,
Pe cap, o diademă închide-n cerc un soare,
În sânii, o tresăltare, colan de peruzea,
Din grație de gleznă, desprinsă - o mirare.

Ridică-n ochi privirea, pământul se descoajă,
O lacrimă se stinge în verdele azur,
Cu reverență-nclină genunchiul încă-o vrajă,
Un curcubeu răsare 'n-al zeilor augur.

Cu mlădieri cuprinse în dantelări de zare,
Surâsul, sub rochiță, alunecări de trup,
În muzici de alinturi se-aprinde o candoare,
Trandafirii, obraji în irizări irup.

Pe vârfuri, piruete se rotunjesc în unde,
Piciorul înainte, un ghiocel rebel,
În armonii de brațe, o lebadă se-ascunde,
Sub genele plecate surâde un rimel.

Edenică faptură, cu îngerii-n siaje,
Înlănțuită clipă în za de absolut,
Se-nvoltă-n tine marea cu tainice miraje,
O balerină-n suflet, o rătăcire-n lut!

Adriana APOSTOL

Vis de lună

Se ascunde blânda lună în perdea de licurici
Și privește, gălbejită, lumea oamenilor mici,
Coborând a nopții scară, printre muritori ar vrea
Doar o zi să o petreacă-n rând cu ei de s-ar putea.

Să primească din potirul soarelui, la răsărit,
Stropi dulcegi de rouă clară ce-n zorea s-au cuibărit
Așteptând să le dezmiere raza lui cea aurie,
A-mpăratului luminii, peste zi, de-o veșnicie.

Să-i zâmbească dimineața, numai ei, de după ram,
Să-și turtească-n joacă nasul de prea indiscretul geam,
Iar apoi, cu tălpi de ceară, să pășească printre flori
Și să-și umple cornul galben cu aromă și culori.

Ca atunci când reveria-i pe pământ se va sfârși,
Va gusta din bucățica clipei și-și va aminti
De un zbor rotat de fluturi pribegind prin lan de dor
Și de codru și de mare și de-al dragostei fior.

Multe-și va aduce-aminte Zâna Nopții pe-nserat
Din al ei vis efemer, prea vremelnic încheiat,
Va alege să rămână pe-a ei boltă, cum e scris,
Să vegheze muritorii și să-i viziteze-n vis...

Ce-i copilăria?

Copilăria-i Raiul de visări,
Tărâm de basme, joc și alintări,
Cel mai frumos decor de anotimp
Și caldă amintire peste timp.

Copilăria-i floare pe câmpii
Curtată-n zbor de fluturi aurii,
E zâmbetul ce-apare-n zori de zi
Pe chipuri năzdrăvane de copii.

Copilăria-i vis înaripat,
E zmeul, în amiază, înălțat
Pe cerul limpede, fără de nori
Vegheat de o cupolă de culori.

Copilăria-i glas de clopoțel
Trezit din suflet blând de prichindel,
E bucurie fără de sfârșit
Și dulcele cuvânt neprihănit.

Copilăria-i vers, e un poem
Născut din suflet de adult boem,
Copilăria-s eu, ești tu, e ea,
E locul verde din inima mea.

Mioara PĂGUȚE

Poveste de septembrie

Pe terasa casei ce pare pustie de atât nelocuit, cu o cafea în mână și ochii fixați pe munții care înconjoară lacul, re trăiește sentimentele simțite în urma cu 4 ani când EL, pe patul din salonul ATI, o ține de mână vorbindu-i calm, cald, cu păreri de rău în glas: "Ăsta e sfârșitul."

Secvențe de amintiri se perindă prin ochii minții, prima lor întâlnire, oameni maturi, loviți de destin, care încercau timizi, ca doi liceeni, să îndeplinească un viitor comun. Și-au hotărât povestea lor în orașelul de munte unde iernile sunt ca într-un basm cu cetina de brad plină de albul imaculat al zăpezii, iar verile par o vacanță continuă unde turiștii admiră frumoasele peisaje, iar localnicii la vreme de weekend colindă împrejurimile veselindu-se. Câțiva ani, nu mulți, însă liniștiți și frumoși care au lăsat amintiri dragi....

Până într-o zi, când o boală nemiloasă și galopantă a intrat în viața lor precum o furtună cu nori negri și tunete zgomotoase. L-a luat de mână și în disperarea ei a deschis toate ușile unde putea găsi o speranță de salvare însă nicăieri nu a găsit nici măcar o speranță de amânare, totul era ireversibil și rapid....

O ținea de mână privind-o în ochi, cu ochii lui triști și suferinzi, dar care exprimau o acceptare și o demnitate care te cutremura.

"Ăsta e sfârșitul, iartă-mă că nu pot fi lângă tine mai mult, eu vreau, dar nu pot. Să nu plângi, îți mulțumesc că ai fost lângă mine." Ea tăcea și îl mângâia, cum ar fi putut să-i povestească de medicii care acum o lună au spus că nu se mai poate face nimic ?! Știa că el și-a dat seama sau bănuia, în urmă cu o săptămână, într-o seară măsura cu pașii camera și aprindea țigară de la țigară.

"Nu mai fuma că..." încercase ea să-l oprească de teama că i se va face rău.

"Că ce ?! Că mor ?!". Era în faza de neacceptare, de revoltă, de disperare, fază din care a trecut uimitor de repede la cea de acceptare devenind calm, tăcut și cu priviri blânde parcă-și lua rămas bun de la toți și toate nevorbind despre moarte, dar așteptând-o.

Asistentă a rugat-o să plece, se făcea vizita de seară a medicilor. El o ținea de mână, dar căzuse într-un somn asemănător cu starea de comă din care revenea deschizând ochii sticloși și parcă duși în fundul capului de câte ori i se vorbea. Stăpânindu-și plânsul, l-a sărutat pe frunte spunând că vine în dimineața următoare, el a înclinat capul afirmând și a adormit. Nu a putut pleca, s-a așezat pe o bancă în hol și a ascultat mult timp zgomotul ca un geamăt prelung, al expirației lui. Într-un târziu a plecat acasă, o casă care deja i se părea pustie, fără rost și fără el...Trecuse mult de miezul nopții când a putut adormi câteva minute, dar s-a trezit brusc având impresia ca aude pașii lui pe terasă. N-a mai adormit până dimineața când telefonul a sunat și cineva a anunțat ca el „nu mai suferă”....

S-a întâmplat. A plecat toamna, în toamna vieții... prea devreme, prea nedrept, dar câte lucruri sunt drepte în destinul unui om?!

Cu mâna pe brațul lui rigid și rece privindu-i chipul adormit de atâta suferință, ea și-a dat seama că unui om

nimeni și nimic nu-i poate schimba soarta. Poți lupta cu morile de vânt, poți spera cât vrei la fericire, când destinul spune nu, e NU!

Aerul răcoros al sfârșitului de septembrie o trezește din amintiri, însă nu o alungă în casă. Cu un șal aruncat pe umeri continuă să revadă amintirile de „după”. N-a plâns pentru că i-a promis să nu o facă, însă sufletul i-a fost o rană, nu degeaba se spune ca este mai greu pentru cel ce rămâne, o lungă perioada nu a fost zi să nu se gândească și să-și amintească ba o plimbare, ba o discuție sau jocul cu perne bătându-se ca doi tineri, lacrimile de răs când el făcea glume, momentele cand o ținea în brațe mângâind-o ca pe un copil, felul cum o alinta spunându-i "fată", „fetiță”, mai niciodată pe nume, amintiri care sporeau dorul și durerea... Știa că, în timp, tot ce simte se va mai estompa, dar amintirile și păreri de rău nu se șterg. Măine va pleca în prezent, a hotărât să lase trecutul cu durerile lui care o sfâșie de atâta timp, aducându-i energii negative. Casa o va închide, va fi ca un muzeu pe care vrei să-l vizitezi din când în când testând dacă rana din inima mai doare. Își va pune în valiză numai amintirile frumoase și sentimentele care i-au încălzit și bucurat sufletul, la urma urmei, viața merge înainte fără să uităm oamenii dragi și tot ce a fost frumos în trecut!

Petre RĂU

Tatăl vinului meu

Ar putea părea ceva în neregulă atunci când ești nevoit să recunoști că nu știi prea multe lucruri despre vinuri. Cu atât mai mult cu cât te-ai putea lăuda că tatăl tău - care, din păcate, de prea multă vreme nu mai face parte din această lume - a fost toată viața unul dintre specialiștii bine cotați în domeniu.

Personal n-am fost un mare amator de vin. În copilăria mea, petrecută până la 14 ani la țară, nu am fost înclinat deloc să gust, să degust sau să apreciez calitatea vinului nelipsit de la aproape toate mesele. Tatăl meu era contrariat că singurul lui băiat nu dorea nici în ruptul capului să bea un pahărel de vin la masă, când toată lumea servea "aroma lui Dumnezeu", așa cum era obiceiul pe meleagurile mele natale. Invitația lui venea de fiecare dată ferm, cu aceeași constantă încredere că într-o bună zi fiul lui se va da "pe brazdă" și va prinde gustul licorii roșiatice, aducătoare - după părerea lui - de mult echilibru în treburile de toate felurile și în sănătatea personală.

Am aflat târziu că vinul poate fi asociat, de fapt, cu un aliment. Desigur, băut cu măsură, așa cum facem și cu mâncarea. Am aflat târziu, de pildă, că vinul nostru roșu, excelent, un cabernet local, cel pe care l-am avut aproape mereu la masă în perioada

(continuare în pag. 38)

copilăriei mele, merge minunat la o masă bogată. Nu prea știam pe atunci ce înseamnă o masă bogată, acum știu bine că, la vremurile acelea, mesele noastre nu erau deloc bogate. La o astfel de masă și pentru un astfel de vin probabil că n-ar fi trebuit să lipsească ceva carne de vită sau alta la fel de consistentă. Poate cea de porc, miel, rață sau iepure, sau poate niște cârnați, rinichi sau ceva apropiat. Ar fi mers, de altfel, și unele brânzeturi mai aspre...

Roșul acela al cabernetului de Nicorești era unul foarte închis. Familia mea nu avea în lotul personal struguri specifici unui astfel de vin, dar tatăl meu obișnuia să aducă în fiecare seară acasă "doza" care i se oferea pe gratis la crama viticolă unde lucra. Iar "doza" aceea era un bidon de plastic de zece litri pe care, având mult de mers pe jos până acasă, îl îmbrăcase cu niște funii groase de microfibre și-l transformase într-un fel de rucsac pe care îl purta în spate.

De la lotul de acasă, însă, aveam mai multe varietăți de vinuri. Vinuri seci și închise la culoare, cele care mergeau la mâncăruri grele. Dar și vinuri din cele mai ușoare, precum cele roz sau roșu deschis, mai dulcegi, care mergeau la mâncăruri mai ușoare.

Acum știu bine toate astea, atunci însă nu le înțelegeam rostul și parcă lucrurile nu se petreceau chiar așa cum scrie azi "la carte".

Aveam, așadar, mai multe soiuri, aș zice acum că aveam vin cam pentru majoritatea gusturilor. Doar tatăl meu știa să le pregătească și să le întrețină în fiecare perioadă a anului. Numai că, indiferent cât de mult ne-am fi dorit sau ne-am fi propus - printr-o cantitate suficientă de vin realizată toamna sau prin dozarea consumului în timp - niciodată nu ne ajungea vinul până la următoarea recoltă. În casa noastră vinul se isprăvea cu mult înainte de a începe recoltarea și pregătirea vinului următor.

Tot târziu am descoperit și că vinul se putea bea în funcție de dispoziție. Am descoperit adevărata valoare a vinului de pe meleagurile mele natale abia atunci când am plecat de acasă și, vânturat prin lume, am aflat că alții se interesau de ele și le preferau destul de des. Am descoperit astfel că existau destule familii onorabile care obișnuiau să se aprovizioneze cu vin de la Nicorești. Am descoperit amatori care apreciau mult anumite calități de vin, dar și oameni care cumpărau struguri din zonă și-și preparau singuri vinul acasă, în doze care se presupune că le ajungeau de la o recoltă la alta.

Depart de locurile acelea, am (re)descoperit eu însumi gustul deosebit al vinului, unic, ceea ce a degajat în mine sentimentul de mândrie că mă trăgeam din locurile acestea - o bine apreciată podgorie nu numai pe plan național, dar și peste hotare.

Nici astăzi nu pot spune că mă pricep la vinuri. Dar în niciun caz nu mai sunt stăpânit de ignoranța care mă determina pe vremea copilăriei să-l ocolesc. Îmi place acum mai ales vinul roșu, îl prefer pe cel sec, deși din cauza diabetului îmi este mai recomandat vinul alb. În casă la mine nu lipsește niciodată vinul. Mă alimentez periodic, dintr-o sursă de încredere, cu vin vrac.

La degustări nu mă pricep deloc. Așa cred, deși procedura mea de degustare nu cred că este prea departe de una practică oficial. Aromele vinului bun se

simt, pe buze, pe limbă, cred că nu trebuie să fii mare specialist ca să constăți asta. De tăria acestuia, ce să mai vorbesc, se simte cu siguranță de la primele înghițituri.

Nu mă pricep la tăria alcoolică a vinurilor, dar îmi amintesc că, pe vremuri, când cramele Nicoreștilor exportau din plin vin la ruși, una dintre cerințele contractuale era ca să-i crească acestuia tăria cu circa două-trei procente. Asta se făcea printr-un adaos de alcool rafinat (cred că-l procurau de la cea mai apropiată fabrică de spirt, cea din Ghidigeni) amestecat cu diverse siropuri. Nu mi-a plăcut niciodată povestea asta, chiar din clipa când am aflat-o, pentru că preferințele mele au fost dintotdeauna pentru vinurile strict naturale. Am aflat mai târziu de ce rușii preferau vinurile mai tari decât cele "naturale" ale noastre, anume pentru că pe la ei temperaturile erau cu mult mai scăzute decât pe la noi. O explicație care, perfect credibilă, m-a cam dezamăgit, căci am început să cred că rușii chiar beau băuturi mai tari și din cauza asta sunt un pic mai "turmentați" decât noi.

Viile Nicoreștilor nu sunt cățarate pe dealuri abrupte, așa cum am văzut, de pildă, prin Dobrogea. Ele se întind peste tot, pe dealuri domoale, ba chiar și pe terenuri întinse.

Înainte de a culege via, tatăl meu știa dinainte cam câte "deci" de vin or să iasă, ce culoare va avea în final, ce gust și ce tărie. Dar la câte nu se pricepea tatăl meu! Din păcate, trăiesc senzația neplăcută că o parte din secretele pe care le deținea au dispărut pentru totdeauna o dată cu el.

Viorel DODAN**vina cea de taină**

s-au strâns în jurul mesei
 vinovații de ticluirea fără sens a lumii
 se ospătează
 cu firimituri din trupul
 și picături din sângele
 unui mântuitor
 iluzoriu al păcatelor atavice
 cântece deșănțate
 se rostogolesc peste caldarâmuri
 din bucăți de inimi împietrite
 în așteptarea unui timp al izbăvirii absolute
 doar într-un colț de univers albastru,
 un oarecare
 își plânge în taină trădarea,
 numărând iertări în șiragul de mătănii
 și în săruturi întinate de gânduri.
 Înfășurat în mantia zdrențuită
 de ghearele conștiinței
 ca o fiară rănită, așteaptă
 când ospățul
 se va sfârși,
 când cântecele deșănțate
 vor înceta,
 iar mesenii
 vor fi adormit
 cu capetele pe buza neantului,
 când nimeni
 nu va mai ști
 cine poartă adevărata vină
 pentru păcatul absolut,
 doar el va ști că adevărul
 se va fi scurs demult,
 odată cu vinul, în pământul mustind
 de păcate nemărturisite...

îngerul păzitor

când l-am găsit,
 îngerul meu păzitor
 zăcea cu capul pe masă
 își vânduse aripile
 pentru un pahar de absint
 cârciumarul
 le agățase în același cui
 pe care-l înfipsea în lemnul tejghelei
 ținea mult la cuiul ăla
 cineva i l-a vândut
 spunându-i că
 era unul dintre cele
 care fuseseră bătute
 în palmele lui Iisus
 -Iartă-mă! a plâns îngerul
 iar cioatele
 îi tremurau
 de durerea zborului
 în timp ce aripile
 sângerau
 pe lemnul
 slinos al tejghelei...

"- Dumnezeu e de stânga!"

au strigat în cor
 strategii de partide
 despicând apele sondajelor
 de opinii
 personale
 și personalizate
 ale unor personalități
 cu greutate în
 ecosistemul Raiului
 și al traiului pe vătra
 atunci
 ateii s-au felicitat
 între ei
 păcătoșii au respirat
 ușurați
 că cineva a avut curajul
 să interpreteze
 Geneza
 Noul și Vechiul
 iar fericiții
 săraci cu duhul
 au privit în gol:
 „- Și acum, noi, cu cine...?”
 După care s-au întors
 cu toții
 pe partea dreaptă
 sforăind
 mai departe
 lozinci
 despre minuni
 vindecări
 și cristelnițe
 cu ape reci
 tămăduitoare...

Spovedanie

Doamne,
 m-am pierdut
 în deșertul orbilor de cenușă...
 Am băut din apa
 morților fără cruci
 și am plâns în lumina zăpezilor
 moarte fără lumânare,
 înainte de vreme...
 Mi-am ucis strigătul
 prin sugrumare
 cu degetele albite de furie...
 Am săvârșit păcatul
 trufiei carnale,
 printr-un exhibiționism deșănțat
 al trupului meu cu pielea netedă
 ce nu cunoscuse arșița timpului biciuitor...
 Mi-am făcut chip cioplit
 din speranțele dăltuite în inima împietrită
 așteptând foșnetul florilor de cireș
 deasupra-mi..
 Mă căiesc
 pentru toate secunde
 de adevăr dureros pierdute
 în ore de minciuni nevinovate...

(continuare în pag. 40)

Dacă crezi că toate astea
nu sunt o blasfemie,
ia-mi de pe suflet povara îndoielii
cea fără de margini
și pune în loc pe cea a fericirilor mărunte...
Și mă izbăvește de ce-i rău...

Nu știi...

Nu știi cât de simplu mi-ar fi...
Totuna mi-ar fi, de-aș trăi, de-aș muri,
dacă aș ști că nu m-ai iubi
și fără regrete, în ochi m-ai privi...

Nu știi ce durere-aș simți
dacă vreodată, în vise, n-ai mai veni...
N-aș mai dormi și aș bănuî
că visele mele te-ar putea plictisi...

Nu știi ce ți-aș putea dăruî
dacă într-o noapte mă vei băntui!
Mi-ar fi teamă că te-aș trezi
înainte să cânte cocoșii, zorii de zi...

Acum înțelegi cât de simplu mi-ar fi
dacă, fără regrete, în ochi m-ai privi?
Totuna mi-ar fi, de-aș trăi, de-aș muri,
doar să rămâi până când zori s-or ivi..

Călătorie

La capătul lumii aș merge cu ea
Și dincolo de el de s-ar putea!
La Cercul de Foc ineale-aș forja
Și tot fără martori m-aș cununa!

La cumpăna anilor nu m-aș opri
Aș merge doar înainte, n-aș șovăi,
La curgerea zilelor nu m-aș gândi
Căci numărul lor, degeaba ar fi...

La Cercul Polar, pe o banchiză,
Ne-am face o casă cu marchiză
La care, prin muncă și osteneală
Îi vom agăța o auroră boreală...

La cântecul stelelor vom asculta,
Dorințe căzătoare vom număra,
Calea Lactee o vom lua la picior,
Noi doi și esența cuvântului dor...

Aprindere

Mai aprinde-mi o lumânare
la căpătâiul patului meu de frunze,
să-mi lumineze albul ochilor
pierduți în căutarea eului interior.
Mai scapără un amnar
în ploaia depresivă cu rău de înălțime
ce nu se mai satură să umple mici sfere
cu aerul tare al înălțimilor celeste.
Mai fulgeră-mi în minte
toate amintirile acelea de mii de volți
care mă străbat, albastre.
Mai pune gaz peste focul
din adânc de piatră funerară,
să învie toate mărele și nisipurile ascunse-n ea.
Scapără-mă, aprinde-mă, fulgeră-mă

însă numai nu mă stinge
cu oceanul de iertări în care mă scufunzi...

descăpățănarea lui Lenin

mărețul cap din bronz
al lui Lenin, se rostogolește încă
pe treptele Kremlinului
deși, mai sunt mulți care cred
că el e cel mumificat în mausoleu...
căpățâna lui Lenin
se rostogolește încă
și pe treptele Casei Scânteii,
de unde, odată, se lua lumină,
iar acum vine întuneric....
în drumul ei
spre căutarea trunchiului,
tigva e neschimbată:
are aceeași privire de mânie proletară,
iar trupul, are aceeași postură,
cu mâna întinsă către zorii roșii
brăzdați de seceri și ciocane programatice!
din căpățâna lui Lenin
încă mai curge sângele ritualic
al decapitării, și multe carnete de partid mai sunt
încă pătate de roșu, nespălate,
unele, din principiu, altele din lașitate...

Fântânile

Cine mai sapă azi, în noi, fântâni,
În mijloc sacru de câmpie?
Toți fântânarii vremii sunt bătrâni
Ori s-au culcat demult sub glie...
Cine mai caută cu trudă în adâncuri,
Cu creanga, apa vie, fermecată,
Și fruntea albă, umedă de gânduri
Sub bolta cerului cea înstelată?
Și cine pune cumpănă fântânii,
Precum o cruce, semn între hotare,
Așa cum ne-au lăsat odat' bătrânii,
Spre apa sfântă binefăcătoare...
Cine să sape dup-un fir de apă
Ascuns adânc, departe de lumină,
Sub umbra zbaterii de pleopă
Și sub grămezi de oase și de tină?
Cine să își mai lase azi sudoarea
Spre fericirea simplă a iepelor sirepe
Și-a brațelor ce luptă cu dogoarea
Când frământarea lumii începe?...
Azi, nu mai sapă nimeni după apă,
Bătrânii fântânari privesc din cer,
Plâng mut și se sucesc în groapă,
De cruda soartă a apelor ce pier...
Rămâne-vor fântâni tot mai puține,
Mai seci, mai triste și stinghere,
Iar cumpelele ne-or părea străine,
Semne de carte din pierdute ere...
Fântânile seca-vor, rând pe rând,
Și și-or închide ochii negri în adânc
Precum seca-va sufletul, cătând
În goana cailor, cu setea la oblânc...

Un inception...

Și, dacă mai e ceva de zis, e că Tiepolo nu e nici pe departe un pictor de muzeu, ci unul al itinerariilor, al drumurilor de descoperire, pe care, pentru a-l cunoaște ești obligat să ieși din casă, din tine, din țara ta. Pentru a-l înțelege trebuie să accepți că el e mai mult decât o frescă, e un univers complex și deschis, că este un supra-om, care își atinge apogeul în spațiile publice, mari, sub atenția unui număr infinit de ochi. Este un baroc total și joacă bine pe terenul acesta, poate mai bine chiar decât Rubens, vârful de lance al curentului, și el un om foarte cult, dar mai puțin ezoteric.

Brenta

De fapt, în galeriile vilelor mai sunt bine reprezentați și alți pictori, cum ar fi Guardi și Canaletto, mari iubitori de lumină ca și Tiepolo, dar mai resemnați aici, decât în operele rămase în lagună.

Mónika TÓTH

sunt

sunt seara ce moare în
fiecare stea căzătoare
sunt dimineața ce învie
în fiecare răsărit de soare
sunt potop de vară
ce distruge tot ce stă în cale
sunt iubirea
care vopsește sufletul tău alb cu roz.

definiții

iubirea - o fântână arteziană
speranța - o căsuță părăsită
credința - umbra mea de pază.

te îmbrac

te îmbrac cu haine de gânduri, optimistă,
te mângâi cu ritmul poeziei
și îți șoptesc cuvinte rareori folosite,
tu râzi și deschizi palma inimii tale
ca să mă odihnesc
după o zi grea.

credeam

credeam că sunt o pasăre Phoenix
dar nu sunt decât
un porumbel care zboară
cu aripile însângerate.

Constantin BEJENARU-BECO

SALATĂ DE ROȘII

Salată de roșii mai roșie
Decât o panteră roșie;
Salată de roșii mai roșie
Decât Scufița și Marea Roșie;
Salată de roșii mai roșie
Decât Armata Roșie,
Astăzi doar în Ucraina
Se poate prepara și mânca...
De cel căruia de multă vreme
Îi clănțanea foarte tare
Proteza dentară, de gargară
Bolșevică și satanică frică.

Maria FILIPOIU**TOAMNA GÂNDURILOR MELE**

Toamna gândurilor mele
cu tristețe și răcoare,
du-mi în zbor de rândunele,
povară apăsătoare!

Lasă-mi raza bucuriei
din câmpiile cu floare,
iar pe ceața nostalgiei
îmbrac-o-n veșmânt de soare!

Umple coșul întomnării
de roade spirituale!
Du speranța neuitării,
către entități regale!

Lasă-n vremuri de restriște
visele amăgitoare,
să-și regăsească liniște
sufletul în resemnare!

Cu plâns de frunze scăldate
în lacrimile sângerii,
sentimente sunt purtate
înspre tărâmul plângerii.

Prin a iernii hibernare
duc în scorbura de gânduri,
vis de primăveri cu soare,
ce răsare dintre rânduri.

AMĂGIRI DIN AMINTIRI

Pe cărarea vieții te-am așteptat să vii,
iubite, ca să-mi umpli golul inimii.
În suflet purtam dorința necuprinsă,
până când floarea dragostei a fost ninsă.

Din roua ochilor am udat petale
în floarea iubirii, prin clipe de jale.
Pe ele să pășești în vis și aievea,
să-ți amintești de stele din privirea mea.

Și-n toamna vieții te aștept, de vrei să vii,
că ochi blajini nu-i pot uita, cât voi trăi.
De vrei să-mi aduci ultima sărutare,
focul dorului va lumina cărare.

Dar mai singură sunt în fiecare zi
și-adorm cu tine-n gând, prin orele târzii.
În visele nopții trimite-mi sărutări,
să-ți las în amintiri, lanțul de remușcări.

Cu stoluri de cocori trec toamne brumate,
spre iernile în zapezi înveșmântate.

Singurătatea-mi duc de-a sorții povară,
în altă viață, cu-o nouă primăvară.

PLÂNSUL RUBINIU

În răstigniri de gânduri stă nostalgie,
de jalea toamnei intrată-n agonie,
când cerul coboară-n umbră plumburie
și vâl cernit pune naturii pustie.

Copacii sângerează-n lacrimi de frunze,
pe drum către moarte rătăcind confuze.
Bătute de ploaie le spulberă vântul
și brumele toamnei le țese veșmântul.

De plânsul rubiniu pe frunze veștede,
speranța renașterii nu se mai vede.
Nostalgică privesc plânsul toamnei prin geam,
dar văd o altă viață în muguri din ram.

Pe alai de gânduri și idei mă utorc
să creionez destin cu-al naturii soroc
în primăvară cu viața fericită,
de dragoste în speranța regăsită.

Natura în pământ adoarme speranță,
pe rădăcini pecetluind alianță.
Când sufletul omenesc de trup se pierde,
caută izbândă în paradis verde.

RĂSPALATA FAPTELOR

Am învățat prin viață să fac bine,
să nu spun „Nu!”, chiar și când mi-era greu,
de-a onora așa cum se cuvine,
promisiunea sufletului meu.

În omenie triumfa voință
și îmi încununa cuvântul dat,
că-n fapte puneau suflet și credință,
pentru izbânda celui ajutat.

Am insistat peste a mea putință,
de când cu valul vieții m-am luptat.
Dar se zbătea suflet de suferință,
când un sărman nu era ajutat.

Putere îmi luam din rugăciune
și-n semnul crucii puneam speranță.
Să am mulțumirea faptelor bune,
mi-aș fi dat și o parte din viață.

De îmi erau rude sau simplii străini,
nu pregetam, mereu să fac bine.
Ajutam cât puteam și din bani puțini,
pe cei și mai sărmani decât mine.

Nicicând nu am așteptat vreo răsplată,
așa cum ar fi fost omenește.
Nădăjduiesc a fi îndestulată,
la Domnul, când viața se sfârșește.

Cred în proverbul ce-l spuneau părinții:
„Până la Domnul e cale lungă!
Îl judecă și îl condamnă sfinții,
Pe suflet ce la Rai vrea s-ajungă!”

Mihaela BĂBUȘANU

Ana și Mihai (Sau despre îngeri)

Cu un scârâțit prelung deschid poarta metalică proaspăt vopsită grenă, în contrast cu gardul din lemn verde cu bordură pietruită gri cu negru și acoperiș din tablă. Pe banca de la poartă, de sub stejar, uitate două lumânări din ceară naturală, semn că acolo se întâlnise poate cu mama, o femeie în drum spre biserică.

Ograda impecabil măturată cu măturoiul din frunzari și proaspăt stropită cu apă în rotocoale, la fel și grădina cu flori: ochiul boului, crini de toamnă, cavaleri, albăstrele, nalbe, crăieșe, gura leului, crizanteme și lista ar putea continua la nesfârșit cu toate soiurile de flori pe care eu le sadisem cu mâna mea în zilele ploioase din anii de demult când eram copil și femeile nu puteau merge la munca câmpului ci rămâneau acasă la spălat rufe, curățenie sau se ocupau de flori. Atunci era momentul cel mai potrivit să le rog să îmi dea și mie cutare sau cutare soi de floare și niciodată nu m-am ales cu vreun refuz.

Dinspre bucătăria de vară răzbătea un miros ademenitor de plăcinte, sigur cu brânză și învârtită cu nuci așa cum o rugasem.

În timp ce mama scotea o găleată cu apă de la fântâna noastră cu tuburi din colțul bucătăriei iar rulmenții neunși scoteau un sunet specific spărgând liniștea, obloanele de la beci fură date dintr-odată la o parte de tata care venea spre bucătărie ținând în mână o cană transpirată și rece cu vin roșu, rubiniul cum îl numea el.

Aș fi rămas așa ore întregi privindu-i și privind raiul care se așternea dinaintea ochilor mei dacă ei nu m-ar fi zărit, poate amândoi deodată, și nu ar fi izbucnit fericiti într-un glas: „Bine ai venit, draga mamei! / Bine ai venit, fetița lui tăticu”!

Am alergat ca de obicei să îi strâng puternic în brațe, să îi pup, să îi miros și apoi ne-am așezat tustrei în jurul mesei lungi de sub vișin, la povești.

Era ora 6 și sunetul strident al soneriei m-a trezit brusc din somn. Mama și tata nu mai erau, nici curtea casei, nici banca, nici florile, nici ograda și nici mirosul ademenitor al plăcintelor mamei. Toate s-au risipit ca într-o vrajă rea, de parcă nu ar fi existat vreodată. Doar un junghi puternic mi-a săgetat inima parcă spre a-mi reaminti. De parcă aș putea uita vreodată.

Bogdana BACIU

Credință și iubire

Am ajuns acasă pe la prânz. Autocarul m-a lăsat, ca de obicei, în stație și am mers pe drumul pietruit spre râu. Totul era schimbat. De o parte și de alta, muri și fragi își lăsau ramurile ghimpate până la pământul negru și greutatea fructelor. În trecut erau doar grădini cu fânețe. Cât de mult s-a schimbat totul în jur... Pietricele fine se ridicau sub pașii mei grei. Rucsacul îmi atârna greu pe umărul stâng. Puntea, de peste râu, era aceeași, peticită, ici și colo, cu bârne din lemn. După ce am trecut-o, am deviat un pic, trebuia să văd căsuța din lemn construită de băieții din sat. Dacă nu aș fi postat eu, imediat, pe Facebook opera lor, poate nu veneau stăpânii locului să oprească pe copii din construit. Este, încă, acolo. Stă semeață deasupra râului sprijinită de tulpina unui plute ce vrea să atingă cerul. ...

Bine că nu am luat-o pe drumul obișnuit, o cățea își priveghea puii. M-ar fi atacat imediat. Noroc cu Nadia, fosta mea colegă de clasă primară, care mi-a înlesnit drumul, astfel trecând prin curtea ei pline cu mușcate roșii ca sângele. ...

În curte mă așteaptă Happy, câinele nostru ciobănesc, alb ca spumă laptelui. Ar fi trebuit să fie așa. Acum năpârlea și era murdar și slab, a stat atâta timp legat în lanț. Stă cuminte sub o polată pentru a fi ferit de soare. În lipsa noastră am lăsat pe cineva să aibă grijă de el. L-am găsit cu vasul, unde ar fi trebuit să fie apă, plin cu sânge de la un porc proaspăt tăiat. A lăpăit cu forță apă proaspătă de la robinet. Mi-a lins mâinile și s-a lipit de mine să ia putere și iubire. Din ochii mari i se lăsau două dăre lungi și întunecate. Plângea. Oare de bucurie? Cine știe? Am plecat în aceeași zi. Știu că o să mă aștepte cuminte așa cum l-am lăsat, cu speranță de mai bine și iubire.

Daniel CORBU

IARTĂ-MĂ, PATRIE!

Te-am văzut pe internet Patria mea
mică și urgentă
și pe tine, Doamne al patriei mele!
Și-atunci am înțeles că tot ce pornește
din sine se întoarce la sine.

Oglinzilor nu le-am fost niciodată de-ajuns.
Iartă-mă Patrie!

uneori m-am gândit prea mult la mine
uneori te-am uitat.

Iartă-mă, Patrie!

MÂINE AȘ PUTEA SĂ DISPAR AȘA CUM STAU
CU ACESTE CĂTUȘE DE AER LA MÂINI.

Mâini de care mi-i frică
pentru că pot deveni prea posesive
mi-i frică de privirile mele
că pot deveni prea lacome
și mai ales mi-e frică de șira spinării
că ar putea să se îndoie în fața trogloditilor
și să se spună că eu am vrut asta.

Iartă-mă, Patrie! Locuindu-te
am potrivit cuvintele limbii tale în versuri amare
le-am ocrotit și le-am sărutat umbra
ca unor fericite monade.

M-am sprijinit pe realitatea mea de om
oarecare într-un timp oarecare
pe coloanele tale de pământ
pământ înrourat, brutal și definitiv.

TOTDEAUNA DE PARTEA PĂRȚII
CARE VISEAZĂ

am iubit și-am scris iubirea
amestecat cu mătasea celor o mie de ceruri.
Până când am aflat că tot ce pornește din sine
se întoarce la sine
până când am aflat că fericirea există.
Până când ÎN UMBRA CETĂȚILOR NOASTRE
UN BĂRBAT CU NUMELE MEU
A ÎNTEMEIAT O SINGURĂTATE.

Alexandru CAZACU**Tempo rubato**

Melodia cu un tempo rubato
pe strada unde urmele pisicii
prin zapada abia asternută
accentuau uniformitatea subtilă a albului din jur
Eram gata să credem în evenimentele ce se
întâmplă numai dacă tu le vei iniția
asemenea unui actor pe scena plină cu alți actori
cărora trebuie să le vorbească
să le spună ceva care să le atragă atenția
prin tăcerea parțial sofisticată parțial otrăvitoare
care își ramifică rădăcinile
într-o mică neînțeleasă spaimă
în răsfrângerile de adevăr crud
asemenea unor alge ce se irizează
lumina hieratică a ninsorii

Ambulatoriul

Târziu în Noiembrie roșul deschis al dimineții
căzut peste roșul închis al frunzelor din curtea
ambulatoriului
și medicii din pavilion vorbind deloc cinic ori
pesimist
despre situația materiilor prime și distopiile sociale
Cuvintele rostogolindu-se în frig odată cu tumba
veveriței
ce mi-a zărit privirea printre castanii crescuți
în fața blocului EKG unde o ușă de sticlă se
deschide și se închide rapid
odată cu raza de soare pe care o reflectă
aruncând-o departe
dincolo de marginea orașului unde începe liziera
pădurii prin care ne-am plimbat aproape
o duminică întreagă
într-un timp jumătate cald jumătate iernatic
Îți amintești cu precizie acum
toate gesturile de atunci
ca o imagine ce se strânge în alte cercuri de imagini
și ne spune când bun venit
când la revedere

Aici departe

Arcul aprins al serii dintre două ceasuri
când din turnurile unei cetăți fortificate
cad bulgări mari de zăpadă albastră
Diminețile au valoarea unui bildungs roman
Oglinzile încastrate în ușile șifonierului
încep să arate tot ce au putut vedea vreodată
Scaunele de răchită din foișor
iau conturul trupurilor noastre
și încep să întrebe și să umble
Din ghivecele cu garoafe aflate
pe treptele unei scări de lemn se înalță un abur firav
A început să doară amintirea răni
mai mult decât toate rănilor
Vara din noi a rămas aici departe

Andrei PARASCHIVESCU

Credeți în Dumnezeu?

Întrebarea «credeți în Dumnezeu?» atrage o mulțime de întrebări legate de existența omului și a universului în general. Dumnezeu devine o primă cauză care atrage toate consecințele până la ultima. Există momente când fiecare dintre noi ne punem întrebarea existenței eliminând tot ceea ce se interpune între EU-I concret și absolutul. Dumnezeu devine atunci cauza cauzelor sau cauza tuturor cauzelor. Dostoievski scria: «pentru mine o cauză atrage o alta și așa mai departe, la infinit». Întrebarea este: «ce se poate întâmpla dacă n-ar exista pe lume decât tu și Dumnezeu?» (Bergson).

Vom remarca, mai întâi, că Dumnezeu rămâne un principiu *de ordin superior*; ceea ce numim Absolut. Absolutul e accesibil omului datorită *inteligenței* sale. Cei care cred că absolutul e omul, cred într-un fel în Dumnezeu ca principiu *intern* al existenței. El este, în realitate, și intern și extern, cu precizarea că extern e aici un termen cu sens *temporal* și nu spațial. Avem de a face cu un Deus *IN* machina, nu cu un Deus *ex* machina. Spațiul nu are exterior, ci timpul. Spațiul e o *manifestare* a timpului. Timpul este o *inventie continuă*; nesfârșită și fără început.

Omul e o *tentativă* a universului de a fabrica dumnezei. Dumnezeu ar putea fi asimilat cu o energie sau un câmp de forțe care conduc la dragoste. Așa cum a remarcat Edgar Allan Poe în *Eureka*, singurul principiu al spațiului este atracția și repulsia. Pe plan spiritual vorbim de iubire și ură. Pe plan moral vorbim de pace și război. Pe plan temporal vorbim de simultaneitate și de întârziere. Timpul determină spațiul și nu invers, din simplul motiv că mișcarea este o *funcție de timp*.

Dacă ne întoarcem la vechii greci, găsim, la presocraticul Parmenide, o lungă demonstrație (în Platon, «Parmenide sau Despre idei») legată de existența principului superior numit acolo UNU. UNU, scrie Parmenide, este imobil și inalterabil. Dacă ar fi mobil s-ar *mișca* în interiorul a *altceva* și n-ar mai fi UNU. Dacă ar fi alterabil, și-ar *schimba starea* și n-ar mai fi UNU. Pentru Parmenide, a fi e totuna cu a gândi. Descartes a greșit crezând că gândirea *determină* existența («cogito ergo sum»). Gândirea este existența.

Dacă în planul realității gândirea reprezintă existența, să vedem ce se petrece în planul absolutului sau al ideilor. Iată problematica existenței lui Dumnezeu la Dostoievski.

1. Dacă Dumnezeu nu există, Kirilov trebuie să moară.

2. Dacă Dumnezeu nu există, Kirilov poate fi Dumnezeu.

Concluzie: ca să fie Dumnezeu, Kirilov trebuie să moară.

Avem deci: $(K = D) = (NON-K)$ unde NON-K e Kirilov mort. Rezultă $K = D = NON-K$ ceea ce este absurd.

Frica de moarte împinge omul să creadă în Dumnezeu cu toate că, așa cum scrie Tolstoi undeva, în «viața de apoi» nu ți se va propune decât ceea ce ai trăit deja, adică propria ta viață. Paradisul și infernul sunt niște noțiuni iluzorii care nu schimbă cu nimic ceea ce am fost cu adevărat: oameni care am făcut și bine și rău.

Dumnezeu nu e un bătrân bărbos aflat în ceruri și nici o femeie care dă naștere universului (așa cum s-a afirmat de curând). Dumnezeu e invenție; gândire; suflu; energie creatoare; spirit; suflet; dragoste. Dumnezeu nu a creat omul «după chipul și asemănarea lui» fiindcă nici chipul și nici asemănarea lui nu sunt unice: ele sunt multiple; gândirea singură e unică. În toată această multiplicitate există o unitate și această unitate e timpul.

Dumnezeu nu e nici «matematician», fiindcă atunci ar trebui să calculeze totul în fiecare clipă, dar ar mai trebui să se calculeze și pe el însuși fără să mai vorbim că-n această ipoteză ar fi vorba de un creator complet determinist deci lipsit de libertate.

«Dumnezeu nu joacă zaruri» a spus Einstein. Ideea de hazard e proprie unei gândiri sau unei inteligențe, cum scrie Bergson: «hazardul e o noțiune care se umple sau se golește de sens după cum o inteligență intervine sau nu în proces». La fel și cu noțiunea «destin». Dacă Dumnezeu e gândire și inteligență iar omul joacă zaruri, atunci Dumnezeu joacă și zaruri.

Știm că răul nu e minciună ci ceea ce se *apropie* de adevăr. Răul e Cicikov, adică un personaj care *pare* bun: o *contrafacere* a adevărului. De aceea răul apare *după* bine sau, dacă vrem, răul implică binele: $RĂU \leq BINE$. De asemenea, negația implică afirmația: $NU \leq DA$. Nu invers!

Motivul pentru care răul implică binele este că răul urmărește să se *substitue* binelui. Motivul pentru care negația implică afirmația este că «negația e o afirmație despre o afirmație care, ea, afirmă ceva despre un obiect» (Bergson). Obiectul nu poate fi negat *în sine*. Obiectul e negat în mod *indirect*. În mod similar, absența implică existența, fiindcă absența pornește de la ideea de existență a unui obiect la care se *adaugă* o construcție mentală suplimentară, cum că obiectul s-a *deplasat* și în locul lui a rămas un loc «gol». În realitate obiectul n-a dispărut. ci s-a *mișcat* sau s-a *transformat* (zahărul din ceașca de cafea, de pildă).

Așadar, Binele, Existența, Afirmația sunt cele trei aspecte ale acestei realități în care trăim, iar răul, absența și negația sunt aspecte *de ordinul doi*.

Afirmația lui Kirilov «*totul e bine*» nu stă în picioare, fiindcă răul nu e bine (crima, minciuna, violența, contrafacerea binelui nu sunt bine, ci rău). Cu alte cuvinte Binele este Absolut în vreme ce răul e relativ, fiindcă nu poate *înlocui* Absolutul. Neantul

(continuare în pag. 46)

nu se poate *substitui* lui UNU (Parmenide). Minciuna nu se poate *substitui* Adevarului. Negația nu se poate *substitui* Afirmației. În sfârșit, omul nu se poate *substitui* Absolutului. Totul ține de ceea ce Camus a definit cel mai bine ca fiind un viitor ideal al umanității : anume vremea în care «fiecare va spune celuilalt *că nu e Dumnezeu*». Asta deși, cum scrie Tolstoi, «Împărăția cerului este *în voi*»!

DEMOCRAȚIE ȘI STABILITATE

Nici un sistem politic de astăzi nu poate pretinde că e «stabil» și cu atât mai mult democrațiile occidentale în care, la acest început de mileniu, instabilitatea a devenit monedă curentă începând cu criza financiară din 2008.

Se vorbește mult de țările «*în curs de dezvoltare*» care nu sunt democrații, ci monarhii autocratice (India), dictaturi militare (China) sau dictaturi autocratice (Rusia).

Nimic nu-i mai stabil în univers decât *ansamblul său* care privește *forma* și nu *conținutul*. Universul este UNU și, pentru a fi UNU, *durează*. La fel, un partid politic ajuns la putere *ar vrea să dureze*, dar *nu poate dura*. Totul este efemer, în afară de gândirea care conduce la UNU sau la principiul identității. Un sistem social viabil trebuie să facă în așa fel încât *revendicările* unei minorități să fie în acord cu *nevoile* colectivității. Legile și regulamentele nu trebuie să stăvilească libertatea individuală, conținând-o în același timp în cadrul nevoilor colective proprii societății pe care o numim civilizație.

Însă o societate bazată pe bani, adică pe un mijloc de schimb *complet arbitrar* și care este un mijloc de schimb în măsura în care este și un mijloc de *oprimare*, nu poate *rămâne* o democrație. Și ea trebuie să se schimbe pentru a supraviețui, altfel riscă să se autodistrugă din cauza conflictelor de interes ce pot apare chiar în interiorul mecanismelor de *stabilitate* pe care încearcă să le *mențină* în ciuda ineficienței lor, ba chiar al *absurdității* lor.

Mașinăria trebuie să-și schimbe singură mecanismul altfel riscă să se blocheze și să explodeze. Omul trebuie să oprească violența care începe și se sfârșește în societatea bazată pe bani. Acest tip de societate axată pe *încredere* pur și simplu nu poate *dura*; nu poate fi *stabilă* în măsura în care fiecare «se încrede» în fiecare. Dacă unul sau mai mulți indivizi nu mai au încredere în ceilalți și dacă ei sau ceilalți au speculat pe banii altora, iată că întregul mecanism se prăbușește ducând cu el toată încrederea necinstiților și cinstiților care au «avut încredere» în escroci.

Încrederea nu este o valoare. *Generozitatea*, da. E vorba aici de o diferență de *natură* și nu de grad. Generozitatea e a *da* și nu a *lua*; generozitatea e a face bine și nu a face rău, sau a nu rămâne indiferent la nefericirea celorlalți; generozitatea e «a *munci pentru ceilalți*» și nu pentru sine contra celorlalți; generozitatea e a-i face pe ceilalți fericiți nu nefericiți. Generozitatea, în sfârșit, e a-ți iubi aproapele și nu a te îndepărta de dragoste.

De ce a inventat omul banii? Pentru a oprima sau pentru alt motiv? E foarte probabil ca banii să fie rezultatul a două tendințe contrare care au devenit convergente. Banii reprezintă o forță de opresiune în măsura în care repre-

zintă o măsură a muncii omului și această măsură e cu totul *arbitrară* după *bunul plac* al stăpânului care o *deține*.

Prin asta stăpânul dispune de sclavi pentru a clădi monumente (piramide, temple,...) șosele și, în primul rând, un aparat de stat însărcinat cu menținerea ordinii stabilite care se cheamă armată. Armata reprezintă deopotrivă o dovadă de forță interioară și exterioară. Ea menține ordinea în interiorul țării tot așa cum poate ieși din țară pentru a cuceri alte țări vecine sau îndepărtate. Dacă pe vremea faraonilor armata mergea după bogățiile țărilor vecine, astăzi armata operează din ce în ce mai departe pentru a deveni o forță de dominare *globală*. Problema e că avem de-a face astăzi cu armate *multiple* dintre care cea mai puternică e cea care dispune de cel mai mare buget. De aceea armata devine din ce în ce mai mult o prăpastie financiară la care se adaugă o diminuare a efectivului în măsura în care individul *refuză să moară* când i se cere să-și «servească patria» fiindcă e clar că a ucide sau a supune străinul cu armata privește *spațiul*: armata, astăzi, se vrea *globală*.

Mai există însă și un alt aspect al armatei care e *temporal*. Armata caută să stabilească un *statu quo* o stare a lucrurilor *statică*; stabilitatea puterii aflată *la conducere*. Tocmai acest aspect *temporal* al armatei s-a conservat de-a lungul istoriei.

De pe vremea faraonilor, trecând prin imperiul grec și roman, și până la «războiul total» declarat de Hitler, războiul a devenit *global*. Crima a devenit o crimă *de masă*. Victimele au devenit *anonime*.

În schimb, războiul de lungă durată n-a reușit să aducă stabilitatea țărilor supuse, ci mai degrabă *instabilitatea* lor. Dacă numim stabilitate faptul de a bombarda masiv o țară până la supunerea ei completă constatăm că există țări, precum Vietnamul sau Afganistanul, care *nu pot fi supuse* prin forța brută. Pornind de aici putem afirma, fără să greșim, că dacă instabilitatea e proprie stării *interne* a unui sistem; sistemul poate și trebuie chiar să rămână *imobil* în ansamblu și *numai* în ansamblu. Cu alte cuvinte, cu cât coborâm mai mult în detaliile sistemului, cu atât găsim mobilitate (particule elementare aflate în vibrație) în vreme ce cu cât ne depărtăm de detalii, cu atât sistemul se prezintă mai omogen pentru a ajunge *imobil în ansamblu*.

Dacă ansamblul sistemului nu e imobil asta ar însemna că sistemul nu mai e unul ca atare ci face parte dintr-un sistem mai vast dat fiind că se mișcă în interiorul a *altceva* care-l înglobează și atunci nu mai putem vorbi de UN sistem ci de *mai multe* sisteme. Astfel, când vorbim de UN sistem trebuie să-l considerăm *unic* în *multitudinea* particulelor sale și *imobil* în ansamblu.

Extrapolând, universul *în ansamblu* trebuie să fie *imobil* și *inalterabil* în vreme ce lucrurile care-l compun («celelalte lucruri» ale lui Parmenide) sunt în mod necesar *mobile* și *alterabile*. Spațiul e *stabil*; timpul e *instabil*. Timpul e instabilitatea însăși. Spațiul e *unic*; timpul e *multiplu*. Spațiul e *realitate*; timpul e *inventie*. Spațiul e *gândire*; timpul e *conștiință*

(continuare în pag. 47)

(o *diminuare* a gândirii cum o numea Plotin). Spațiul e *prezentă*; timpul e *absență*. Spațiul și timpul dau naștere unei *vibrații*, ceea ce face că universul este și nu este; trăiește și moare; își amintește și reinventează; e stabil și instabil *deopotrivă*.

Tot așa, un sistem politic, cu cât e mai stabil, cu atât tinde către *imobilism* și *obișnuință*; adică spre *corupție* ducând la *propria lui dispariție*, în vreme ce un sistem politic *instabil*, cu cât tinde către *mobilitate* cu atât devine obiectul *invenției* și *supraviețuirii* legată de *incertitudinea* însăși a viitorului său.

Democrația este un sistem politic *instabil*, în vreme ce tirania și dictatura sunt legate de *stabilitate*. Dar cum stabilitatea nu e valabilă decât pentru *spațiul universal în ansamblu*, incertitudinea instabilității devine certitudinea democrației, pe când certitudinea stabilității devine certitudinea tiraniei care duce la propria ei dispariție așa cum s-a întâmplat întotdeauna. Toate dictaturile au sfârșit *în timp*, fiindcă trecerea de la o incertitudine iluzorie la incertitudinea reală nu e decât o chestiune de timp, adică de *întârziere*. Am văzut, în ultimele luni, prăbușirea tuturor dictaturilor din Africa de nord: Tunisia, Libia, Egipt, Iordania.

Instabilitatea se află mereu acolo unde se găsește o *aparentă* stabilitate. Momentele de oprire, în domeniul social, sunt similare cu momentele de oprire ale naturii. Spre exemplu trecerea de la instinctul pur (insectă) la inteligență (uman) marchează un punct de oprire în evoluția vieții pe planeta noastră și fiindcă e vorba de un punct de *oprire*, inteligența apare ca o *schimbare de natură* față de instinct. Reversul medaliei - căci, vai, există unul! - e că-n același timp cu apariția inteligenței, *opusul* ei apare și el: stupiditatea sau imbecilitatea care se *opun* inteligenței ca o tendință de-a trage omul către instinctul original; către animal; către anti-inteligență, în sfârșit, către prostie. Propriul inteligenței este gândirea. Propriul instinctului este acțiunea. Iată de ce omul gândește înainte de-a acționa în vreme ce insecta acționează fără să gândească, instinctiv. Omul se gândește la conservarea speciei, în vreme ce insecta acționează pentru conservarea individului, *nefiind conștientă* că face parte dintr-o specie. Omul acționează local pentru propria sa supraviețuire și global pentru supraviețuirea speciei. Animalul acționează local pentru supraviețuirea lui, *neștiind* că acțiunea se înscrie în *schema* de supraviețuire a speciei.

La fel cu democrațiile și dictaturile. În democrație, omul își utilizează inteligența care-i spune să acționeze *pentru schimbare* în timp ce-n dictatură omul se teme să acționeze și schimbarea, neproducându-se, tirania se instalează pe lungă durată. E și motivul pentru care un individ care trăiește într-un sistem totalitar va avea *impresia* că timpul se scurge mai *lent* câtă vreme un individ care trăiește într-o democrație nu va mai simți trecerea timpului.

Vom spune, ca să încheiem, că stabilitatea politică e o iluzie fiindcă stabilitatea atrage schimbarea tot așa cum schimbarea atrage o nouă schimbare. Aici pietrele (indivizii) trec, apa (societatea) rămâne.

Chestiunea morții în Hamlet

A fi, **sau a nu fi**, aceasta NU este întrebarea!

Asta se datorează faptului că *neființa nu are sens* și, dimpotrivă, *ființa ESTE*.

Pentru a rezuma, propoziția *corectă* este «A FI.» PUNCT!

Adevărata întrebare a lui Shakespeare (i.e. cea din actul 3, scena 1) este următoarea:

CEVA poate sau nu poate FI **după** moarte.

Chestiunea devine: cum viața trăită ESTE (a fost) *înainte* de moarte ceva trebuie SĂ FIE (va fi) *după* moarte. Întrebarea următoare, atrasă de precedentă, va fi: CE?

Dacă moartea este ultimul vis (cel mai lung), după moarte ultimul VIS va reuși să devină *real*? Asta nu e sigur, fiindcă frica de moarte oprește acțiunea omului; *tocmai*: A VISA.

Sufletul chinuit al lui Hamlet (*întrebarea*) apare pentru motivul c-a *simulat* nebunia. Căci, la un anumit stadiu, simulația (vis și minciună și - astfel - virtualitatea sau ne-realitatea) devin realitate și realitatea devine simulație (vis) și - prin asta - Hamlet devine *incapabil* să *acționeze*. Frica de moarte va îngheța însăși *voința de acțiune*.

Cum conștiința transformă toate acțiunile oamenilor într-o urmărire a fricii de moarte, devenim astfel lașii propriei noastre vieți.

La sfârșit, înțelegem că problematica existenței la Hamlet nu e decât o *remușcare* a crimei comise, uci-gându-l pe Polonius pentru liniștea sufletului tatălui său care devenise o fantomă *încătușată*, incapabilă de acțiune în lumea reală altfel decât *prin intermediul brațului fiului său*. În fața realității unei crime, și astfel a unei morți comise în urma voinței unei fantome, Hamlet dă în nebunie și visul devine realitate: *acum* este un *criminal*.

Iar dacă privim, acum, chestiunea existenței în destinul lui Hamlet, retrospectiv, vom descoperi că după moarte sufletul omului e încă în măsură să acționeze prin intermediul trupului altuia, după viziunea altuia, stocată în memoria codată a Sufletului Sfântului Duh, care este *natura însăși*. Numai un geniu putea fi capabil să decodeze existența intercalată cu incertitudinile de după moarte din ceea ce numim o capodoperă, în care, putem acum s-o afirmăm cu certitudine, natura descrie singură propriul ei geniu prin mâna însăși a marelui Shakespeare.

Ionel NECULA

Cărămida lui Culiță Ion Ușurelu

De curând, prietenul meu de-o viață, Culiță Ioan Ușurelu, m-a împovărat din nou cu o carte masivă, și desfoliată cât o Biblie - **Dialoguri polifonice** (Editura Roman Papyrus Media, 2022). Nu este prima dată când cărturarul din Odobești mă gratulează cu asemenea alcătuirii calofile burdușite, de parcă ne-ar paște apocalipsa și n-ar vrea să se piardă imensa înțelepciune cumulată de omenire de la Facere la des-Facere. Adunată între două coperti de carte, experiența spirituală a omenirii poate înfrunta cu mai multă siguranță veacurile și intemperiiile vremurii.

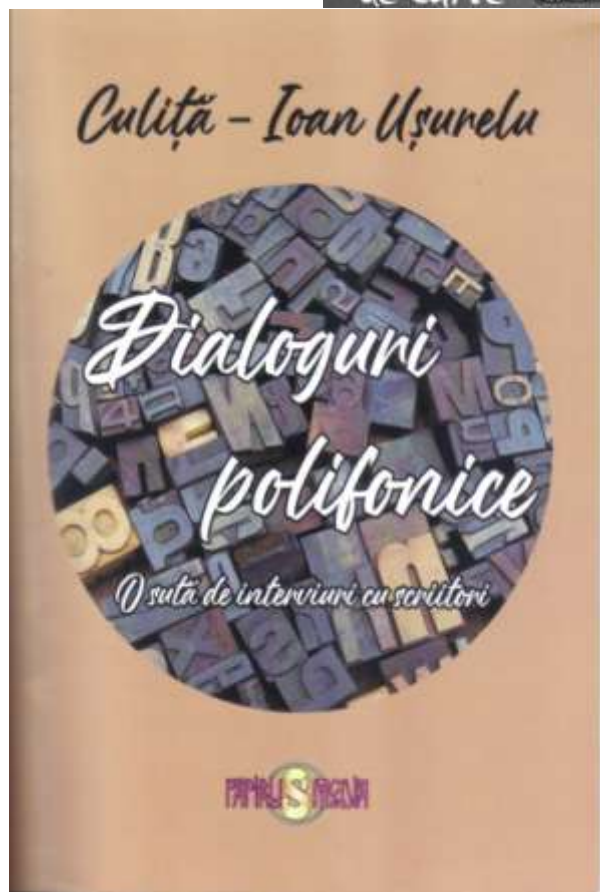
N-aș vrea să spun vorbe mari, dar cartea pe care îmi propun s-o comentez în aceste rânduri marginale, chiar este o frescă a culturii românești contemporane, un fel de enciclopedie în care coexistă și la care au contribuit cam toți cei ce se irizează ca valoare ostensibilă în cultura românească. Este, desigur, un document privind peisajul spiritual vrâncean, dar și un azimut din înălțimea căruia se poate evalua mai exact starea de cultură și nivelul istoric și potențialului spiritual românesc.

Pe Culiță Ioan Ușurelu l-am apreciat și l-am simțit aproape de multe decenii și în tot acest timp, n-a apărut în relațiile noastre nici o fisură prin care să se strecoare suspiciunea sau neîncrederea. Este încercat de ideea scriitorului total și cred că în mare parte chiar este, pentru că prea face de toate: a supralicitat imaginarul narativ în câteva lucrări de referință, editează o revistă de cultură - probabil cea mai longevivă revistă apărută în spațiul vrâncean - patronează o editură și un concurs dedicat cu precădere debutanților și chiar a descoperit și lansat deja mai mulți scriitori talentați și este în centrul multor manifestări culturale din Focșani și în general din Vrancea istorică.

Ce eveniment cultural vrâncean nu-l are în centrul ei, ca inițiator sau moderator, pe Culiță Ion Ușurelu?

Revin însă la carte: am subliniat deja masivitatea ei (circa 700 de pșagini în format academic), dar, de fapt, așa cum este structurată circumscrie un moment din mișcarea noastră culturală, așa cum s-a coagulat după acel decembrie de foc, când toate criteriile au fost reformate, bulversate sau asumate discreționar. În cele peste o sută de interviuri - unele acordate de autor unor reviste de cultură, altele luate unor personalități bine așezate în viața noastră culturală - mustește întreaga zbatere a spiritului românesc, în dorința lui de a se afirma sporitor și concordatar cu ceea ce se pritocește în lume.

Prin sagacitatea provocărilor, dar și a răspunsurilor primite din partea celor intervievați, putem spune că volumul lui Culiță Ioan Ușurelu este o *carte de învățătură*

și oricine o citește rămâne mai bogat în cumuluri și cu un pat germinativ mai fertil. Regăsim în acest cadru partenerial al interogațiilor cam toate personalitățile care nervurizează spiritul vrâncean, de la regretații Ion Panait și Constantin Frosin până la Janine Vadislav, Costică Neagu, Adrian Botez și Paul Spirescu, dar și marile valori ale culturii naționale, de la Nicolae Breban și Varujan Vosganian până la Valeriu D. Cotea și Nicolae Manolescu.

Există în această carte o risipă de inteligență și atâtea dovezi de erudiție cum mai rar se poate întâlni într-o singură carte. Prin varietatea problemelor puse în dezbatere, prin diversitatea subiectelor propuse spre analiză și prin dezinvoltura cu care intervievații răspund provocărilor putem spune că această carte este o întreagă bibliotecă în miniatură. Din paginile ei răzbat talazurile unei epoci controversate așa cum într-un ghioc marin se aude vuietul oceanului învolburat.

Va fi greu, de nu cumva imposibil, pentru cineva interesat de istoria spiritului vrâncean să facă abstracție de acest reper bibliografic și la fel de greu va fi și viitorului istoric al literaturii române să ignore travaliul acestui nou Felix Aderca modern. Căci este, prin felul cum răscolește prin viața și opera celor interogați, un adevărat Felix Aderca al epocii noastre.

Cum am mai precizat, în conținutul ei, cartea mai conține interviurile acordate de autor unor reviste de cultură, și o fișă de scriitor privind bogata sa activitate literară - recunoscută, printre alții, de academicienii Nicolae Breban și Valeriu D. Cotea. Ultima diviziune este consacrată comentariilor

pronunțate asupra cărților și personalității sale literare de critica literară reprezentată de Ion Rotaru, Petre Isachi, D. Brăneanu, P. Plopeanu, Lucian Strochi, Petruș Andrei, Gh. Istrati, Emilian Marcu, Th. Codreanu și mulți alții.

Anticipoz că prin masivitatea ei, această carte va descuraja dorința cititorilor în achiziționarea și lecturarea ei, dar și cine se va încumeta în parcurgerea ei, va ieși serios înzdrăvenit în cunoașterea fenomenului cultural românesc. Ideal ar fi ca să nu lipsească din nici o bibliotecă, pentru a fi pusă la dispoziția celor obișnuiți să întârzie prin sălile de lectură.

Îl felicit pe autor pentru această frumoasă ispravă cărțurărească și sper ca filiala din Bacău a Uniunii Scriitorilor o va avea în vedere atunci când se vor evalua creațiile membrilor ei.

Mihaela Gudană – Cu mine, aici

Abia se uscase cerneala pe comentariul la volumul de versuri ce mi-l încredințase poeta cu ceva timp în urmă și iată că mă gratulează cu o nouă plachetă de versuri - **Cu mine, aici** (Editura Rafet, Rm. Sărat, 2022 - premiată, cum aflu din surse convenționale, de generosul editor Constantin Marafet.

Am regăsit, și în această bijuterie de carte, aceeași sensibilitate glazurată, aceleași învolburări ale Erosului năvalnic și aceeași dispunere cuminte, dar plină de can-doare, de fior și de căldură umană. Mihaela Gudană știe să proceseze omenescul din om, să-l abordeze emoțional și să-l infuzeze cu lirism.

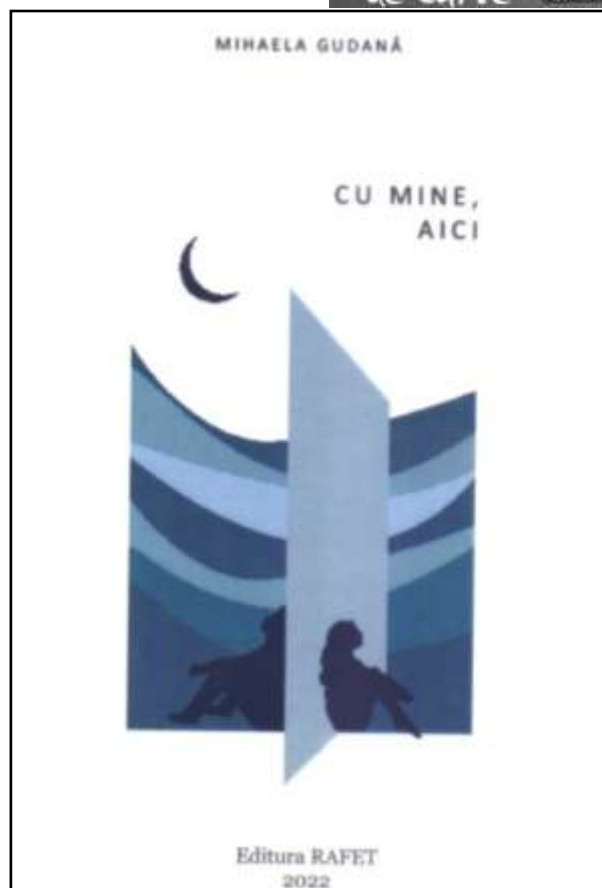
Există în conținutul noii plachete de versuri o tentație nereprimată de a conferi fenomenului o ținută antropomorfică și de a-l infuza cu demnitate generică, prototipală, de a-l ridica la rang de esență. Spunea Lessing că prin felul cum liricizează esența, generalul, universalul, poezia, este, sau poate fi mai filosofică chiar decât filosofia. Or, autoarea noii plachete de versuri, nu-și vitaminizează poezia din răscolirea ontologiei pentru a ajunge la esență. ci ridică la rang de esență fenomenalitatea lumii date, îi conferă ținută prototipală și o demnitate refuzată de Geneză. Maniera este expresionistă, dar e vorba de un expresionism dublat de impresionism împregnat de fior, de emoție, de sentiment.

Noaptea numai visul doare
Ziua poartă numai vini
(**Punți de cuvinte**)

Văd umbre de primăvară
În părul miezului de noapte
(**Înflorirea noastră**)

Trece ziua ispitită
Îmbrăcată-n flori de robe
(**Strada**)

Întunericul ne privește pe geam
(**Fără lumină**)

Știu că tu nu m-ai uitat
Mă descoperi iar în floare
Mugure nedesfăcut
Când pe stradă o cicoare
Luminează-n vis pierdut.
(**Strada**)

Cum se vede, cel mai adesea, poeta conferă însușiri și atribute omenești unor elemente din natură (vântul, primăvara, întunericul) având menirea de a însufleți textul, de a-i conferi vitalitate și chiar o nuanță metafizică. Dominant este, și în lirismul Mihaelei Gudană, tema iubirii, poezia de dragoste consacrată sentimentului cel mai popular, cu tot cortegiul de stări subiective pe care, de regulă le provoacă (gingășie, duioșie, gelozie), deși nu lipsesc din paleta subiectelor sale nici pastelurile, reflecțiile, adumbririle metafizice de gând, care ridică valoarea poeziei cu cel puțin o octavă.

Este, orice s-ar spune, o poetă matură și mă bucur că și-a croit un drum așa de convingător și frumos în lumea scriitorilor. O felicit sincer pentru această carte și-i promit că atât cât vom sta în lumină îi voi urmări prestațiile lirice cu același interes nediminuat.

Pablo NARUDA

Cântecul de disperare

Răsare amintirea ta din noaptea unde-s scufundat.
Râul își leagă de mare lamentația obstinată.
Părăsit asemeni cheiurilor în zori.
Este ceasul plecării, oh părăsitle!
Peste inima mea plouă corole reci.
Oh santină de moloz, cumplită peșteră
cu naufragiați!
În tine s-au adunat războaiele și zborurile.
Din tine și-au înălțat aripile păsările cântului.
Ai înghițit tot, ca depărtarea.
Ca marea, ca timpul.
Totul în tine a fost un naufragiu!
Era ora veselă a asaltului și a sărutării.
Ora stuporii ce ardea ca un far.
Neliniștea pilotului, furia scafandruului orb,
tulburea beție a dragostei,
totul în tine a fost un naufragiu!
În copilăria de ceață sufletul meu înaripat și rănit.
Pierdute descoperitor,
totul în tine a fost un naufragiu!
Te-ai legat de durere, te-ai agățat de dorință.
Te-a doborât tristețea,
totul în tine a fost un naufragiu!
Am împins înapoi zidul de umbră,
am pășit dincolo de dorință și de faptă.
Oh trup, trup al meu,
femeie pe care am iubit-o și am pierdut-o,
pe tine în ceasu-acesta umed,
te chem și te prefac în cânt.
Ca un pahar tu ai primit nemărginita duiosie,
și cioburi te-a făcut
ca pe-un pahar nemărginita-uitare.
Era neagra, neagra singurătate a insulelor,
și acolo, femeie de iubire,
în brațele tale m-ai primit.
Erau setea și foamea, și tu ai fost rodul.
Erau durerea și ruinele, și tu ai fost miracolul.
Ah femeie, nu știu cum m-ai putut păstra
pe pământul sufletului tău,
și pe crucea brațelor tale!
Dorința mea de tine
a fost cea mai teribilă și cea mai scurtă,
cea mai nepotolită și mai beată,
cea mai intensă și cea mai avidă.
Cimitir de sărutări,
încă mai sunt focuri pe mormintele tale,
încă mai ard ciorchinii ciuguliți de păsări.
Oh gura mușcată, oh sărutatele membre,
oh dinții înfometați, oh trupurile împletite.
Oh copulația nebună de speranță și efort
în care ne încleștam și deznădăduim.
Și duiosia, ușoară ca apa și făina.

Și cuvântul de-abia-nceput pe buze.
Mi-a fost destinul-acesta,
cu el dorința mi-a călătorit,
s-a prăbușit în el dorința-mi,
totul în tine a fost naufragiu!
Oh santină de moloz,
totul cădea-năuntrul tău,
ce durere nu ai vlăguit,
ce valuri nu te-au înecat.
Din val în val încă ai pălpâit și ai cântat
stând în picioare ca un marinăr
la prova unei corăbii.
Încă-ai mai înflorit în cânturi,
încă-ai mai spart curenți.
Oh santină de moloz, tu puț deschis și-amar.
Palid scafandru orb, nefericit oștean,
pierdute descoperitor,
totul în tine a fost naufragiu!
Este ceasul plecării, crudul și-nghețatul ceas
pe care noaptea îl supune oricărui orar.
Centura zgomotoasă a mării încinge țărmul.
Se ivesc stele reci, emigrează negre păsări.
Părăsit asemeni cheiurilor în zori.
Doar umbra mi se răsucesce
tremurândă-n mâini.
Ah dincolo de toate. Ah dincolo de toate.
Este ceasul plecării. Oh părăsitle!

Traducere de Dan Munteanu Colan

Poem IX (Îmbătat de pini)

Îmbătat de pini și lungi sărutări,
ca vara conduc cea mai rapidă
corabie de roze,
aplecă spre sfârșitul zilei înguste,
stăruind în trainica mea frenezie marină.
Palid și zdrobit de apa-mi hămesită,
plutesc în mirosul acid al climei dezgolate,
încă înveșmântat în sunete amare și cărunte
și-ntr-o tristă coamă a ceței dezolante.
Călit de pasiuni,
călătoresc pe singurul meu val,
al lunii, al soarelui, arzând și rece,
pe neașteptate,
liniștit în trecătoarea insulelor norocite,
albe și dulci ca șoldurile calme.
În noaptea udă, garderoba mea
de sărutări tremură
încărcată cu fluxuri electrice de nebunie,
cu eroism despicând visele
și înveninând rozele ce mă împânzesc.
În susul apei, din sânul valurilor urcânde,
trupul tău paralel se predă brațelor mele
ca un pește prins în eternitate
de sufletul meu,
viu și agale, în încordarea dedesubtului cerului.

Traducere Ionuț Popa

Ligia POPA

Singurătatea unui artist: Utrillo în Montmartre **Jurnalul unei snoabe**

Cum capitala Franței e prea complexă și prea bogată în artă și mâncare, și nu poate fi închisă în câteva cuvinte (ar fi păcat, de fapt) am ales să vorbim doar despre un cartier al ei: *Montmartre*, cel mai boem loc din Paris, cel mai sărac sat din zonă, la sfârșitul secolului al XIX-lea, unde își făceau veacul artiștii boemi ai vremii, dintre care unii au ajuns vedetele marilor muzee de azi. Unul dintre aceștia este nimeni altul decât *Maurice Utrillo*, singurul, de fapt, care s-a născut și a trăit aici, fiind considerat un produs 100% al zonei.

Maurice Utrillo (1883-1955)

Cartierul este în zona cea mai înaltă a Parisului, undeva în spatele imensei Sacre Coure și a apărut constant în operele unor mari pictori ca Matisse, Van

Montmartre

Gogh, Renoir, Toulouse-Lautrec, Picasso, care au trăit și studiat aici. Chiar și azi îi atrage pe pictorii en-vogue care, în piața centrală își așează șevaletele și pictează cu orele și nu mică mi-a fost mira-rea ca într-o zi să găsesc aici chiar un maestru al penelului, cu expoziții personale la New York și Londra, venit să exerseze ceva, nu știu ce. Și câți or mai fi...

Am remarcat că, mai nou, Montmartre un fel de shopping-area pentru americanii și japonezii că- rora li se pare cool că unele dintre clădiri au apărut în mini-seria *Emily in Paris*, despre o new-yorkeză care se mută în Franța și devine influencer în Insta-gram. Cam atât și casa roz... pe care oricum o știm tocmai din tablourile lui Utrillo și, poate, ale lui Pi- casso, înainte de a apărea în rețelele sociale.

Maison Rose

Este vorba clar despre un loc *la modă* unde se mănâncă orice și mult, cu convingerea că totul e autentic, specific locului, dar, ca în orice alt oraș turistic, nu e chiar așa. Astfel, la baza dealului, pe rue Lepic, e, de exemplu *Caffe des 2 Moulins*, care

Buillon du Pigalle

apare și în minunatul film *Amelie*, un loc simpatic, creat pentru vizitatori dar foarte departe de ceea ce

(continuare în pag. 52)

e un local franțuzesc adevărat. Nici *Le Chat Noir*, de mai sus, pentru care afișele de prezentare au fost pictate de Toulouse Lautrec nu mai e ce era, din păcate, dar compensează *Bouillon du Pigalle*, unde este mai tot timpul o coadă imensă de oameni care așteaptă să prindă un loc la mese. E un clasic care rezistă așa de la sfârșitul secolului al XIX-lea și nu abandonează rețetele *de casă*: *boeuf bourguignon* (carne de vită în vin roșu) și *brandade de morue* (cod, cu cartofi și măsline) și la ouăle poșate într-un fel anume. Ciudat e că până și aici prețurile sunt mai mici decât... în Cluj, de exemplu.

Un alt loc interesant pentru cei cărora le place să cunoscă un loc explorând bucătăriile și cramele e *Vigne Clos Montmartre*, o podgorie ascunsă în inima Parisului în care se produc doar 100 de sticle pe an. Atât. Cine are noroc poate gusta vinul din Montmartre, ci nu... asta e.

Și pentru că o zonă așa pitorească merita un pictor pe măsură, am ales unul luminos, alcoolic și foarte boem: *Maurice Utrillo*, un geniu lipsit de cultură, cu grave probleme psihice, dar foarte talentat, care, într-unul din puținele momente în care nu a fost într-un ospiciu, a primit o medalie de onoare pentru munca sa, din partea statului francez.

Mama lui a fost model și amantă pentru cel puțin trei pictori faimoși (Lautrec, Renoir, Degas) și pictoriță extraordinară, la rândul ei: Suzanne Valadon.

Am mai zis povestea, dar mi se pare fascinantă: se zice, deci, că după ce l-a născut, Suzanne l-a dus pe micul Maurice să îl arate potențialilor tați, ocupat fiecare cu arta lui, cu atelierul lui. Primul, Renoir, l-a privit lung pe copil și, oripilat de culoare lui, a zis că sigur nu e al lui (cu așa o nuanță ce să facă?). Nici Degas nu a fost mai blând când, după o analiză lungă, a concluzionat că, din

păcate, cu asemenea forme, Maurice nu avea nimic în comun cu el și lumea lui (deci și forma era greșită). Așa a rămas micul Maurice cu o paternitate incertă până când în Paris a apărut, venit din Spania, Miguel Utrillo, artist și poet mediocru, care s-a declarat mândru și norocos să își pună semnătura pe munca a doi mari artiști ca Degas și Renoir și să primească și sprijinul material și sincer al unuia dintre soții lui Valadon pentru recunoașterea copilului. (Oricum, toți tații au sprijinit discret întreținerea micuțului și a mamei, până la un punct).

Povestea îi aparține pictorului Diego Rivera, care așa râdea și de Utrillo jr. și de toți ceilalți implicați... De ce nu? Avea un umor ciudat mexicanul...

Pe micul Maurice l-a crescut bunica lui, alcoolică, care când a văzut că micuțul face crize de epilepsie l-a tratat cu vin roșu, așa că la 9 ani copilul Suzannei Valadon era alcoolic, dar alcoolic rău. Dormea în șanțuri, picta cartoane pentru vin roșu și multe altele, iar bunica îl aștepta de la școală cu câte o sticlă de Rouge, ca să nu facă scandal, nu de alta...

Ajuns la maturitate s-a împrietenit cu Modigliani, care era la fel de bețiv ca el, dar și scandalgiu

(continuare în pag. 53)

pe deasupra, și, din cauza lui, a ajuns prin arest, clinici de nebuni și alte încurcături. Chiar și așa, picta mereu, pe orice, pentru oricine.

Cei mai mulți fani îi avea printre polițiștii de la secția din Montmartre și hangii care îi dădeau băutură pentru desene. Pe lângă asta, "pictorul blestemat", cum i se zicea, a fost un artist al detaliilor, așa că a fost ales să deseneze costumele pentru baletul lui Diaghilev, foarte vestit în epocă.

Despre arta lui Utrillo este greu să vorbim, fiindcă e una intuitivă, a momentului, care reflect un pictor trist, însingurat, debusolat și invizibil pentru ceilalți, o mare dramă. E evident, însă, că a avut trei perioade: cea urbană, cea albă și pe cea multicoloră. Lumea tablourilor lui nu a fost altceva decât un cadru pentru o umanitate ciudată și în continuă mișcare, în care femeile cu șolduri late din orașele cu zăpadă nu se uită nici în stânga, nici în dreapta, ci se grăbesc spre niciunde, ignorând tot din jur, acaparate de lumea lor. Oamenii sunt și ei mici și pierduți...

Maison Rose azi

Cine putea simți asta mai bine decât un alcoolic, mereu dat deoparte, mereu ignorat?

Multe ar mai fi de zis, dar finalul poveștii merită toată atenția: a cunoscut o fată și s-a lăsat de băut, devenind excesiv de credincios și cuminte, așa că a murit liniștit, într-o stațiune balneară, ca un pensionar cuminte, la vreo 70 de ani, iar în urmă au rămas nenumărate tablouri care au ajuns la prețuri inimaginabile la sfârșitul secolului trecut, fiind o adevărată revelație pentru colecționarii de artă care au descoperit marea dramă din spatele luminoaselor tablouri ale pictorului damnat din Montmartre, locul pe care l-a pictat cu atâta pasiune, așa că, dacă ne place acum micuța maison rose sau recunoaștem, fără să vrem, moara La Galette asta se datorează și lui Utrillo, care a pictat cu atâta pasiune zona.

Ioan Romeo ROȘIANU

Scrisoare despre Dumnezeu și mama mea frumoasă

lubito, astăzi am stat la rând să mă închin la icoană
 în biserica joasă
 era Sfântă Mărie Mare și toți păcătoșii se îngrămădeau
 să-și coafeze memoria
 erau atâtea flori încât nu mai simțeam smirna și nici
 tămâia lubito n-o mai simțeam
 era arăta minciună în jur încât nici adevărul din predica
 preotului chel nu s-a mai văzut
 atâtea minciună era, lubito, atâtea necredință era
 femeile lumii aveau decolteul prea larg
 și fusta prea scurtă
 voiam să mă rog să mă însingurez în liniștea mea și-n
 cuvânt să-mi petrec regăsirea de-a fi
 nu puteam, lubito, atâtea dezmăț agresau privirile mele
 cernite atâtea silă se făcea
 ieșeam șoptit pe poante ca balerinele în opera pierdută
 a lui Ceaicovski din casa tatălui meu
 sfinții de pe pereți și bolta joasă îmi făceau șoptit cu
 mâna să nu-i vadă orbii din biserică
 a vedea vedere ziceau și nimeni nu știa că e una să
 vezi cu ochii trupului alta cu ochii minții
 și cu totul alta cu ochii sufletului vezi lumea când ești
 egal cu tine însuși la ceas de seară cu popă de negru.
 (Mai știi când ți-am spus că m-am rugat
 să mă-nțeleptească Dumnezeu exact atunci când El nu

mai știa unde stau?)

Așa a fost, lubito, atunci când pe valuri mari de
 tristețe și umbră sufletul meu făcea surf de unul
 singur

era ilegală fericirea mai ceva ca-n perioada Inchiziției
 lumea vorbea în șoaptă

mă voi dormi, lubito, mă voi dormi îți ziceam și nu

aveai martori la declarația de dragoste făcută

te certam că-mi umbli prin gânduri pășindu-mi apăsător
 prin sufletul stingher

nu vedeai, lubito, cum în ochii tăi limpezi sufletul meu
 rănit de atâtea anotimpuri

eram deja bătrân la trup tânăr la suflet eram

și abia copil în priviri.

(Mai știi că atunci când te-ai trezit ți-am spus că ochii
 tăi ascund în priviri un alt minunat rai în flăcări?)

Așa a fost, lubito, atunci când era ziua mamei și îmi

era atâtea dor de sufletul ei

mi-ar fi prins bine zâmbetul ei mâna ei caldă de-mi

mângâia sufletul mi-ar fi crescut aripi

până la cer aș fi zburat, lubito, până dincolo de el m-

aș fi dus de unul singur

printre norii răzleți sufletul meu și-ar fi irosit cuvintele

șoaptele ar fi crescut mai mari ca lumina

în ceasul pătat de amintiri secundarul

făcea revoluție degeaba

minutarul știa mersul istoriei clipei pe de rost

numai noi, lubito, stăteam la rând de unii singuri

fumam chiștoace și re trăiam amintiri uitate

în parcul gol se dădea deșteptarea la liniști și nimeni

nu era martor la renașterea speranței

Dumnezeu zâmbea șoptit și nimeni nu știa câte

kilograme are umbra soarelui iarna.

(Mai știi când ți-am spus că Morții nu îi trebuie copii
 pentru că noi ne sacrificăm degeaba?)

Așa a fost, lubito, și peste toată inima mea rănită

lacrimile mamei și ale lui Dumnezeu

m-au făcut să mai zic o dată

sărut mâna luminii și lumii

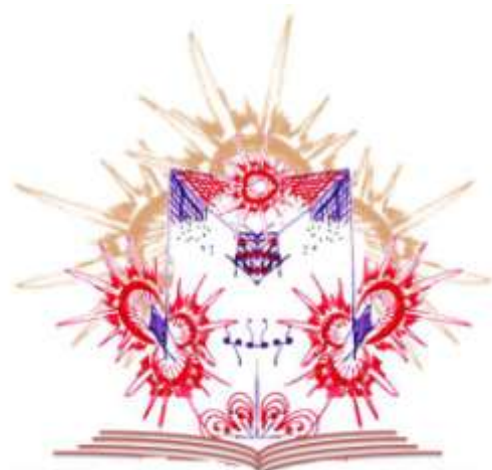
era atâtea întuneric de nu se vedea speranța,

lubito, și mă dureau imaginile desprinse din stampe

era greu întunericul și abia crescută speranța

și nimeni nu știa că în crucea nopții rugăciunea

venea de la sine.

Vicu MERLAN

Radiografia pâlmașului român (II)

O primă analiză asupra statutului de *pâlmaș* al românului, în bejenărie prin Europa sau alte continente ale lumii, am realizat-o în anul 2017, atunci când schițăm o radiografie a anilor petrecuți la muncile agricole prin Suedia, Germania, Finlanda și Franța.

Comparăm modul și stilul de viață și de apreciere, al *pâlmașului* român, de către cele două mari conglomerate europene: modelul germano-englez și cel latin.

În vara anului 2022 am realizat o nouă incursiune *voluntară* în una din țările civilizate și prospere ale Europei. Contactând o agenție românească din Brașov de înrolare a forței de muncă pentru Olanda, am fost repartizat la o fabrică de ambalat preparate din carne de pasări și animale.

De îndată ce am ajuns în *Țara Lalelelor*, mi s-a oferit o mașină de serviciu pentru deplasare la locul de muncă, loc ce se afla la circa jumătate de oră de mers pe autostrada de la periferia orașului Eindhoven.

Pentru un control total al *pâlmașului*, mașina avea în dotare un sistem GPS de urmărire pentru toate deplasările prin Olanda, plus o cartelă de serviciu, cu ajutorul căreia putem intra la locul de muncă. Cartela avea și rolul de pontator, fiind contorizate toate intrările-ieșirile de la fabrică, la minut.

Programul era de 8 ore pe zi, din care beneficiam, datorită sindicatului sever, de două pauze de masă, de 30 minute fiecare. Practic lucram 7 ore pe zi și eram plătiți pentru 8 ore.

Am lucrat și peste 8 ore, suplimentar, când era cazul, orele fiind plătite într-un alt quantum suplimentar, preferențial. Aveam 10 euro pe oră, din care trebuiau plătite cazarea de 105 euro pe săptămână, transportul la locul de muncă (fiind șofer, transportând și alți muncitori, eram degrețat de la această cheltuială). Bonusul de șofer mi-a fost luat pentru o amendă de 60 de euro, nefiind atent la faptul că pe autostrăzile olandeze, viteza maximă este de 100 km pe oră. Amenda am luat-o exact în primele minute de șoferie prin Olanda, înainte de a vedea marcajul și a mă dezmetici din oboseala cumulată pe drum din România până acolo.

În timpul cât am lucrat la acea fabrică, am schimbat două locații. Strategia patronatului olandez era de a schimba *pâlmașul* de la o fabrică la alta, spre a nu a avea timp pentru să înțeleagă mecanismul mercantilor în care era angrenat. Am putut constata că în permanență era un dute – vino de personal, într-o schimbare continuă a locurilor de muncă, a posturilor etc. Existau locuri de muncă vacante mereu deoarece mediul de lucru auster (frig, mirosuri pestilențiate, statul în picioare, discriminarea etc), cu o brumă de câștig, ceea ce-i determina pe mulți muncitori să abandoneze locurile de muncă, fie spre a pleca acasă, fie în altă țară

sau loc.

Am observat, la angajator, o rutină firească în a angaja sau a concedia sau a constata plecarea angajaților, fără a se schimonosi în a condiționa sau mări salariile celor de acolo.

Practic, patronatul olandez plătea firmelor de recrutare din diverse țări excomuniste sau din cele sărace de pe alte continente, 25 de euro pe angajat pe oră, însă acestea își amortizau cheltuielile de personal bonusurile angajaților și câștigul, oferind în final *pâlmașilor* doar 10 euro pe oră.

Cei care totuși făceau efortul de a învăța limba olandeză, dar se înscriau și la cursuri de calificare, erau angajați de patronat cu 25 de euro pe oră sau mai mult. Însă pentru aceasta era nevoie de timp (ani de zile uneori), loialitate față de stăpân, atașament față de țara – gazdă etc.

Pe lângă aceste nedreptăți pecuniare, apar altele, poate mai stresante și mai presante asupra *pâlmașului* român: discriminarea etnică.

Printre muncitori se găsesc o mulțime de nații: polonezi, români, indieni, filipinezi, arabi etc. Dintre aceștia polonezii și românii erau cei mai numeroși. Polonezii dețineau funcții de conducere, mai rar românii. Dintre cei prezenți, polonezii sunt cei mai uniți pe nații. De exemplu, atunci când urma să se termine programul și mai era de lucru la ambalat produse, pe noi românii ne trimiteau acasă iar ei continuau munca, prestând ore suplimentare, care erau bonificate dublu. Apoi, la cele mai grele munci, unde implica să ridici, să umbli cu produse înghețate etc, erau puși românii.

Pentru a se distinge *pâlmașul* începător și necalificat de ceilalți *pâlmași de vază*, eram obligați să ne punem pe cap o bonetă de plasă, de culoare indigo sau verde. Șefii de echipe, polonezi, rareori români, aveau bonete albastre, iar șefii olandezi bonete de culoare galbenă. Practic, de la intrare erai etichetat, discriminat moral, pentru a fi vizibil, în acea mare masă de oameni, spre a fi apoi trimis să prestezi cele mai grele munci din fabrică.

Polonezii au o aroganță aparte, având chiar o plăcere morbidă de a te munci și un zel slugarnic față de patronatul olandez, aruncând toate resursele la bătaie pentru a duce la capăt norma impusă de șefii olandezi.

La aceasta se mai adaugă și discriminarea culturală, la cazare, între români. În loc să facem *front comun* între noi ca nație, eram spionat, santajat și chiar percheziționat în lipsă, spre a se vedea ce produse mănânc, ce citesc, ce fac în timpul meu liber. Dacă nu mă conformam cutumelor lor: să ascult manele, să beau alcool, să fumez, să bârfesc etc., deveneam un *ciudat nonconformist*, fiind pus la index... Astfel că, m-am trezit că sunt ascultat cu urechea pe la ușa, mă bârfeau cu aplomb etc.

Prin urmare, atât discriminarea la locul de muncă, dar și cea de acasă cu conaționali, munca grea, epuizantă, la care sunt supuși românii, condițiile insuportabile, chiar austere, m-au determinat să cred că suntem o nație greu încercată, atât în

(continuare în pag. 59)

Dan ION SANDA

Nemțoaica Mihaela Shitenhelm

Mamaia

Mamaia anilor '85 era o încântare. Era curată. Nu se organizau ca acum, de-a lungul întregii nopți, dancieruri pe plajă la concurență de decibeli, unde boxele urlă de răstoarnă stațiunea, și mai mereu iese cu bătaie, și tot felul de pierde vară, adică tineri țărăniți care se îmbrâncesc și aruncă cu sticle, dezlănțuiți în extazul muzicii tehno, de etilism și de droguri sau de la miile de wați.

Când îi apucă, se dau mai la o parte spre întunericul tărmlui și dau curs ideii de sex liber, fiindcă, de ce să fie provincia mai prejos de satul cu miniștri, căci pe Dorobanți, doar, sunt cluburi unde își schimbă voluntar parteneriele.

În anii aceia viața Mamaiei era mai exclusivistă.

Majoritatea erau străini și ei își impuneau conduita lor mai elevată.

Tinerii autohtoni, cu apucături haiducești-intracarpate, își mai corijau comportarea datorită aceluia mediu bun. Pe alei, îndrăgostiții se bucurau de romantismul nopții și de muzica live soft jazz, cald estompată, de la grădinile de vară, unele împărțite în gradene cu ancadramente din stelaje de stinghii date cu șelac sau cu baiț-vintage, cu fascine de stuf ca la mustării sau răchită, și împodobite cu glicine agățătoare și petunii plângătoare în ghivece nutritive.

Tihna inunda toată stațiunea. La balcoanele hotelurilor vedeai oameni tăifăsuind în șezlonguri, bucurându-se de răcoarea serii, și respirând aerosolii marini. Îi vedeai prin parcurile cu vegetație bogată și pe terenurile de minigolf înconjurate de peluze cu trandafiri și cu luminițe dispuse de-a lungul pistelor de joc.

Pe atunci Mamaia era Mamaie - cu hoteluri de o eleganță sobră, cu circuit închis, unde nu călca picior de român în afară de ghizi și de personalul angajat. Era curată și neaglomerată.

Acum, în prezent, e nevoie de mase... să iasă banul. Acesta le este targetul patronilor, de aceea folosesc spații deschise - să încapă prostime multă și, ca să-i zăpăcească de tot, îngăduie să urle boxele de să se rostogolească de vibrații. Dacă treci pe trotuar în apropierea aceluia tumult, zgomotul e atât de violent, încât chiar dacă strigi, nu îți auzi nici propriile vorbe.

Razele laser, care pot și arde retina, spintecă ca niște fire de foc aerul pâcios.

Nisipul aici nu e granulos ca cel din Eforie, ci fin și, frământat de picioarele miilor de descreierați, se ridică mult praf.

Nimeni nu mai ține cont, se dansează haotic pe montura de scânduri cu rol de ring de dans, dar și dincolo de ea, jos pe plajă. Se zbenguie toți cum îi taie capul, de

parcă și-ar fi pierdut coordonarea motorie și stăpânirea de sine.

Altădată erau alte vremuri.

În tihna și luxul amănunțit din recepția hotelurilor turn, mai ales a celor din nordul Mamaiei, construite după exemplul Rivierei și vopsite în roz - culoarea preferată a lui tanti Leana - cenușiul lumii României de atunci căpăta strălucire.

În holurile imense, impunătoare, pe teighelele recepției cu lacul fără fir de praf tronau nelipsitele boluri de sticlă clară - cu apa de două degete, în care flori cu codița smulsă pluteau ca și nuferii.

Uneori erau chiar nuferi aduși de noi, ghizii, de pe lacul Obretin din Delta Dunării.

Fotoliile elegante tronau peste tot, înconjurând în forme geometrice din loc în loc măsuțe ca de bar. Drumurile, din țesătură albă, însumând zeci de metri, erau puse peste flaușul mochetelor impecabile.

Sus vedeai candelabre atârinate de tavanele înalte și, în aerul răcoros și în lumina blândă filtrată de vitralii, plutea o eleganță molcomă și primitoare.

Era un loc ținut de toate frumusețile Constanței - să lucreze în recepție la marile hoteluri, căci multe râvneau să facă cunoștință cu străini.

Vânătoarea

Acele frumuseți, recepționerele, cu bluzițele lor de un alb imaculat, încheiate decent până la nasturele de sub guler, cu bijuterii discrete, cu pielea albă nebronzată, completau acea ambianță plăcută. Erau tinere și fără oboseală pe chip, de o bună cuviință discretă, stăteau drepte ca și fotomodelele, cu tandrețea pudică și grațitudinea pe care știu s-o împrăstie în jur femeile ajunse la perfecțiunea îmbinării senzualității cu atitudinea în profesie.

Zâmbetul lor angelic te ducea cu gândul la puritatea Evei și, așa de la sine, ascunderea abilă a dorințelor lor intime, nebănuite, egala desăvârșirea.

Nimic de zis, toate erau averse de trăiri romantice, erau drăgălașe, oneste și mistuite de îndoieli, ca orice tânără fată.

În lupta cu viața nimeni nu e perfect și pare că e în firea lucrurilor ca omul uneori să nu sfințească locul cum i s-ar cere, ci să-l degradeze.

Pare deplasat să critici cumva, sau chiar doar să divulgi, însă eu, având tangențe cu acea lume și pătrunzându-i înțelesul, nu mă pot sustrage imboldului de a spune așa, fără patimă:

-Toate erau la pândă!...

Așa neostentative, smerite, flirtau reținut, dar cu fervoarea tinerei femei. Pândeau pe vreunul venit din depărtări, să-l subjuge, să o ia cu el acolo în occidentul fascinant, cum era percepția pe atunci. Preferințele lor depindeau doar de limba pe care o cunoșteau mai bine, altfel erau tot felul de nații. Francezi și nemți mișunau toată vara, italienii veneau mai mult în august, căci atunci se dădeau concediile la ei. Era un fel de vânătoare, cu vânători mulți, însă și cu vânat din belșug. Erau toate alese pe sprânceană, carne macră de la

(continuare în pag. 57)

școala de recepționere.

Marșau interesate și își ofereau prospețimea trupului, și chiar însăși virginitatea, unuia ales din mulțimea de "străini".

Acela, la rândul lui, se nimerea tot impostor, tot golănel de doi bani.

Deși ele erau splendide, oneste și dedicate, ei se cam fereau să-și legitimizeze relația, căci se legau la cap. Legea de atunci de la ei îi obliga să asigure mijloace de subzistență, la o adică, nu numai copiilor făcuți cu ele, ci și lor ca foste neveste.

Așa că, dacă nu le pica ceva pe măsura pretențiilor lor, ele se mulțumeau și cu d-ăia mai toamnă, cu tinerețile cam risipite. Aveau unii izmene flaușate și boxeri în valiză, pentru plimbările nocturne pe țărm în briza, deși adorată, prea rece pentru ei, care trăiseră destul ca să cunoască și jena articulară și să înțeleagă că e indicat să trăiască mai cumpătat și să se îngrijească nu numai de procurarea plăcerii, ci și de sănătate. Unii nu erau nici pe departe atât de elevați cum ne păreau nouă, își păstrau intenționat rufăria murdară, cu care își înfășurau cristallurile târguite din România pentru a-i îngrețoșa pe vameși la scotocit. Cei mai cu tupeu își scoteau prețul sejurului cu asemenea matrapazlăcuri.

La cursele charter la aeroportul Kogălniceanu de lângă Constanța, controlul vamal în general era superfluu. Noi, ghizii, mai puneam o vorbă bună și nu se făcea caz de câteva seturi de pahare, vase, sfeșnice sau carafe de cristal în văzul a sute și sute de oameni. Ni i-am fi îndepărtat. De-a lungul unui sezon, se găseau mulți ce luau cu sine și cheia împreună cu „para” pe care era imprimat numărul camerei, chit că la unele hoteluri acestea erau masive și grele, tocmai pentru a fi imposibil de „uitat” în buzunar. Unii mai luau și prosoape drept amintire...

Veneau și mulți amărășteni în cap de sezon, când era și cam frig, dar și ieftin - mai sau septembrie. Prindeau din zbor „Super sonder Angebote”, adică ofertele speciale.

În afară de schimbul de polițeturi, povesteau și lucruri ciudate. Femeilor, în premenopauză, ziceau că li se resecta uterul pentru a nu mai face cancer de endometru. Spuneau că se obișnuia la ei să-și pună proteze totale-n gură, le tăiau tot la răs și le puneau pe pivoți dinți de plastic, și le făceau o dantură teoretic permanentă. Și familiștii, dar mai ales bărbații single, care știau șmenul - că fetele salivau buluc - din puținul lor împărțeau fleacuri, să arate prin hotel că sunt mari domni.

Dărnicia lor nelimitată... căpăta formă concretă prin cadouri de sample de creme cosmetice, dresuri one size, cașete cu lapte condensat, țigări HB, cafea, table de ciocolată și haine vechi. Motorul ascuns al acestei generozități era în fond grandomania. Nouă ne păreau prețioase acele prostioare, căci așa erau timpurile.

Unii dintre ei, pentru a dovedi că sunt cu situație, se făleau și cu fotografii color ale caselor lor, arătându-le prin hotel oricui avea chef să le privească.

Interioarele acelea ne păreau de vis, că erau identice cu cele din cataloagele procurate tot de pe la ei, Otto și Neckermann. Erau imagini adevărate de la ei de acasă sau cine știe...

Unii dintre aceștia prin Germania trăiau poate de pe o

zi pe alta și se duceau cu bani ficși strângându-i în pumn ca și copiii, la Penymarkt, și la Aldi, și la Wohlworth - magazine de cartier din lanțurile cele mai preiswert - adică cu prețurile convenabile. Care aveau gratuitate la transport mișunau toată ziua cu foita Mercurialului în mână, pe unde erau reduceri. Pretindeau însă că sunt bogați și că își caută mireasă.

Mihaela

Cum nu se lasă copleșit un tânăr de fatalitatea că va îmbătrâni, crezând că timpul stă în loc, așa nu se vedeau fetele în postură de păcălite și nu percepeau apoi abandonarea ca pe vreo mutilare, ci își trăiau netulburate visurile. Nici nu era nevoie de prea multă inimă... căci lucrurile se potriveau de fiecare dată brusc. Se schimba seria și iubii le plecau cu jurămintele lor în valize, însă veneau alții. Ele o luau de la capăt cu tenacitate și consecvență - însușiri definitorii la partea femeiască.

Pe una din ele, Mihaela, am măritat-o eu în Germania. Ca ghid, cum aveam ceva, o găteam pe Mihaela și procedam așa fel încât să o remarce turistul, nu că le-aș fi făcut eu șusta.

M-am apucat și de scris scrisori de dragoste. Ea avea o metodă de-a dreptul detestabilă... Scrisorile primite de la un neamț nu se mulțumea să spicuiască din ele, ci le copia întocmai și le trimitea altuia sau chiar altora, căci avea și câte cinci deodată.

Nici așa nu se descurca și trebuia să le personalizez eu și să le potrivesc cu situația. Ea știa multe limbi, dar câte puțin din fiecare, și dacă scria o propoziție din mintea ei, o făcea ca Salvator Dali care, indiferent în ce limbă, el pronunța cuvântul exact cum se scria și-l scria cum se pronunță.

Eu eram un fel de codoș, totuși... Nu am mai putut tolera o șarlatanie așa de mare. Cum să furi și să îți însușești gândurile oamenilor și să le împărtășești altora ca fiind generate de mintea ta?...

M-am apucat de o șarlatanie mai mică... să i le compun eu *da capo al fine*, și îi abuream nespuse... Ne amuzam copios când îi prezentam "marfa", fiindcă i le citeam cu intonație...

În afară de frumusețea ei răpitoare, era o prezență foarte agreabilă. Când zâmbea, lumina dinăuntru și râdea ca un clopoțel. Când se extazia, o îmbrățișam cu un singur braț, candid, amical, și ea se cuibărea calin în subsuara mea, cu sâni catifelati, atât de copilăroasă încât nu-mi mai trecea nicio prostie prin cap. Îmi atingeam doar buzele pe fruntea ei sau pe obraz, închizând ochii smerit.

-Doamne!... ziceam, iar ea se împingea spre mine, imperceptibil, profanând apoi castitatea sărutului. Era o binecuvântare s-o ai în preajmă, să o atingi. Te topeai ca untul la soare. Era un cristal.

Femeia de natură senzuală e o raritate. E stare de spirit nu doar alcătuire fizică. De o lași să plece, pierzi enorm.

A lucrat multe veri în recepție la Lido, la Orfeu, la Comandor și la Savoy. S-a chinuit ani buni să pună și ea gheruța pe un neamț. A reușit, și

(continuare în pag. 58)

locuiește din '85 în Berlin. Inițial a stat cu unul Roland Shitenhelm, dar neamțul s-a dovedit a fi prea încuiat pentru a aprecia o femeie rasată ca ea.

După cortina de fier

Roland, prin anii aceia umbla creanga cu colegii de pahar, de le căutau răcă la turci prin Berlinul de vest și îi băteau. Își făceau veacul în gașcă prin cârciumile lor la chiolhanuri și când se îmbătau, îi exasperau cu tot felul de persiflări. Unii din aceia își pierdeau cumpătul la bătaia lor de joc și îi contrau într-un fel sau altul. Aceștia urmau să fie victime.

Noaptea le scriau cu spray cauciucat obscenități pe ziduri și le spărgeau geamurile sau, după închidere, îi înghesuiau în unghere pe străzi mai ferite.

Se considerau neo-naziști. Era mai subțire treaba atunci până să cadă zidul. După aceea se întetise. Prin '92-'93 i-am văzut pe străzile Berlinului manifestând, unii, din cap până în picioare dați cu bronz de sobe, al cărui solvent volatil e clar că le ridica pragul de excitabilitate. Chiar ar merita o asemănare între ei și aurolacii noștri de azi, care trag din pungă vaporii de șelac și de prenadez sau alți inhalanți psihoactivi.

Purtau ațățați pancarte și se cunoștea de la o poștă că sunt schiauni, și te mirai de aroganța cu care scandau: „ich bin nichts! Hitler ist alles!” - adică eu sunt nimic, Hitler este totul! Mi se făcea pielea de găină, și totuși manifestarea în sine nu părea credibilă, poate datorită acelor afumați.

Roland și Ibiza

Viața sentimentală a Mihaelei a fost cam nașpa, deși era o nevastă disciplinată ce n-o dădea pe alături.

- De ce să mă murdăresc? Cum, necum, am copil cu el!

Era o mamă destoinică, căci își asuma statutul ei, îndura totul de una singură. Nu știe nimeni, dar până să se împământenească și să își statornicească viața, multe românce pe acolo au suferit strașnic. Trăiesc și acum fără să-și mai fi recăpătat vreodată stima de sine după umilințele îndurate, dar procesul de îmbătrânire, din fericire, schimbă prioritățile - mai ales când apar copiii - și așterne peste tot pojghița uitării și, din fericire, și cea binevenită pâclă a resemnării. Era clar cam jigodie Roland, deși numele îi pare de înger. A avut multe cumpene cu el. Și-a purtat greu crucea, uneori, alungată din casă în urma certurilor, își purta copilul în brațe pe străzi în căutare de adăpost la puținele românce care și ele trăiau la fel de incert ca și ea. Era dezolată și în perioadele de acalmie, căci el avea un cerc de prieteni dubioși: „Auzi, Dane, se regulează-ntre ei, ca să nu râvnească unul la nevasta celuilalt”, visa nemțlăul Roland să-și ia vilă-n Ibiza, el, care locuia într-un prăpădit de apartament de două camere pe Wodan Strasse, chiar lângă granița cu partea estică. Povestea chiar el despre spaima părinților lui ce trăiseră frica de a fi rămas în porțiunea de Berlin ce mai apoi rușii au făcut RDG-ul, atunci la împărțirea orașului, în cadrul acordului de la Postdam, după care s-a construit Zidul, cu scopul de a rupe orice legătură între sectoarele franco-britanico-americeane cu cel sovietic. S-a brodit să rămână în partea care a devenit „de vest”, unde cele trei puteri au lăsat să se dezvolte capitalismul.

De la balconul lui dacă ai fi tras cu praștia, aproape că ai fi ajuns între ziduri, că erau două, paralele, și între ele era frontiera propriu zisă, alcătuită din două fâșii arate ce se întindeau până sub poalele zidurilor și între aceste porțiuni de arătură mărunțită era o șosea de asfalt pe care circulau mereu jeepuri. Șoseaua era înțesată și de soldați pedestri însoțiți de câini ciobănești uriași, înfometați intenționat pentru a fi aduși în starea de „a se hrăni” din nefericiții fugari ce ar fi căzut în colții lor, după metoda „dresării” celor care adumeacă stupefiant la frontieră, ce sunt drogați, apoi lipsiți de doza necesară și deci aduși artificial la acea râvnă de a „căuta” datorită stării de sevraj. Vestitul „tren culoar” ce lega Berlinul de vest cu Hanover străbătea teritoriul est-german într-o mișcare permanentă, fără nicio oprire prevăzută, ca printr-un tunel, dar uneori pilota sau chiar oprea din motive tehnice prin vreo gară estică, și atunci puteai „admira” soldații însărcinați cu paza, ce erau masați de-a lungul întregii garnituri de vagoane. Ca și acolo între zidurile ce despărțeau capitalismul de comunism, fiecare era însoțit de câte un dulău mare cât vițelul și erau echipați ca astronautii și înarmați și cu pistoale mitralieră - Maschinenpistole - cu reîncărcare inertială prin recul, concepute să tragă numai foc automat - să ciuruească eficient... Ți se strepezeau dinții și înghețau păduchii pe tine... doar văzându-i, darmită să te pui cu ei cum mulți temerari s-au cățărat pe acel zid și au plătit pe loc cu viața. Nu numai Roland al Mihaelei visa vilă în „Baleare”, au visat și visează mulți nemți și astăzi. Nu sunt pe acolo, prin insulele Baleare, nicidecum întinderi generoase de nisip ca la noi în România noastră. Plajele sunt străpunse ici colo de ieșituri colțuroase de stânci, dar peisajul fermecător, clima subtropicală, piscinele îngrijite și confortul ofertei standard, atrag ca un magnet, fără a mai vorbi de fastul hotelurilor de lux. Unii turiști de-ai mei povesteau că se duceau cu mașina proprie, să iasă mai ieftin cu drumul și să se spargă-n figuri pe acolo, să agațe mai ușor femei. Din sudul Peninsulei Iberice se trece cu feribotul până acolo în inima Mediteranei. Pentru grosul turiștilor, cea mai indicată este calea aerului. Sunt atât de multe zboruri și astăzi de la și către încoale încât avioanele se încrucișează în aer zi și noapte, tot sezonul estival, care durează aproape tot anul. Era și este și în prezent un splendid loc de vacanță pentru bogați, dar și pentru neamțul mijlociu și chiar cel pauper. Mai povesteau pe vremea aceea și că se mai întâmpla prin acele stațiuni, unde fiecare căuta să se simtă fericit, ca băieți îmbrăcați la patru ace, cu băta ascunsă în mâneca hainei, să tâlhărească turiști în timpul plimbărilor la lumina lunii. Loveau cu o cruzime sălbatică, până le fărâmau brațul, mai ales femeilor care nu-și lăsau cu niciun chip smulsa poșeta.

Căutarea drumului

Deși Mihaela era de o eleganță copleșitoare și de un rafinament ceresc, care sugera o curățenie sufletească impecabilă, nu a fost, în fond, chiar

(continuare în pag. 59)

vreo ușă de biserică. Îmi zicea mie, pe când lucra în recepție "cum se regulează astea cu străinii prin hotel". Era o modă în acel timp. Studentele se dădeau la cei veniți la studii, din lumea arabă și din Africa și luau ghimpe dacă își părăseau țara, că ajungeau să își blesteme soarta, fiindcă osmanlâii, arăbeții, și maroii le duceau în păgânimea lor și le aranjau pe acolo în oastea haremului lor. Recepționerele, în schimb, erau lordese. Ele vizau Europa de vest, lumea aceea pe care o adoram cu toții, care părea cu adevărat liberă. Ele își vânau vreun nemțoi cu mărci, sau vreun macaronar - adică un italiano vero - broscar cu ochelari de mafiot, sau vreun francez suav și cizelat, mândru de limba lui foncatifelată... Nu visau să le pape banii sau super orgasme și prostii ca acum... Îndeosebi urmăreau să-și găsească un ginerică, să se căsătorească și să obțină rezidență, să trăiască și ele în Germania sau în altă țară, de cealaltă parte a cortinei de fier.

Frumusețea e o șansă, că poate uneori să ascundă și multe păcate, căci ea iscă fiorul acelei iubiri nebune care face uneori ca desfrânarea și castitatea femeii să se reflecte întrepătruns în mintea bărbatului, și acesta, cuprins de jind, nu mai discerne... Înțelese și ea acest lucru, cum înțelege orice femeie frumoasă, și-mi zicea, întrebându-se așa, ea pe ea: "nici nu știu cum să fac, să mă culc cu ei sau nu, și nici cum să mă manifest, că, na, tu ești bărbat?!...".

- Mihaela, tu ești o scumpă! Ești un dar ceresc pentru un bărbat, doar prezența ta luminează încăperea! Dar, ce să zic, totul e să te manifesti cu drag, să strigi lozinci ca soră-ta Anda: Trăiască pacea între popoare! Jur credință eternă iubitorilor mei!...

- Mă, zăpăcitu!... și râdea atât de încântător. Era uluitor de șarmentă, și deloc înfumurată, ca și manechinele când fac hosting pe la Saloanele Auto, și zâmbesc la ei, și se lasă pozate de toți șapcaliii...

Nu îți sugera nici cel mai mic complex și nicidecum să te străduiești să îi plăci și tu ei. Te simțai în largul tău, căci te învăluia plăcut cu prospețimea ei neafectată și cu lipsa de solemnitate. Convorbeam de parcă aș fi fost și eu femeie, sau pește...

- Dă-i galeș cu suspinul tău, bagă schime languroase și ia-i capu-n mâini blajin!... E de mare ajutor, căci se va simți dorit! Relaxează-te să se poată relaxa și el!

- Prințeso! Suspini sunt suspini, nu înseamnă vocalize și nici să suflă ca balena!... N-o să te zvârcolești prea pătimaș, că-l sperii. Să te potrivești după el; sunt și unii strong, totuși nu te repezi să ai pretenții absurde!...

- Așa binișor, nu-l presa, lasă-l să se simtă și el tartor și că-i e ușor cu tine!... Întrebă-te-n gând ce dorești, plăcere sau pașaport?

- Dacă vrei pass-ul lasă-i lui plăcerea. Ar fi un târg cinstit!

- Cu de să îi cedezi sau nu, e clarificată! N-o să vă aruncați la secundă în brațele lor, dar nici să faceți nazuri de formă, că un sejur e un sejur, trece repede și-o-ntind!

- Faci și tu ca celelalte, la cârd e mai simplu! Inteligența colectivă depășește totdeauna oricare din inteligențele care o compun!

Femeia lui Dumnezeu știe

Se izvodea în mine sentimentul că văd în fața mea o curvă. Zâmbeam totuși cu îngăduință și îmi ziceam în

gând că numai generozitatea mea mă face așa îngăduitor. Unii oameni judecă pe alții mult mai aspru decât pe ei înșiși. Lor li s-ar putea părea meschin acest mod de a proceda.

Dar... dacă cumpănești bine, cum să nu le oferi circumstanțe atenuante Mihaelei și tuturor celor ca ea? Acum, spre sfârșit, ea are doi fii. A știut să urmeze corect rânduiala lumii deși rânduiala lumii nu e deloc corectă, deoarece cât de prințesă era ea cândva și cât chin a îndurat, azi fiii ei nu o lasă să intre în camera lor nici măcar pentru a deschide un mail din folderul inbox. Înțelepții spun că Dumnezeu, neputând fi el însuși peste tot, a inventat femeia, mama născătoare. Nu erau ele mâunate de o dorință atât de onestă - să iubească, să fie iubite și să își întemeieze o familie? Ele au anticipat și traiul în comun al națiilor, idee atât de actuală acum cu UE, și acest mod de a proceda le-a făcut nemțoaice, franțuzoaice și italiene respectabile pe multe din ele.

Ca și Mihaela în Berlinul de vest, au ajuns să-și vadă visul cu ochii, să locuiască pe bune în aceste țări, pe luptă și pe sacrificiu, și pe meritul lor.

(urmare din pag. 55)

țară (din cauza oamenilor politici oportuniști și corupți), cât și în exterior.

Acest destin de neam nu este întâmplător; el este un dat de la Bunul Dumnezeu, cu un scop bine definit: desăvârșirea și îndreptarea de la înclinațiile specifice ce ne caracterizează uneori ca nație: trădarea, bârfa, invidia, ironia, hoția, lașitatea, lenea etc. În ciuda acestor deficiențe morale, Neamul Românesc are la antipod: Omenia, Dorul de Glie, Credința nestrămutată în Dumnezeu etc., calități intrinseci care puține popoare le cunosc, la o intensitate chiar dumnezeiască. Mărinimia și spiritul altruist sunt laturi intrinseci aflate în genomul Neamului Românesc. Cultivarea și răspândirea lor este involuntară, spontană și specifică.

Conștientizarea acestor aspecte spirituale, mucenice uneori, de un segment al populației, creează o rezonanță empatică, ceea ce duce la o trezire a Sufletului Neamului Românesc, o trezire înălțătoare ce depășește cu mult limitele firescului, al incorectitudinii politice și social-culturale.

Mihaela **PODUȚ IENUȚAȘ****În noaptea asta-ți vei aduce aminte**

În noaptea asta ușa să n-o încui.
Și, chiar de-ai face-o, va intra de-afară,
Ce ai lăsat să fie a nimănui.

Simțind mirosul haitelor de lupi,
Va necheza un cal, în fundul curții
Din întuneric, m-or pânde ochi răi,
Biet suflet rătăcit în voia sorții.

Da-n noaptea asta nu mai au putere
Nici lupi, nici oameni, calea să-mi ațină,
Că-n noaptea asta voi veni la tine,
Dar, n-oi fi eu, va fi doar o străină.

Voi fi doar umbra vieții irosite
Neîmpăcată, răzbunând regrete,
În noaptea asta, tu vei fi cu mine,
Și te-oi iubi-n „parfum de violete”.

Aud cum trece luna peste zare,

Ca peste un pârleaz de cețuri reci.
Se pierd foșnite șoapte-n depărtare.
Din vis și tu, acuma vrei să pleci?

Fantasma unui cuib de stele stinse
Se clatină-ntr-un vârf de fag bătrân
Și necuprinse doruri rămân prinse
În roua de pe gene, tot rămân.

Aud cântând un grangur la fereastra
Unde, se roagă un fir de busuioc.
În lutul frământat, să nască glastra,
Olarul a turnat și nenoroc.

Dar, palid gândul mai cerșește zborul,
Biet fluture de noapte amețit,
Pe aripi ostenite purtând dorul,
De raza dimineții ținuit.

Azi, plouă cu tine prin mine,

Parfum de gutuie îmi ești,
Povești se-ncălzesc lângă sobă
Și tu într-o poveste trăiești.

Povestea-i a mea și-i șoptită,
O taină-ntre mine și eu,
Tu soare și umbră în sine-mi,
Cu-o vorbă poți face mereu.

Hoinar ești prin visele mele,
De abia îndrăznesc să îți cer,
Să nu uiți, când soarele apune,
Că fără speranță, eu sper.

Eu sper, ochii tăi să se-ntoarcă,
O clipă, când poate-un fior,
Venit dintr-o vagă amintire,
Va naște fantasme de dor.

Să afle privirea-ți albastră,
Crâmpei de văzduh necuprins,
Popas într-o dragoste caldă,
Ca soba cu jarul nestins.

Mie lăsați-mi ulița cu murii,

Să vă străbat în gândurile mele.
Eu mă voi scrie-n fiecare piatră,
Mă voi citi în miile de stele.

Nu vreau să fiu apusuri sfâșiate,
În goana vieții pe-o autostradă,
Un accident de care-ți ferești ochii,
Că mult mai simplu le e să nu vadă.

Mie lăsați-mi colbul peste urme,
Un pas de ciută-n ploaie să-l învie,
Un semn că totuși, am trecut pe-acolo,
Un semn că despre mine se mai știe.

Lăsați-mă-n răscruci să fiu nălucă,
Tăcută, în oglinzi retrovizoare,
Topindu-mă în albul de mesteacăn,
O nerostită, veșnică mirare.

Mi-e-n dimineața asta fără tine,

Un fel de germinare a tăcerii
Ce îmi răzbate-n gând și podul palmei,
Un tremur pe sub pojghița durerii.

M-aplec în mine însămi peste clipe,
Fire de praf în raze de lumină
Și degetele-mi trec ca prin nălucă,
Când timpu-n loc încearcă să îl țină.

Mă las să lunec lin în amintire...
— Ți-am spus cum duioșia te străbate. —
Mă doare-n brațe golul plin de tine
Și-mi înfloresc tăcerile departe.

Știu că nu-ți place florile să rupi.
În dimineața asta fără tine,
Ai să le lași în suflet ca pe-un câmp
Și poate-n zâmbet mi-i simți pe mine.

Peste oraș, se revărsau cireșii,

Amurgul înflorise pe străduță.
Cânta pricesne-n deal, la mănăstire
Duminica, în straie de măicuță.

Un vânt, rotind în albe cercuri puful
De porumbei, sfădiți pentru o omidă,
Trecând, vârtej prin gândurile mele,
Mă-mbujorase preț de o secundă.

Tresar și nu știu ce mă înfioară.
Sub felinare, noaptea e albastră.
Priboiu-adus de acasă, odinioară
Dă iarăși frunze-n glastra din fereastră...

– Băă, nu înțelegi că nu mă interesează afacerea asta? a urlat în disperare Mototolea. Dă-te jos imediat!

Dar țiganul, zâmbind, a scos tacticos din buzunar un teanc de bancnote:

– Hai să-ți iei avansul! Cât? Cinci? Șase? Opt sute? Sau milionul? Și aruncă pe torpedou opt bancnote. Mototolea tremura. Când văzu bancnotele spuse precipitat:

– Mai aruncă două!

Râzând, mustăciosul mai aruncă două și comandă ferm (doar plătise):

– Hai, trage-n stație!

Mototolea se execută, însă le spuse celorlalți:

– Treceți toți în spate!

Dar mustăciosul se simți ofensat. (dacă plătise):

– Ce faci, omule? Eu te plătesc și matale ne înghesui pe toți în spate?

Începură o discuție stupidă. Până la urmă Mototolea acceptă ca mustăciosul să treacă-n față, lângă el și cei doi în spate. Când să pornească, lui Mototolea iar începu să-i vâjâie capul. Unde pleacă el așa, fără să știe șefa? Dacă nu se întoarce diseară acasă, „mama” anunță toți poliștii să-l caute. Va crede că a avut un accident mortal? Va crede. Poliștii vor începe ancheta? Vor începe. Vor fi pe urmele lui? Vor fi. Și tunul? S-alege... prafu'.

– la stați așa, bă, mușterilor!

Și le spuse pe îndelete temerile lui. Cei din spate îi dădură dreptate.

– Și acum, ce facem, șefu'?

– Mergem frumos acasă fiecare și plecăm mâine, dis-de-diminează! La ora cinci fix, să fiți gata de plecare!

Dar hotărârea lui nu-i conveni mustăciosului:

– Stai așa, omule! Mai întâi, că întârziem o zi. În afaceri nu sunt bune întârzierile, că ți le suflă alții mai grăbiți. Apoi, eu ți-am dat avans și nu am încredere că mai vii mâine să ne iei.

– Cum nu mai ai încredere? Întrebă contrariat Mototolea. Nu ai spus tu că sunt un om cinstit?

– Am spus! Înghiți în sec mustăciosul. Însă... dacă se strică mașina, dacă te îmbolnăvești, te bate nevasta, înghiți vreun os diseară și... Doamne ferește! Pierd banii și nu sunt puțini.

Mototolea îi dădu dreptate mustăciosului. Nu ajunge ca un om să fie cinstit și de cuvânt. Uite, el nu se gândise la așa ceva. Dar, ca niciodată, mintea începu să-i taie ca briciul:

– N-ai mai spus tu că, cine nu riscă...

Mustăciosul râse amuzat. Nătăflează asta îl lovește cu armele lui. Începu să-i placă teribil de el:

– Dacă am spus că mi-ești simpatic, mă dau bătut. Hai, să ne duci acasă și mâine plecăm mai de noapte! E și duminică, găsim și gospodarii acasă și până seara târziu ne întoarcem.

Așa se înțelesesă. Îi duse pe țigani acasă într-o șandrama nenorocită, după ce, în prealabil negociu cu ei la sânge (zicea el), costul transportului. Acum, credea el, am experiență în chestia asta.

– Fără șase milioane, nimeni nu vă face acest drum.

– Ești nebun! Cine crezi că-ți dă atâta pentru acest serviciu?

Deși Mototolea înșiră minuțios toate costurile, toate piesele mașinii distruse sub așa o greutate, toate eventu-

alele pericole ce se puteau ivi, țiganii se dovediră mai experți în negociere. Peste două ore a durat tocmeala. Până la urmă au căzut de acord la patru milioane, dar Mototolea a insistat ca un catâr: plata pe loc. Nici țiganii nu s-au lăsat. Mustăciosul a mai scos un milion, spunând:

– Uite, ține și iau eu asupra mea toate riscurile! Alte două milioane, după ce plecăm de acolo cu mașina încărcată. Ia așa până nu mă răzgândesc și stricăm afacerea.

Mototolea a smuls din mână mustăciosului bancnotele, spunând precipitat:

– Mâine, de noapte! Să fiți pregătiți! Vă salut!

S-a urcat repede în mașină, lăsând pe țigani cu gura căscată. Bucuros, a cumpărat o sticlă de șliboviță și când a sosit acasă, madam Firuța a fiert-o.

– Și zici că ai dat tunul, eroule? i-a spus, sorbind tacticos fiertura îndulcită și pipărată. Mototolea, răsturnat pe canapea și cu picioarele ridicate pe un scăunel, mustăcea, sorbind încet din păhărel:

– Semitunul! Adică, ce zic eu semitun? Sfertitun, mamă! Că eu am planuri mari cu tunul acesta. Vrei să afli planul meu de afaceri?

– Auzi la domnul capitalist, se minună madam Firuța. Planul de afaceri. Ia spune, eroule!

Tot mustăcind, eroul sorbea fiertura cu un aer de om plictisit:

– Tu crezi că eu fac drumul ăsta, numai pentru cele patru amărâte de milioane? Eu vreau capital, mamă, nu mă încurc cu firimituri. Mai întâi, în drumul ăsta, vreau și eu să cumpăr doi porci. Din primul tun, am făcut socoteala, scot vreo șapte-opt milioane. P-ormă, la următorul drum, nu mai iau țiganii, că-mi fac relații printre gospodari. Atunci cumpăr vreo cinci porci și îmi dublez capitalu'. Ai înțeles? Și, după ce am făcut capitalu', pot să gândesc și planu' de afaceri? Pot!

– Ce afaceri? a întrebat doamna Mototolea, uluită de talentul financiar al scumpului ei soțior. Sorbind calm din pahar și cu priviri plictisite în tavan, „finanțistul” Mototolea spuse:

– Când ai capital, mamă, poți face orice afacere. Esența capitalismului este capitalul. Ai capital? Ești mare! N-ai capital? Ești zero! Un mare zero prin care toți privesc ca printr-o gaură. Planul de afaceri? Scârț! Un moft cu care se ocupă specialiștii, economiștii, băă! Le dai și lor banu' să mănânce o pâine. Dar eu nu le dau nimic, pentru că la planuri de afaceri sunt doctor. Știi câte idei am în cap? Îmi sfârâie căpățâna, mamă, îmi sfârâie căpățâna!

Coana Firuța îl asculta uluită. Emoționată, exclamă:

– Mă Tricuță, mamă, știi ce am crezut eu despre tine până acum?

– Ce-ai crezut, mamă? Da să-mi spui sincer!

– Sincer, sincer?

– Sincer, mamă! spuse Mototolea tot atât de nepăsător, mai turnându-și încă un păhărel. Nu mă supăr deloc.

– Eu am crezut, încă de când m-am măritat cu tine, că ești... un dobitoc. Ei și ce, mi-am zis, este dobitocul meu drag și fac ce vreau cu el, pentru că

(continuare în pag. 62)

Îl iubesc. Însă, abia acum observ că tu ești un dobitoc genial. Nimeni nu ți-a dat seama cât geniu ai tu. Dar, n-ai avut noroc, mă! A, nu! Să nu crezi că n-ai avut noroc cu mine! Am spus așa... noroc, în general. Însă, întrevăd că în urma acestui tun, va ploua și peste noi cu noroc.

Tricuță jubila, sorbind radios din țuculița fierbinte. După câteva sorbituri, madam Firuța continuă:

– Am o mare îndoială, mă, Tricuță. Mi s-a înfipt ca un cui în ceafă. Dar, dacă țiganii se reped la tine, te ciomăgesc, îți iau ultimul bănuț și-ți dau cu șutu'-n fund? Sau, mă rog, îți fură mașina sau bateria. Că țiganu', n-alege.

Mototolea zâmbi superior, tot cu ochii în tavan:

– Vezi că nu gândești? Păi, țiganu' e negustor, fă! El vrea, ca și mine, să dea un tun cu porcii, nu cu o baterie de mașină. Apoi, în caz că îl paște păcatu' să se dea la mine... știi brișca aia pe care o folosesc vara la pepeni? O port mereu cu mine. Să-ncerce! Știi cum îl înțep?... Măă, și este ascuțită brișca mea!..Vrei să ți-o arăt?

– Lasă, mă! râse Firuța, amuzată de brișca lui Tricuță. Acum observ că marile genii ale omenirii au fost oameni mici. Bunăoară Napoleon, Ștefan cel Mare și alții... Mici și curajoși.

– Așa, ca mine, se umflă în pene cocoșul Trică. Însă, mamă, trebuie să-mi dai două milioane de la rezervă.

– Care rezervă? sări îngrijorată Firuța. Vrei să investești planetele? Exclus! Nu atinge Fondul de reparații!

– Atunci, dădu din cap Tricuță, tu vrei să fac din rahat bici și să pocnesc din el?

Până la urmă, madam Firuța se lăsă convinsă de micuțul său geniu financiar, că banul trebuie să circule, dacă vrei să se înmulțească. Și îi dădu cele două milioane economisite, numai ea știa cum.

Pe la trei noaptea, Mototolea i-a trezit pe țigani, care se aruncară bezmetici și cu ochii cârpiți pe banchetele mașinii. Demară în viteză, strigând la ei:

– Cu suta vă duc, băă, cu suta!

Într-adevăr, șoseaua era liberă, dar nu se zvântase. Însă Mototolea, cu experiența de taximetrist, reușea s-o strunească pe bătrânică și s-o biciuiască atât cât trebuie. Era o noapte sticloasă, cu un cer plin de stele, din care picura un geruleț pișcător dar și un șuvoi de energie, care umplea inimile celor din mașină cu speranțe și bună dispoziție.

– Ai să vezi, omule, că reușim, bălmăjea mereu mustăciosul de lângă el. Ai să vezi că ne merge din plin.

– Sigur că reușim, îi ținea hangul Mototolea. De asta să fii convins!

Cu așa bună dispoziție, nici nu au băgat de seamă când au trecut de Târgoviște, că se luminase demult, însă o ceață deasă le dădea impresia că tot mai era noapte. Țiganii, deși se lăudau că ei cunosc la perfecție satul cu porcii ieftini, mai mult l-au încurcat pe Mototolea, care tot îi întreba:

– Spuneți, bă, cum se numește satul cu porcii? Ați mai fost pe-acolo, sau nu?

– Haoleu, șefu'! Îl cunoaștem ca pe... De câte ori n-am fost noi p-aicea...

– Băă, voi sunteți surzi? Cum îi zice satului?

– N-are importanță, spuse mustăciosul. Este-n drumul nostru, mergi înainte!

Lui Mototolea i se scurseră pe șira spinării niște

broboane de îndoială.

– Băă, unde mă duceți voi? De ce m-am luat eu după niște hăbăuci? Opri mașina. Mustăciosul deschise portiera, se uită în peisajul păcios un minut și ceva, apoi îi spuse calm lui Mototolea:

– Nu te speria, omule, că noi știm unde ne ducem! Hai, pornește, că am văzut niște babe cu lumânări în mână! Astăzi e duminică și se duc la biserică. Dacă biserica e pe-aproape, acesta e satul! Îl știi foarte bine. De la biserică o cotim la stânga, până la o casă cu poartă verde.

Apoi o luăm la dreapta pe o uliță ce urcă la deal și, în vârful dealului este casa gospodarului cu porcii. O casă arătoasă cu un cerdac frumos. Știu eu cum arată. Hai, dă-i bătăi!

Încurajat de această descriere precisă, Mototolea porni. Într-adevăr, după o sută de metri se văzu în ceață turla bisericii. Mustăciosul spuse convins:

– Uite biserica! Ți-am spus eu că știm unde mergem? Acum faci la stânga!

Mototolea a mers o distanță bună, până a văzut o uliță desfundată, plină de hârtoape și mocirlă. Mașina, e drept, obosită și de drumul lung, dar luată sever în primire de hârtoape și noroaie, a început să zdroncăne, să boncăne, să scârțâie și să hurducăie. Rotofeul din spate râse:

– Bre, da' mașina matală boncăluiește ca un cerb în călduri.

Nervos, Mototolea nu-i răspunse, dar întrebă răstit:

– Unde dracu' este poarta verde că... de când mergem...

Mustăciosul îl îndemna mereu: înainte, tot înainte! Mototolea a mers tot înainte până a ieșit din sat. A tras o înjurătură înfiorătoare, de au înlemnit țiganii. Mustăciosul, o tot bâlbâia:

– Cred că poarta era albastră. Și, nu mai țin minte... Trebuia s-o luăm la dreapta. Întoarce!

Abia a-ntors mașina suduind amarnic („fir-ați ai dracului de țigani tâmpiți!"). Toți tăceau mălc, cu ochii spre porțile gospodarilor, până când rotofeul din spate exclamă: uite poarta verde, dar este pe dreapta! Mototolea opri mașina și-l dojeni pe rotofei:

– Normal că e pe dreapta, tâmpitul, că acum ne întoarcem, nu mergem înainte. Dar, unde-i ulița?

Mustăciosul spuse foarte calm:

– Mergi înainte, șefu', că dăm noi și de uliță!

Într-adevăr, găsiră și o uliță care urca la deal. Desfundată, cu șleauri adânci... Mototolea ezită să intre pe ea și opri mașina:

– Gata, fraților, aici mă opresc! Mergeți pe jos la gospodarul cu porcii și vă descurcați!

Văzând cum arăta ulița, țiganii nu îndrăzniră să coboare din mașină direct în mocirlă:

– Hai, mă, nene, păi de ce te-am plătit?

– Nici un pas în plus, ți-pă Mototolea, mă lăsați dracului cu porcii voștri!

– Parcă ziceai că vrei să cumperi și mata, rânji mustăciosul. Cine nu riscă...

Mototolea înghiți gălușca. De asta acceptase să facă drumul ăsta. Ca să dea și el un tun. Și acum, dă înapoi? Nu se poate! Cine nu riscă... Nu este el omul care să se lase învins tocmai acum. Nervos și

(continuare în pag. 63)

cu priviri oțelite, porni motorul și demară în forță, cu roțile pe coama șleaului, accelerând cu pedala la podea, să omoare motorul și alta nu. Mașinuța, cu tot arsenalul de piese hodorogite, se opinti cu toată forța găfăită a obositului ei motor. Cu trosnituri și pocnituri ajunse până aproape în vârful dealului, când, deodată îi apără în față o băltoacă aproape cât toată lățimea uliței. Nu mai putea fi evitată, nici ocolită și nici mașina nu mai putea fi oprită, că nu s-ar mai fi urnit din acel loc.

Mototolea închise ochii, accelera din nou la maxim, spunând în gând: „cine nu riscă, nuuu!..” mașina scufundându-se în mocirla băltoacei până la podea. Roțile se nvrteau furioase în gol, răsucite în zadar de cail putere costelivi ai nervosului motor. Degeaba îi biciuia Mototolea cu accelerația, degeaba se opinteau jigăriții de cai (ne)putere, că mașina devenise barcă pe valuri, nemișcată nici măcar cu un milimetru. Ca un turbat, Mototolea apăsa în neștire pedala de accelerație, scrâșnind din dinți și mărând, ca o placă stricată de gramofon:

– Cine nu riscă, nu... cine nu riscă, nu... cine nu... nu! Speriați, țiganii amplificară hărmălaia:

– Haoleeu, haoleeu! Ce faci, dom'lee! Haoleeu, ne îneci! Măculițăă, unde ești?

Mustăciosul încercă să-i liniștească:

– Ho, mă, ho! A intrat omu' la necaz, trebuie să-l ajutăm! Săriți repede din mașină și... să ne vedem de drumul nostru!

Speriat că este părăsit, Mototolea țipă la ei:

– Băă, ce vreți să faceți? Mă lăsați aici?

Mustăciosul îi spuse calm, ca să-l liniștească:

– Lasă, omule, că tu știi ce ai de făcut! Ne vedem la casa aia frumoasă, din capătul uliței. Uite-o acolo! Hai, mă, că noi n-avem timp de pierdut!

– Stați, băi, fraților, să mă împingeti, să ieșim din groapă! Am venit împreună, mergem împreună!

– Șefu, da' n-a fost asta înțelegerea noastră! îi bătu obrazul mustăciosul. Noi te-am plătit să ne transporti. Dacă nu mai poți, ne pare rău, dar noi trebuie să plecăm, ca să câștigăm timp și îți ușurăm mașina, să ieși mai repede de aici. Iar matale, nicio grijă, ca profesionist ce ești, ai să scoți mașina fără noi. Hai mă, că pierdem timpul!

Cei de pe bancheta din spate săriră în băltoacă. Mustăciosul îi mai reproșă lui Mototolea:

– Vezi, din cauza matale ne murdărim într-un hal fără de hal. La întoarcere îți scădem din tariful stabilit.

Și se aruncă și el în băltoacă după ceilalți, strigând la Mototolea:

– Grăbește-te, să nu întârzi prea mult aici!

Lui Mototolea îi venea să arunce cu ceva după ei. O rangă, manivelă, cricul, ceva. Dar nu avea nimic la îndemână. Își repezi căpățâna în volan. Avea nevoie de ceva tare să-l lovească, să-și spargă nenorocitul ăsta de cap genial. Cum nu prevăzuse acest risc? Dar... putea să-l evite, să nu riște? Păi... cine nu... Ce tâmpenie! Auzi, cine nu riscă... Nu putea să stea naibii acolo jos și să-l refuze categoric pe mustăcios? Cine nu riscă... Însă, cum voiai să dai tunul, dobitocule, dacă nu riscai? Dar nu era mai înțelept să fi lăsat mașina acolo jos și să fi urcat numai el până aici, la fața locului? Nu ar fi văzut că nu se poate? Ar fi căutat altă soluție. Acum caută un loc de dat cu capul, ca să găsească mintea românului, a de pe urmă. Ce-ar zice madam Firuța acum: „Trache, Trache,

Trache, micul meu mare geniu, caută soluția și ieși din rahat, nu te mai văicări atâta!”

– Cum, mamă? se pomeni că bocește cu voce tare. Și observă pe gardul din dreapta o căciulă cu doi ochi pișcheri care luceau lacom.

Deschise portiera și scăpă fără să vrea un miorlăit pițigăiat:

– Ajutoor!

Însă impasibila căciulă îl privea cu ochi lucitori, fără să schițeze nici cea mai sesizabilă mișcare. Dimpotrivă, parcă i-ar fi ghicit gândurile și ar fi auzit ce i-ar fi spus madam Firuța. Așa că, dintre scandurile gardului se auzi o mormăială:

– Da' ai intrat în rahat, tare-adânc, bre! Adânc de tot!

Și atât. Nici un gest în plus, fapt ce l-a determinat pe Mototolea să mai emită un S.O.S. miorlăit:

– Ajutooor!

Căciula impasibilă de după gard a mormăit ca un sfinx necruțător:

– Degeaba! Nu mai poți ieși din rahat. E prea adânc.

Mototolea, contrariat, strigă mai ferm la căciula ce părea că n-are urechi:

– Hai, mă, frățioare, ajută-mă să ies din băltoacă!

De data asta, gura de sub căciulă nu a mai scos nici un sunet. Iar ochii au rămas nemișcați. De sfinx feroce. Bietul Mototolea își închipuia că aici, la Cucuiata din Deal, sau cum s-o fi numind, oamenii nu intraseră în economia de piață, că viața patriarhală, ancestrală, cu vestita Veșnicie de la sate... Înțelesese greșit. Și-a dat seama că trebuie să recurgă la pragmatica promisiune, serviciu contra cost:

– Hai, măi frate, că te răsplătesc pentru serviciul pe care mi-l faci!

Imediat, căciula se înalță cu ochii și scoase de după gard un nas subțire, cu o furculiță mignonă de mustață. Gura, rămasă tot după gard, mormăi scurt:

– Cât?

Hopa, gândi bucuros Mototolea. Țasta e de-al meu, din economia de piață!

– Păi, să negociem, frățioare!

Tot de după gard, căciula repetă mormăiala:

– Cât?

Mototolea se gândi să pornească de la o sută. Era vădit că nenorocita de căciulă cu mustață nu se va urni fără cinci sute. Îngăimă:

– Una!

– Ce?

– Sută!

– Aș!

– Două!

– Fleac!

– Trei!

– Râzi de omul care vrea să te ajute? Căciula scoase și gura de după gard și începu să flecărească: de ce îți bați joc de omu' care îți întinde mâna, când vezi clar în ce stare ești?

– Bine, fie cinci! Ultimul preț!

Căciula începu să rădă cu toată gura scoasă peste gard:

– Bă, nene, ești incoștient! Nu-ți dai seama unde

(continuare în pag. 64)

ești?

– Bine, spuse cu gura moale Mototolea, văzându-l cât de tare se ține. Tu cât ceri?

– Patru! mormăi căciula.

– Ce?

– Milioane.

– Poftim?

– Cât ai auzit.

– Mamă, mămuliță!

– Atunci, stai acolo, că stai bine!

Mototolea își dădu seama că avea-n față tot un tunar. Înjură în gând: „și acesta e tunar, mă? Înțeleg, la oraș mai trecă-meargă, dar în fundătura asta de Cucuiată... și paici au năpădit, mă? Parcă o aud pe nevastă-mea: Trache, Trache, ce credeai, că ești singurul tunar din țară? Colcăie țara, mă! Colcăie țara de tunari!” Iar el, în loc să lovească, este lovit cu tunul de o căciulă cu ochi. Tăcu resemnat. Își aduse aminte că există un Dumnezeu al năpăstuiților, că azi e duminică și, în loc să se ducă la biserică, precum tot creștinul cuminte, a alergat cu țiganii pe coclauri să dea și el un tun. „Iartă-mă, Doamne, că sunt un păcătos!” Închise portiera și căzu cu fața pe volan, vărsând lacrimi amare. Căciula cu ochi înțelese altfel strategia victimei sale. Își zise: „așa-i la negocieri, faci pe indiferentul, ca să-și piardă răbdarea partenerul. Țăsta nu vede că e într-o situație disperată? De ce nu vrea să scoată banu’? Dacă nu are milioanele cerute? Atunci, să negocieze! Mai scad eu, mai ridică oferta disperatul... Așa e negocierea! Dar, dacă nătărăul ăsta nu are la el nici măcar un milion? Că țiganii au plecat fără să-i dea măcar un sfanț. Dacă n-ai bani, la nevoie vinzi ceva. Scăfârlia de sub căciulă fierbea: ia să cercetez eu, ce se poate valorifica din rabla lui?” Și ieși pe poartă, cercetându-i mașina cu atenție. „Cât o fi costând portbagajul de deasupra? O mai fi având un casetofon, ceva?”

Văzându-l cum îi examinează mașina, bietului Mototolea îi licări Speranța: „poate este, totuși, un om cumsecade și acum cercetează cum să mă ajute. Că românii sunt oameni miloși, săritori la nevoie. De câte ori n-am rămas în pană pe câmp și am fost ajutat de români miloși... Uite-l cum mai cercetează ca să vadă cum să procedeze!” Prinse curaj:

– Hai mă, frățioare, ajută-mă! Că te văd un om milos, cu frica lui Dumnezeu. Spune-mi, cum te cheamă?

Căciula cu mustață mormăi:

– Florea Gâscan.

– Florea? Floricel? Floricel Gâscan? se fandosea Mototolea. Hai, mă, Floricele, ajută-mă!

– la ascultă, domnule! Îl repezi Floricel. Bineînțeles că sunt un om milos și vreau să te ajut. Dar, mata nu înțelege că treaba asta necesită niște cheltuieli? Vrei pomană pe cheltuiala mea?

Mototolea înțelese că e dârz tunarul și începu să plângă ca un copil:

– Nu înțelegi, Floricele, că n-am la mine nici măcar un milion?

Mințea. Mințea cu nerușinare, dar știa că în afaceri minciuna este o virtute. Important este să știi când și cum să plasezi minciuna, ca să convingi partenerul. Și el cunoștea tehnica. Se pare că stratagema lui prinsese, pentru că lacrimile îl convinseseră pe Floricel, care tăcea.

„Te pomenești că nătăflează ăsta a plecat de-acasă

fără bani! gândi Floricel. După cum arată și cum plânge... Dar, dacă minte? Las’ că știu eu cât sunt de parșivi grangurii ăștia de la oraș! Hai să mă prefac și eu că sunt cumsecade!”

– Domnule, ai noroc că sunt un om milos și cu frică de Dumnezeu. Că așa suntem noi, ăștia de la țară. Dar, nu-ți spusei că sunt niște cheltuieli? Hai, te-nvoiești cu două milioane?

Mototolea începu iar să jelească și să jure pe lumina ochilor că n-are nici măcar un milion. Floricel își spuse: „Joacă tare tipul! Totuși, nu pot să nu-l jupoi în starea în care se află.” Se uită cu scârbă la Mototolea:

– Domnule, și mila mea are limite! Îți mai dau o ultimă șansă: suport eu cheltuieli de un milion și scoate matale din buzunar, măcar un milion! Nu fi capsoman, că mă duc în casă! A început să mă ia frigul.

Mototolea își dădu seama că întinde prea mult coarda și acceptă să dea milionul.

– O să fac rost de undeva de câteva sute care-mi mai lipsesc. Însă, ne-am înțeles, nu? Mă scoți de-aici dacă-ți dau un milion!

Floricel mormăi un „bine!” și dădu să plece. Dar, abia acum își dădu seama că nu va realiza treaba asta de unul singur. Se-ntoarse către Mototolea și-i spuse:

– Mă, nene, eu din afacerea asta nu mă aleg cu nimic dacă-mi dai un milion, iar eu cheltuiesc tot un milion. Așa că... nu-ți promit nimic. Să văd cum mă descurc cu tovarășii mei de afaceri. Sper să-i conving să ne mulțumim cu milionul dumatăle.

Și Floricel a plecat lăsându-l pe bietul Mototolea în ceață.

După o jumătate de oră se întoarse cu „tovarășii de afaceri”, respectiv încă doi tineri, care începură să cerceteze mașina și pe Mototolea ca pe un cal de vânzare, căutat la dinți. Cei doi veniți cu Floricel, unul cu bască, blugi și o pufoaică slinoasă, iar celălalt, cu o pălărie jerpelită, pantaloni de dimie, în cizme de cauciuc și cu palton larg, flenduros. Mormăiau, fluierau a pagubă și gesticulau larg, dând din mâini a lehamite:

– Imposibil, dom’le, imposibil!

– Aici e ocnă, bă, tăticle! Da’, ce zic eu ocnă, că e durere mare!

– Aoleu, nene, mare tâmpit ai fost, dacă ai intrat ca orbetele în groapa asta!

Bietului Mototolea îi venea să plângă, dar și să le tragă o înjurătură de mamă acestor derbedei. Însă, pricepu că nu poate reacționa așa, în starea în care se afla. De aceea schelălăi, ca o jigodie trasă de coadă:

– Ajutați-mă, bă, flăcăi, ajutați-mă, că vă dau cât cereți!

Îi scăpase prostia. Cum să le dea „cât cer”? Pentru că „flăcăii” au remarcat „oferta”. Cel cu bască și pufoaica unsuroasă se grăbi să o „accepte”:

– Dacă-i așa, nene, află că nu poți să ieși de aici fără trei milioane! Noi nu suntem miloși ca Floricel. Să te scoată el cu un milion dacă poate!

(continuare în pag. 98)

Adrian George ITOAFĂ

căsătorit cu toamna cea trecută

căsătorit cu toamna cea trecută
pe coridorul degetelor stângi
creșteau felinele pe mandoline
și-apoi răsună stropi de struguri
în pahare chioare
beat n-am știut să cânt
la ziua împiedicată
și alte săptămâni treceau trunchiate
un trubadur ascuns prin coarde
îmi plânge în batistă
și mă apucă toamna rătăcită
coboră-n frunze fără de habar
legată strâns cu șnururi de araci
pe degete îi cresc ciorchini
și curge vin de rămas bun

Cărări

Două cărări
ocolind un pom fructifer,
și mere prăvălindu-se-n ele,
amestecându-le
precum zarurile aruncate,
suprapuse pe unghiului optuz,
ce răsare din umbre,
se întâlnesc fermentate,
amețite, împleticite
și eu, urc spaima-n copac
căutând veriga
ce-și pierde aluna pe urmă.
Prea confuz cum de-s vesel,
ori fructele m-au îmbujorat,
merg spre casă pe mai multe cărări,
amețite ca mine.

Pe tălpi de iarbă secerate

Foc ce mistuie câmpul,
împrăștiind petale ucise
în lacrimi nestinse
la hotarul vântului,
fac să apară nori de noroi
incitând buzele arse
și fluturi albi împodobesc
azurul ochilor tăi.
Pe tălpi de iarbă secerate,
atinse de lama cosașului
mă așez, și-n tupuri necoapte,
atingând roadele nevăzute,
în ochii tăi, doar eu,
acoperit cu regrete.

Scara

Oglinda, medalionul
și o sticlă cu tequila
însoțesc gândurile
pe scara proptită-n mulțimea
ce înoată prin trupuri străine
De-aș urca doar o treaptă
ar fi nemaipomenit,
fiecare treaptă
are 25 de ani,
practic sunt patru trepte.
Inimaginabil, număr
și aflu că am ajuns
la treapta doi, 50 de ani.
Un rău de înălțime
mă împinge,
vrând să sfârșesc,
noroc cu soția prezentă
pe același nivel,
mă ține de mână,
echilibrându-mă.
Hai că se poate,
ți-au înverzit pe brațe liane!
...simt că urcăm împreună.

Chipuri albe, confuze

Secundele latră
trezind clopote ghemuite,
așezate la înălțimea capelei
ce bat îndoliate trupuri,
un fum de țigară miroase a tămâie,
se pierde-n distanțe neclare,
pietrele imprimă tălpile goale,
numerotându-le,
iar toaca ieșită din gratii
acoperă chipuri albe, confuze.
Trag jos trupul mușcat de viscolul
ce sare pe mine,
arunc codrul de pâine uscat,
și scap nemâncat,
adunat laolaltă cu restul,
după gratii,
stau chipuri albe, confuze

te vopseam cu buzele pe buze și cireșe

am recondiționat un scaun
era scaunul pe care tu stăteai
și te vopseam cu buzele pe buze și cireșe
ne îmbrățișam necopti pe mere pârguite
și scaunul scrâșnea din dinți pe tot spătarul
veneei pe brațele cuierelor plecate
pe hol parfum lăsat în jurul tău
iar eu prea beat și împiedicat mă satur...
adorm pe mușchi crescuți la ceasul nopții
în timp ce mă-nveleai cu trena lungă
mai stai puțin să-mi fie somnul lin

Constantin BEJENARU-BECO**Balada Poemului Auriu**

După ce am traversat
 Cu luciditate dureroasă
 Zilele și nopțile coronavirusiene,
 Albastrul intens ce mă poartă
 Cu gândul la *Sabin Bălașa*,
 Mănăstirea *Voroneț* sau *Gorges du Verdon*,
 Mă determină să anticipez că
 În curând voi crea un *Poem*
 În care, trăind în *Catharsis*,
 Îmi voi transpune-n *Cuvinte*
 Sinele; un *Poem Auriu* scris
 Pe un geamlăc vinețiu mai mic
 Decât o coală de hârtie,
 Plasat deocamdată grijiului
 În sertarele cu dorințele poetice
 Secrete-ale *Muzei*.
 Astfel că într-o săptămână
 Petrecută la malul *Mării*,
 Respectiv *Capul Doloșman* ot *Jurilofca*,
 Descopăr cuantici și *Sirene galactice*
 Și decid să nu consemnez
 Decât lucrurile și locurile
 Ce mă surprind, pe care
 Nu le imaginaseam ori cunoscusem
 Anterior nici măcar livresc.
 Așadar, inspirație plăcută:
 Mistuit de visul frumuseții
 Și al iubirii absolute, pornesc!...

Autumnală

Culori heliotrope-n hău astral,
 Intens energizate de *Fecioare*
 Vag rușinate-asemeni merelor solare
 Lăsate, în trecut de *Mama Mare*
 Pe un tomnatec pedestal
 Pân'dincolo de primu-ngheț zonal
 În chip de-ofrandă și respect total
 La *Pomul Vieții-Pomul Ancestral*;
 Culori heliotrope-n hău astral
 În gânduri și melancolii autumnale
 În care *Oamenii* se lenevesc imperial
 Veșnic întârziați la sindrofiile letale
 Din ce în ce mai greu de domolit
 De cei ce nu se află-n locul potrivit
 Spre-a nemuri secunde regale.

Aceasta-i întrebarea

Adevărata *Viață*, se pare
 Că este aceea pe care-o visăm
 Și din când în când
 Îndrăgostiți și plini de iubire
 O conștientizăm altfel,
 De parcă altă vibrație ar circula
 Prin trupurile, inimile și sufletele noastre,
 Catapultându-ne spre
 Ultima *Thule* a nevăzutei.
 Întrebarea e: - *Știm să Trăim?*

Nevoie acerbă

De cum m-am născut
 Simt o nevoie acerbă
 De a găsi în lanțul vieții
 De zi cu zi, o însemnătate morală;
 De cum m-am născut
 Simt o nevoie acerbă
 De *Adevăr*, *Lumină*, *Libertate* și
 Frumusețe într-o *Tinerete fără bătrânețe* -
 Amin !

Balada Singurătății

Asemeni unui roman de dragoste
 Cu paginile ferfenițite de adorație
 Sufăr de sindromul *Stockholm*.
 Așa că simțind-o ca pe-o condiție
Sinae qua non de *Viață* de
 Care am nevoie ca de oxigen,
 mi-am construit în timp
 ca un *show-room* al *Paradisului*
 dantesc, propria *Singurătate*...

Piatra Înțelepciunii

Puternic, *Pur*, *Prețios*,
 Sălbatic și misterios
 Precum *Filosofia*, prin
Virtutea și Forța lui
 Sufocă răul și ticăloșia
 Dumnealui *Diamantul Astral*
 Fiind considerat de către
Budha Sakya-Muni
 Piatra *Înțelepciunii*.

Balada Ciobanului Ancestral

Fiu al lui *Codru-Împărat*
 Ciobanul este baciul preacurat
 Îmblânzitor al mielului turbat,
 Nomad, naiv și binecuvântat
 De *Dumnezeul cel Adevărat*,
 Care-ancestralului *Cioban*
 Îi schimbă Casa de trei ori pe an.

Balada Poetului Curcubeu

În mine însumi
 Peste astrul strălucitor,
 Pe care-L caut zilnic
 Orbește pe-ntunerice
 Spre-a mă *Vede*
 Cu ochi de peruzea,
 În folia oglinzii abracadabrante,
 Care-nfloarește chipu-mi visător
 Cu versuri-flori emoționante,
 Asemeni unui poetic *Curcubeu*
 Demn de *Homer*, *Orfeu* și *Dante*.

(continuare în pag. 70)

Constantin ARCU

O zi confuză pentru tânărul pensionar

V.

Se săltă din pat, numai când o auzi pe nevastă-sa încuind în urmă ușa de pe hol. Plecase la serviciu, iar el avea câteva ore bune de libertate în față. Și totul îi apără dintr-odată mai puțin grav. Își aminti confuz de cele petrecute cu o zi în urmă și se întrebă dacă nu cumva el făcuse caz dintr-o chestie simplă. La urma urmei, niște babalăci sclerozați îl confundaseră cu vreun boșorog de teapa lor, ce era atât de tragic? Ar fi trebuit să facă o glumă bună și lumea din vagon s-ar fi distrat pe seama neroziei lor. Din păcate, nu-i omul care să reacționeze spontan. De fiecare dată ratează ocazia. De obicei, îi vin în minte replici geniale peste ore sau zile, mult prea târziu ca să mai producă vreun efect.

Rămase un moment într-o nehotărîre calmă, între dorința de a sorbi o gură de cafea și presiunea din burtă, care-i cerea să se ușureze. Călăuzit de instinct, se deplasă ca prin vis în cealaltă cameră. Își turnă într-o ceșcuță, luă două guri de cafea, apoi se întoarse silențios și rapid spre toaletă. Așezat pe vas, rezolvă, fără să-și bată mult capul, o integramă anostă. „Integramele, dacă nu solicită inteligența”, socoti el amuzat, „au măcar darul de a stimula defecarea”. Nu era adevărat, însă îi plăcea cum sună.

Își examinează în oglindă barba nerasă de câteva zile, un amestec de țepi negri și albi. Ofensiva perilor albi devenea tot mai vizibilă de cîtva timp. Continuând să-și țină barba sub observație, întinse pe față gel de ras și trecu bigul printr-un jet de apă caldă. Începu să se bărbiească, mulțumit că reușește să înlăture pe loc urmele trecerii anilor. Nu-i venea să creadă că relația încâlcită cu trecutul poate fi rezolvată atât de simplu. Îi apără în minte imaginea preotului care, psalmodiind peste tine câteva rugăciuni, te curăța de păcate cât ai zice pește.

Frictionându-și fața cu loțiune, încercă să-și aducă aminte când i-au apărut cele două mici protuberanțe pe partea dreaptă a feței. Nu le dăduse atenție până acum, probabil s-a tăiat în timp ce se bărbiea și s-au produs mici infecții. Nu era nimic alarmant.

Se deplasă în bucătărie și amestecă într-o strachină de lut lapte cu fulgi de porumb. Luă câteva linguri, gândindu-se că trebuia să reducă porțiile de mâncare și să renunțe la alimentele cu grăsimi și la dulciuri. Devenise greoi de cîtva timp, masiv și, la fiecare control, medicii îl sfătuiau să fie atent la greutate. Dar pe cât de ușor se pun kilogramele, pe atât de greu pot fi date jos. Pentru asta ar fi trebuit să facă foame și nu se simțea în stare. Dacă sărea întâmplător peste o

masă, numaidecât îl apuca amețea, începea să-l doară capul și își ieșea din sărite din te miri ce. Nu-i venea la socoteală să intre într-o cură de slăbire, însă măcar să nu mai adauge la greutate.

Isprăvi la iuteală micul dejun, își trase pantalonii și îmbracă o bluză în carouri. Încălță niște sandale maronii, amintindu-și în ultima clipă că medicii recomandă să porți șapcă în zilele fierbinți. Pescui una de pe cuier, și-o puse șmecherește pe-o ureche și aruncă o privire fugară în oglindă. Era în ordine, dar i se păru mai de efect s-o așeze cu viziera la spate. Nu există vreo lege care să interzică sexagenarilor să-și așeze cozorocul șepcilor așa cum vor ei și nimic nu-i împiedică s-o facă pe-a isteții.

Coborî scările fluierând *Et si tu n'existais pas*, un șlagăr de-al lui Joe Dassin din anii primei lui tinereți, dar care-i făcea și acum plăcere. O porni întins prin dimineața înaltă, purtat de un elan juvenil, pășind sprinten printre indivizi preocupați, grăbiți spre serviciu. Însă după câteva sute de metri, își dădu seama că nu știa încotro pornise atât de ferm. Simți că intră în derivă, un cuirasat în plină viteză abandonat din mers de echipaj. Era complet dezorientat.

Unde se grăbea atât? Se gândi să meargă la un film, nu mai intrase într-un cinematograful de ani de zile. Părea, totuși, cam devreme. Trebuia să găsească altceva și aici se împotmoli. Niciodată nu i-a trecut prin cap că s-ar putea simți atât de inutil. Zile în șir concepușe planuri infailibile de afaceri, care urmau să-l facă om bogat, numai că Dana i le năruia în doi timpi și trei mișcări. Riscul era de fiecare dată prea mare, eșecul se profila sigur.

Până nu demult, în fiecare dimineață lua metroul câteva stații, cobora la tipografie și pătrundea în mediul lui. Era nevoie de prezența sa acolo, se simțea de neînlocuit, *nea Nae*, cum îi spuneau toți. Și dintr-odată s-a dezlănțuit urgia, firma a intrat în faliment și lucrătorii au fost disponibilizați. Câțiva s-au pensionat anticipat, îngroșând rândurile armatei de pensionari. Se afla în aceeași situație și nu știa ce putea să aștepte.

Lângă o mică terasă, se gândi să comande o halbă cu bere, sperând să apară vreun tip cu care să schimbe o vorbă. Ar fi avut ocazia să afle cum își petreceau timpul cei care nu aveau ce face. Dar pe terasă erau câțiva tineri cu cești de cafea și cocteiluri. Păreau lipsiți de griji, pandemia era problema bătrânilor. Trecu mai departe, căutând să-și regăsească tonusul de la prima oră. Încerca să gândească pozitiv, spunându-și că viața e frumoasă și trebuie trăită clipă de clipă. În rest, nu s-a întîmplat nimic grav. A muncit destul la viața lui, venise timpul să-și tragă puțin sufletul. Se afla într-o vacanță de care trebuia să se bucure. Însă tinerele pe care le întâlnea, ofensate parcă, îi ocoleau privirile. Nae se întrebă dacă există vreun semn exterior după care poate fi recunoscut un pensionar. Un indiciu al inutilității și ratării.

Nu era nimic grav, se asigură iar. Când ești într-o pasă proastă, toate îți merg aiurea. Numai de-ar reuși să iasă din încâlceala de gânduri negre care îl asaltau din toate părțile ca un roi de bondari

(continuare în pag. 68)

sâcâtori. Știa că există leacuri și pentru bolile sufletești. Nu se pricepea la doctorii, însă puțină mișcare nu i-ar fi stricat. Putea să-și ia abonament la un bazin pentru o săptămână sau două; înțotul l-ar ajuta să scape de gândurile nocive, presupuse el.

Fără să aibă vreun plan, traversă o stradă și ieși în marginea parcului. Dădu în cele din urmă peste indivizii care jucau șah și pierdu mult timp trecând de la o masă la alta. Unul fluiera melodii de altădată, dar cei mai mulți discutau zgomotos și parcă puși pe ceartă despre fotbal și covid. Câțiva purtau măști, numai că le țineau sub bărbie. Urmări pozițiile combatanților, încercând pe rând să anticipeze mutările viitoare. Și atunci avu o viziune premonitoare. Se văzu pe el însuși în fața unei table de șah, urmând să facă o mutare decisivă. Un sacrificiu care avea să-l ducă la câștigarea partidei vieții lui. Se întrebă dacă nu riscă inutil, apoi îl cuprinse bănuiala nelămurită că nu avea posibilități de alegere.

Trecuse de amiază, când simți că i s-a făcut foame. Câte un jucător se sălta de lângă tabla de șah, anunțând că pleacă la masă. Un slăbănog neras de câteva zile își scoase un sandvici dintr-o pungă. Se confesă celor din jur că ar fi păcat să piardă timpul deplasându-se până acasă, lăsând de înțeles că nu-l aștepta nimeni cu masa întinsă. Plus că drumul lui trecea printr-un triaj în care o gașcă de derbedei adolescenți jefuiau bătrânii și-i snopeau în bătaie. Așa că aștepta un văr care să-l ia cu mașină, evitând posibilele încurcături cu pușlamalele alea. „Mai pă seară”, preciză el.

Nae socoti că era timpul să pună și el ceva în gură. Porni spre terasa din apropiere, descoperind că, din păcate, nu-și luase mobilul la el. Simți cum i se strânge inima la gândul că s-a produs o minune și firma și-a revenit, iar șeful îl căuta să se prezinte de urgență la muncă. În fantezia iscată din senin, vedea încăperile firmei forfotind de oameni, colegii alergau zăpăciți de ici-colo, încercând să recupereze pierderile din perioada de inactivitate. Și tocmai cel care ar fi putut face puțină ordine, instaurând un plus de coerență în activitatea firmei, căsca gura la partidele de șah din parc.

Cuprins brusc de agitație, abandonă ideea cu prânzul pe terasă. Ieși de sub umbra arborilor și pași pe alea topită de caniculă. Statuia lui în mișcare se încastră în aerul fierbinte, înaintând pe trotuarul în pantă. Părea că sfidează câteva legi ale fizicii și pășește într-o lume ireală, pulsatilă. Se deplasa către Universitate, animat de o voință străină. Începuse să transpire abundent, însă nu se putea opri din drum.

Abia când pătrunse în pasaj, Nae Panait se extrase din corsetul statuar în care îl învăluiseră valurile de caniculă, recăpătându-și înfățișarea de om grăbit și tulburat. Își trecu dosul palmei și-și șterse sudoarea de pe frunte. Luă metrul pătrunzând într-un tărâm răcoros, ca într-o pivniță. Nu era aglomerat, în perioadele fierbinți de vară mulți locuitori părăsesc orașul, căutându-și locuri cu umbră și verdeață. De îndată ce ușile s-au închis în spatele său, încercă să se liniștească. Probabil făcea tensiune de la zăpușeală, nu strica să-și controleze presiunea arterială la unul dintre punctele medicale amenajate în corturi prin oraș.

Își dădu seama târziu că s-a anunțat apropierea unei stații și se îmbulzi printre călători, cerându-și din viteză

scuze. Reuși să iasă din vagon și ușile s-au închis chiar în spatele său. „În ultima clipă”, își zise, de îndată ce puse piciorul pe peron. Simți cum îl pătrunde un simțămînt de satisfacție pentru că nu ratase coborârea. „Asta înseamnă să fii pe fază”, îi trecu prin minte. „Exact ca în viață, e nevoie să știi când să iei un tren și când să te dai jos”, socoti, în timp ce urca pe scările rulante. Chicoti în sinea sa, apoi se uită în jur. Nimeni nu păru să bage în seamă că râde de unul singur, degeaba își făcea griji.

Ieși la suprafață și privi dezorientat. Ceva nu era în regulă, părea că nu mai recunoaște locurile. Observă în față niște coloane și-și dădu seama că, din păcate, coborâse cu o stație înainte. Toate merg aiurea, își spuse, uitând gândurile de adineauri. Ridică umerii, încercând să se lepede de orice responsabilitate. Ce să-și mai reproșeze acum? Nu știa cum e preferabil, să se întoarcă la metrou sau să facă o stație pe jos? Zări aprinzându-se lumina verde la semafor și pe loc se hotărî pentru ultima variantă.

Traversă ca în vis, apoi porni pe trotuar în susul bulevardului, asurzit de zgomotul de autoturisme ce rula în ambele sensuri. Avea ceva de mers, dar pe trotuar era umbră. Simți din nou că îl încearcă foamea, apoi gândul la mâncare fu alungat de regretul că își uitase mobilul acasă. La vreo treizeci de metri în față desluși un grup de tineri. Erau cinci sau șase, printre ei se afla și o fată. Conversau la umbră, în apropierea unei porți negre din fier forjat. Nae înainta absorbit de gânduri, fără să le dea atenție. Cum se întâmplă deseori, nici ei nu-i dăduseră atenție lui Nae și-și continuau discuția.

Echilibrul fragil datorat dezinteresului reciproc se rupse în momentul în care unul din tineri își întoarse întâmplător capul în direcția lui Nae. El se afla la vreo zece metri și înainta în ritm susținut, fără să-i fi băgat în seamă. Totuși, în cele din urmă, sesiză că priviri străine și impertinente îl cercetau și răspunse, luând o figură nedumerită și, apoi, sfidătoare. „Ca ce chestie?”, se întrebă. El era un tip civilizat, însă atâta indolență l-ar fi scos din sărite până și pe cel mai tolerant om.

Adolescentul, un sfrijit pistruiat, cu părul gălbui și rar, ceva mai scund decât Nae și, cu siguranță, la o categorie inferioară, nu se pierdu cu firea, continuând să-l privească în față cu insolentă. Pe Nae îl miră curajul și obrăznicia pipernicitului și simți cum inima începe să-i bată cu putere. Pe când făcea lupte, un terchea-berchea ca ăsta n-ar fi îndrăznit în veci să se dea la el, dar acum pesemne că îl credea expirat și lipsit de vlagă. Îi reveni bănuiala că exista un semn pe trupul lui, o etichetă care informa oamenii de faptul că avea totuși o vârstă. Ce altceva să-l dea de gol?

Nae își scutură capul nedumerit, ca și cum ar fi cerut o explicație, însă pistruiatul îi susținu privirea rânjind. Tipul îl sfida cu nerușinare afișată. „Mult tupeu trebuie să aibă, ca să-și permită atâta obrăznicie”, își spuse derutat. Un mucea care i-ar fi putut fi copil, cum îndrăznește? Nu părea să aibă douăzeci și cinci de ani, pe când Cristi, fiul lui din prima căsă-

(continuare în pag. 69)

torie, probabil se apropia de treizeci. Nu-și aminti câți ani împlinise Cristi și-i trecu prin cap că e rușinos să nu știi câți ani are fiul tău.

Dar agresorul habar n-avea de gândurile care-i treceau lui prin cap.

- Ia-n te uită la el! mârîi către ceilalți, distrându-se. Tataie se dă mare șmecher!

Nae nu înțelegea nimic din bâiguiala individului. Ce naiba voia? Inima își accelerează bătăile și simți cum mintea i se întunecă. Nu era el bătaia de joc a unui mucos. Își încleștă pumnii din instinct și înaintă. În acel moment, detectoare speciale ar fi putut identifica involburându-se prin aer, întunecați și primejdioși, norii conflictelor. Din ei se împrăstie peste lume sporii scandalurilor dintre oameni, ai ciocnirilor violente și războaielor. Iar tinerii din grup, ațâțați dintr-odată, luă răsunătoare poziții belicoase, înconjurându-l. Numai fata rămase impasibilă, ceva mai în spate. Nae apucă să observe că avea o poșetă roșie, minusculă și niște blugi rupți în genunchi.

- Moșu' a intrat în derivă cu cozorocu' ăla-ntors, spuse un tip deșirat, cu *piercing* în nas.

Nae îl măsură din ochi, spunându-și că lunganul nu făcea doi bani la bătaie. Însă își clănțăneau dinții spre el cinci flăcăi sprinteni, care nu aveau de gând să stea cu mâinile în sân, pentru ca el să-i snopească în bătaie. Unul părea ceva mai rezervat, însă ceilalți începură să se învârtă în jurul lui, cumpănindu-și prin aer pumnii. Părea aiurea o luptă în asemenea condiții, dar nu vedea cum ar fi putut să pună capăt conflictului și să le ceară să se măsoare cu el în mod cinstit. Făcând o evaluare sumară, trase concluzia că erau niște derbedei de la care nu te puteai aștepta la onestitate.

- Ce derivă, frate?! Unchiașu' se crede mare sculă pă basculă, îi răspunse sfrijitul. Nici botniță nu poartă, îl doare-n cur de pandemie. N-au decăt să crape ceilalți, lui să-i fie bine...

Pe ansamblu, exista o disproporție vizibilă de forțe. Nae își dădu seama că nu putea să facă o breșă în cercul inamic și s-o ia apoi la goană, pentru că tipii l-ar fi ajuns după câțiva metri. Nici nu-i stătea în caracter să fugă de luptă ca un laș, deși nu se mai bătuse probabil din liceu. Și mai era drăcoica de fată care fuma privind plictisită îmbulzeala și mișcările agresive de trupuri, de parcă se pregătea să asiste la un spectacol, iar protagoniștii își făceau încălzirea. Lui Nae i-ar fi plăcut să împartă câțiva pumni punându-i pe toți la pământ și s-o întrebe apoi curtenitor, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, dacă poate să-i ofere o băutură.

Nu era timpul să viseze la cai verzi pe pereți, pentru că îl zări făcând o mișcare bruscă pe cel care se ținuse până atunci la distanță. Tipul înaintă prin dreapta lui. Era brunet, cu trăsături regulate și mustață stufoasă, încercând parcă să-și camufleze buza de iepure. Purta un șort viu colorat, lung până la genunchi și șlapi în picioare. Intrarea lui în conflict strica și mai mult echilibrul. Nae calculă la iuțeală că exista o șansă unică pentru el: să lovească primul și decisiv. Dacă reușea să doboare pe careva din prima, ceilalți ar fi fost descurajați să mai atace. Însă nu izbutea să-și alunge gândul că era o tâmpenie să se ia la harță din pricina cozorocului unei șepci!

Gândurile îi treceau la iuțeală prin minte, fără să aibă

timp să le ordoneze. Nu apucă să transmită tinerilor părerea lui despre conflict, pentru că fu asaltat în haită. Recepționă mai multe lovituri ușoare, însă un pumn primit din dreapta îl dezechilibră. Cineva îl sprijini, „hopa, tataie!”, iar el își dădu seama că fusese cât pe ce să cadă. Îi curgea sânge din nară și simți în gură un corp străin, colțuros. Pricepu imediat că era lucrarea dentară pe care stomatologul i-o montase de câteva săptămîni. Numai să n-o înghită, se gândi, alarmat. N-o putea scoate din gură, pentru că s-ar fi făcut de rușine în fața asistenței feminine. „Asta pentru nimic în lume”, își spuse.

Îl zări ca prin ceață pe lunganul cu *piercing* în nas pregătindu-se să-l pocnească iar, însă altcineva îl temperă: „Lasă-l, Săbiuță, nu-i cazul' să ne-ncurcăm”. Nae se trase spre gardul din fier forjat, reuși să-și scoată cu discreție lucrarea dentară și scuipe sângele din gură. Descoperi cu limba golul din mandibulă, vizibil înainte de montarea lucrării, ori de câte ori râdea. Însă pe moment nu simțea niciun impuls să se distreze. Ridicându-și privirile, descoperi că bătașii tocmai dispăreau printre trecători în josul bulevardului.

Uluit, Nae își examinează sumar ținuta, trase de poalele bluzei întinzând-o și strecură în buzunar lucrarea dentară. Se gândi că dentistul putea să i-o fixeze la loc. Își ridică șapca și o scutură de genunchi, apoi și-o îndesă pe cap cu viziera în față. Nu risca să mai aibă alte încurcături. Nasul îi mai sângera puțin, nimic alarmant. Simți nevoia să-și elibereze nările, însă nu avea șervețele. Trase sângele în gură, cumpănind un moment dacă să-l înghită sau nu. Scârbit, își roti privirile, sperând că nu este cineva prin apropiere și scuipe lângă gard mucozitatea roșietică.

Porni în drumul lui, abandonând din start ideea de a se lua după huligani. Mai întâi, părea puțin probabil să-i dibuie prin mulțime. Dar presupunând că i-ar fi ajuns din urmă, tot nu folosea la nimic. Când este într-adevăr nevoie, poți fi sigur că nu vezi urmă de polițist prin oraș. Iar dacă l-ai găsit totuși, organul nu poate fi dus de nas cum vrea fiecare. El dă dovadă de precauție și echidistanță. Prezumția de nevinovăție primează, iar relațiile dintre oameni nu trebuie alterate printr-un amestec inoportun al autorităților. Dacă cel vătămat insistă cumva, este invitat la secție pentru a da declarații, punându-i-se în vedere să indice adresele bătașilor și numerele lor de telefon. Asta-i procedura standard a polițistului român, pe care o respectă cu strictețe. Așa că mai bine te lași păgubaș.

Încercă să-și șteargă urmele conflictului de pe față. Din susul bulevardului se apropia un individ cu țeasta acoperită de păr scurt și figură lată, zămbăreață. De la câțiva metri acela își fixă ochii oblici, înguști pe figura lui Nae și continuă din mers să-l examineze, rânjind. „Precis se cunoaște”, își spuse. Nici nu era nevoie de confirmări, orizontul ochiului drept i se îngustase deja. Avea senzația că un dâmb i se postase înaintea retinei, semn că ochiul începuse deja să se umfle. Asta mai lipsea, ce putea să-i spună Danei?

Întrebarea îi căzuse în creștet din înaltul cerului și stârni un șir de alte întrebări. Înainte de toate, va fi nevoit să-i explice soției cum de reușise să-și

(continuare în pag. 70)

învinețească un ochi. Ceea ce părea la îndemâna unui puștan ce frecventa baruri și discoteci, însemna o *performanță* pentru un om civilizat. În niciun caz un om cu scaun la cap nu-și rezolvă diferendele cu pumnii. Există și crengi prin parcuri, în care poți intra cu fața din viteză, însă Dana nu va crede în veci că aceste anomalii ale naturii i-au cauzat echimoze la ochi. Și de aici porneau alte și alte întrebări.

Dincolo de inevitabilul interogatoriu familial, nesuferit, dar suportabil, exista curiozitatea vecinelor. La ora aceasta bătrânele din scară se aflau pe banca din fața blocului, veghind cu vigilență și înregistrând orice mișcare, ca niște radare performante. Pentru cine nu le cunoaște pe distinsele doamne, pare greu de înțeles interesul pe care îl poate stârni o vânătaie la ochiul unui vecin de pe scară și ce valoroasă materie primă pentru bîrfă înseamnă. Individul trebuie pus la locul lui, pentru că umblă cu nasul pe sus și emite pasămite ifose de intelectual, ferindu-se să stea de vorbă cu locatarii din bloc. Un tip căpos.

Una peste alta, nu-i venea la socoteală să se întoarcă la ora aceea acasă și să intre de bună voie în colimatorul venerabilelor doamne. Însemna să se expună unui grav pericol. Deși doamnele sunt chioambe, printr-un miracol li se ascute vederea și percep totul ca prin telescop când e vorba de defectele altora. Iar treaba asta ar înfuria-o pe Dana. Pentru că distinsele vecine ar fi sușotit cum că degeaba se ține ea mare cucoană, dacă bărbatul ei se bate pe stradă sau cine știe pe unde mai umblă de când a rămas fără serviciu.

În ciuda aparenței de om aspru, Nae era în realitate slab din fire și atent la ce credeau alții despre el. Își propuse să se învârtă pe străzi dosnice până se lăsa întunericul și babele din fața blocului aveau să se retragă în apartamentele lor. Privi în lungul drumului, întrebându-se cât putea să fie ora. Soarele coborâse după perdelele de frunziș prăfuit de dincolo de garduri, însă gorgonele alea vigilente stăteau de veghe până se lăsa întunericul. Nu se făcuse timpul s-o pornească spre casă. Și dintr-odată își aminti că îi este foame. Uitase complet de treaba asta. Coti pe prima stradă, sperând să descopere un local fără pretenții.

Merse la nimereală câteva zeci de metri, până dădu peste un birt cu terasa înghesuită între trotuar și un zid de cărămidă. Afară erau vreo cinci, șase mese. O cârciumă de cartier, cu muzică de inimă albastră. Un chelner între două vârste, chel, se interesă ce dorește. Nae ceru o ciocolată caldă și o votcă. Ospătarul îi făcu semn să ia loc la o masă, iar el ieși pe terasa camuflată sub un umbrar de verdeață. Toate locurile erau ocupate, așa că se văzu nevoit să se întoarcă în birt și să rămână în picioare la o masă înaltă, jengoasă. Omul de la bar îi așeză în față ciocolata și băutura.

Pe când dădea să se retragă, băgă de seamă vânătaia de la ochiul lui. Se holbă câteva clipe, îl măsură din priviri, însă renunță să ceară pe loc plata consumației. Tipul nu părea totuși un golan care intenționa să-i tragă țepă. Nae se întoarse cu fața spre ușa de la intrare și sorbi din ciocolata fierbinte. Cândva, poate într-o altă viață, mai trăise același moment. Tot la această masă mizerabilă, într-o după-amiază târzie, a

gustat ciocolata, apoi a băut votca, exact ca și-acum. Încearcă să-și aducă aminte ce urma să se întâmple în continuare, însă nu reuși. Se vedea nevoit să penduleze între cele două momente, fără să poată anticipa evenimentele viitoare. Și, exact ca altădată, se revăzu în oglinda înnegrită de fum de pe perete, cerând chelnerului încă o votcă.

(Fragment din romanul *Tramvaiul 13*,
în căutarea unui editor)

(urmare din pag. 66)

Schimbarea la Față

Schimbarea la Față

Din 6 august (gustar),
Când a avut loc și
Primul bombardament atomic
Din *Istoria Omenirii*,
Nu ne aduce doar
Vederea frunzelor îngălbenite
Ci și cea a ridurilor decrepite,
Care nu ne inundă mai întâi
Fruntea și Fața, ci Inima și Sufletul
Dezvăluind hidoșenia jocului
Nostru de-a *Moartea și Viața*.

Inimă de Român

Sunt *Românul* care
Văd doar cu *Inima*
Pentru că *Ochii* mei
S-au mutat demult în
Ea, ca să compenseze
Uscatele amăgiri ale
Vieții – conform cărora *Oamenii*
sfidând vitregia vremurilor
Răsar mereu – mereu – mereu...

Balada Luminii Metafizice

Acest *Poem* clocotind corporalitate
Emană o condiționalitate solidă
Producând dilatare psihică insipidă,
Încât substanța-i poeticesc-sufletească
Devine lichidă - *Lumină Metafizică*
Lividă și insidios – armonios de lucidă.

Reîncarnare

Poemele mele cuantic –
Galactice pline de sânge
Și lacrimi pelin,
Sunt pregătite să devină
Inima, Trupul și Sufletul
Meu într-o viitoare
ÎNCARNARE...AMIN !...

Constantin STANCU

O poveste pentru oameni de ieri și oameni de azi

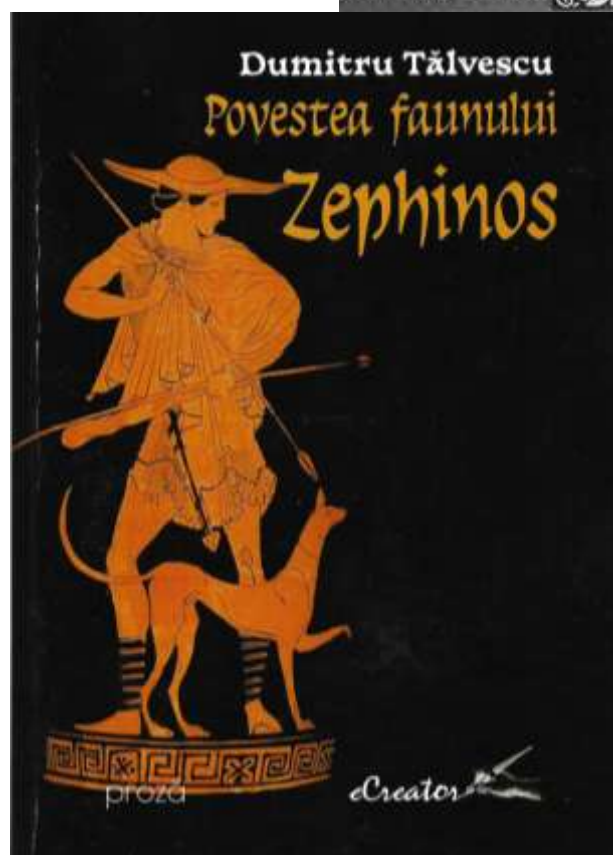
Cu o plăcere reală, Dumitru Tălvescu scrie o povestire, chiar un microroman despre aventura omului și a tot ce-i viu pe Terra. Atent la detalii, la frumusețea naturii și a relației dintre ceea ce-i viu și dinamic în vreme, el ne propune cartea *Povestea faunului Zephinos*, apărută la Editura eCreator din Baia Mare în anul 2020*. A ales să se întoarcă-n trecut, un trecut pierdut, uitat, marcat de mari frământări existențiale. Miturile și epopeile vechii lumi sunt reluate și integrate-n poveste cu plăcerea de a reînvia evenimente trecute. Este povestea de dragoste dintre Faunul Zephinos și Nimfa Celeste. Numele sunt relevante, personaje de mit, vin din cer, sunt curați și purtați de zefirul care începea să miște lucrurile după Creație. Lumea aceea, fără experiența urâtului și a răului, se lansează spre o zonă a purității, dar soarta poartă alte chipuri. O lume în care natura însemna marea galaxie, cosmosul. Agricultură, pădurea cu farmecul ei, animalele care pasc și viețuiesc între fulgere verzi și cer senin, muzica drept fundal al acțiunii, frumusețea ca argument absolut, vânătoarea din necesitate, totul din adânc de vremuri, din abisul istoriei, fără de istorie. Zeii sunt și ei prezenți, își fac numărul, mișcă vremurile. Este un salt în timp, mitologia greacă îi permite autorului să se joace de-a lumile posibile. Raiul nu a fost inventat de oameni, exista speranța unei zone absolute, Câmpiile Elizee – locul unde lucrurile sunt liniștite, oamenii fericiți, o lumină aparte îi învăluie, frica este scoasă din peisaj, iubirea este posibilă. Legătura dintre ființe, dintre tot ce-i viu, se realizează subtil, fără efort, imediat, ca un dat.

Povestea, pentru că este doar o poveste anume inventată de autor pentru copii sau pentru tineri sprinteni, curioși de marile legende, de zeii posibili, de personaje aparent reale dar presupuse: nimfe, ciclopi, fauni, zei de serviciu și zei intruși, centauri, sfincși, o lume exotică, ieșită din vechile povești al oamenilor.

...Totuși, o planetă populată și de oameni, văzuți prin ochii acestor personaje de mit, oamenii murdari, violenți, agresivi cu noua creație, atinși de valul răutății, afectând natura și ceea ce-i viu, cu gânduri sângeroase, atinși de pofta puterii absolute peste tot ce mișcă.

Marcellus Nasica vânează nimfele, sunt simple ființe lipsite de apărare pentru el și slujitorii săi. O vânătoare aspră a frumuseții, a necesarei armonii. Eroii, Zephinos și Celeste, reușesc să scape, mijloacele lor sunt non-violente, se bazează pe natura proprie. Solidaritatea dintre ființele acestea se realizează imediat, prin forțele naturii, prin magia speranței. Ajung în Câmpiile Elizee, de acolo, Zephinos, atins de sentimentul misiunii și a transmiterii adevărului, își propune să-i informeze pe oameni despre o altă lume posibilă, a iubirii și păcii... Oamenii pot fi salvați...

Personajele mitologice au evidente trăsături umane, autorul a pus în mintea lor acele trăsături care

marchează binele, armonia, liniștea... Partea bună, înaltă din orice ființă creată din iubire.

Tabloul de fundal, natura este prezentă ca un cadou nemeritat, frumusețea se dezvăluie zilnic pe planetă: „Câțiva pui de nori se prinseseră în horă albind azurul imaculat de pe margini. Joaca lor lua forme în fel și chip, ca o hârjoană nevinovată și pașnică. Jos, pădurea se pregătea și ea de ale zilei, scurtând umbrele și dând startul la hrană lighioanelor și goangelor încă nescuturate de somn. Vevețile se fugăreau în jocurile dragostei printre stejari, albinele începură ospățul cu nectarul dulce al florilor de salcâm. O colonie de furnici tăia subțire cărarea cerbilor și se pierdea printre tufișuri” (p.26).

Acțiunea se petrece în lumi diferite, una de sus, alta de jos, cu implicații pentru personaje.

Deși apelează la mitologia antică, autorul leagă lucrurile și le actualizează într-o manieră proprie, prezentându-le ca o mitologie modernă, similară, până la un punct, celei dinainte.

Universul zeilor anticepează valorile contemporane: comoditatea și plăcerea. La zei toate se petrec instant, după gândurile lor avide după o stare a eliberării de lumea de jos, de efort minim. Omul modern apelează la dispozitive electronice menite să-i amplifice evident comoditatea și plăcerile imediate: telecomanda, sistemul wireless, servicii prin curierat, comunicarea modernă prin rețele sociale etc.

Lumea fabuloasă a personajelor speciale: fauni, nimfe este lumea iubirii, armoniei, apropierii de natură, spectacolul anotimpurilor etc. Și astăzi avem persoane care se apropie de natură, refuză mediul social modern, caută sentimente, emoții, bucurii simple...

(continuare în pag. 72)

Lumea oamenilor de jos, cu înclinarea spre violență este mereu actuală, războaiele au dominat istoria, trădările sunt la modă, slujitorii fac jocul absurd al celor care-i angajează, vânatoarea este un sport, o artă, un mijloc de evadare din universul anost al mundanului.

Despre această lume alunecată pe toboganul vremurilor, personajele speciale își puneau întrebări presante, tensionate: „De ce, acele jalnice ființe după aspect și de evitat, după comportament, se dedau la atitudini și acțiuni egoiste, cu o manifestare a răutății inexplicabilă în raport cu nevoile lor de a exista? De ce să facă rău, de ce să nu caute armonia și echilibrul în relația cu tot ce e viu?” (p.72).

Reflecția nimfei despre Iupiter este de remarcant: „...cred că Iupiter, Optimus Maximus, cum i se zice pentru a-l marca drept zeu suprem, n-a mai vrut să intervină în viața oamenilor, implicându-se foarte puțin, dându-le o mică direcție spre înțelegere și poate să se distreze văzând încotro se îndreaptă. A răspuns adeseori rugămintelor auzite, revărsând asupra lor aceeași liniște și echilibru pe care noi le avem. I-a ajutat pe unii în războaie să se bucure de slavă deșartă ca învingători, în vreme ce învinșii bucurau lumea lui Hades ori sfârșeau ca sclavi te miri pe unde” (pp.84-85).

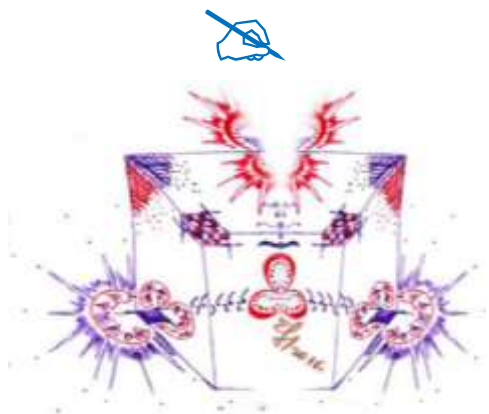
Lectura cărții oferă celor mici o lume uitată, povestea este simplă și are sens. Totdeauna va exista o societate mai bună. Ea se petrece în universul precreștin, anticipând valorile care ar putea modela societatea: iubirea de aproape, grija pentru cel aflat în pericol, speranța într-o lume mai bună, păstrarea curată a naturii, comunicarea simplă, directă dintre ființe... Din Câmpiile Elizee poți sări în Rai dacă vezi dincolo de mituri, de legende, de personaje. Omul modern nu poate nega o istorie care marcat generații și care a generat arhilitura.

În prefața cărții, drd. Iulia-Maria Cihorean notează: „Astfel, prin volumul prezent, Dumitru Tâlvescu păstrează un puternic fundament mitologic, biblic, dar și filozofic. Acesta oferă cititorilor o poveste fascinantă, încărcată cu imagini, cu secvențe și cu personaje atent meșugite” (p.8).

Începutul cărții desenează perspectiva: Pământul, locul ales pentru om, cu frumuseți aparte, cu vietăți care trăiau în armonie și nemărginită pace, în deplină liniște...

Restul poate deveni tragedie...

*Dumitru Tâlvescu, *Povestea faunului Zephrinos*, colecția proza, 127 pagini, prefața drd. Iulia-Maria Cihorean, Baia Mare: Editura eCreator, 2020.

Eugenia Rada IONIȚĂ

Cărarea

Cărarea pe unde cerbi trec
Se face în toamnă lacrimă de stea,
Iar nopțile își caută luceferii în ape,
O umbră de durere pe creștetul pădurii
Tristețea răscolind movilele de frunze.
În biruințe se strâng buchetele de gânduri,
Fiorul valurilor în miez de vară,
Și din adâncuri se înalță
Altă cărare pe care sufletul nu-l doare.

Curgere

Ard frunzele,
Pentru plecare, pentru tot cea s-a păstrat
Din binecuvântările cireșilor în floare
Pentru tot ce este drag.
Dreptatea nu înghite păcatul,
Lumina dăltuiește floarea rară
Pe piatra serii curg fluvii de ceară.

Nu ai știut...

Nu ai știut...
Umbră violetelor te urmărește
până aproape de coapsele mării.
Incertitudinea înserării toamnelor ivite
din eternitatea lacrimilor,
împletește țipătul pescărușilor,
mutilând arca suspendată a așteptărilor
peste care versurile pun șiraguri de perle.
Chiar nu ai știut
că marea naște boabele de sare?

Mai ții minte

Mai ții minte,
Cascadele scrisorii,
vuietul furtunii de neoprit
și imitarea frunzelor
în care vulturii pustiului își făcuseră cuib...
Lăcățele de argint deasupra limbii
cutremurau sfinții, floarea scânteilor,
deasupra zăpezii și orice trecut.

Nicolae TOMA

„Nu ți-am vorbit până acum”

De câteva săptămâni pe masa mea de lucru m-au așteptat cu răbdare două cărți până când am ajuns să cred că le pot citi și bineînțeles să scriu despre ele. Și fiindcă am trecut peste starea de stres generată de o indispoziție din cauza unei mici probleme de sănătate, voi scrie câteva gânduri inspirate de cele citite.

Când am fost la Drobeta Turnu Severin pe 15 iunie a.c. la Festivalul Transfrontalier de Literatură „Mihai Eminescu”, organizat de scriitorul Florian Copcea, am avut bucuria să o cunosc pe doamna Eugenia Rada Ioniță, care mi-a dat două cărți.

Prima „Cântece de stea”, apărută la Editura KSI. Media, Călimănești - Vâlcea, 2020 și a doua, un volum de poeme cu titlul „Spirală de iasomie” apărută la Editura Ștef, Drobeta Turnu Severin, 2019.

„Cântece de stea” este o culegere de colinzi specifice tradiționalului „umblatul cu steaua” în săptămâna dintre Crăciun și Revelion.

Autoarea a reușit să străbată județul Mehedinți și să culeagă de prin arhive texte despre „steaua” și alte colinzi. Adevărul este că satul românesc se modernizează și dispar tradițiile din străbuni. Măcar cei care vin după noi să vadă cum ne-am pierdut identitatea. Pe scurt este o carte document, care ar trebui să nu lipsească din bibliotecile și din școlile din România și din locurile unde trăiesc români.

Cea de-a doua carte „*Spirală de iasomie*” arată o altă latură a autoarei. Poeme ușor elegiatice ne transmit într-un univers specific feminin unde nostalgia se împletește cu natura, iar transformările naturii lasă o poartă deschisă spre speranță, care schimbă dintr-odată decorul.

La prima vedere limbajul poetic este incifrat și trebuie să recunosc că majoritatea poemelor sunt adresate cititorilor avizați și doar lor textul se deschide și se lasă înțeles și asta o reușește prin metafore inspirate cum ar fi „*Umilirile cântărite în drobul de sare*” sau „*ofilirile verilor pe brațe de vânt*”.

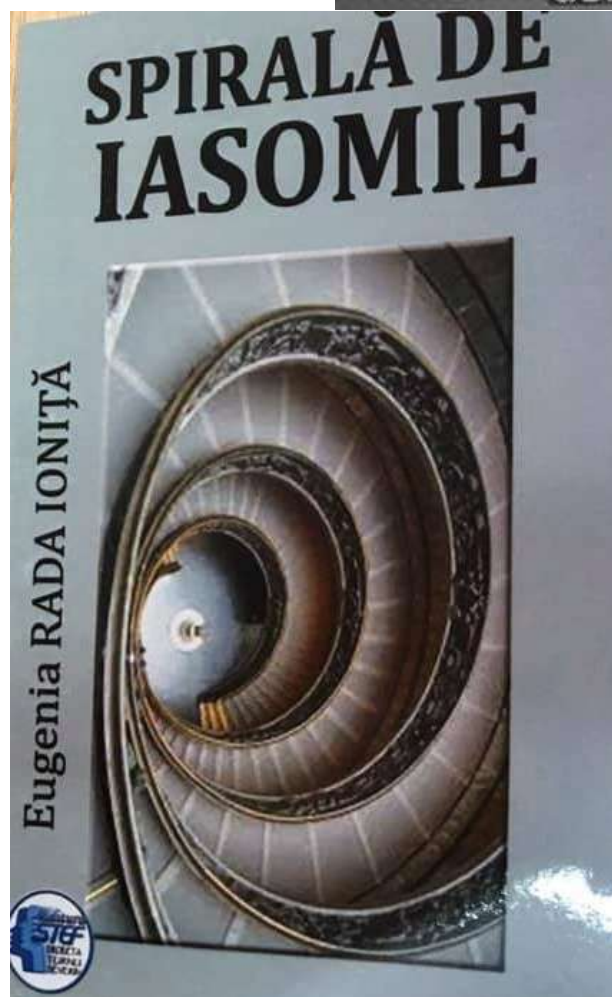
Emoțiile sunt legate de păduri, de ploi, de stele, de univers... și asta ne arată o legătură indestructibilă între omul cel lucid și decorul desăvârșit de creator.

Unele poeme sunt parcă rostiri tăcute la margine de noapte sau de zi, un fel de tânguire fără ecou „*Atâta tristețe e în jur... / Arcușul viorii s-a rupt, / Bărbate, e chinul în vâltorile apei / Orice ai face, nu mai crezut!*”.

Un alt mod despre cum putem înțelege „*iertare în fața morții*” și cum ne-a obișnuit cu metafore inspirate descoperim în poemul „*De fiecare dată*” că orice schimbare violentă ar putea fi considerată un păcat și pentru liniștirea sufletului are nevoie de iertare precum în versurile „*Iertarea strugurelui rupt*” și „*Iertare pentru uciderea de frunze și vânt*”.

Unele poeme au un final surprinzător și plin de înțelepciune și pe mine m-a trimis la spiritul asceților care și-au găsit sufletul departe de cele lumești „*Cerințele lumești sunt amăgirea oarbă, suspinele întrețin decorul*”.

Un alt lucru ce am descoperit, autoarea combină metafora cu anumite obiecte, care împreună produc

emoții, sentimente... În acest context mă refer la mesajul unei scrisori care aduce o veste tristă, deși codificat este amplificat prin introducerea unor obiecte menite să insufle, pentru o clipă, o durere sfâșietoare: „*Târziu am aflat, / Vântul o spintecase în două; / Nici un rând despre ce mai faci, / De sănătate sau boală, / Să întrebi ? / Sârma ruginită de la poartă / Leușteanul uscat / Cele două vetre, / Una unde îngerii se plimbau pe rouă // Nu spunea că mama murise / Și clopotul stătuse din bătaie*”.

În unele poeme apar unele mituri esențiale ale omenirii. Legătura dintre natură și om și aici dintre arbore și om se regăsesc în unele ritualuri religioase vechi și uitate. În poemul „*Deschide*” această dorință de contopire reprezintă o înțelegere că legea ce domină viața pe pământ este nașterea și moartea. Această legătură începe simplu „*deschide-ți inima copacule*” și ne arată câștigul acestei comuniuni „*Primește pasărea lângă tine / Colindul iernii care vine, / Să depăn poveștile, / Că numai tu, / Nu mă poți spune. / Chiar dacă securile / Vor luci la rădăcină, / Vom fi împreună / Tu și cu mine*”.

Ce metaforă puternică? „*larba are ochi de copii*” (Nu ți-am vorbit până acum). Așa începe unul din cele mai frumoase poeme și versurile arată cum natura și omul se bucură de nașterea unui nou suflet pe pământ. Cele două strofe sunt suficiente să-ți transmită o bucurie nedisimulată despre fiecare loc ideal din această lume unde se naște un copil.

(continuare în pag. 76)

Ghiță NAZARE

LA TRECEREA STELEI*

Polivalența scriitorului corodean Constantin Oancă relevă publicului larg un creator de excepție: poezie, eseu, critică literară, aforism, cugetare. Cu *La trecerea stelei*, Constantin Oancă, dascăl reputat, creator și interpret de muzică tradițională, intelectual rasat, meșteșugar de cuvinte, se apropie de cea de-a douăzecea carte pe care își pune semnătura. A debutat editorial cu 20 de ani în urmă cu un volum de aforisme, *Îngerul din singurătate*, continuând cu *Clipa cea repede*, volum apărut în anul 2005 și *Pod peste o cădere*, volum apărut în anul 2008, după care au urmat mai multe volume de poezie: *Elegie pentru o sută de violoncele*, *Înserare neterminată*, *Privit cu toate stelele*, *O corabie care nu mai sosește*, *Euridice și Cântec venit pe ape...* Adăugăm acestora cele trei volume de eseuri (*Lot*, 2014; *Și a fost o dimineață*, 2018; *Mihai Eminescu și Nichita Stănescu*, 2019), două volume de cronici literare, muzicale și eseuri (*Ochiul lui Homer*, vol.1, 2015; *Ochiul lui Homer*, vol. 2, 2017) și un volum de cugetări despre credință (*Muntele*, 2020).

Cartea *La trecerea stelei* este, practic, o chintesență a creației lui Constantin Oancă, în care autorul „adună...microeseuri, maxime și reflecții despre spectacolul ființial, despre artă, despre credință”, așa cum remarcă și prefăcătorul volumului, reputatul scriitor Daniel Corbu. În acest sens, titlurile celor șapte secțiuni sunt semnificative: *Gânduri imediate*, *Conștiința numită Om*, *Poezie și muzică*, *Întâmplări seculare*, *Frumos și bun-gust*, *Mihai Eminescu și Nichita Stănescu*, *Cugetări despre Dumnezeu*.

Considerat „un adevărat manualul de învățătură de mare naturalețe și magnetism” (Daniel Corbu) al autorului, volumul incită gândirea cititorului, stimulează meditația, oferă clișee de spiritualitate, zbaterea în căutarea nemuririi („Cea mai mare tragedie e că omul moare. Și mai ales fără să știe de ce”), adăpare din înțelepciunea filosofilor („Filosofia este creația oamenilor concepută ca necesitate de-a organiza gândirea, de-a înlănțui raționamentele bazate pe argumentație și pe relația dintre cauză și efect, de-ai stabili priorități, de-a răspunde, chiar, la întrebări fundamentale privind soarta omului și relația lui cu se-menii ori cu divinitatea etc., ceea ce este foarte bine”). Unul dintre meritele scriitorului meditativ Constantin Oancă este că alternează spiritualitatea, înțelepciunea filosofică cu realitatea cotidiană dulce-amară.

Constantin Oancă este, înainte de toate, un cugetător. Sunt semnificative cugetările despre educație („E adevărat, oamenii sunt diferiți de la naștere în ce privește frumusețea, inteligența, talentul, sănătatea, însă cele ce-i fac să nu se deosebească sunt sensibilitatea și bunul gust, ceea ce le și asigură numele de *semeni*” sau „Că educația și cunoașterea

sunt azi în cădere liberă ne-o spune masiva gândire conspirativă. La urma urmei, e mai comod să accepți o falsă credință - iar o conspirație, asta e - decât să gândești. Aici se potrivește cuvântul pe care l-am mai spus în alt context și anume că dacă educația și cunoașterea costă, în schimb absența acestora ne costă”, despre nedreptate („De ce uneori vedem cum celor nedrepti le merge bine, iar celor drepti le merge rău?” sau „Viața aceasta este un mozaic de mici/mari nepotriviri/neînțelegeri între oameni care, din păcate, sunt așa de multe ori încât uneori nu le mai poți face față”), despre muzică și poezie („Muzica este o mare ființă rănită de moarte al cărei sânge se varsă spre iertarea păcatelor noastre estetice” sau „Că poezia noastră nu se mai citește! Dacă-i așa totul e înspre bine, deoarece suntem îndemnați să recurgem la planul de rezervă, acela de a face din viața noastră cea mai frumoasă carte de poezie”), despre Covid 19 („S-a afirmat și încă se mai afirmă, de către o parte dintre reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române, că Sfânta Împărtășanie este cel mai bun vaccin împotriva Covid 19. Eu cred, am mai spus-o, că nu în asta stă apărarea noastră în fața unor pericole reale, ci în grăunțele de muștar al credinței cu care te apropii de sfântul potir”), despre bunul simț și bunul-gust („Două mari simțuri ne apără de amenințările inerente - mai ales cele interioare, între care prostia este cea mai mare: bunul simț și bunul gust. Ele sunt zestrea noastră ereditară, sunt ceea ce numim legea morală din noi. Neglijarea lor e un adevărat act de automutilare”), despre Eminescu și Nichita Stănescu („Vorbind despre Ziua lui Mihai Eminescu și a Culturii

(continuare în pag. 76)

Petronela APOPEI

UN VULCAN FĂRĂ ZĂGAZURI

Pablo Neruda spunea: „Te iubesc fără să știu cum, sau de când, sau de unde. Te iubesc pur și simplu, fără complexități sau mândrie. Te iubesc pentru că nu știu altă cale.” și se pare că același lucru îl afirmă și poetul **Mihai Merticaru** în volumul de sonete „Brăul Afroditei”, apărut în 2020 pe spezele Editurii „Rafet” din Râmnicu Sărat, în urma unui concurs de manuscrise.

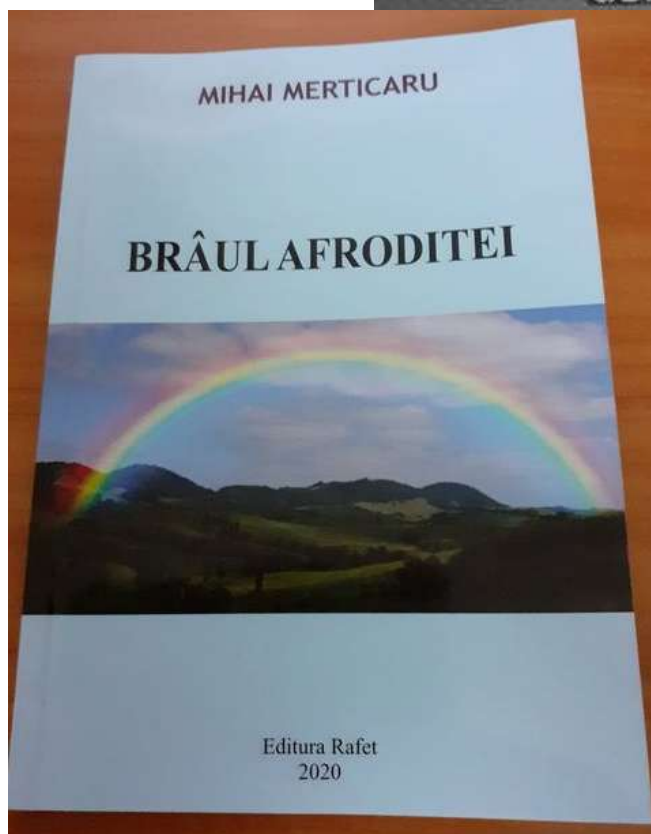
Pornind în forță lirică (sub auspiciile unor versuri ale lui Nichita Stănescu: „Vino tu, cu tine toată / ca să-ntruchipăm o roată / vino tu, fără de tine, ca să fii cu mine, minel!”) tematica iubirii tâșnește ca un vulcan fără zăgazuri, care pătrunde în fiecare particică de suflet: „Nu poți trăi frumos fără iubire, / Nici să te bucuri, nici să zbori, / Nici să simți tumultul ce îți dă fiori / Și-ți luminează întreaga fire.” (Sonetul iubirii I).

Într-o lume în care iubirea a devenit ceva desuet, este cea mai mare realizare să descoperi iubirea, să o trăiești, să ființezi în ea și pentru ea. E poate un ideal, ceva pe care unii oameni nu știu a-l descoperi și trăi niciodată.

„La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu.” (Ioan 1:1-14), iar de aici totul a pornit din dragostea lui Dumnezeu pentru oameni. Făcându-i după chipul și asemănarea Lui, i-a înzestrat cu Cuvânt, cu suflu de har divin și creație, ajutându-i către înălțarea prin iubire. Poate, poezilor, Dumnezeu le-a dat mai multe daruri, inclusiv acela de a mișca suflete prin forța intrinsecă a poemului scris.

Cu sufletul prins în albastrul divin, Mihai Merticaru cuprinde în sufletul său o bogăție de sentimente, de emoții, vizând iubirea sub toate aspectele sale, pornind evident de la ideea creației și a Creatorului, dar care atinge și croirea propriului destin (pornit tot din iubire): „Iubește toate ce te înconjoară / Și-i mângâiat de lumina solară, / Că Dumnezeu îți va întinde o scară! // Forțează clipa întâlnirii astrale, / Închină-i vieții fierbinți osanale, / Cioplește-ți prin stâncă propria-ți cale!”

Cu un număr de 78 de sonete aflate în două secțiuni: „Brăul Afroditei” și „Simfonia gărgăunilor”, volumul poartă un titlu interesant (care dă și subtitlul primei părți) și care semnifică cea mai frumoasă descompunere a apei sub lumina soarelui, curcubeul. Asocierea curcubeului (ce conține cele mai plăcute culori) cu Afrodita, zeița frumuseții, nu poate anunța decât o desăvârșire prin creație a sufletului plin de

frumos, suflet pe care nu se sfiește să-l devoaleze în fața cititorului.

Precedând mesajele poetice transmise, nu poți decât visa la ce e mai frumos în lume. Și ce e mai frumos decât iubirea? Nimic, iubirea e incomparabilă, ea nu se măsoară, nu se cântărește, e unică și desăvârșită. Fie că e vorba de iubirea față de Dumnezeu („Zidește-n mine inimă curată, / Cu-a Ta prezență vino și mă-mbată, / Să-mi fie clipa binecuvântată! // Prea-sfântă Treime, mă închin Ție, / Primește-mă-n a Ta împărăție, / Dar trupul lasă-mi-l în draga glie!” – Sonetul smereniei) de patrie („Pământ milenar, scumpă Românie, / Dospește sângele-n țărâna-ți sfântă, / Al inimii arbore se frământă / Bine-mplântat în generoasa-ți glie! / ... / Coroană de regină maiestuoasă! / Nu doar un centenar pe frunte-ți dalbă, / Milenii sute să le porți în salbă!” – Sonetul României milenare) de satul românesc („Fărămă de astru, satul vibrează / Plin de mirisme și de pomi foșnitori, / Cu fructe coapte, rarissime comori, / Fiece clipă, altă ipostază.” – Sonetul satului românesc) poetul știe să așeze frânturi de suflet în fiecare vers.

Iubirea incandescentă are un loc aparte în poezia lui Mihai Merticaru. Este văzută în ipostaza serafică, îngerească a iubirii care are conotații divine, cuvântul provenind din spectrul liric al sferei înalte, dar care se interferează cu ipostaza telurică, pământescă a ființei umane (iubirea ardentă, pasiunea incontestabilă): „Seraficul tău chip m-ademeneste / Cu ochi de foc, coapse mișcând agale, / Să mă închid în temnițele tale, / Să-mi ogoiești inima în clește, // Să-mi ceri apoi să înalț osanale, / Să intrăm amândoi într-o poveste, / Să mă supui la fel de fel de teste, / Să ardem de bună voie-n furnale. // Nu am voință să mă împotrivesc, / C-așa e datul, plânge dor după dor / Și yin cu yang de

(continuare în pag. 76)

când lumea se-ntregesc, // Nimic nu-i nelegitim ori nebunesc. / În orice anotimp și-n orice decor, / Sunt ferici dacă pot să te ador.” (Sonetul unui dat).

„Datul”, sortitul, predestinatul este un instrument al destinului, este acela hărăzit să întregască sfera iubirii, fără echivoc.

În sprijinul iubirii poetului se află muza, călăuzitoarea creației, scânteia ce aprinde focul: „Steluță dulce, fără de prihană, / Din ce constelație ai răsărit, / Lucire sîdfie de mărgărit, / Visată, ispititoare Nirvană? // A ta blândețe-i ocean nețărnut / Și virtutea, a templului coloană, / Cea făcătoare de minuni icoană, / Că întâlnirea noastră s-a nimerit. // Vrajitu-m-a-ntruparea-ți adorată / Și te-am sorbit cu lăcomia-n priviri / Cum nu s-a mai întâmpat niciodată. // (Erai frumusețea întruchipată!) / Din îndepărtatele nemărginiri, / Mi te-a trimis Dumnezeu să mă inspire.” (Sonetul primei muze).

Femeia, iubita, cea care e și muză, perechea primordială, este văzută în mai multe ipostaze: iubita („Iubito, m-am gândit să-ți scriu un sonet, / Dar tu ești chiar a lui întruchipare, / Perfecțiunea-n față îmi apare, / Alături, armonie de menuet. // Obrazu-ți parcă e spumă de mare, / Lumina din ochi, culori pe șevalet, / Că Domnul este și pictor și poet, / Portretul tau asemănare n-are. // Ochii-ți rimează cu soare și lună, / Pletele galbene, grâne pe glie, / Buzele, cu aurora, consumă // Și inima în violină strună. / Povestea ta, o euharistie, / Întreaga-ți făptură, o poezie.” – Sonetul iubitei), silfida („Pe când mi-erai și înger, și mandală, / Erai și pod, și apă, și lumină, / Erai ispititoare și calină, / Eu debusolat, tu fără rivală.” – Sonetul unei silfide), fântână („În sufletul tău săpat-am fântână / Și am descoperit o apă vie, / Magie, muzică și poezie, / Posterității în veci să-i rămână” – Sonetul unei fântâni), zeie, e femeia prin excelență („Sonetul meu l-am închinat femeii, / Că asta-i prima, marea lui menire, / Să urce-n slavă clipa de iubire / Pe care au eternizat-o zeii.” – Sonetul iubirii II).

Orice atinge pana poetului se transformă în iubire („Ai fost zidită pentru nemurire, // Enigmele îți sunt marile averi. / Ocean de dorințe e-ntreaga-ți fire, / Tot ce atingi se prefacă în iubire.” – Sonetul iubirii III). Recurgând la motto-uri ale unor celebriități (Nichita, E. Dickinson, B. De Ventadour, Shakespeare, Omar Khayyam, Kant, Eminescu, R. Stanca) poetul le dezvoltă cu minuțiozitate ca să evidențeze frumusețea versului de iubire. Într-o lume imperfectă, perfecțiunea iubirii aduce lumina în sufletul celui care scrie, dar și în al celui care citește.

„Brăul Afroditei” înconjoară cercul iubirii, strângând în el cele mai curate sentimente omenești, iar poetul Mihai Merticaru a știut să provoace iubirea către iubire, către înălțare.

„Numai dragostea noastră stă dreaptă / În bătaia vântului și așteaptă” spunea Radu Stanca, iar volumul acesta stă drept și așteaptă cititorii să-i descopere plenitudinea iubirii ce stă așezată cu minte și cuminte aici...

Înălță-te în Lumină, cititorule!

Poemul „O clipă” arată o altă față a durerii. În fiecare din noi adunăm dureri, clipe despre pierderea părinților, copiilor,... Și cum această durere este reverberată în fiecare plecare o putem vedea în aceste versuri „Nu-mi rupe / Lacrima de gheață, / Că am așezat în ea / Morțile părinților, Pe ale copiilor, / Inclusiv zborul rându-nelelor, / Dar mai ales plecarea voastră. / De or bate clopote de aer, / În locul celor de aramă învechite / E semn că lacrima se face mare / Și a înghețat sub pleoapă / Alunecând pe iarbă, pe tăcute”.

Nu pot trece cu vederea abundența de metafore menite să-i scoată în evidență stilul poetic. Poemele sunt scrise cu o mare grijă de cuvânt și toate versurile până la urmă se leagă în fiecare poem, dar numai dacă cititorul are răbdarea să meargă prin labirintul de metafore. La un moment dat te trezești într-o cascadă de epiteze înlănțuite cu metafore și ți se deschide lumea proprie autoarei și asta ne arată cât de greu să fii acceptat de o femeie matură și conștientă de puterea ei și a versurilor sale.

O carte de poeme care m-a prins, dar recunosc că nu am putut să o citesc într-o singură zi. Erau zile când citeam maxim 2-3, dar în momentul când am ajuns la final am înțeles că aș putea scrie despre fiecare poem și unii ar înțelege că aș avea un interes. Așa că îi doresc succes din suflet și aștept și alte cărți!

Naționale am sentimentul că această zi e o zi fără timp” sau „Un poem numit NICHITA”).

Constantin Oancă își încheie volumul apoteotic, prezentându-ne un florilegiu de „Cugetări despre Dumnezeu”, din care vă prezentăm doar câteva, lăsându-vă plăcerea și interesul de a le savura în liniștea gândirii personale: *Frumusețea ne-a fost dată de Dumnezeu pentru a nu ne pierde de El; După ce l-a făcut om, Dumnezeu l-a așezat pe acesta în viața Lui; Dragostea este cel mai uman dintre sentimentele omului. Și dacă „Dumnezeu este dragoste”, asta înseamnă că noi suntem legați / atrași de El; Puterea lui Dumnezeu exercită o mare presiune asupra gândirii, determinându-ne să-l recunoaștem prezența în viața noastră și a lumii etc.*

Felicitări autorului și succes la lectură cititorilor!

*Constantin Oancă, *La trecerea stelei*, Editura PRINCEPS MULTIMEDIA, Iași, 2022

Bogdana BACIU

Lună plină

„O dată ce ai ales speranța, totul este posibil”
Christopher Reeve

Sirenele au început să sune ascutit. Se înșerează și oamenii nu mai au voie afară. Trebuie să intre în casele lor și să stea acolo până la răsăritul soarelui. Este recomandarea fermă a glasului ce se aude prin megafonele poziționate la fiecare colț de stradă. Cei care au rămas afară, nu au mai fost văzuți niciodată.

Totul este cenușiu. De când pământul a fost cucerit de animalele acelea ciudate, nimic nu mai este cum a fost odată. Drone uriașe urmăresc toată planeta. Nu mai sunt foarte mulți supraviețuitori. Straniile animale nu apar în timpul zilei. Lumina soarelui nu le face bine. Soldații au omorât câteva exemplare. Au avut noroc. Erau bolnave și fuseseră lăsate în urmă de cei asemenea lor. Sunt asemănătoare cârțitelor, comunică prin telepatie, umblă în haite, sunt uriașe și nimic nu le străpunge pielea groasă ca o platoșă de fier. Au apărut din apă, dar s-au adaptat repede și pe uscat. Oamenii sunt de vină pentru apariția lor. Toate rezervele de petrol și de gaze fiind secate, aceștia au forat mările și oceanele. Nimeni nu și-a asumat responsabilitatea pentru ceea ce a urmat.

La început erau mici animăluțe, dar, în contact cu aerul poluat de la suprafața pământului, au început să crească foarte mult. Au apărut de nicăieri, au distrus totul în calea lor, s-au înmulțit peste măsură și nimeni nu le stă în cale. Au un auz extraordinar de fin, de aceea adulți și copii stau liniștiți, în tăcere, noaptea. Copiii... Cei ce au rămas au fost ascunși într-o clădire foarte bine păzită. Nu văd soarele prea mult timp. Sunt palizi și tăcuți. Ziua, pe un ecran uriaș, într-o sală special amenajată, sunt proiectate filme documentare care prezintă pământul și viața din-nainte de dezastru. Uneori, un bătrân ce nu poate să ajute pe adulții în putere, le spune câte o poveste de noapte bună.

Pete este un băiețel mic și plin cu pistrui pe fața-i slabă. Lui îi plac poveștile. A văzut un documentar despre o bibliotecă. Se pare că aici sunt strânse toate poveștile din lume. Ce păcat, nu știe să scrie și să citească. A găsit, într-o zi, un creion cu mină neagră, tocită. A încercat să deseneze pe caldarâm câteva litere pe care le văzuse pe un ziar vechi, mototolit și îngălbenit de timp. Nu a ieșit nimic extraordinar din toată strădania lui. Ceilalți copii chiar au făcut haz de el. I-au dat numele de Pete Scriitorul. Nu s-a supărat, mai ales că a auzit pe un soldat, ce merge într-un scaun cu rotile, povestind despre acel loc, despre Bibliotecă. Soldatul își pierduse, acolo, picioarele. Aproape i le mâncase un monstru, dar fusese salvat de camarazii săi. Supraviețuise, povestea oamenilor prin ce trecuse, iar copiilor le spunea povești.

Lui Pete îi plăcea să asculte povestea lui Colț Alb. I-ar fi plăcut să aibă un câine lup cu care să se joace, dar câinii dispăruseră demult. Luptaseră în prima linie alături de oameni și nu mai supraviețuise niciunul sau așa vorbea lumea.

...Biblioteca. Ar fi mers acolo, dar era slab și bolnăvicios. Lumea se uita cu milă la el. Nu avea prieteni printre ceilalți copii. Ideea de a găsi acel loc plin cu

povești era din ce în ce mai vie în mintea lui de copil, așa că a hotărât să plece și să îl găsească. Nici nu și-a pus problema că o să dea greș.

Într-o dimineață, după micul dejun, când nimeni nu era atent la el și de ce ar fi fost, s-a strecurat neobservat afară și, fără să știe unde trebuie să se ducă, s-a îndepărtat din ce în ce mai mult de locul sigur ce-i fusese până atunci casă.

Știa că trebuie să se ferească de locurile întunecate, de oameni să nu-l întorcă din drum și de monștrii nopții. A mers foarte mult. Soarele se pregătea să apună, sirenele începuseră să sune de câteva minute bune. Trebuia să se ascundă, dar unde?

A văzut o căsuță mică, unde stătuse cândva un paznic de parcare. A intrat în ea și s-a făcut mic, mic. Încerca să nu respire deloc. Era deja noapte. Îi era și foame. Mațele începuseră să îi ghiorțâie din ce în ce mai tare. Deodată, a înlemnit de spaimă. Ceva mare dădea ocol micii lui ascunzătorii. Inima îi bătea, din ce în ce mai tare, gata să îi sară din piept. Burta plângea de foame, tare. Sunete stranii se auzeau în jurul lui și ceva sau cineva a început să împingă în pereții subțiri ai căsuței încet, apoi din ce în ce mai puternic. Când a crezut că nu mai are scăpare, lacrimile îi inundaseră ochii și spunea, în gând, singura rugăciune pe care și-o amintea, a auzit un mârâit înspăimântător urmat de zarvă, luptă, scâncete și... liniște.

Luna mare și rotundă ca un disc de aur alb lumina din ce în ce mai tare, un urlet puternic înălțându-se drept mulțumire. Pete a stat nemișcat până a auzit apropiindu-se șenile. A ieșit tremurând din ascunzătoare. Trei monștrii zăceau cu gâturile sfărțecate.

Din brațele soldatului ce îl ducea spre un tanc, a văzut pe zidul luminat de lună umbra uriașă a unui câine, poate lup. Credea că un are prieteni și a fost mirat să vadă atât de multă lume îngrijorată pentru el.

Când lucrurile s-au mai liniștit, cineva i-a ascultat doriința și, după multe zile de căutare, au găsit biblioteca. Cărțile din bibliotecă au fost mutate și sunt în siguranță. Acum oamenii din mica lui lume îl priveau altfel, cu alți ochi. Nu a mai râs nimeni de el. Cărțile vechi, prăfuite, au fost curățate și puse cu grijă la loc sigur. Copertile, pozele, poveștile au cucerit pe toată lumea, copii și adulți, care, încetul cu încetul, au început să le descifreze tainele.

Cuvinte magice l-au condus pe Pete și pe ceilalți copii prin labirintul informației. Timpul a trecut. Pete este soldat. Da, chiar el. Este puternic. Merge în misiunile cele mai periculoase. A căutat mulți ani pe cel ce l-a ajutat atunci când era copil. Uneori, când este lună plină, i se pare că aude un urlet puternic și victorios de... câine.

Nina VICIRIUC

TINERI

Când eram tineri ne sorbeam inimile
la fiecare întâlnire furișată prin parcuri
covor roșu extins
în cinstea mirabilei tinereți
demonstrând conștienți nemurirea
deși tineri eram și foarte bătrâni
poate chiar un pic senili
viitorul - un soare uriaș
înflorit expres pentru noi
singura preocupare erau blugii
achiziționați la preț de arginți biblici
ce - acopereau parțial infantilul din noi
nu mai suntem tineri
doar grămezi inutile de blugi
aruncați la gunoi
covorul roșu a devenit vinețiu
și n-am mai sorbi cu niciun chip
de prin parcuri
scleroza vișinie din inimi

SFÂNTA

De fapt sunt o sfântă prostituată
metresă înconjurată de erotice poeme
descriu amorul îngerilor
singură în bordelul de sfinte
oare Dumnezeu mai există?
sau o fi și el foarte bătrân
mai senil decât mine
închid fereastra spre cer
să nu văd cum cad
morți tineri din paradis
poți să mă săruți așa
pătată de sângele
iubiților din trecut?
asasinați de iubirea-mi laconică
ninge peste zăpada durerii carnale
două vorbe să-ți spun la final
ai putea tu să mângâi o sfântă
ce disprețuiește sfințenia
să cazi la picioarele ei
fiind deja decăzută?

CÂNDVA

Cândva toți voiau ceva de la mine
să cresc mai repede să învăț limba latină
să șterg cu buzele praful de pe icoane
să pasc caprele prin
deșertul Iudeei locale
execuții de contorsionare
a voinței abia în formare
s-a interzis și sexul
obligată la jurământul de castitate
nici nu se spunea până când
va dura această proscrisă activitate
acum nu se mai aude niciun glas
pot să fac totul
să merg sau nu cu acele capre
să șterg ori nu praful depus pe icoane
iar sexul e liber și la discreție
privesc înmărmurită îndeplinirea
dorințelor arzătoare
pedeapsă / inutilă eliberare

IDOLII

Îmi iau idolii pe rând și-i
zdrobesc cu capul de pietre
pocnesc precum castanele
toamna cu fruntea-n asfalt
nu mi-au oferit decât iluzii
mă părăseau pe rând după ce mă posedau
râzând cu idolii altora pe la colțuri
nu știu care din ei a fost mai mare
cert e că mergeau
înaintea mea precum preoții
plantând jaloane imagine
ba chiar mine antipersonal
neavertizându - mă din timp
câlcam și explozia lor
sfârteca drumul
entuziasmul destinul
stau între două sensuri
să văd
pe care să-l las
pe care să-ngrop

SACRIFICII

Cumpărăm cu sacrificii
circumferința pământului de sub tălpi
pășim atenți să nu spargem
ochii alunecoși ai morții
plătim viața cu sângele altora
generoși cu fructele mâniei
când vine timpul foamei
săpăm adânc în pământ
extrăgând cu dinții
merele și grâul țărânei
mușcându-ne reciproc de gât
gâlgâie fericirea-n roșii șuvoaie
moartea ne cere chibzuință
banii albi pentru zilele negre

(continuare în pag. 79)

căci ale ei sunt zilele negre
cerând să-i fie
plătit și răsplătit
serviciul ireproșabil
de călăuză

ÎNTOARCEREA

Se întorc corăbiile trimise
de multă vreme în larg
unele au eșuat pe insula iubirii
și -au frânt dramatic catargele
prin furtuna alcovurilor
așteptând zadarnic semnalele
pornirii triumfale înapoi
scufundate treptat
în apele nepăsării
Titanicul meu construit
timp de decenii
a naufragiat printre iluzii
fără a ajunge
la inutilizabile bărci ale salvării
cei însărcinați cu semnale SOS
s-au îmbătat
până când un aisberg
zburător
s-a înfipt nemilos
în destin

VEȘNICIA

Se spune că veșnicia s-ar fi născut la sat
totuși nu și în sat la noi
cutreier ulițele și veșnicia e doar pustiul local
extins necruțător peste casele părăsite
peste gard parc-ar fi fost umbra mamei
întoarsă gârbovită din câmp
cu chipul astupat de
basmaua ce-i căzuse pe piept
alunecă pe lângă mine fără să dea vreun semn
adevărat că de la un timp suferea de miopie
până când miopia i-a luat definitiv ochii
și i-a adăpostit la rădăcină de tei
visător
tata se-ntoarce de pe pășune
cosise mult dar coasa aceea mare și neagră
l-a cosit chiar pe el
într-o zi a schimbării la față
da
posibil că veșnicia s-o fi născut la sat
dar nu într-al nostru

CĂZUTĂ PRIN RĂZBOI

EU n-am căzut în niciun război
doar în cele casnice
totuși mă ridicam
din conflicte și ambuscade zilnice
nu m-am prăbușit
nici în erorile iubirii
în cadavrul uneia

căutam mugurii alteia
și mai puternică luptam pe
câmpurile înșorite de fluturi
de fapt mă repetam
în cercuri concentrice
obosită încercănată
iubitoare dar nemiloasă
gura arzândă între
seceta neibirii
ori miasmele
putrede
ale uitării

FACEREA UNEI FEMEII

Se eliberează din lațul neliniștii
astupă cu pumnii memoria răului
asortând rochia cu anotimpul din ea
șterge imaginea ultimului iubit
sărutul lui pe coapsa erorii
scotocește prin dezordinea-i
extraordinar de ordonată
dezvelește tandru oglinzile inimii
le șterge cu marama de argint a vieții
aplică unguentul acela miraculos
făcut din mierea și sângele
ultimelor iubiri
în final
după multele căutări și sinapse
găsește ascuns chiar în
sânul rochiei roșii
din interiorul opulent
decadent
al ființei ei unice
raiul prescris de umanitate

CARPE DIEM

M-ai luat deja în robie
prea slabă să mă declar învinsă
alerg până la însângereare pe facebook
umilă acceptând insulte
! fără drame și lamentări
mă avertizezi
! carpe diem și-atât
să prelungim măcar diem-ul
cer timidă umilă
! fără termene fixe îmi spui
bucură-te de ce îți ofer
chiar dacă e mai nimic
ochii două semiluni ce mijesc
după răsăritul tău
șterg anxios urmele
noastre în doi
arunc parfumul pe care l-am savurat
în cele trei nopți fără lună
carpe diem îmi spui
! carpe diem și-atât

Dumitru BĂLUȚĂ

REFUGIU

Ultima seară acasă. În acea zi, la ora 19 fără un sfert (așa afirma, de obicei, cu multă vervă, maică-sa), Mihailo Gașițki împlinea 30 de ani. De data aceasta nu prea avea chef de petrecere. Războiul fierbea deja în jurul Hersonului, iar în casele și sufletul orașenilor nu mai era loc pentru liniște. Olesea, însă, ținea mult la tradițiile familiale, preluate de la părinți. Cu toate că își ducea sarcina „pe ultima sută de metri”, a pregătit o masă simbolică de sărbătoare. Nu au invitat oaspeți, ci au serbat în doi. Au servit puțină șampanie. Mihailo a cântat la chitară, ca în prima lor tinerețe, până când vecinii au bătut în calorifere.

În zori, somnul soților Gașițki a fost curmat de bombardamente. Casa în care locuiau ei a fost lovită de o rachetă. Valul exploziei i-a aruncat din pat. Curentul electric s-a întrerupt, geamurile s-au făcut țândări, iar odăile pline de fum și praf. De la etajul 9, prin breșa peretelui din spate, se vedea ca în palmă cartierul iluminat de flăcări. Ardeau încă 2-3 clădiri. Mihailo a găsit-o pe Olesea acoperită de moloz, toată în sânge. Avea o rană deschisă la nivelul brațului drept, provocată de cioburi de sticlă. Medic fiind, i-a examinat atent corpul și nu a constatat alte leziuni, însă era în stare de inconștiență. Trusa medicală, păstrată în casă, a prins bine. A reușit să oprească hemoragia și să aplice un pansament pe rană. Apoi a luat rucsacul, pregătit din timp cu toate cele necesare pentru cazuri critice și, cu soția în brațe, a ieșit afară. Sirenele antiaeriene continuau să sune. Locatarii casei se îmbulzeau panicați prin curte, mulți doar în pijamale. Erau și răniți. Ambulanțele întârziu. Mihailo umbra buimac, când cineva l-a strigat:

– Tu ești, Gașițki?! Ce-i cu Olesea, e vie?

Era un actor, coleg de muncă al Olesei. Cu soția și doi copii îmbarcați în mașină, stăteau gata de plecare.

– Olesea e rănită, autoturismul l-am găsit distrus de dărămturi, a spus disperat Mihailo.

– Las-o naibii de mașină! Urcați și voi cu noi. Trebuie să părăsim urgent orașul.

– Să evadăm... Cum așa?

– Înghesuți-vă aici. Mai repede, doctore! Acum fiecare minut contează. Bombardamentele vor mai continua.

Văzându-se în afara orașului, cât de cât în siguranță, Mihailo a rugat să oprească.

– Olesea face febră. Trebuie să-i schimb pansamentul.

– Ah, Olesea! Bună dimineața, măiastră pictoriță! Ce, hotărâși să ne lași teatrul fără scenograf? Ei, nu mor caii când vor câinii, a glumit actorul, de parcă nu s-ar fi întâmpnat nicio nenorocire.

– Sunt mai bine, abia a murmurat Olesea.

– Ține-te, soro! Noi vom învinge! Și urmașii urmașilor noștri ne vor ține minte, a spus actorul patetic, ca într-un spectacol patriotic. Nu-i așa Gașițki?

– Tu, spune, încotro mergem?

– Eh, doctore, dacă aș ști acum ce să facem! Noi suntem oameni civili, ce au cu noi?... Nu azi, mâine Hersonul nostru ar putea să cadă. Vor încerca să asedieze și orașul Mikolaiv, așa că eu zic s-o luăm spre Odesa. Acolo vom mai vedea ce facem.

Actorul, având mulți fani și printre persoane oficiale, era informat.

Mai departe traficul s-a dovedit a fi și mai anevoios - o avalanșă continuă de refugiați tixiți în autovehicule. Dar și pe jos, cărând bagaje enorme cu ei. Până și copiii erau împovărați peste puterile lor. Cu cât se apropiau de Odesa, se circula tot mai strâns, bară la bară. Olesea suferea din cauza rănii, la limita răbdării, iar Mihailo abia reușea să-i schimbe pansamentele.

Oamenii, care și cum se putea, fugeau de moarte. În același timp, pe acostamentele șoselei, de sub zăpada ce încă sfida soarele de martie, răsăreau brandușele. Începea o primăvară nouă, dar una necunoscută.

La porțile Odesei, cozile de autovehicule și de oameni cu bagaje păreau interminabile. Asta pentru că se efectuau controale de siguranță. Dar se desfășurau și construcții, instalații strategice de apărare a orașului: redute din saci cu nisip, blocuri de beton și figuri din metal de tip „ejik” (arici) pe carosabil. Munceau din plin grupuri de orașeni-voluntari bine organizate. Acest peisaj părea desprins din perioada ultimului război mondial din secolul trecut.

Un reporter de la un post tv din România încerca să realizeze un reportaj de la fața locului, însă străduința lui era zadarnică și chiar hilară. Înlocutorii nu posedau nicio limbă străină (română, engleză, franceză, germană), utilizată de jurnalist, iar acesta nu înțelegea nicio iotă ce îi vorbeau oamenii în ucraineană sau rusă.

Ajunși în oraș, Mihailo și Olesea, la rugămintea lor, au fost debarcați lângă un spital.

– Toți suntem pradă exodului morții și fiecare își va duce crucea sa, zise actorul, oarecum cinic.

– Voi încotro?

– Nu știm precis, Mihailo, dar cred că spre UE. Acolo o fi salvarea.

Actorul vorbea mai domol ca dimineața. Îi trecuse cheful de glume și patos teatral.

La spital Mihailo a rugat să o interneze pe Olesea pentru un tratament calificat, dar nu a fost să fie. Au aflat că toate unitățile medicale sunt supraîncărcate cu soldați și voluntari răniți, aduși de pe front. Doar datorită indulgenței unor colegi de breaslă, a obținut o asistență de urgență pentru Olesea. Tot aceștia l-au îndrumat să plece în Republica Moldova, unde vor primi statut de refugiat și tratament medical gratuit în staționar.

Odesa, terminal de tranzit al exodului, era plină de refugiați, sosiți din sudul Ucrainei. În condițiile stării de război, infrastructura transporturilor de călători era dată peste cap. Soții Gașițki ziua căutau

(continuare în pag. 81)

cum să meargă mai departe, iar noaptea se odihneau la gară. Până la urmă, au fost organizate curse de trenuri pentru refugiați, care plecau zilnic spre regiunile de vest ale țării.

– Hai să plecăm și noi încolo, a propus Mihailo. Să zicem, la Liov.

– Nu, s-a opus categoric Olesea. Eu înțeleg: tu ții mult la baștina ta, dar știi bine că Liovul și alte orașe din zonă sunt atacate periodic cu rachete. Oamenii de acolo fug în Polonia, România, iar noi... Nu, Mihailo, asta nu este o soluție bună.

– Și atunci ce facem?! Vrei să naști aici, în gară?

– Doamne ferește, nu-mi trebuie asta! Spuneai că ci-neva te-a îndrumat să plecăm în Moldova.

– Moldova... Da, am spus, dar cum să ajungem la graniță? Nu circulă nicio cursă regulată.

– O să facem „autostop” la șosea. Să nu-ți faci griji. Eu o să rezist, măcar și până... Promit!

– Dar mai este o problemă.

– Ce problemă? Las’ că te știi eu! Colegul meu a ales o cale bună, dar tu...

– Olesea, acum nu este vremea să ne contrăm. Problema constă în... Eu sunt la evidență ca supus militar în rezervă. S-ar putea să nu-mi permită să ies din Ucraina. Este ordin.

– Ce fel de ordin? Eu să rămân singură pe drumuri, cu burta la gură?!

– Te rog frumos să nu faci nervi. Nu ai voie.

– Tu mereu inventezi câte ceva, numai să nu mergem și noi în UE.

În acest moment, de ei s-a apropiat un bărbat tuciu și adus din spate, care probabil ascultase discuția lor.

– Taxi! Taxi până la Maiaki-Udobnoe-Palanca, anunța omul.

– Unde? N-am mai auzit de orașul ăsta, se nedumeri Mihailo.

– Niciun fel de oraș. Este vama dintre Ucraina și Moldova.

– O! ce noroc, s-a bucurat Olesea.

– Stai puțin, Olesea, că nu se știe câte grivne o să ne coste un taxi.

– Nu pot să știu cât face în grivnă, pentru că eu sunt din Moldova. Ar fi echivalentul a 500 lei moldovenești, iar dacă vă trebuie la Chișinău, încă 500. Adică, în euro o să fie...

– Ce groază de bani, se uimi Mihailo. Jupuiți oamenii și așa necăjiți de război!

– Eu sunt gravidă, gata să nasc pe drumuri, s-a revoltat și Olesea. Ce vă permiteți, unde-i omenia?!

– Am și eu multe necazuri: soția bolnavă, eu bolnav, iar pensia nu ne ajunge nici pentru leacuri. Iaca, sunt nevoit să șofez la bătrânețe, s-a justificat taximetristul. Bine, hai că mai las de la mine. O să plătiți jumătate din cât v-am spus că face până la Palanca, iar acolo mai vedeți voi cum procedați.

La punctul de trecere a frontierei Ucrainei, Mihailo avea să înfrunte tocmai ceea de ce se temea mai tare. Polițistul de frontieră l-a somat sever să se întoarcă acasă.

– S-a dat o lege nouă, pan Gașițki, care stabilește că pe timp de război supușii militar nu au voie să părăsească țara.

– Eu am motive excepționale! Am argumente...

Mihailo își pregătise din timp un fel de declarație ce îi părea mai mult decât convingătoare, dar în gât i s-a oprit un nod care i-a curmat graiul. După o bâlbâială confuză, și-a revenit puțin, însă zadarnic își mai repetă pe de rost discursul: precum că soția lui este însărcinată în ultima săptămână și, în plus, este rănită în urma bombardamentului casei lor; că ea are nevoie de însoțitor și nu poate să o lase pe drumuri singură; că el este medic și îi acordă îngrijiri medicale... Dar cuvintele lui se pierdeau în tumultul mulțimii și larma automobilelor din vamă. Administratorii abia făceau față valurilor de refugiați. Nimeni nu se așteptase la un asemenea exod. Războiul mâna nemilos oamenii pașnici din lăcașele și baștina lor. Toți își doreau să ajungă cât mai curând, cel puțin în țările vecine, iar unii mai departe, doar ca să fie în siguranță. Olesea, răpusă de oboseală și disperare, a leșinat pe loc. Puținii medici de gardă nu mai ajungeau și la ea. Până la urmă, apărut un șef mai mare, care i-a cerut lui Mihailo semnătura că, îndată ce își va aranja soția la azil în Republica Moldova, se va întoarce în Ucraina, prin același punct de control.

Mihailo deja era cu documentele aprobate în buzunar, când un polițist l-a rugat insistent:

– Doctore, luați cu voi băiețelul acesta. S-a rătăcit de ai săi și nu are un însoțitor efectiv.

– Nu putem, pentru că este minor și nu avem procură. Ce facem cu el, dacă în cealaltă parte nu-i vor permite să intre?

– Nu vă faceți griji. Are cu el acte personale în regulă. Că este minor, nu-i bai. Statul moldav face unele excepții în privința refugiaților minori. Îl vor primi, fără nicio îndoială!

Pe partea moldovenească, la Palanca, punctul de trecere a frontierei era la fel de aglomerat, însă activau mai mulți angajați și reușeau să țină situația sub control. În plus, pe un teren din preajmă, fuseseră instalate corturi de campanie, în care funcționau servicii necesare pentru gestionarea fluxului de refugiați: oficii de triere și azil preventiv, un punct medical de urgență și o autogară temporară.

La trecerea graniței de aici, soții Gașițki nu au mai avut probleme. Au ales să plece la Chișinău, pentru că burtica Olesei prevestea o naștere cât de curând, iar ei își doreau o maternitate sigură. Deocamdată, mergeau spre autogară să ia un transport. Ca să nu-i piardă în mulțime, Mihailo ținea la braț pe Olesea și cu alta mână pe condrumetul „adoptiv”, iar în spate căra rucsacul.

– Slavă Domnului că am trecut cu bine granița, a răsuflat el ușurat. Da’ tu, puștiule, ți-ai raportat CV-ul ca la carte. Mie nu-mi rămase mai nimic de explicat. Bravo! Zici că te numești Kravciuk Volodymyr de la Mariupol. Ei bine, noi o să te chemăm simplu: Volodya. Ia să ne spui, Volodya, care este povestea ta.

– Păi, am 11 ani. Sunt în clasa a V-a. În afară de limba ucraineană, mai vorbesc rusa și engleza. Mama a fost profesoară de engleză. Eu am toate actele cu mine. Dar sunt scrise și pe spatele meu: numele, data nașterii, adresa... Mama le-a scris cu markerul, în caz dacă pierd actele. Ce să mai spun?

– Copile, spune cum te-ai pomenit singur pe drumuri, a murmurat Olesea.

(continuare în pag. 82)

– Păi, războiul ăsta. Acasă, eu cu mama și tata, noaptea dormeam îmbrăcați, cu actele personale în buzunar. Când au început să bombardeze fără oprire Mariupolul, ne-am adăpostit în subsolul teatrului. Acolo deja era multă lume. Noi, copiii, când ne plictiseam, ieșeam pe afară. Mie îmi plăcea să privesc pe hol portretele artiștilor, poze cu scene din spectacole. Într-o zi, am ieșit pe hol cu colega mea de clasă Ksiușa, dar a început bombardamentul asupra teatrului și noi am fugit afară, departe în parc. Clădirea teatrului s-a prăbușit. Puțini au fost salvați de sub dărâmături: răniți și morți, însă părinții mei nu s-au regăsit printre ei. Ai Ksiușei la fel. Am așteptat aproape două săptămâni.

– Plângi, Volodya. Ți s-ar face mai bine.

– Tanti Olesea, eu de mult nu mai pot plânge. Ce să mai spun... Au venit să ne evacueze din Mariupol, pentru că era un dezastru. Războiul intrase cu totul în oraș. Autocarele erau de la Crucea Roșie și din cele care mergeau în Rusia. În îmbulzeală, noi cu Ksiușa ne-am pierdut unul pe altul. Nu mai știu nimic de ea și mi-i dor... Pe mine m-au tras cu ei niște vecini, într-un autocar de-al Crucii Roșii. Credeam că merge în UE, dar ne-au dus în orașul Zaporijiea. Eu am fugit de acolo. Până la graniță am mers singur. Voi nu mergeți în UE? Haideți cu mine! Dacă nu cunoașteți engleza, o să vă ajut eu. Promit...

Olesei i se făcuse rău și s-a așezat pe o bancă.

– Mihailo, mi se pare că s-a pornit. Eu o să nasc aici. Fă ceva, nu mă lăsa...

– Olesea, așteaptă puțin!... Volodya, ai grijă de ea! Eu fug să aduc un medic. Vin îndată!

Cei de la punctul medical, alertați de Mihailo, au examinat starea pacientei și au decis ca să fie transportată de urgență la una din cele mai apropiate maternități. Pe Mihailo l-au sfătuit să ia o rutieră și să urmeze ambulanța.

Astfel, micul refugiat Kravciuk Volodymyr și custozii săi, soții Gașițki, dar și nou născuta Axinia (prenume ales chiar de Volodya), s-au pomenit, fără voia sau cu voia lor, adăpostiți de orașul Căușeni din sud-estul Basarabiei. Urbe ce ține de centru al unui raion pitoresc, cu un potențial economic și cultural cunoscut, dar și cu o istorie veche, care nu este mai prejos decât orice alt „picior de plai” de prin bătrâna Europă.

Au fost cazați într-o casă rustică de la periferia orașului. Le-a oferit-o chiar proprietara ei, Sanda, o ucrainencă de viță basarabeană. „Veniți să locuiți la mine, le-a zis ea cu bunăvoință. Copiii mei sunt plecați la muncă în străinătate, iar eu trăiesc când în casa unuia, când a celui alt. Îngrijesc de casele lor. Veniți în casa mea, că totuna este singurică ca și mine.”

Volodya urma să fie instituționalizat cine știe pe unde, dar el a insistat să rămână în familia Gașițki. Aceștia l-au înscris la școala alesă de el, cu predare în limba română. Era dispus să însușească neapărat încă o limbă străină. O îndrăgise pe micuța Ksiușa, dar și Olesei îi venea să creadă că este și mama lui. Băiatul singur și-a ales unele treburi în casă, pe care s-a oferit să le îndeplinească personal, arătându-se mândru de asta.

Nici Mihailo nu a rezistat să stea acasă fără treabă. A mers la muncă la spital, care era suprasolicitat,

în mare parte, de refugiații stabiliți în localitate.

Timpul lui Gașițki se scurgea ca nisipul într-o clepsidră ce era întoarsă în dependență de știrile de pe front, unde luptele se dădeau pe viață și pe moarte. Mariupolul a căzut, Hersonul și o parte din regiune la fel. Mikolaiv și Odesa încă se țineau, dar atacurile cu rachete asupra lor nu conteneau. Într-o zi el s-a întors de la muncă foarte îngândurat. Olesea a înțeles că în sufletul lui se petrece ceva grav. Ea nu a mai răbdut și a încercat să afle ce și cum.

– Mihailo, de ce taci? Eu doar văd că ceva nu este în regulă. Ce ai tu?

– Nu eu, Olesea, ci noi, a zis el într-un târziu.

– Hai spune, nu te chinui. Cruță-mă și pe mine.

– Înțelegi, draga mea Olesea... Bărbații care își iubesc foarte mult soția și copiii... într-un cuvânt, familia, pe lângă asta mai au și alte valori - Patria...

El simți iarăși un nod ce îi curma cuvintele. Nu, nu așa trebuia să spună. Dar cum altfel, pentru ca Olesea să-l înțeleagă corect? Tăcea și Olesea. După ceva timp, ea a strâns blidele de pe masă și le-a dus la bucătărie. Apoi Mihailo a simțit că ea plânge acolo, străduindu-se să nu fie auzită. Nu s-a încumetat să meargă la ea. S-a dus Volodya. Acesta a vorbit tare, ca să audă și Mihailo:

– Eu, când am înțeles că mama și tata nu mai sunt în viață, mi-am zis că așa a dat Dumnezeu să fie. Am înțeles și altceva, că ei au murit pentru mine. Deoarece, atunci când eu am urcat din subsol pe hol, ei nu m-au oprit, cum o făceau alți părinți. De aceea eu am avut șansa să rămân în viață. Plângeți-vă tot amarul, tanti Olesea. O să vă fie mai ușor pe suflet.

Ei au mai vorbit ceva la bucătărie, dar Mihailo nu a mai deslușit nimic.

Noaptea somnul lor nu a mai fost somn. Dimineața, gătind micul dejun, Olesea a spus ca printre altele:

– Mihailo, trebuie să te pregătesc de drum. Tu să nu uiți nimic. Să-mi spui ce ai de luat cu tine... La urma urmelor, tu ai dat semnătură că te vei întoarce. Ai obligația asta, mai ales că ești medic. Noi aici, sper să ne descurcăm cumva, pe ajutoarele și indemnizațiile ce ni se oferă. Când ne-a fi prea greu, voi ruga-o pe doamna Sanda să intre mai des pe la noi.

– Mulțumesc, Olesea, pentru tot... și că m-ai înțeles.

– Nenea Mihailo, am și eu o rugămintă. Să vedeți ce faceți acolo, dar să pot reveni și eu acasă. Nu știu ce ar face Mariupolul fără mine.

– Volodya, dragule, eu te cred ca pe mine însumi, a încercat Mihailo să degajeze discuția gravă, dar cum rămâne cu UE?

– Păi, eu voi veni cu ea cu tot!

Toți au râs cu poftă. Însă pe fața fiecăruia, totuși, stăruiau mai multe întrebări nelămurite: vor mai sta vreodată la masă împreună, ochi în ochi, în cerc strâns; cine și cum va ieși din refugiul ce îi tot mâna din albia lor firească? Oricum, într-o lume tot mai nestatornică, doar timpul avea să arate. Timpul ce le face și le desface pe toate...

Melania CUC**Păpușă călătoare**

Luați cu îndestulare
 Din gândurile și din sufletul meu!
 Sunt ceea ce sunt,
 O păpușă ce călătorește clandestin
 Printre voi,
 Prietenii, ce sădiți merii gata înfloriți.
 Se cade să împodobesc rochia străvăzeie
 Cu inima iederii de care
 Mă sprijin.
 Sunt undeva, la mijlocul zidului
 De pe care
 Îngerul sună din trâmbița de argint
 Și pietrele zidului se sparg,
 Se prefiră-n nisipuri...
 Pentru că nu pot uita nimic din ceea ce va fi,
 Tălmăcesc
 Visul și trezirea-mi de dimineață strict personală.
 Mă plimb prin livadă.
 Adulmec anotimpul acesta confuz
 Și mă prefac că vă știu toate cuvintele
 Deja crescute pe limbă.
 Toamna are loc doar în calendar!
 Zic, și achiziționez pe mai departe
 Creioane, fotografii și filme
 La prima mână.
 Ce aş face cu un clișeu?
 Nici nu aş ști care este destinul jilțului
 Pe care au stat amândoi bunicii.
 Ofer sumă dublă cât leaful unui
 Paznic de la adăpostul de câini,
 Pentru diadema viitoare prințese!
 Iubesc poveștile și insectele cu elitre fragile.
 Din ce sunt plămădită?
 Din penajul smuls păsării
 Pe care ai mei au ferecat-o în colivia de fier.
 Sunt călătoare.
 Mută și surdă,
 Aleg de la un an la altul
 Întâmplările ce au loc între boabele
 Cafelei pe care sclavii o macină istoric.
 Dovezile mele, actul de naștere,
 Cap de fată-morgană rostogolindu-se
 De jur împrejurul fântânii
 Din piața publică.

Fața mea, față de masă la Cina de Taină

În bodega de cartier e duminică leneșă.
 Obrazul meu, în oglinda ferestrei
 O țesătură cu pătrățele albe, negre, roșii...
 Comanda întârzie
 Și tu, călătorule,
 Tragi cu furculița
 Linii nedefinite pe drumul damascului.
 Nu suntem singurii
 Flămânziții și însetații din galaxia asta,
 Nici singurii care credem în cei
 O mie de ani-buni,
 Pe care să-i aniversăm jucând șah,
 Prizând tutun din indii.
 Tot mințindu-ne, alintându-ne,
 Nici n-am observat că soarele s-a topit,
 Curge în canale săpate de om.
 Suntem primii veniți, primii serviți
 Cu castanele care au explodat deja
 Pe jăratice.
 Am putea alege foarte bine,
 Cantina săracilor,
 Un loc în care, față în față și fără reținere,
 Să consumăm ciolanul și blidul cu linte.
 Fața mea, față de masă la Cina de Taină
 Și noi, ucenicii breslașilor din cetate
 Bem și mâncăm tainul cel sfânt
 Pe nemestecate.
 Și așa, ghiftuiți, fericiți...
 Mai dăm o dată cu capul
 În peretele sălii de naștere.
 Pruncul s-a născut plângând!
 Anunță mamoșul, și...
 Pe fața de masă cu pătrate albe, negre și roșii
 A apărut din senin o pisică
 Și cele șapte vieți dobândite
 Zornăie, împletite în coadă.
 Numai noi,
 Oamenii suntem perisabili
 Ca fructele de mare vândute pe tarabe
 Printre nasturi, vise și renunțări epocale.

Muștele care fac din must, vinul

Mă lași de capul meu,
 Liberă sunt în orașul de după bătaia cu flori.
 Trec din ușă în ușă,
 Caut forma drumului către podgorie,
 Caut Carul Mare și Carul Mic
 De pe bolta ce abia se mai distinge
 Între atâtea reclame la ciorapi și pantofi
 De petrecere și înmormântare.
 Nu ai cum să mă recunoști
 În veșmintele acestea
 Ponosite ca o toamnă ce și-a scuturat rodul.
 Nu ai de unde să ști
 Că eu port pe sub pielea arsă cu fierul,
 Semnul brotacului ce va deveni rege
 La bătrânețe.
 Locul meu este în această poveste nescrisă,

(continuare în pag. 84)

Aici, unde muștele fac,
Din must, vinul de petrecere.
Formatorii de opinie
Mă învață în van tainele supraviețuirii
La apocalipsă.
Sufletul meu doarme
Cu capul pe o pernă plină cu fulgi de ninsoare.
Se aliniază planetele, soarele, și luna
Intră în coliviile păsărilor
Care și-au uitat cântecul de pe urmă?
Nu-i nici o problemă!
În crama noastră veche de când lumea,
Muștele-drosfila fac din must, vinul,
Și din vin, oțetul ce-a ruginit până și cuiele
La sfânta răstignire.

Am sperat clandestin

Ce motivație trebuie să fi avut?
Unde ești răstignit pentru că
Te-am iubit așa cum iubești
Jucăriile pe care tot speri ca Dumnezeu
Să le sufle viață în corpul umplut cu talaș?
Semnul nostru de recunoaștere în mulțimea
Flămândă și însetată de dreptate
Nu mai constituie un secret.
Lucrăm la Viață pe un text nou.
Chipul mării rămâne
Marama sfintei Magdalena
Și mamele de fii se tot plâng
De traducerea inversă a poemului.
Am sperat clandestin
Și de atunci au trecut anii și cheful de joacă.
M-ai pierdut printre ziduri cu însemne
În formă de scut.
Am făcut primul pas în natura statică,
Am dat primul semn de înțelegere pentru
Ticăitul ceasornicului.
Obiectul acesta are miezul soarelui.
Ușa prin care ieșeam la braț cu prietenii
S-a uscat de la rădăcină.
Precum bivolul ne tot extragem
Din niluri și sperăm că ziua
Sfinților din calendare
Să fie începutul lumii
În care ne învârtim ca firul
Într-un mosor cu știri de război
Și pace probabilă.

Oglinda spartă

Închisorile vegetale pleznesc în muguri.
Azi evoluez fără lonjă de siguranță
La circul-foamei.
În scutec fără monogramă
M-au găsit părinții.
Am stat față în față cu oglinda spartă
A lacrimii anonime.
De atunci locuiesc în casa de sticlă,
Așa, ca un liliputan-meșter

În orologiul din turnul bisericii .
Tot încerc să dau ora exactă în timp ce,
Cifrele cresc și descresc odată
Cu grijile mele.
Tot apă și uscat
A fost timpul tăcerii care se apropia
De sufletul meu
Venea pe vârful creioanelor unui alt copil
Ce desena din memorie viitorul.
Despre sângele meu ca o vopsea toxică,
Nu se scrie în buletinul de analize.
Stau înțepenită în ciburile de oglindă spară.
Nu înțeleg nimic din durerea de carne,
Nici din filosofia păsărilor care cântă
Doar noaptea.
Ca o pradă-i imaginea.
Miliarde de riduri și ere geologice
Se împotrivesc ochiului, limitelor
Pe care hackerii le-au spart cu șperaclu.
Am uitat să vă spun,
Eu locuiesc într-o casă de carton ignifug.

În cavalcade de colb ce germinează

Galopul cailor de turtă dulce
Trece prin mintea mea...
Răsuflu ușurată;
Pietrele de moară au fost sfărâmate
Și târgul de cai va rămâne închis
Pentru încă o sută de ani.
Între timp va germina ghinda,
Va crește stejarul
Și vor veni fierăstraiele alea ciudate
Să-l taie.
Scândurile pentru noul pod sunt tot mai șubrede.
Și din nou și din nou
Orizontul speranțelor mele este
Ca o prerie demult părăsită.
Iarba porcească a crescut pe întreg domeniul.
Pietrele de căpătâi, dezlegate din frâu,
Fac jurăminte pe care nici vântul,
Nici Omul nu le vor ține.
În cavalcade de colb germinează
Și frica de apă, groaza de zborul preaînalt,
De alunecare în lingurița cu miere înșelătoare.
Atâta lumină portocalie vine dinspre tine,
Vine cu întârziere
Așa cum ajung statuile maratonistilor celebri
La cariera de marmură.
Facem exerciții de respirație în văzul lumii.
Apoi, ne ascultăm reciproc, bătăile inimii.
Ne comportăm natural, ca atunci când,
În aeroport, am auzi vorbindu-se într-o limbă
Pe care o știam a fi fost moartă,
demult îngropată...

Ionel NECULA

Geanina Bîrlădeanu - reporter la pandemie

Istoria culturală a omenirii se poate reconstitui, printre altele, și după catastrofele prin care a trecut și, firește, după efectele scriitoricești pe care le-a generat. Fără ciuma din Florența medievală n-am fi avut **Decameronul** lui Boccaccio, fără holera din Oran n-ar fi existat **Ciuma** lui Albert Camus și trimerile nu sunt nici pe departe epuizate. Totdeauna marile catastrofe cunoscute de omenire a avut și un pandant literar, a produs reflecțiile corespunzătoare și s-au fixat în lucrări de mare sensibilitate epică. Niciuna din marile dezastre naturale n-a lăsat scriitorimea indiferentă. Până și Voltaire a găsit de cuviință să scrie despre marele cutremur din 1775, când coloana de apă oceanică intrată în Lisabona avea circa 20 de metri înălțime, a distrus orașul în întregime și-a creat cea mai grozavă panică din câte-a cunoscut omenirea.

N-aș vrea să exagerez, pandemia prin care-a trecut România n-a avut, nici pe departe tragismul celor menționate, dar chiar și așa, în forma ei mai puțin dramatică mă așteptam să alimenteze mai copios tematica scriitorimii noastre și să dea naștere unor lucrări referențiale. Când străzile localităților noastre sunt alarmate neconținut de sinistrele sirene ale ambulanțelor, când morții își pierd identitatea și devin niște banali saci negri, când atelierelor de tâmplărie nu mai prididesc cu confecția de sicrie, când părinții își conduc fii la groapă fără posibilitatea de a-și lua obșnuitul rămas bun - sunt drame care, mă așteptam să capete niște prelungiri literare și nu s-a întâmplat. Mă așteptam ca grozăviile acestui spectacol lugubru să suscite interesul mai multor scriitori, de la noi și de aiurea, și să îmbogățească literatura contemporană cu lucrări desfășurate, mă rog, nu de ținuta lui Boccaccio sau Panait Istrati, dar oricum, să lase posterității ceva semne despre ororile cu care ne-am confruntat - și nu știu să se fi întâmplat așa ceva.

Nu știu dacă există o explicație convingătoare, dar cred că înainte de toate ar trebui să subliniem deficitul de sensibilitate și de afectare a omului contemporan. După ororile lagărelor de exterminare, după grozăviile reeducării de la Pitești și din celelalte centre ale Gulagului comunist, o pandemie cu câteva mii de morți riscă să treacă drept un fapt de viață banal și de interes literar scăzut. Nu spun, Doamne ferește, că fenomenul chiar n-a trecut în literatură, că n-a fost defel asumat ca pretext literar, spun doar că n-a cunoscut amploarea așteptată, că numărul scriitorilor conectați la acest eveniment și a lucrărilor generate este încă destul de redus.

Geanina Bîrlădeanu, ca lucrător în sistemul spitalicesc a fost martoră și implicată direct în ameliorarea noianului de suferințe provocate de pandemie și-a convenit să dea seama despre ravagiile acestui flagel ucigaș. Există însă o pudoare a suferinței și autoarea trece peste barie-

rele impuse de discreția profesiei și privește maladia cu niște *lentile indiscrete*, menite să surprindă.

Nu știu câte volume de versuri a acumulat poeta până în prezent, dar cred că acesta, **Lentile indiscrete** (Editura Papyrus Media, Roman, 2021) marchează un moment important în ceea ce privește implicarea autoarei în imaginarul liric contemporan. A subliniat bine Petruș Andrei în prefața acestui volum: *Când viața întregii om eniri este amenințată, apelul la divinitate, la învățăturile din Cartea Cărților, la patimile lui Iisus și la rugăciuni constituie un ajutor vital. "Mă simt vânat și vânător de fiară / în jungla nepăsării care crește, / dar știu că nu am timp nici de ocară. / doar mângâierea-n suflet și-n credință, / iubirea mea de El nu risipește / nici omenirea nici a mea voință! (Sonet V - Iubirea Lui nîcîcîc nu risipește).*

În asemenea momente disperate, de conviețuire cu moartea, recursul la schopenhauerianul *principium individuationis*, la divinitate ca singura nădejde - asemeni corăbierului naufragiat în imensitatea oceanului - rămâne unica speranță. *"Aș vrea să fiu lentila indiscretă / și tocul ochelarilor cu vină / să vadă lumea fața lor concretă, / măriri și decăderi se vor întoarce, / și adevărul sta-va la lumină / când Domnul socotgeala lor va storce! (Sonet VI - măriri și decăderi se vor întoarce).*

În aceste condiții malade, lumea pare un peron de gară iar pacienții niște bieți călători spre necunoscut având ca unic bagaj *valiza pandemiei*.

Nu mai insist. Autoarea ne propune un volum de sonete, dar fiecare sonet este însoțit de o completare, tot versificată, menită să-i talmăcească și să-i complinească mai exact înțelesul. De fapt, fața și contrafața alcătuiesc împreună unitatea compozițională, conținutul și substanța fiecărei dispoziții lirice. O felicităm pe autoare pentru această dureroasă poveste de viață și de moarte în care fiecare sonet poartă câte ceva din vuetul ghiocului marin și ne reiterează bocetul celor plecați.

Magda ISANOS**Cântecul deșertăciunii**

Îmi risipesc ca o miliardară
 Comoara mea de zâmbete și versuri,
 Și-n toate aflu proaspete-nțelesuri,
 Cum află flori o zi de primăvară.

Asemenea fărâmelor de stele
 În august, eu alunec către moarte,
 De care numai clipa mă desparte,
 Și scrumu-i taina strălucirii mele.

De la un loc cu pulberea și iarba
 Am legănat sub soare câte-un vis
 Și tânără și mândră l-am și scris,
 Ca vremea să-și împidece-n el graba.

Eu voi trăi puțin, însă prea mult
 Când cuget cât cules-am din durere,
 Și-adesea-mi par și mie că-s părere,
 Și nu mă cred, cu toate că m-ascult.

M-am copt asemeni spicelor și-aștept
 Să vie secerișul și să cad
 Într-un hambar de scândură de brad,
 În care stai cu mâinile pe piept.

Și, iată, de nimica rău nu-mi pare,
 La gândul că m-apropii de-acel ceas,
 Ca de iubirea câtă mi-a rămas
 Necheltuită-n suflet, și de soare.

(Poezii/Poésies, 1996)

Dorința

N-aș vrea ca după moarte să-nvii
 În alt tipar de om sau animal,
 Sau floare cu petale străvezii,
 Ci-aș vrea să trec în regnul mineral.

Să fiu bucata rece de granit,
 Ascuns filon de marmură să fiu,
 Să-mi dorm, în fine, somnul liniștit
 Sub straturi suprapuse mai târziu.

Eu n-o să simt rozându-mă izvoare,
 Și peste-un veac o mână de artist
 Va nemuri minuni strălucitoare
 Din trupu-mi fără liniște și trist.

Fără nume

O carte-mi ține-ades tovărășie
 Și-a mai rămas pe rândurile ei,
 Ca pulberea de soare străvezie,
 Lumina unui gând din ochii tăi.

Stau astfel vremea fără s-o mai număr;
 Mă-nșală visul bun și mă gândesc
 Că-mi urmărești lectura peste umăr,
 Și, dacă taci, e pentru că citesc.

Iarba

Și-n trup și-n spice viața grea s-adună
 și, fără să păstrăm vreo amintire,
 eu și cu iarba, sora mea cea bună,
 voioase creștem peste cimitire.

Deasupra noastră cerul întretaie
 cărări de stele, fără să ne vadă,
 și pentru amândouă-aceeași ploaie
 din ochii lui albaștri o să cadă.

Și eu și iarba ne-nchinăm la soare ;
 de-a lungul primăverilor visăm,
 și-i ducem zării triste la picioare
 tot aurul pe care i-l furăm.

Ni-i dragă lumea pururea frumoasă,
 dar paiul vieții noastre e subțire;
 și eu și iarba vom cădea sub coasă,
 ca să ne căutăm prin cimitire.

Ultimul sărut

Buzele tale scumpe-n astă seară
 inima tristaămi-au pecetluit,
 ca dragostea, ce-acolo a-nflorit,
 cât vei fi de departe să nu moară

Și toate câte vieții i-am furat,
 cu lacoma și-nfrigurata mână
 (orice-ar veni de-acuma), să rămână
 ca-n clipa asta bun și ne-ntinat.

Buzele tale triste mă rugară
 - pecetluindu-mi inima, tăcute -
 să nu las amintirile să moară
 când numai ele n-or mai fi trecute.

Constanța Sylvia HÂRCEAGĂ

SUNT SONAT LA NUNTA MEA SAU METAFORA VIEȚII POETULUI STEJĂREL IONESCU

Cartea de poezii „Sunt sonat la nunta mea”, autor domnul Stejărel Ionescu, are un titlu metaforic, ușor picant și umoristic, dar el reunește sub cupola sa o serie întreagă de poezii cu valoare simbolică și încărcătură profund meditativă și filozofică. Ea a fost premiată de Editura Cervantes, București, anul 2022, pentru originalitate. Este continuatoarea cărții „Urme pe nisip&umbre pe cer” prin tematică și realizare artistică, aducând în prim plan frământările de zi cu zi ale poetului pornit în căutarea adevărului vieții.

Și de această dată asistăm la miracolul nașterii unei poezii pline de imagini care se împletesc într-un decor, unde se încheștează într-o luptă pentru întâietate, realul și fantasticul, vedem un duel al contrariilor, având ca protagoniști moartea și nemoartea, găsitul și negăsitul, existentul neexistent, nemoartea morții, neviața vieții, etc.

Pendulând între amintirile frumoase ale copilăriei, ale satului natal, „Eu m-am născut în satul dintre ape/Sub cușma unui deal rămas din daci/Lângă un drum cu gropi și cu hârtoape/Și gardul de nuiele și araci” și cele din vremea când însăși iarna vieții își pune pecetea peste timpul nostru pământesc, autorul își prezintă cu nostalgie, uneori cu sarcasm, ironie, trăirile care-și lasă amprenta asupra sa. Acum nu mai ninge frumos ca în copilărie – „ninge trist și melancolic/ ninge, ninge iarăși a pustiu/ce frumos mai ninge/nu ne putem minți de loc/când vedem cum viața ni se stinge/scuturându-se ca florile de soc”. (Poezia „Doamne, ce frumos mai ninge”, pag. 68). Figura mamei, icoană blândă, ocrotitoare, rămasă-i în fotografii, iar „umbra ta mă privește din ramă/pe casă s-au pus aceiași cocori/e pustiu peste tot/și curtea e goală/și cerul s-a umplut iarăși de nori”. Același sentiment de tristețe tulbură adâncul sufletesc al poetului la priveliștea satului părăsit, la zbuciumul bătrânilor rămași singuri și departe de copiii ce au plecat prin alte ținuturi, în căutarea unei vieți mai bune.

Poetul caută frumuseți într-un spațiu mioritic terestru, dar, prea des miroase a toamnă, mai mirosea „a must și a gutuie”, când plouă „urlă norii și se adună mormane/pe canaturile de cer”, bruma îmbracă crângul, soarele „se ascunde în munții de piatră” și izvoarele plâng. Un decor sumbru stăpânit de fantasmе, provoacă o teamă nedefinită; sub mantia nopții lucrurile par himerice și în „lacrima nopții/se aude cucuveaua cum cântă în neștire/cu neguri sumbre mă-învelesc”, iată de ce dorința – „privește-mă în ochi și stai cu mine/căci noaptea asta-i plină de năluci/și corbul negru ne va da de știre/când luna se ascunde-n cuib de cuci”. Mai mult de atât, poetul își proiectează un alt spațiu între coordonate celeste, spre care tinde să se „înălțe din hăuri/pe raze de lumină/spre orizontul veșnic/și-a Raiului grădină”, acolo unde există un decor minunat „cu pajiști și mioare/fânețele-s cosite/unde păstor e Domnul/ cel din morți înviat”. Avem aici, ca și în precedentă carte, acea idee ce ține de credința străbunilor noștri în fața morții, căci moartea nu este un sfârșit, ci un început, când noua viață va fi veșnică și nu va fi tulburată nici de dorințe, nici

de ispite: „mă duc spre o lume fără ideal/să construiesc din pulberi altă viață”. Iar pragul morții, la fel ca în străvechea baladă populară „Miorița”, nu poate fi trecut decât prin nunta cu stelele și luna. Poetul, Stejărel Ionescu, transferă „nunții” sale toate elementele de decor ale baladei: „era chiar miezul nopții sau poate mai târziu/doar stelele stăteau în cuib de nea/și satul urla a pustiu/ cântau toți munții, codrii/se auzea pădurea cum vuieste/ trosneau copacii, se spărgea un munte/stelele împleteau cunună/pentru mire și mireasă”. Iată, în ce decor maiestuos, de o grandoare hiperbolizată, se întâmplă nunta la care martor este chiar el, poetul-mire, el care „retras și singur” privea mai apoi cum, „zorii mijesc/ la poartă cerbi/și ciute se adapă”.

De multe ori cu umor și ironie, poetul vorbește despre moarte, uneori o privește resemnat, alteori o înfruntă: „n-am de gând să mor de mâine/mai stau o zi sau două să mă-îmbăt/refuz să mor, de moartea mi-o va cere/și n-am să plec din viață decât beat”. (Poezia „Moarte imaginară”).

Pe pământ existența noastră este un cumul de întâmplări bune și rele, fericite și nefericite, cu toții suntem prinși într-un tumult de schimbări, de prefaceri. Peste poetul care participă sau este doar martor la toate acestea, vin avalanșe de întrebări ce-și caută răspunsul despre ce înseamnă viața, timpul, iubirea, moartea, divinitatea, iertarea, păcatul etc. Când viața este doar deșertăciune și un joc, o comedie, „o fărâmitură de aer, o picătură de soare ivită într-o rază” și este supusă trecerii timpului, chiar „o robie pe pământ”, apare uneori un sentiment de revoltă pentru o viață plină de nimicuri, în această lume împărțită în filozofii și religii, buni și răi, bogați și săraci. Viața nu este o opțiune, o dorință a unuia care vrea să se nască, să-și aleagă spațiul și timpul, dar există un timp pentru nașterea fiecăruia, dincolo de puterea lui de a hotărî. Remarcabil prezintă poetul acest sentiment al neputinței în fața destinului: „E timpul tău copile, tu trebuie să te naști/ chiar de există viață// chiar de există moarte/ chiar de-i timp sau timpul nu există/ prin tine însuși timpul/ prin tine îl renaști/căci viața doar prin tine spre lume e o pistă” (Poezia „Viață și lumină”).

În această „lume nebună, atât de nebună/ încât a risipit stelele prin colbul nopții”, căutarea lui Dumnezeu îl duce pe poet tot mai des pe cărările smereniei și iertării, a credinței că, Domnul milostiv îi va

(continuare în pag. 94)

Ella LEYNARD**CĂDEREA DIN GÂNDURI**

Căderea din gânduri
este o binecuvântare
singura fără vânătăi și echimoze
pentru că și oriunde în afara lor
se mănâncă mai bine,
se doarme mai bine,
se locuiește mai bine,
dar nu știu cât de bine se respiră.

SENTIMENT

Mă bucur atât să te întâlnesc
la celălalt capăt al gândului meu
aparent necomunicând cu mine,
mă bucură acest sentiment
de care, prinzându-mi gândul,
nu mă scufund,
pot trece mai departe, în clipa următoare.

DIN LOCUL ÎN CARE SUNTEM

Merele s-au înroșit și noi n-am observat,
ca de fiecare dată. Deodată privim lucrurile
parcă pentru prima dată. Ne întrebăm
dacă am fost plecați undeva
și nu am dat prea multă atenție.
Oricum, o parte din viața noastră și cea din imediata
apropiere
se duce cumva în lipsa noastră. Nu observăm
decât ce ne stă în cale. Sau ceea ce cade brusc
sub privirea noastră. Privirea asupra celorlalți
nu o lăsăm prea mult să coboare.
Asupra noastră înșine pînă unde ne lasă propriul
bruiat cotidian, al unei vârste, al unui timp
dintr-un anume anotimp.

CARUSEL

În vârtejul lui, realitatea se întrezărește
în mișcare, popasul găsit pornește din nou,
cu speranța în buzunar, călătorul vrea să creadă
că va veni oprirea în care timpul îi va da răgaz
să coboare, să își adune bagajul, să se îmbrățișeze
cu ceilalți, să își ia la revedere
apoi să își savoreze trăirile și înțelesurile adunate
dar, încă, nefiltrate.

ILUZIE

Pentru tot ce ne imaginăm – nu este timp.
Este timp pentru necesarul valabil fiecărei vieți.

Dacă vrem să avem timp, trebuie să îl naștem
și să ni-l dăm în dar.

MUZICA

Trecând prin laboratorul gândurilor
se nasc sunetele, adunând
fraze și pauze
la capătul cărora se înalță melodios
fragmentele unindu-se în cânt,
legate prin firul magic al sensului
imaterial, necuvânt, perfecțiunea sonoră.

Fragmentul muzical este o particulă de
perfecțiune
sfidând logica, continuă neașteptat de mult,
surprinde prin apariție, contrazice așteptarea
unei trăiri care ar trebui să aibă amploarea
clipei.

Are toate formele de relief
alăturându-se, urmându-se cu repeziciunea
sunetului, scriitor dialog clăditor și conducător
de sensuri.

DOUĂ REALITĂȚI

Iluziile pot deveni căptușeala realității,
ajung să se confunde cu ea, o pot dubla
sau îi pot fi geamănul din vis.

Astfel se îngustează culoarul
și probabilitatea pierderii echilibrului scade.

Îmi reprim mereu impulsul de a-mi cufunda
palmele
în obiectele din jurul meu
să le măsoar nivelul de realitate.

GÂNDUL MATERIAL

Gândul este la fel de material ca lemnul sau ca
pământul,
dar, dacă noi nu îl putem vedea încă,
e pur și simplu pentru că nu ne-am descoperit
perechea de ochi,
care să îl vadă

totuși, el continuă să existe
și este la fel de material și palpabil
ca oricare dintre obiectele
de care ne folosim în această lume,

mintea noastră material – imaterială
secretă un produs imaterial – material,
mai puternic decât orice obiect
și produs material
deși, invizibil încă
și aparent imaterial.

SPRIJIN

Amintirile mi-ar fi dezechilibrat pasul
dacă gândul nu s-ar fi sprijinit de firele de iarbă
și de florile pe care le-am plantat în anotimpurile
trecute.

(continuare în pag. 89)

PUZZLE

Cerul de la fereastra mea este o piesă dintr-un puzzle
al cerului,
fiecare avem un puzzle al nostru cu fiecare întâmplare,
cu fiecare om și chiar cu iubirile noastre.
Ceva este prezent și ceva lipsește.
Întregul nu poate fi decât intuit.
Geniul intuiției este un dar.

OBSERVAȚIE

Aștept fără să aștept nimic.
Este singura așteptare onestă.
Pe oameni îi privim fără să îi vedem,
vedem o mască și doi ochi deasupra ei
a căror privire este modificată de ea.
Pe oameni nu îi cunoaștem.
Nu ne cunosc nici ei.
Ne aud, dar nu înțeleg ce spunem,
de cele mai multe ori ne văd doar.

CREAȚIE

Se-aud gânduri, în cădere, cum se prăbușesc,
Soarta nu le-o-nțeleg, dar le primesc căderea
În zilele care destinu-și deslușesc
Știind că în trecut le este învierea.

Știind durere că aduc, au vrut să plece
Senin să lase-n urmă și uneori uitarea
Privirea în mahnire când vrea să se aplece,
Albastrul cerului să-i fie căutarea.

Clipa limpede se-apropie netulburată,
Iubirea să își crească sfântul ei legământ
Al cărții ce-și oferă pagina curată
Pentru a înălța al cuvintelor așezământ.

CLIFE ȘI GÂNDURI

Este o legătură stranie între curgerea clipelor și a
gândurilor,
gândul poate fi întârziat, dar va rupe hățurile,
iluzia durerează cât clipa,
trecem printre aceste spații largi aparent,
durerile ne întârzie trecerea, poate fi singurul lor
beneficiu,
bucuriile ne îmbată când ne-am făcut preaplinul de
realitate,
ca o pauză oferită pentru a merge mai departe,
gândurile apar din nou în contururi mai groase,
pentru a ne întoarce la durerile noastre,
pentru a le simți mai departe.

PLOUĂ ÎN GRĂDINĂ

Plouă în grădina tăcută ca mine,
e liniștitor să întâlnești un correspondent
pentru o stare a ta, iar natura este compania ideală
și o însoțitoare care participă oricând dacă este dorită.
Susurul ploii acoperă sunetul gândurilor în curgerea lor.
E liniște în grădina care primește ploaia,
un pițigoi albastru pentru câteva clipe
adună în cioc lacrimile de ploaie
de pe creanga înaltă a trandafirului.

IMATERIALUL

Iubirea dintre noi ne însoțește,
îi simțim prezența,
este realitatea care nu se vede, dar se simte
ca și cum s-ar putea vedea.
Gândul este cea mai puternică noțiune imaterială.
Lucrurile vizibile sunt cele mai slabe lucruri ale
lumii.
Uneori și liantul care le ține împreună este
imaterial.
Imaterialul ține laolaltă lumea materiei.

SENTIMENTUL

Sentimentul în silueta unui gând,
tremurând neașteptat din aripi, din când în când,
privește spre tine, în acel loc terestru în care te afli,
parcurge în fiecare zi o parte din drum
cu liniștea călătorului pentru care singurul țel
devine călătoria.

TAINA

Taina este în jurul nostrum, dar privirea nu o poate
vedea,
fiind ademenită de urgențe contingente,
dacă intuiția nu ne spune despre ea
și nu ne ajută să îi simțim prezența,
iar uneori chiar să o vedem într-o privire, într-un
gest.

PUNCT

Câmpul pare uscat și neroditor,
îl putem scrie cu flori în culorile sentimentelor
noastre.

URGENȚA CLIPEI

Lumea este aceeași, probabil doar eu m-am
schimbat,
schimbarea are valoare doar pentru mine,
este posibil să nu se vadă de ceilalți,
mă întreb timpul care trece, cât ne dă și cât ne ia
și în ce măsură am putea face altceva și altfel, de
cele mai multe ori lăsăm timpul să treacă
și pentru a nu-i observa trecerea,
ne concentrăm privirea pe urgența clipei.

RUGĂCIUNEA INIMII LUMII

E schimbat ritmul bătăii inimii lumii,
bruscă tresărire în inimile noastre,
fiecare simte ecoul răgăciunii
rostindu-se în cele patru zări albastre.

Neașteptate zvonuri legănând, văzduhul
ne adună într-un singur gând de bine
pornit pe lume către toți din duhul
inimilor noastre ce doar par străine.

Marian VIȘESCU**Plouă...**

Oamenii sunt uzi,
niodata nu au știut
cum le plouă peste tinerețe.

Un ocean deschis
în bolta cerului cu vreme,
de unde aceasta se trece
print-o ploaie surdă
ținându-i un timp,
o clipă...
Mereu!

Înger și demoni...

Pe bucata mea de pământ
ai înălțat un munte de întrebări
și m-ai pus la păstrare
printre cuvintele-ți pașnice
lăsându-mă cuprins
într-o poveste de liliac.

O fantezie vorbită într-o limbă
de iubire... Ciuntită
de invidia ochilor din jur!

Roma...

O pasăre își înecă zborul
în apele cerului Roman
lăsându-și umbra aripilor
garant unui palmier uscat.

Dincolo de pod, o curvă beată
își paște iarba-ntr-o gunoaie
încercând să imite dansul
ultimului gladiator violat...
Sub adopție de patrician!

Iubiri și miri...

Pe sânul tău cu sorii verzi,
îți cade părul flori, livezi,
iar nurii tăi lumini viclene,
mi-alergă sângele prin vene.
Tu-mi vii cu trupul plin de ploi
picate-n vremi trecute și-mpreună
ne ștergem tâmpla ce suspină
sub un ram plin de lumină.
Auzi... Cum se-ntorc cernutele iubiri
și-n dansul lor de noapte,
se-așează peste miri?

Mi-e somnul dus adânc grăbit în vrej de vis sunt risipit
Te strâng în brațe de monadă, ca pe-o muză prinsă
prin livadă!

Bacoviană...

Iar plouă ca muta ce joacă frenetic
împingând pe străzi mocirla șuvoi,
căci fiul ploii se joacă bezmetic...
Prin mahala aleargă pișindu-se pe noi!

Azi plouă de-a-mpulea, aici și departe,
și urlă olanele în ropot ecou
că plouă pe lume cu unghii de moarte...
Iar morții de ciudă se fut în cavou!

Zâna ploii...

Azi... ploaia se lipește de mine ca un copil de
sânul mamei,
îmi simt picioarele ude afundându-se în inima
pământului,
iar trăznetele își fac cruce pe umerii mei
ascunzându-mi în buzunare fulgere albastre!
Este zâna ploii, spun unii!
ce-și lasă agale vâlul peste lume,
și bărbații se îndrăgostesc de coapsele ei.

Ploaia mușcă din mine și-mi intră-n șoșoni,
copacii pe glezne-mi suspină
ca omizile spre toamnă ce se-ascund în coconi.

Este zâna ploii, sub tălpile căreia dansează
nebunii,
când sub nurii ei se-trepătrund apusuri de
soare
împletindu-și amurgul în zenitul pasiunii!

Într-un vis răspândești ceața dintre noi,
întâmpinându-mă aievea și mă chemi.
Din brațul lui Orfeu alerg spre tine,
prin nopțile adânci scăldate cu ploi!

Îmi dau seama târziu că noaptea nu mai ține
și treci ca o himeră pe lângă mine,
ca un tren alb al zăpezii
printr-o gară rece fără călători!

Suferință și vicii...

În noaptea spartă de ochiu bufniței,
pe marginea cimitirului, dansa câinele
ciocului ce ținea în ochi oamenii străzii,
împletindu-le viețile într-o lapoviță
prin care trece un bătrân cu groapa dezvelită
cerându-mi o țigară!

Mestecându-și țigara în colțul gurii descărnate,
își cânta iertarea și frica ce l-au ivățat somnul
cerului de pe piept și liniștea din oase.

Îi fugise îngerul de pe cruce
și-l păzea câinele ciocului orb!

Fluturi fantezie...

Îți amintești cum ne iubeam năuci
sub talpa serilor de tuci?
Vânam cu gura-n agonie
Pe coapsa-ți... Fluturi fantezie!

(continuare în pag. 91)

Îți amintești cum te-alintai prin maci
și-ți șopteam din ochi... Cum taci?
Ardeai pe trupu-mi gol și dezvelit,
prin coaja unui vis topit!

Deasupra... Cerul plânge-n poartă,
că te aveam pe tine toată!

Și cerul m-ar mânca, tocat mărunț
în bucățele,
până când și nunta nopții cu ziua
s-ar înstrăina-ntre ele.

Aș fi aruncat într-un nesfârșit...
măsurând distanța din care am venit,
fiind odata doar durere, altădată...
doar puțină miere.

Astăzi cerul l-aș ruga...
să mă-nfieze înger,
cu-apucături de fulger,
pus pe-alergătură,
cu ploaia la gură,
la tine să ajung
repede...
Acasă!

Gândurile mele goale...
telepatice urme pe cărarea
lungă către casă
unde tâmpla-mi albită
prin desișul timpului
și-a făcut culcuș.

Fiecare gând
mă înalță în întregul
pe care mă mulez
ca o pasăre în zbor.

Iar când ajung...
mă simt... nemuritor!

Iarna...
Fără gene de soare,
copacii tac în rădăcinile
unde și-au ascuns umbrele,
iar râurile își plâng curgerile
sub ghețuri.

O mânășă cerne cenușa
din brăul unui fular
care se înfășoară pierdut
în gerul de mâine!

În îndrea...
norii plâng cu zăpadă
un ciuline fără puls!

Cătălina HAȘOTTI

TÂRZIU DE TOAMNĂ

Să mă gândesc de-acum la toamnă?
Mai bine nu.
Mai bine mă gândesc la tine
la dragostea ce ne-ar mai ține
dacă nu ne-am gândi
nici tu,
nici eu,
la toamnă.

ARSURA

Mi-e dor și mă dor
toate șoptele lunii
când o latră câinii
o latră în cor
peste ceasul lumii
ceas ce-așteaptă-n zori
tandra-mbrățișare
peste-a nopții zare
tandre sărutări
lângă-al mării mal
căzute-ntr-un val
și duse departe
de trupul cuvântului
în tâmpla-ntâmplării
în departea zării
unde tu te arzi
iubești și te scalzi
în acel adio
spus la tâmpla mea
nu din întâmplare
ci dintr-o mirare
un fel de sentință
pe-a mea neputință.

DE-ALBASTRUL DOR

De-albastrul meu nu pot să scap
încă de-atunci de când în "Enghidu"
Nichita a-ntrebat;
- "O, prietene, cum e albastrul tău?"
Cum să fie, e culoarea mea
cea mai aproape de Dumnezeu!
Chiar îmi zic,
de ce, Doamne, pui atât de mult
albastru pe cer,
chiar vrei să nu te mai vedem?
De-asta mi-am făcut albastrul meu,
tocmai de-asta,
să mă confund cu el
în lumea cealaltă
și-n lumea asta.
Sentimentul albastru mă naște,
mă moare, mă și obosește
și te-ntreb, prietene,
vidul albastru, curat și rece
cum e pentru tine
și ce îți trezește?

Dan PLĂEȘU

Un gând verde-albăstrui

Cândva, în adolescență, o iubise în taină pe Magda. Cum adică în taină? Simplu, nu-i declarase niciodată sentimentele ce i le purta. Fuseseră colegi de liceu, mai exact, urmaseră în același timp cursurile, însă în școli diferite. De văzut se vedeau numai pe Corso, bulevardul principal, în lungile și prosteștile plimbări de seară, fiecare cu prietenii săi, trâncănind în timpul promenadei cu cine mai știe cine, despre cine mai știe ce, dar tot distracție se chema și asta. Nu o invitase niciodată la vreo terasă, nici la cinema, în noile săli deschise prin mall-uri. Pur și simplu își intersectau pașii pe bulevard către amurgul zilei și, amănunt foarte important, la fiecare trecere a unuia pe lângă celălalt își șopteau în taină un salut: „Ciao!”. Un fel de „Bună!” pe românește. Iar după ce își trimiteau unul celuilalt cuvântul-parolă, treceau mai departe, pentru a se revedea la următorul tur de plimbare. Și tot așa până venea vremea să se ducă fiecare la casa lui.

Chestiunea s-a simplificat uluitor în anii imediat următori, când a început să se practice din ce în ce mai mult comunicarea prin gând. Ideea nu a avut la început prea mulți adepți, însă treptat persoanele interesate își supuneau creierul unor minime antrenamente, pentru a izbuti să-și transmită celor care voiau să-i asculte fel de fel de chestii. Mai mult sau mai puțin importante. Unii posesori de mobile erau de-a dreptul încântați, fiindcă-i scuteau de butonarea tastelor, abuzând acum de facilitatea noii metode. În paranteză fiind spus, cei care luau foarte în serios acest nou mod de transmitere a informațiilor aveau în vedere și schimbări de-a dreptul majore în multe direcții. Sistemul de educație putea fi – și pe alocuri chiar începuse a deveni – degrevat de uriașa suprastructură (școli, drumuri de acces către acestea, cheltuieli de întreținere, de transport ș.a.m.d.), în loc fiind pus binomul profesor-elev, legat prin forța gândului. Atât! Simplu și eficient. Or, profitând de aplicarea noii idei, cei doi îndrăgostiți puteau acum să-și transmită salutul – atât și nimic în plus! – prin gând. Mai ales că, după terminarea liceului, deja se afla fiecare la o facultate, locuind în orașe diferite.

Saluturile „Ciao!” pe care și le schimbau s-au rărit atunci când Magda se apropiase de un alt bărbat, coleg la școala superioară unde învăța. Apropo, studia astrofizica, un domeniu poate cam ciudat pentru o fată. Vechiul ei prieten din vremea liceului i-a respectat alegerea și doar când și când îi mai expedia câte un „Ciao!” grăbit, ca și cum în acele momente își intersectau pentru miimi de secundă viețile aflate într-o goană nebună, fiecare în altă direcție, iar din această pricină nu era deloc vreme de stat la povești mai lungi. Discuții, care oricum nu avuseseră totuși loc niciodată...

N-a realizat când s-a întâmplat să-și adreseze ultimul „Ciao!”, deoarece atunci nu credeau că va fi cel din urmă. Sigur este că a aflat din presă despre plecarea unei noi expediții pământene pe Marte, iar între cei care optaseră pentru această aventură se afla și Magda, împreună cu actualul ei prieten. Era obligatorie deplasarea în cuplu și, iată, ea a ales. L-a ales pe

celălalt. Îl dorea efectiv despărțirea de femeia visurilor lui din adolescență și din tinerețe, dar mai mult decât orice suporta greu ideea de a nu-i fi adresat la începutul drumului ei hazardant către planeta în curs de locuire salutul știut, care abia acum căpăta sensul lui primar de „La revedere!” Sau chiar „Adio!”. Vești despre expediția lor au venit peste câteva luni după amartizare, dar firește ele nu puteau să cuprindă mesaje strict personale. Oamenii de știință pământeni căutau soluții tehnice în două direcții: teleportarea și folosirea gândului pentru parcurgerea unor distanțe foarte mari. Însă rezultatele puteau veni cine știe când, iar vârsta pe Terra continua să fie supusă acelorași reguli: greu se depășeau 125 de ani. El nu atinsese încă limita maximă, dar nici mult nu mai avea până acolo. Iar timpul își vedea de drumul său.

Și când nu mai avea nicio speranță de a auzi glasul Magdei, prietena lui din adolescență, undeva în creier se auzi șoptit salutul lor, „Ciao!”. Era abia inteligibil, părea că vine de foarte departe, poate chiar așa stăteau lucrurile, totuși el se grăbi să-i răspundă: „Ciao!”. Și pentru prima oară de când se știau – trecuse mai bine de un secol de atunci – simțea nevoia de a-i spune și altceva, de a o întreba despre viața ei, petrecută acum atât de departe. Femeia parcă-i ghicise gândul, sigur i-l auzise, deoarece îi răspunse mai mult decât monosilabic: „Nu pot vorbi imediat, dar sigur voi reveni, așteaptă-mă!” Și glasul i se stinse apoi în neant.

Cugetă în fel și chip la întâmplarea asta: Oare ce să însemne? S-a reușit performanța transiterii gândului la foarte mari distanțe? A revenit ea pe Pământ? S-a teleportat? El trăia izolat într-o localitate apropiată de mare, nu mai avea prieteni, nici măcar pentru a conversa cu ei pe calea gândului. Viețuia pur și simplu, sperând că Magda „lui” se va întoarce și-l va căuta. Era singura idee care-i bântuia creierul. Cât despre canalele de știri internaționale, prefera să nu le frecventeze. Nu-i plăcea conținutul lor, erau știri de senzație despre vedete ori catastrofe, inclusiv cosmice. Așa încât atunci când un fost amic îl întreabă prin gând, firește, dacă a auzit despre marea nenorocire de pe Marte, mai întâi se blocă, pentru ca apoi să-i ceară amănunte. Se întâmplase ca un adăpost pământean amenajat acolo la mare adâncime să fie distrus de o explozie, i-a explicat amicul. Despre nenorocire s-a aflat de îndată ce știrea a ajuns pe Pământ. Nu se cunoșteau cauzele catastrofei, nici numărul exact al celor implicați, toate victimele fiind decedate. Pentru a evita confuziile se dădeau numele morților, siguri până în acel moment. Între ele, și cel al Magdei.

El a primit vestea cu calm, i-a și spus fostului prieten că autoritățile care au difuzat informațiile se înșală. Măcar pe alocuri. „Deoarece, i-a explicat cu calm insului cu pricina, cel puțin un om a supraviețuit, Magda. Am vorbit cu ea mai deunăzi!” a sunat argumentul său. Amicul l-a privit cu înțelegere, vârsta înaintată merită un asemenea gest și-a spus omul în gând, nu suficient de discret pentru a nu fi auzit, așa că bătrânul a continuat: „Voi zice asta și celor care au comis această eroare de

(continuare în pag. 93)

informare. Îi voi căuta și le voi spune.” Celălalt n-a mai avut replică, așa încât conversația s-a terminat în tonul optimist impus de cel care tocmai vorbise prin gând cu Magda.

Autoritățile care emisese comunicatul știut n-au fost impresionate de spusa lui. „Sigur era ea?” l-au întrebat. „Cu certitudine!” a sunat răspunsul bărbatului în vârstă. „Aveți vreo dovadă?” au vrut să știe autorii știrii oficiale. „Ce dovadă să am? Doar gândul ei. Sigur era al ei, nu am nicio îndoială.” L-au trimis acasă – pentru prima dată de multă vreme preferase o discuție directă, iar nu telepatică – iar el s-a reîntors la căsuța lui de pe malul mării, așteptând. Era convins că Magda va reveni, mai ales acum va reveni, își spunea mereu. Și ea chiar s-a reîntors. Bărbatul era pe malul mării și privea apa, care avea acum – ciudat! – puternice nuanțe de verde, verde-albăstrui, când i-a auzit și văzut (!) glasul. O voce colorată! Ca un curcubeu în numai două nuanțe.

- Ciao, prietene. Ce mai faci? Începu ea o conversație, în realul căreia bărbatul se pregătea să creadă.

- Ciao, Magda! Ce să fac? Trăiesc și mă gândesc la tine, la ce zic unii că ți s-ar fi întâmplat.

- Păi, de întâmplat chiar mi s-a întâmplat, îi răspunse ea, chicotind parcă. Trebuie să-i crezi pe cei care afirmă asta.

- Dar tu ești totuși aici, îmi vorbești.

- Este adevărat, prietene, numai că nu sunt chiar aici și nici nu-s eu. Doar sufletul meu, un fel de înger care a reușit să străbată marea distanță de acolo până la tine. Voiam să-ți dau vestea cea bună, că n-am pierit cu totul. Mă înțelegi?

- Încerc, deși pățania ta îmi intră greu în cap.

- Străduiește-te să pricepi. Știi doar, în alcătuirea noastră intră și sufletul.

- Știu, totuși... Iar eu ce-ar trebui să fac acum? Dacă fizic nu te mai pot întâlni, cum să procedez?

- Mă bucur că ai primit cu calm vestea reîntoarcerii mele, fie și în formă spiritualizată. Ce ar trebui să faci? Să aștepti, să mă aștepti. Va veni o zi, o seară sau o noapte când vei spune „Ciao!” acestei vieți, vieții tale, iar atunci ne vom reîntâlni. Și până în acea clipă, când și când, ca altădată, ne vom rosti salutul nostru. Este totul clar până aici?

- Da, cred că da.

- Atunci, mă bucur că ai rămas același om blând, bun și înțelegător. Ciao, băiete!

- Ciao, Magda! Prietena mea cea verde-albăstruie...

Aritmetică simplă

Stătea în barul acela, din centru, în miez de zi, la o măsură de la fereastră. Ca de obicei, se afla împreună cu amicul Costache. La ora aceea, localul era aproape pustiu. Cui să-i ardă de băutură către prânz? Numai că în cazul lor nu putea fi vorba de băutură-băutură, dacă e să vedem ce aveau înaintea. Și ce aveau? Prietenul sorbea un pahar de bere, iar Dorel o dăduse pe apă plată. Păi, asta-i băutură? Însă practic cvasi-lipsa alcoolului în cazul celor doi avea o explicație. Iată-o! În urmă cu vreo două-trei luni, Dorel avusese un accident stupid. Dăduse peste el o mașină, în timp ce bărbatul traversa o stradă pe tre-

cerea de pietoni. Pur și simplu, îl lovise din plin și, cât era el de bărbat la 40 de ani și un pic, zdravăn la trup, zburase cât colo. S-a intervenit prompt și Dorel a fost internat. Nu prezentase vătămări la oase, nici răni deschise. Doar capul avusese cumva de suferit. Așa i s-a explicat după ce și-a revenit dintr-o comă scurtă. „Ai avut noroc cât casa, omule, i-a spus medicul de la reanimare. Bine că ai scăpat cât de cât nevătămat și cu capul întreg. Nu ai leziuni grave. Te mai ținem câteva zile și apoi te poți duce acasă. Îți voi da și un tratament de care musai trebuie să te ții. Totuși, nu înțeleg unde ți-a fost mintea de nu te-ai ferit nicicum din fața nebunului ăluia de șofer...” Mirarea doctorului rămăsese atunci fără răspuns. Dorel, abia trezit dintr-un somn pe care nu și-l dorise, avea și nu avea atunci chef de conversație. Acum însă...

- Știi, măi băiete, eu tot nu încetez să mă mir de pățania ta. Mai ales știind și cauza care ți-a provocat beleaua asta, îl provocă la vorbă Costache.

- Iar vrei să-mi aduci aminte de asta? Ți-am mai spus că atunci, când traversam strada, mă gândeam la Ilenuța, nevastă-mea. Adică, fosta... Iar gândul meu din acele clipe prinsese contururi clare, fiindcă pe dumneaei tocmai o vedeam, cu ochii minții, se înțelege, drăgăindu-se cu altul. Ce-i drept, mai frumos și mai tânăr decât mine. Iar eu, vai! nu mă puteam opune. Deși, citisem undeva că forța gândului e încă puțin știută și folosită. Și, tocmai când să mă decid dacă merită să-mi încordez ori nu mai mult mintea, ca s-o scot din brațele tipului, mă lovi mașina ăluia.

- Da, mi-ai mai zis cum a fost, n-am vrut să-ți trezesc amintiri neplăcute. Însă parcă te-a costat prea mult momentul ăla de neatenție. Ți-ai pierdut și slujba, și nevasta.

- Oricum, Ilenuța mă lăsase mai înainte. Noroc cu priete-nii care au văzut-o prin cluburi cu alți bărbați, altfel poate eram și acum împreună.

- Noroc zici?

- Păi, e un fel de noroc, măcar am scăpat de gânduri. Iar cu serviciul ce să spun? M-au dat cu o treaptă mai jos. Că eram precum știi săptămător 2, gata-gata să devin șef de echipă, iar ei m-au retrogradat pe postul de săptămător 3. Iar asta n-am suportat, așa că i-am lăsat, mi-am dat demisia. Și gata!

- Ai devenit șomer, ți-ai închiriat locuința, ca să ai totuși un venit și te-ai mutat la părinți. Bărbat de 40 și ceva de ani stă cu bătrânii. Halal!

- Nu mă judeca și tu, fiindcă n-ai dreptate. Așa mi-a fost soarta. Însă, presimt c-o să mi se schimbe viața cât de curând.

- Și cum presimți? Ți s-a zbatut ochiul? Ai avut vise premonitoare, cum?

- Nu știu să-ți explic calea, modalitatea, drumul noii mele vieți, dar știu că ceva se va întâmpla. Curând, foarte curând. Poate chiar azi...

- Până atunci nu-ți ajung banii decât de apă plată, este?

- N-are legătură, medicul m-a sfătuit să evit alcoolul, cafeaua, stimulentele în general. Pentru a-mi

(continuare în pag. 94)

proteja creierul.

„Cheful” lor de la mijlocul zilei intrase în amănire. Fără alcool – că berea răsuflată a lui Costache nu se putea include între spirtoase – mintea celor doi lăncezea. Până când Dorel se trezi dintr-odată la viață, privi insistent pe fereastră, ca și cum ar fi zărit pe cineva cunoscut, apoi deveni agitat și părăsindu-și pe dată prietenul o zbughi pe stradă. Comeseanul încercă să afle ce-l atrăsese într-acolo, dar în afară de o femeie trușă, frumoasă, în minijupă, care tocmai trecuse prin fața barului, nu zări altceva. Însă Dorel părea că tocmai pe dumneaei o urmărea. De unde până unde s-o știe el pe asta? se întreba în gând Costache.

Mirarea amicului era îndreptățită, întrucât Dorel chiar nu cunoștea defel persoana. Doar că acum, de îndată ce o văzu - repet, fusese o simplă trecere a ei prin fața geamului de la cârciumă – simți că ea este aleasa. Mă rog, noua aleasă... O ajunsese din urmă, intră în vorbă cu ea, femeia, cam de vârsta lui, nu pofti la început să-l asculte, dar curioasă, poate, sau din alte pricini, cedă și, așezându-se amândoi pe o bancă din parcul alăturat, porniră vorba. El îi povesti cum a ajuns unde a ajuns, inclusiv de ce bea apă plată la mijlocul zilei cu un prieten, iar ea veni cu o istorie și mai și, dovadă că întotdeauna viața bate filmul. În urmă cu trei ani femeia ajunsese văduvă. Bărbatul ei intrase cu mașina într-un pom și așa s-a sfârșit totul: ea a rămas cu trei copii pe cap, după zece ani de mariaj. Plus o soacră! Iar în tot acest răstimp, bătrâna din casă, ca mai înțeleaptă, a tot îndemnat-o: „Găsește-ți, fată, un om, care să-ți fie bărbat și tată la copii! Nu sta în casă ca proasta! Trageți o minijupă pe tine și ieși în lume!” Iar acum femeia chiar era în lume. Și în calea ei apăruse Dorel.

Au stat amândoi de vorbă acolo în parc până către seară, când ea și-a amintit brusc de ce se abătuse prin locul acela.

- Văleu, dar eu trebuia să iau ceva gustări pentru cei mici, să am ce le pune mâine în ghiozdănele. Mergi și tu cu mine la market sau ai altă treabă?

- Ce treabă să am? N-am niciuna. Nu ți-am spus că s-șomer? Am vreme berechet.

- Atunci, dacă ai timp la dispoziție, ce-ar fi să mă ajuti cu sacșele până acasă. În plus, poate vrei să-i cunoști pe puștani mei, că am trei, precum ți-am zis, toți băieți.

- De ce nu? S-a făcut. Chiar m-ai făcut curios. Că eu n-am copii.

Peste un ceas, stăteau de vorbă la locuința persoanei, în trei – li se alăturase și mama soacră – copiii jucându-se în camera lor. Discuția s-a prelungit, fiind din ce în ce mai fructuoasă. Seara târziu, Dorel a acceptat invitația femeii de a rămâne peste noapte la ea. O invitație făcută cu jumătate de gură, doamna neștiind la ce să se aștepte în urma acestei propuneri, însă un răspuns ferm, apăsător, afirmativ, din partea lui a clarificat lucrurile.

- Nu trebuie să se întâmple nimic între noi acum, dacă tu n-ai voie. Să nu pățești ceva rău la creier, Doamne, păzește! i-a șoptit ea tainic la ureche.

- Fii liniștită, doctorul mi-a dat voie! i-a replicat vioi și fericit bărbatul.

„Doamna arăta bestial,” a declarat prietenul Costache a doua zi de dimineață, ca o justificare, atunci când

a fost întrebat de familia lui Dorel despre dispariția acestuia. Îngrijorarea stărnită de „evaporarea” lui a durat până în aceeași zi, când prânz, când cel căutat a venit la ai săi cu noua mireasă.

- O cheamă Sofia și am decis să ne luăm, i-a informat el.

Apoi au mai discutat despre una, despre alta, până au ajuns la copiii ei.

- Bine, băiete, dar cum o să faceți față? a îndrăznit maică-sa să zică o vorbă ce trebuia spusă.

- Nu-i cazul să vă faceți griji, a decis el. E o treabă de aritmetică simplă. Noi, doi, plus ei, trei, fac cinci.

- Pe mama-soacră ai uitat-o, scumpi, suspină noua aleasă.

- Ea are pensia ei, nu se pune, decretă Dorel. Rămân la părerea dinainte, e doar o simplă adunare, aritmetică de clasa întâi primară... În plus, să nu uităm că, așa cum mi-ai spus, tu mai primești când și când ceva bănuți, și nu puțini, din Marte în contul terenurilor pe care le-ai arendat acolo. Așa că o să ne descurcăm de minune.

- Apropo de terenurile doamnei de pe Marte, cred că tu, Dorele, ți-ai luat și azi medicamentele date de domnu' doctor, nu? se arătă ușor îngrijorată maică-sa.

(din volumul „Garsoniera lui Al Bătrân”, editura InfoRapArt, 2021)

(urmăre din pag. 87)

arăta prin îngeri „ce coboară pe raza de lumină/ în fiecare seară” în veci mântuirea așteptată la „Templul Judecării”. Această dorință de cunoaștere a ceea ce înseamnă divinitatea, perpetuă și neschimbătoare, începe de la „boarea câmpiei/icoana din casă/ te caut în fântână, în apa cea clară/în floarea de soc din umbră de gard/te caut și în ploaia ce cade din cer”, căci peste toată suflarea de viață și ce nu e viață, Domnul Dumnezeu este veșnicia, atotputernicul, atotstăpânitorul.

În rest, ce rămâne după noi? O lacrimă, amintirea, căci „pierdut-am atunci pașii/cu pulberea din drum/iar depărtarea s-a ascuns sub nori/și drumul dintre vieți e doar un fum/când moartea dăruiește scrum de flori/ Se mai deschid iar zori spre dimineți/ spre diminețile închise-n noapte/ acolo unde în moarte vă așterneți/și viețile vă sunt deconspirate” (Poezia „Pași pierduți în neuitare”).

Autorul cărții „Sunt sonat la nunta mea”, domnul Stejărel Ionescu, este un poet cu un real talent, un iluzionist care stăpânește misterul fermecării cuvintelor, al hipnotizării prin schimbări remarcabile de imagini îngemănate într-un decor când fantastic, când real și un truditor asiduu pe tărâmul poeziei, drept pentru care muza Euterpe îl răsplătește din plin cu numeroase diplome și premii.

Mihaela VAIDA**RĂSĂRIT**

Departe de tărîm,
 prinse într-o rînduială sacră,
 cu valurile agăţate de coame,
 se trezesc rînd pe rînd
 umbrele cailor de foc.
 Lîngă ele stau umbre de oameni
 sau poate umbre de nopţi
 născute din ape curgătoare.
 Uneori seamănă atît de bine încît
 nu ştii dacă oftatul lor vine din adîncuri
 sau din nechezatul apelor tulburi.
 Încă un timp al jocului născut din jertfă
 şi al sărutului din suspin,
 după care se aşterne liniştea.
 Înlăţat din revărsarea cerului peste lume,
 într-o complicitate nevăzută,
 un astru rămîne solitar
 ca şi cînd ar exista
 pentru o singură viaţă.

GRATII DE LUMINĂ

Dincolo de hăţişuri se lasă-nserarea.
 Ca o pasăre de pradă,
 printre gratii şi umbre,
 pustietatea zace-n clopotniţa veche.
 Din palma plină de tărîmă
 se scurge soarele...
 pămîntul mă frige!

pustietatea zace-n clopotniţa veche.
 Din palma plină de tărîmă
 se scurge soarele...
 pămîntul mă frige!
 Ecouri mocnesc în ochi de lumină.
 Nu te-ntreb nici cînd vii,
 nu mă-ntrebi nici cînd plec...
 Zăpada ne-adoarme.
 Sub tremurul pleoapei
 încă mai simt arderea visului
 căzut în insomnie .

ANOTIMP

Somn înfrînt
 pe-un gând aşteptînd
 nopţi încărunţite
 de-atâtea plecări.
 Flămînde de vînt,
 văd umbre crescînd
 prin vremuri pustii
 de ceasuri tîrzii.

Prinse-n cuvînt
 doar braţe gemînd.
 Pustiul se scurge
 prin frunzele-mi ude.
 Doar un veşmînt
 spre ceruri aflînd
 prin nori, din adîncuri
 ascunse chemări.

Singur în ploaie,
 te aflui plîngînd,
 Toamnă,
 în mine...

*

roua florilor
 căzută pe-o icoană-
 lacrima mamei

*

bătut de vîntul
 rece al dimineţii-
 covor de frunze

*

întunecare-
 nisipul din clepsidră
 răsturnînd timpul

*

briză marină-
 valuri ascunse în păr
 şi în ochi soare

*

un nou răsărit-
 ticăitul unui ceas
 lovit de perne

Lucia PĂTRAȘCU

JENICĂ CHIRIAC - ION ȘI GHERGHINA

Noul volum de proză „**Ion și Gherghina**”, semnat de scriitorul **Jenică Chiriac**, publicat la Editura *Info EST*, Brăila, 2022, aduce în cele 151 de pagini povestea Gherghinei și a lui Ion, personaje pe care cititorul i-a întâlnit în alte două cărți: **Tușa Gherghina - doftoroaia satului**, 2014 și **Gherghina**, 2017, dar care abia acum, cu acest volum întregesc o trilogie, ce-l onorează pe autor și devine un fel de *restitutio* pentru cei doi oameni reali, acum eroi din carte.

La început, pornind povestea lor, cu amintiri mai recente despre cei doi, scriitorul nici nu bănuia tentația ce avea să-l facă să scotocească în arhive, în amintirile celor ce au știut mai multe despre acele întâmplări de început, în cărțile de istorie, ori de geografie, pentru a putea realiza un roman încheiat, în care întâmplările să se așeze cuminiți în timpul și în locul lor istoric. Deoarece eroii, Ion Rogojină și Gherghina Cotor au povestea lor, o poveste de dragoste fascinantă, ce s-a țesut de-a lungul anilor și al întâmplărilor și merita a fi depănată. De data aceasta scriitorul Jenică Chiriac începe cu începutul.

Pe scurt, Gherghina este fiica boierului Haralambie Cotor din Pogănești, „**căpcăunul**”, cum era poreclit de toți locuitorii de pe moșie și a Rusandei, care moare tânără, fata rămânând orfană. Ea este îndrăgostită de Ion Rogojină, orfan și el de ambii părinți, de felul lor din Prisăcani. flăcău harnic, mare iubitor de cai, grăjdarul boierului. Iubirea lor este dezavuată de boier și într-o altercație cu cei doi, acesta se împiedică, cade într-o furcă și moare pe loc. Se naște bănuială de omor și țiganca Maria, dădaca fetei, îi sfătuiește și-i ajută să fugă. Astfel începe odiseea vieții celor doi tineri, care niciodată nu se vor mai întoarce pe plaiurile natale. Au de gând să treacă Prutul, în Basarabia, ori să meargă spre Banat, cât mai departe de năpastă. Merg cu caii, îi prinde o furtună, se refugiază într-o pădure și fata se îmbolnăvește grav. Uzi, înghețați, bolnavi și flămânzi sunt salvați de o șatră de țigani, iar baba Catinca, mare meșteră tămăduitoare, o îngrijește pe Gherghina, până se însănătoșește și împreună cu întreaga șatră ajung la Iași, de unde cei doi vor lua trenul spre București și de acolo spre Timișoara. În Gara de Nord întâlnesc un alt călător, Dumitru Aștefanei din Lipnița, un dobrogean, care, văzându-i tineri, cuminiți, cu suflet curat, îi convinge să-și schimbe opțiunea și să meargă spre Dobrogea, unde în satul Canlia vor găsi și o casă dintre cele părăsite de bulgarii mutați odată cu cedarea Cadrilaterului. Aici ajung cei doi tineri, aici se stabilesc, având buni vecini familia lui Petre Papazarcada, se căsătoresc și vor rămâne ai locului până la moarte.

Aceasta este, pe scurt, odiseea celor doi tineri plecați din Moldova și ajunși să viețuiască în alte locuri.

Ce a făcut scriitorul Jenică Chiriac cu aceste întâmplări este o altă poveste...

Pentru un cititor, care a citit deja celelalte două scrieri, pe care le-am citat mai sus, având ca personaj central pe Gherghina, este reconfortant să accepte alegerea scriitorului de a aduce sub tipar, într-o cronologie proprie, toate aceste întâmplări. La urma urmei, poate fi vorba despre *amintirile imediate*, cu care a început în anul 2014 povestea acestei doftoroaie, personaj pitoresc, interesant prin coloratura pe care scriitorul Jenică Chiriac i-o creionează Gherghinei, ca femeie bună, mare meșteră tămăduitoare, dar cu un limbaj nestăpânit, decoltat chiar, explicabil prin prezența celor două persoane care i-au însoțit cărările vieții: în copilărie, dădaca, Maria - țiganca și, mai târziu, baba Catinca, care a îngrijit-o în șatra de țigani. Astfel, ea s-a obișnuit cu o anume slobozenie și la faptă, și la vorbă. Dar, inimă largă, îi ajută pe toți, îi iubește, mai ales pe Ion, până în ultima clipă adormită cu fruntea pe mormântul acestuia. Pe lângă amintiri, mai poate fi vorba și de *curiozitate*. O curiozitate a autorului de a afla mai multe despre ceea ce ar fi putut să fie destinul a doi oameni străini de satul Canlia, unde-și petrec viața acum și-și sfârșesc

(continuare în pag. 97)

zilele. Și astfel, pana scriitorului a plecat în căutarea întâmplărilor, despre care află amănunte importante, reale, esențiale, pe lângă care talentul său brodează o altă poveste „**lăsând imaginația să zburde, ficțiunea înlocuind autenticul**” (pag.6), fără a denatura adevărul, atât cât a putut fi el aflat. Este interesant cum scriitorul însoțește drumul celor doi tineri intrați în năpasta bănuielilor, fugari în lumea largă, niciodată reînțorși în locurile natale, singura amintire pioasă de la plecarea lor în lume rămânând închinarea fiecăruia dintre cei doi la mormântul Rusandei, mama Gherghinei, la Pogăcești și, în celălalt sat, la Prisăcani, la mormântul părinților lui Ion.

În carte, cititorul îi va însoți pe cei doi tineri plecați să-și afle un loc, unde să-și facă un rost. Iar autorul, ghid bun, un participant direct, într-un fel, îl va iniția pe acesta în tainele vieții celor doi: pioșenia cu care se despart de mormintele părinților, dragostea pentru portul popular, pe care l-au moștenit și-l poartă cu mândrie, puritatea și curățenia sufletească, cu care își potriveșc purtările până în clipa Sfintei cununii în fața preotului din Canlia, comuniunea om – animal (atunci când sunt bolnavi în pădure, nechezatul cailor, ce cheamă ajutor, îi va salva; faptul că pe timpul foametei, când oamenii mănâncă și carne de cal, Ion nu se atinge de ea), hărnicia, baza realizării lor ca oameni: „**și-au întocmit gospodărie cumsecade**” (pag. 92) și bunătatea cu care înțeleg nevoile oamenilor și-i ajută cu ce pot, mai ales Gherghina, *doftoroaia*.

Descrierile acestui scriitor sunt frumoase și liniștitoare, iar explicațiile puse în cuvintele unor personaje din carte, dezvăluie formația sa profesorală: trenul este de mai multe categorii după viteza sa, țigani au mai multe meserii, aparținând unui fel de bresle, ei putând fi: rudari, lingurari, argintari, căldărari, zidari, lăutari... Nici referirile la evenimente și date istorice, la războiul cu luptele și necazurile pe care le-a adus în viața oamenilor, ori despre așezări, localități, trasee, nu sunt inutile, deoarece scriitorul așază, cum spuneam, întâmplările în geografia și istoria locurilor. Cu surprinderea de a întâlni forfota capitalei, pe care, „**deocamdată, o socot un fel de turn al lui Babel, o vânzoleală illogică de ființe umane**” (pag. 56), surprinzătoare pentru acești tineri veniți „**din fund de Moldovă**” (pag. 55). Astfel, rezultă un volum bine întocmit din care cititorul, pe lângă aflarea unei povești de viață, primește informații folositoare. Iar călătoria cu trenul, în care se perindă fel de fel de oameni, este, în sine, o lecție de viață, din care tinerii, neumblați până acum prin lume, învață „pe viu” atitudini de comportament și expresii uzuale de politețe. Și felurile întâmplări, pline de învățăminte, așezate tacticos de talentatul scriitor în compartimentul acestui tren, sugerează ideea că această carte, în sine, este o călătorie cu trenul, în care se perindă mulți oameni, rezultând felurite personaje cu întâmplările lor neștiute. Frumusețea cu care sunt realizate portretele eroilor din carte, fie ele fizice, de atitudine sau de vocabular, dă profunzime înțelegerii vremurilor, locurilor și întâmplărilor. Interesant este că scriitorul, povestitorul acestei istorii de viață, folosește el însuși un limbaj asortat locurilor în care se petrec întâmplările, ca și cum ar dori să aducă dovada de apartenență, cu atât mai mult, cu cât profesoara Ghiți, mereu amintită în scrierile autorului, chiar are rădăcini, ce

Este admirabil felul în care scriitorul Jenică Chiriac inserează informații despre momentele istorice ale neamului, despre felul în care acestea au influențat viața oamenilor, fiecare dintre ei având experiențe și opinii proprii despre ele. Din toate, răzbate dragostea de adevăr și dreptate, iubirea de glie și credința în Dumnezeu. Și cei doi, Gherghina, fată frumoasă și delicată, dar devenită apoi o femeie aprigă, „**repezită, buruienoasă în cuvinte, cu fulgere în priviri**” și Ion, „**mai așezat, calm, îngăduitor, conciliant, cu vorbă molcomă de moldovean cumsecade**” (pag. 91), și-au trăit zilele, cu credință și bunătate, în comunitatea ce i-a primit ca pe ai lor.

Este, de fapt, portretul unei generații, cu periplusul său de viață, cu tot ceea ce ea, viața, poate da sau lua, conturându-se suveran într-un destin implacabil. Așa a fost să fie!

O poveste de viață, în care scriitorul Jenică Chiriac împlinește deplin actul de creație, respectând cele trei stadii clasice: *documentarea*, pe care a făcut-o din mărturii, amintiri sau lecturi, ce i-au definitivat conturul cărții, încercând și reușind să cunoască psihologia oamenilor din perioada respectivă, să redea trăsături de caracter prin mici amănunte (vezi, nucul din curtea vecină, nucile coapte căzute în curtea Gherghinei și adunate de aceasta numai până la linia de vecinătate) *elaborarea*, pe care a realizat-o cu maximă atenție și corectitudine, împletind realul cu imaginarul, după cum singur recunoaște și *realizarea propriu-zisă*, transcrierea, redactarea, tipărirea, într-un cuvânt, dăruirea creației către cititori, cu aceeași generozitate cu care ne-a obișnuit și prin celelalte cărți ale sale. Astfel, din nou, cititorul are în față o carte ce merită a fi lecturată cu multă atenție!

Mototolea începu realmente să plângă. Îl îngrozea gândul că trebuie să scoată din buzunar trei milioane. Ce-o să spună Firuța? Chiar așa de prost ai fost, mă, geniule?

– Măi, băieți, n-am banii ăștia, mă!

– Dacă n-ai, de ce ai mai plecat la drum? Îi replică tăios al treilea, cel cu pălăria jerpelită. Hai, mă, că ne pierdem vremea cu prăpăditul ăsta! N-are decât să putrezească aci, dacă nu vrea să scoată banu'!

Și toți plecară-n casă la Floricel, lăsându-l pe Mototolea să se smiorcăie la volan:

– Nu plecați, bă, frățiorilor, nu plecați! Hai, că vă dau trei milioane!

Când auziră „frățiorii” se întoarseră:

– Așa, bă, tataie! Vezi că te-ai trezit la realitate? zise cel cu bască. Scoate banu' să ne apucăm de treabă!

– Ne! dădu din cap Mototolea. Întâi serviciul și apoi banu'. Să știu ce plătesc.

Cei trei amuțiră, holbându-se la Mototolea. Cel cu bască spuse nervos:

– Hai, bă, înăuntru, să discutăm detaliile! Și intrară în casă.

Aici este cazul să cunoaștem câteva „detalii” despre cei trei tunari. „Tovarășii de afaceri” ai lui Floricel Gâscan erau doi buni vecini, tineri ca și el, care terminaseră liceul cu chiu cu vai și nu reușiseră la facultate. Din această cauză, spuneau ei, nu și-au făcut nici un rost în viață până-n prezent. Observaseră că cei din generația lor, mai grăbiți și fâșneți, aveau servicii sau firme, ori plecaseră în străinătate. Alții, rămași în comună, se căsătoriseră, dar trăgeau și ei pisoii de coadă împreună cu tinerele soții, ezitând să plece în străinătate și să lase mândrețele de soțioare în grija altora. De aceea, niciunul din cei trei nu se însurase, în speranța să dea un tun, ca să aibă o bază de pornire în viață. Însă, unul dintre ei, cel cu basca, pe nume Iliuță Găină, putea spune că a avut ceva noroc. Tatăl lui, nea Ghiță Găină, lucrase la un S.M.T.-eu, de unde reușise să fure suficiente piese de tractor. Mai apoi, a reușit să cumpere mai pe nimic o rablă de tractor și, cu piesele furate, s-o pună pe roate și să facă treabă cu ea, luând în arendă câteva zeci de hectare. Nu făcea mare brânză, dar Iliuță, suit pe tractor, zicea că are treabă. Cel cu pălăria jerpelită, Vasile Curcă, lucrase și el la unul cu tractorul, dar care l-a dat afară în scurt timp, pentru că îl mirosise cu furțșaguri. Bietul Vasilică, furase și el piese de motor, pe care le vindea lui nea Găină mai pe nimic. Ia, acolo, ceva pentru băutură, când se ducea la discotecă împreună cu Floricel și Iliuță. Ceva îi rămăsese, totuși, nevândut, spre ciuda lui nea Găină, care-i oferise o sumă frumușică. Era o șufă de tractat din cablu elastic de oțel. Degeaba se rugase nea Găină de el. Vasilică îl refuzase categoric. Zicea că este o piesă strategică. Avea nevoie Iliuță sau nea Găină să tracteze pe cineva sau ceva? Cerea șufa de la Vasilică. Și băiatul se tocmea: eu ce procent am la afacere? Așa făceau cei trei afacerile. În procente, în funcție de contribuția fiecăruia. Acum când Floricel a pus pe tavă afacerea, au început discuțiile. De aceea au intrat să discute „detaliile”.

– Vedeți, bă, a zis Vasilică vesel, că este și un Dumnezeu al oamenilor de afaceri? Uite cum ți-aduce gorobetele în bătaia tunului! Doar să tragi.

– Să tragi, să tragi, dar să vedem cum!? mârâi Iliuță.

Că nu toți participăm la afacere în cote egale.

Ceilalți doi se uitară pieziș la Iliuță, care, văzându-i așa speriați, zise, frecându-și palmele:

– Adă, bă, Floricele o țuică, să bem adălmașu'! Păi, ce! Ne-apucăm de afacere fără adălmaș?

Floricel aduse sticla și trei cești. După ce dădură noroc și sorbiră țuica dintr-o înghițitură, Vasilică trecu direct la afacere.

– De ce nu în cote egale, bă, Ilie?

– Hmm! Mârâi din nou Iliuță. Vrei cote egale când eu particip cu tractorul și tu cu șufa? Astea sunt cote egale? Iar ăsta (arătă spre Floricel) cu ce vine? Cu gargara?

– Cum cu gargara, bă! sări ca ars Floricel. Păi, trei sferturi dintr-o afacere este pontul. Nu ai pontul, nu există afacerea.

– Vax, pont! râse Iliuță. Apă chioară pontul tău. Toată lumea putea să vadă că gorobetele este în rahat.

– Însă era în groapa făcută de mine, insistă Floricel.

– Făcută de tine? Îl contră Iliuță. Făcută de natură. Tu ai aruncat gunoiul de grajd în ea în loc să-l duci la câmp. Că ești o putoare. De altfel, ca și noi, dar... asta nu contează. Vorba e că avem cote diferite în afacere. Și eu cu tractorul pretind 70%, adică două milioane și o sută. Restul împărțiti între voi.

– Eu cu șufa vreau șase sute, restul... pontul lui Florică.

– Bravo, mă! a răbufnit Florică. Adică, eu cu pontul doar trei sute? Știți că sunteți deștepți? Uite că nu vă dau voie, pentru că groapa este a mea, cu bălegarul meu, deci, gorobetele este tot al meu. Mă duc la nea Matache, că și el are tractor. Și, este om serios, nu ca voi.

– Ha, a sărit Ilie. Groapa este pe domeniul public, domnule! Deci, gorobetele este proprietate publică, să fie clar! Poate trage cu tunul în el oricine vrea. Nu că vreau să te scot din afacere, că și pentru cele trei sute ale tale, nu merită. Uite îți mai dau de la mine o sută și faci patru. Hai să trecem la treabă!

– Ușurel, ușurel, frățioare, vorba gorobetului! spuse calm Florică. Afacerea se încheie cu 50% tu, iar eu și Vasile, câte 25%.

– Ia stați, bă! a sărit și Vasile. Ce tot învărtim ca fraierii procentele astea? În fond, ce este afacerea asta? Un tun. Și dacă dai un tun, faci capital. Și noi, ca nătărăii, pulverizăm capitalul, în loc să-l folosim ca bază pentru următoarele afaceri.

– Ce afaceri? întrebă cei doi într-un glas. Ce poți face cu trei milioane?

– Mă, dar blegi mai sunteți! zise Vasile. Dacă mai punem fiecare cel puțin câte un milion putem investi într-o afacere cu struți sau cu potârniche, că astea sunt la modă. Am citit într-o revistă cum se plângea unul că n-are condiții. Dar noi avem condiții și ne plângem ca proștii că n-avem bani. Acum, când ne pică banul în palmă, ne luăm la ceartă? Banul nu trebuie împărțit, bă, ci să rămână acolo, capitalul din palmă.

(continuare în pag. 99)

– A cui palmă? mârâi Ilie.

Iar se luară la ceartă până goliră sticla de țuică. Și timpul trecea...trecea...iar Mototolea aștepta... aștepta... Și gândea: „Acum alimentează cu motorină, echepează tractorul, se echepează și ei... Ce echipare? Ce alimentare? Ce dracu fac de întârziere atâta? Au intrat în casă și n-au mai ieșit. Iar țiganii ăia s-au dus să cumpere porcii și... Ei de ce nu vin să vadă ce fac? Ar fi trebuit să se intereseze, ca să mă scoată de aici. Dacă au tăiat porcii, ar fi putut să vină cu niște șorici... și jumări... țuică fiartă... nu, țuică fiartă, nu, că sunt în misiune. Dar, nimic? Și nici nu pot să mă duc la ei sau... la ăștia din casă, care m-au lăsat cloșcă în mașină. Ce, cloșcă? Pe apă? Ce tâmpenii îmi trec prin cap! De ce nu acționează? Ce mai aștept de la trei derbedei? Trebuie să sar în apă! Cu pantofii ăștia? Că am vrut să o fac pe negustorul de la oraș. Aici în noroaiele astea? De ce nu m-am gândit că a plouat și la țară sunt noroaie? Doamne, la câte trebuia să mă gândesc! Acum știu ce trebuia să fac la plecare. Acum? La plecare trebuia să știu! Trebuia să mă asigur dacă asta e o afacere serioasă, dacă...”

Îi venea să turbeze, să dea cu capul în parbriz, în torpedou, în...orice. Dar nu reuși decât să smiorcăie. Să smiorcăie continuu, ca un copil bătut de soartă. Așa îl găsi moș Ion Gâscan, tatăl lui Floricel, când s-a întors de la biserică:

– Ce-ai făcut măi, omule? Cum ai intrat în blestemata asta de groapă?

Și Mototolea îi povesti bătrânului, cu lux de amănunte toate pățaniile prin care a trecut. Moș Ion îl privea cu milă când povestea și-i spuse uimit:

– Ce porci, măi omule? Că baba Maria de la casa aia merge în două bastoane și are doar vreo cinci-șase găini. I-am dat eu acum o lună câteva coșuri de porumb, ca să aibă cu ce le hrăni. Nici pomeneală de porc.

Mototolea rămase cu gura căscată și îngăimă moale:

– Poate, vecinii ei...

– Fii serios! N-are nimeni de vânzare porci pe la noi! Că noi... cu livezile, pășuni... Porumb, foarte puțin. Cum-părăm de la câmpie, de prin părțile voastre. Am auzit eu pe unul, acu' două zile că vrea să-și vândă porcul. Dar, nemernicul, cerea 50 de mii pe kilu' în viu.

Iar a rămas Mototolea cu gura căscată:

– Cinci zeci? Păi, în părțile noastre e mai ieftin. Și țiganii, ce informații or fi avut?

Moș Ion îl privi cu milă:

– Lasă dumneata afacerea! Stai puțin să văd de ce întârziere flăcăii!

Deși vârstnic, Moș Ion era încă verde. Înalt, spătos, îmbrăcat curat, cu pantaloni albi, strânși pe picior, căciulă albă, mițoasă și palton scurt de dimie împlănită, urcă scările cerdacului și intră în casă, unde cei trei, cu ochii lucind, încă se mai certau pe procente.

– Bine, mă, cât mai discutați, cât vă mai certați, când omul ăla așteaptă să-l scoateți din apă?

– Dă-l în mă-sa! rânji Vasile Curcă. Dacă ieșea cu banu' de la început, poate făceam ceva. Acu', să aștepte, până facem socotelile.

Moș Ion rămase cu gura căscată și cu căciula în mână, mormăind derutat:

– N-am înțeles! Adică... i-ați cerut bani?

Cei trei începură să râdă cu hohote. Iliuță îl întreabă:

– Ce-ai rămas ca la dentist, nea Ioane? Afacerile sunt afaceri!

– Ai rămas în urmă cu tehnica! râse și Vasilică.

– Bă, tată, sări și Floricel, dacă nu te pricepi, stai în banca ta!

Și flăcăii continuară să râdă, fapt ce îl înfurie pe moș Ion, care urlă cu voce tunătoare:

– Băăăăă! Orătării nenorocite! Cum de vă mai rabdă pământul? Ați uitat să fiți oameni, mă?

Urletul și fulgerele din ochii lui moș Ion spulberară zâmbetele de pe fețele celor trei, care amuțiră și înțepeniră, ca niște statui. Erau total anesteziați și lipsiți de voință. Doar Vasilică îngăimă speriat:

– Ce te bagi în afacerile noas?...

– Băăăăă! repetă urletul moș Ion. Nu mă face să-ți scap un dos de labă în afacerea... Doamne, iartă-mă, că m-am împărtășit! Și copiii ăștia...

– Am să te spun lu' tata, scânci Iliuță.

– Să mă spui, mă ghiorlane, dar nu mai înainte de a-ți arunca în dovieacul ăla găunos câțiva pumni.

Să știe și taică-tău ce lighioană ești. Gata, bătu din palme moș Ion, echipaa-rea! Adu, Floricele, pantaloni vechi, cizmele de cauciuc, să ne pregătim cu toții!

– Dar să știi că eu nu aduc tractorul, mormăi Iliuță.

– Nici nu ți-am cerut, deșteptule! spuse moș Ion, în timp ce se schimba. Apoi, dădu comenzile, ca la armată, fără să lase loc de comentarii.

– Hai, repede cu Floricel, luați cei trei dulapi din șopron și benzile alea striate din tablă, de la grajd! Apoi, tu Florică, pune hamul pe cal și ia crucea de la căruță, cu frânghiile de la loitre! Mișcați-vă repede, repede, că... parcă sunteți niște mormoloc!

Florică îndrăzni timid

– Tată, crezi că bietul cal va...

– Taci și execută! i-a retezat-o scurt moș Ion. Leagă frânghiile de bara din spate, iar noi, ăștia trei, ridicăm roțile cu dulapii și introducem tablele.

– Dar se murdăresc, tată! se smiorcăi Floricel.

– Taaci, puturosule! Toată vara te-am rugat să aduci câteva căruțe cu pietriș, să umpli groapa. Eu am vorbit, eu am auzit.

– Asta-i treaba primarului, a sărit Vasile Curcă. E domeniu public, el trebuia s-o umple, că d-aia l-am ales și plătim impozite.

– Voi și impozite? Hai, aici în spate, cu dulapii! Ne opintim la comandă, odată cu calul. Hai, acumaa! Hoop!

După mai multe încercări și eforturi ale bietului căluț, biciuit de Floricel, reușiră să-l scoată din groapă pe amărâtul de Mototolea.

– Mulțumesc, bă, fraților! plângea bietul Trache. Să vă dea Dumnezeu sănătate și noroc. Cât mă costă, unchiule, oboseala căluțului și a dumneavoastră?

Cei trei se uitară întrebători la moș Ion. Însă acesta dădu din mână:

– Lasă, omule, mulțumește-i lui Dumnezeu că ai scăpat! Ți-o fi foame sau sete? Hai să te ospătam și

(continuare în pag. 108)

Petre RĂU

- ❖ Nu știu cine ești, omule, dar știu bine cine ar trebui să fii!
- ❖ Omul este suma intereselor sale.
- ❖ Atât de mult i-a înzestrat natura pe unii oameni încât n-au nicio șansă să fie considerați vreodată vinovați pentru vreo greșeală anume.
- ❖ Omului cu două fețe i se întoarce adesea spatele.
- ❖ Românul este într-atât de fastuos, încât și din funerarii face o sărbătoare.
- ❖ Omul este atât cât se percepe pe sine.
- ❖ Iată cheia evoluției umane: părinții acceptă întotdeauna să fie depășiți de proprii lor copii.
- ❖ Uneori capacitatea oamenilor se măsoară în cât de rapid se împacă cu lucrurile ce nu mai pot fi schimbate.
- ❖ Spre deosebire de celelalte vietăți, omul se poate povesti.
- ❖ Omul e singura dintre ființe în stare să se rușineze de trecutul său.
- ❖ Din ce categorie de om „bun” faci parte: bun de nimic sau bun de ceva?
- ❖ Aruncă-ți inima înainte și trupul ți-o va urma!
- ❖ Resemnează-te, omule! Cei mai mulți dintre semenii tăi ratează întâlnirile cu celebritatea.
- ❖ Oamenii se deosebesc doar prin gusturi.
- ❖ Bătrânețea poate fi o dezmeticire tardivă.
- ❖ Nu uita! Lumii îi va păsa de tine doar dacă îi poți oferi ceva!
- ❖ Cine are nevoie de ajutor e slab. Dar se poate altfel?
- ❖ Interesul meu este mai mare decât interesul tău și, pentru liniștea mea, așa ar trebui să rămână.
- ❖ Amintirile cresc odată cu tine. Dar dacă nu le încredințezi cuiva, ele dispar odată cu tine.
- ❖ Nu uita că trecutul tău e o frumoasă poveste de care numai tu vei fi vinovat că se va pierde!
- ❖ Mi-am dorit mereu să am lumea la degetul mic, deși nu știu la ce mi-ar fi folosit.
- ❖ Pasiunea împinge departe perspectiva morții.
- ❖ De multe ori nu obții ceea ce-ți dorești din cauză că nu spui ceea ce vrei.
- ❖ Chiar dacă ai încredere în tine, consultă-i și pe ceilalți!
- ❖ Deocamdată meriți numai ceea ce ai, nu și ceea ce vrei.
- ❖ Niciun rânjet nu sugerează omenia.
- ❖ Dacă îți spune cineva că te-ai schimbat, nu înseamnă decât că nu mai ești cum vrea el.

- ❖ Spre sfârșitul vieții tindem să ne rotunjim povestea.
- ❖ Numai ce faci pentru alții rămâne pentru eternitate, nu ceea ce faci pentru tine.
- ❖ Pentru ca lumea să dăinuie e nevoie și de sacrificiul tău la un moment dat.
- ❖ Zgomotul cel mai mare nu vine din exterior, ci chiar din tine.
- ❖ Naivitatea este o prostie grațioasă.
- ❖ Nu aplauda ignoranța. Riști să te confunzi cu ea.
- ❖ Mai mult decât să mă faci prost m-ar dura dacă mă faci să mă simt prost.
- ❖ Pe prost îl vezi fericit și în fața primejdiei.
- ❖ Cel mai bun răspuns la o întrebare prostie este o tăcere deșteaptă.
- ❖ Pierderea proștilor nu va fi niciodată îngrijorătoare pentru omenire.
- ❖ Un mod simplu de a afla că prostia doare este să te dai o oră cu capul de perete.
- ❖ Dușul te trezește din beție, nu și din prostie.
- ❖ Ați observat că prostul câștigă mai mereu?
- ❖ Proștii se înmulțesc mult mai repede. Dovadă e că nu le putem ține evidența.
- ❖ Prostia nu poate fi scoasă în afara legii. Ea există împotriva voinței umane.
- ❖ În casa mincinoșilor sinceritatea devine dezarmantă.
- ❖ Cel mai mincinos lucru pe care îl poți spune des este acela că ești fascinat de miracolul zilelor obișnuite.
- ❖ Izvorul nu-și dezamăgește niciodată descoperitorul.
- ❖ Dacă n-ai curaj, atunci teme-te! Cale de mijloc nu există.
- ❖ Dacă n-ai curaj, atunci îngrijează-te! Nu întotdeauna îți vor sări ceilalți în ajutor.
- ❖ Singura aprobare de care ai nevoie în viață e de la conștiința ta.
- ❖ Orgoliul meu cere iertare orgoliului tău.
- ❖ Doar înainte să spui ceva mai poți hotărî să taci.
- ❖ Ultima dată când am murit răsfoiam o realitate invizibilă.
- ❖ Acolo unde sunt multe oi se adună și lupii.
- ❖ O grămadă de acțiuni se fac fără subiect.
- ❖ În fața tentației nu poți fugi prea tare.
- ❖ Ce-ar fi dacă omul și-ar aminti limba dintâi pe care a folosit-o în grădinile raiului?
- ❖ Întotdeauna capătul necunoscut va fi mai tentant.
- ❖ Uneori ar trebui să ne bucurăm că putem plânge.
- ❖ Dacă vrei să te înalți, mai întâi apleacă-te!
- ❖ La ce-ți folosește primăvara dacă tu n-ai ieșit bine din iarnă?
- ❖ Chiar și cu un trecut dezastruos poți spera la un viitor luminos.

(din volumul „Alte 1001 de aforisme”)

Ioan VASIU

*

vreau să cred că versul e ca o scânteie
vreau să iau ostatici cinci greieri mai mici
vreau să dorm o noapte într-o orhidee
vreau s-ascund iubirea-n cuib de rândunici

*

tu mi-ai hrănit iubirea cu visurile tale
și-mi arătai cum luna se-ascunde după nori
mi-ai vindecat nesomnul cu-o ploaie de petale
și-ți mulțumesc iubito acum de mii de ori

*

fără poezie aș fi mai sărac
fără gelozie n-aș putea iubi
fără ploi și soare n-ar fi pădării
fără să mă supăr nu pot să mă-mpac

*

iar circulăm mereu pe sens opus
iubirea-i doar un râu ce curge-n sus
suntem pe rând aproape de apus
și-atâtea parcă ar mai fi de spus

*

prin gări se-aud cum trec în mare grabă
trenuri de marfă pline cu zăpezi
stau rezemat cu gândul de-o tarabă
te-aștept iubito să vii să le vezi

*

trimite-mi fericirea într-o carte
trimite-mi dorul tău închis în plic
trimite-mi visul ce l-ai pus deoparte
în plus nu vreau să-mi mai trimiți nimic

*

suntem prea toleranți de multe ori
ne calcă unii prea des pe bombeu
dar nu-i certăm și îngăduitori
sperăm că-i pedepsește Dumnezeu

*

te las să-mi furi visul ascuns în glas
și insomnia care nu mai piere
un singur lucru însă nu te las
să mă îneci în lacrimi de durere

*

sub umbrela nopții ochii mei păgâni
se ascund adesea la tine-ntre săni
palma mea vorbește doar cu palma ta
toamna ne alintă cu o ceață grea

*

mi-e dor de anotimpul ce s-a dus
mi-e dor de steaua ce pândește sus
mi-e dor de luna ce plânge-n apus
mi-e dor să stau de vorbă cu Iisus

*

e prea târziu s-o iau de la-nceput
e prea devreme să mă dau bătut
să trag o linie și să adun
e prea devreme să spun rămas bun

*

trăiesc într-o lume frumoasă albastră
uneori mai visez cu ochii deschiși
mă bucur că-mi râde amiaza-n fereastră
când soarele-și cerne lumina-n caiși

*

o toamnă frumoasă
mă scoate din casă
și mă răsfată
de dimineață

*

Pe deal se vede toamna fumegând
Ca o locomotivă fără roate
și-n vale plânge cerul păsă când
pădurile adorm nelegănate

*

noiembrie ne vindecă de ură
noiembrie cu haine arămii
noiembrie nicidecum nu ne înjură
noiembrie recită poezii

*

de mi-ar mai da o viață Dumnezeu
să reușesc să-mpart tot visul meu
la cei pe care-i am în jur mereu...
dar știu că lucru-acesta-i tare greu

Alexandru CAZACU

Scutierul agapelor din Sud

S-a spus mult timp că jurnalismul cultural este modul elegant și creativ de a face presă. Acoperind domenii de interes atât din „cultura înaltă” cât și din „cultura populară” paginile din cotidiene, indiferent de suportul pe care se află acestea, aduc publicului acel moment de răgaz, atât de necesar, al întâlnirii cu frumosul. Desigur, preocupările acestui demers s-au extins odată cu evoluția înțelegerii privind cultura și rolul ei în societate. În epoca „războaielor și mutațiilor culturale” acest domeniu de nișă din media este un vector important în transmiterea unor valori precum și în manifestarea identității individuale și colective a unei societăți. Redarea informației culturale are drept efect crearea unui public pentru fenomenul cultural. Este o formă *soft power* de atracție către acea zonă numită de specialiști numesc „obiectele materiale și imateriale ale civilizației umane”. Iar ultimile studii dovedesc fără tagadă cum contribuția economică locală și regională a sectorului artistic este importantă.

Odată cu anii două mii și evoluția spectaculoasă a digitalizării, practic migrarea către *on line* a presei *mainstream* a fost masivă peste tot în lume. La noi, datorită mai multor cauze (printre care și lipsei unei substanțiale clase de mijloc care să susțină formatul *print*) jurnalismul este în proporție covârșitoare realizat în format virtual. Jurnalismul cultural s-a redus drastic, pagina cu acest profil fiind evacuată la sfârșitul unor grupaje de știri sau redusă la texte minimale și informări ce de regulă preiau comunicatul organizatorului evenimentului. Ea a rămas să se desfășoare în zona revistelor de cultură specializate și cu un public specific. Desigur cu excepțiile de rigoare. Căci pentru a fi un jurnalist cultural este nevoie de vocație, dăruire, empatie și permanență informare. Nu de puține ori un astfel de ziarist este el însuși scriitor.

Un astfel de jurnalist este **Gabriel Dragnea**. Iar proba acestei competențe o face și în noul său volum „**Însemnări din Sud - Referințe lirice și ipostaze culturale**” apărută la editura „Sud”- Bolintin Vale în anul 2022. Cartea este în esența ei o cronografie culturală a orașului Bolintin Vale și a întâmplărilor ce indirect sunt prinse cu „un fir roșu” de acest oraș. Volumul ce reunește materiale publicate de-a lungul anilor în revista „Sud” și este împărțit în două segmente. Primul conține cronici de întâmpinare și prezentări de carte, al doilea relatări ale diverselor evenimente culturale în majoritatea lor realizate de

Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu (ACTIB) din localitatea care a devenit un topos aparte în geografia lăuntrică a autorului. În ambele cazuri Gabriel Dragnea a fost un adevărat *témoin sensible* ce mărturisește cu entuziasm și bună credință depre starea de spirit ce o induc lecturile, lansările sau manifestările culturale, reușind să redea cu fidelitate elementele esențiale ale acestor *incontri dello spirito*.

Recenziile prezente în această carte vădesc o construcție de idei bazată pe forța afirmației ce-l trădează pe poetul Gabriel Dragnea. Textele nu sunt elaborate în termeni combatanți ci mai degrabă cu o capacitate de obiectivitate și mobilitate intelectuală folosită pentru reliefarea concretului viu al literaturii. Obiectivul fiind acela de a sprijini și difuza valori autentice consacrate ale literelor contemporane cum este cazul scriitorilor: Florentin Popescu, Victoria Milescu, Vilia Banța, Mihaela Oancea, Geo Călugăru, Traian Vasilescu, Bogdan I. Pascu și Vali Nițu. Dar și autori care au cu siguranță ceva de spus iar pentru Gabriel Dragnea, aplecarea asupra acestora, este un act de probitate profesională: Victor Pencu, Dan Florică, Alexandru Ghiță-Sașa, Corina Diaconescu, Diana Hristisean, Simona Anca Stoica și Alexandru Cazacu. Multe din aceste cronici-relatări fiind elaborate „la cald”, după sau pentru lansarea volumelor în librării, biblioteci și târguri de carte. Întâlniri unde autorul vine de fiecare dată cu o cultură critică, un anumit ritual și respect ce contribuie la prestația evenimentului.

Maniera în care înțelege să evoce manifestările

(continuare în pag. 103)

culturale unde adesea este și actor, este una imprimată de echilibru în relatare, subliniind și justificând importanța manifestării prin punerea în temă contextualizarea. prezența publicului și a personalităților invitate. Gabriel Dragnea este convins că lipsa evenimentului de acest tip, la fel ca lipsa jurnalistului care să-l comunice va duce la decăderea zonei așa cum ranforsarea culturală a acesteia pe termen mediu produce valoare adăugată arealului datorită eferescenței sociale generate. Iar spațiul, situat nu departe de capitală, aflat sub spiritul protector al familiei Bolintineanu, a dovedit aceasta în ultimii ani, devenind un loc al manifestărilor și intersecțiilor culturale. *Genius loci* bolintinean este adus în actualitate prin manifestări relevante la nivel regional și național. Modelul propus și înțeles și de autorități este de creștere și prin implicare culturală. Despre aceste evenimente și despre manifestările lor conexe (cluburi de istorie, rememorări sau patrimoniu local) vorbește Gabriel Dragnea aplecat dar și bucuros că astfel de fapte poate vor face ca „golul istoric” bacovian să nu se întindă.

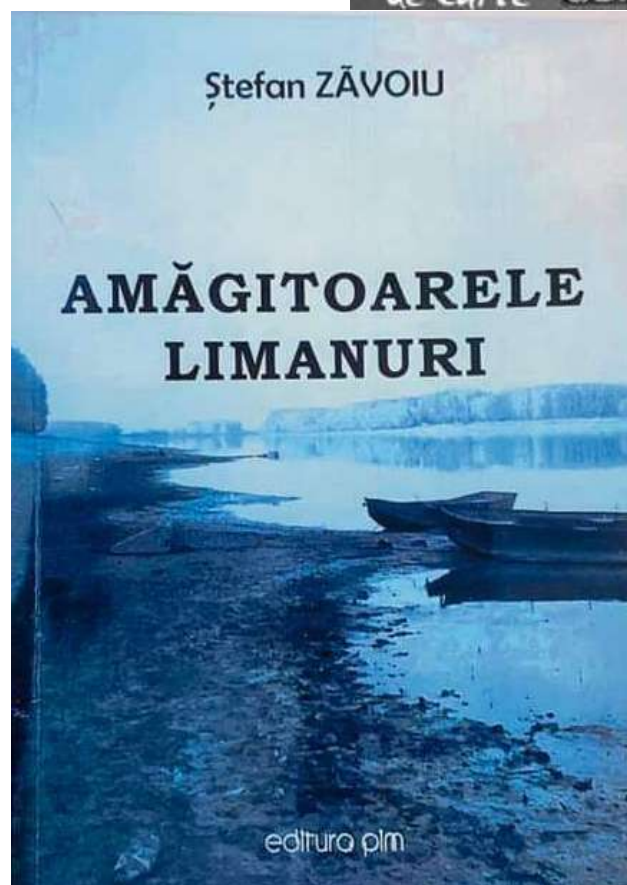
Fiind imersați într-un adevărat ocean de noutăți, fenomen clasificat de sociologi în mod ironic drept *infobésité*, o carte precum „*Însemnări din Sud*”, poate atrage atenția și mai ales interesul asupra capitalului cultural de care dispune un teritoriu și cum se poate valorifica el într-un folosul tuturor. Inteligența digitală uluitoare de care dispun noile generații ce văd jurnalismul în granițele sale fluide cu teme imbricate și conexiuni sociale, antropologice și religioase, poate deasemena afla din paginile acestui volum un punct de vedere multidisciplinar și o reconciliere cu lectura de adâncime. Prin aceste însemnări, domnul Gabriel Dragnea, datorită tenacității, entuziamului și eleganței este un brav scutier al frumoaselor agape culturale din Sud.

Constantin BEJENARU-BECO

Ștefan Zăvoiu - Prozatorul care simțind durerile veșniciei a văzut chipul morții

Încep nota mea de lectură cu câteva însemnări despre Ștefan Zăvoiu, Profesorul-scriitor, respectiv Scriitorul – profesor, eminent autor al cărților „*Histrion la gurile Dunării*” – Editura Ex Ponto, Constanța, 2005; „*Ego-Alter Ego sau Întoarcerea la Isarlâk*” - Editura Ex Ponto, Constanța, 2011; „*Caranfilii*” – Editura Pim, Iași, 2016. „*Amăgitoare limanuri*” este cea de-a patra Carte a autorului și a văzut anul acesta (2020) lumina tiparului la Editura Pim, Iași și conform eminentului nostru confrate, scriitorul canonic Marian Dopcea „în ea autorul a aflat puterea de a încerca să facă din propria viață literatură, pe de o parte monument funerar, pe de alta. Și... s-a născut „romanul de față!” Ghilimelele în ceea ce privește „romanul” sunt perfect îndreptățite, de vreme ce și eu – unul, după ce am citit

(a doua oară!) „*Amăgitoare limanuri*”, m-am dus cu gândul la „*Șotronul*” lui Cortazar și la Iulius Fucik, la tulburătorul, năruitor-înălțător devastatorul său „*Reportaj cu ștreangul de gât*”. Așadar, prin insolitele „*Limanuri amăgitoare*” carte care cuprinde două părți („*Vânturile, valurile... viața*” și „*CRISTI*”), autorul se relevă neliniștit și de fantomele trecutului bântuit. Un tragic posedat de vibrații celest contradictorii, logodit cu spiritul deschis, sociabil, dar și un maiestuos al Stânjenelului, respectiv Irisului – *Floarea venerată în Țara Soarelui Răsare* și nu numai. Dacă în prima parte a *Cărții* despre care facem vorbire, autorul se vedește a fi un scrib răstignit pe *Crucea* dintre armonie și instabilitate, în partea a doua sublim intitulată „*CRISTI*”, creionează o filă „*de foc*” dintr-un jurnal numai de sine știut cu virtuți scriitoricești de poem în proză, caligrafiat viforos, basoreliefat cu dalta, respectiv condeiul vieții în și pe palimpsestul de beznă, deloc voalat, al vieții și morții, cea de toate zilele. Ar mai fi de spus că pe alocuri limanurile lui Ștefan Zăvoiu, năruitor-înălțător amăgitoare, ating accente de clopot mitropolitan sau de pamflet hyperborean cu misiune evidentă de sanctificare. *Dixi!*

Gabi GABRINOV

Ghicitoarea

Încă de când am văzut casa veche și dărăpănată am avut un presentiment urât. Mi s-a făcut frică și am vrut să mă întorc din drum, dar durerea mi-a izbucnit în piept ca un morman de tăciuni aprinși de suflul vântului. Am intrat ușurel pe poarta de fier ruginită și am rămas o clipă în curte, ținându-mă cu ambele mâini de ghiveciul în care domnea o hortensie. Verișoara mea mă anunțase dinainte că femeii îi plăceau tare mult florile, așa că mă pregătisem conștiincios. Nici n-a fost nevoie s-o văd ca să-mi dau seama că era săracă. Numai casa prăpădită, cu tencuiala căzută și acoperișul găurit, îmi spuneau că n-o ducea prea bine, însă când ușa verandei s-a deschis și femeia a ieșit în prag, m-a cuprins mila.

Era veștedă ca o prună uscată, cu pielea neagră, strânsă în pliuri adânci. Avea degetele noduroase și umflate, cu venele proeminente, și mergea sprijinindu-se în baston. Pe cap purta o basma roșie cu ciucuri, la gât avea o salbă mică, finuță, cu monede înnodate pe franjuri roșii. Fusta verde, înflorată, mătura praful verandei, iar bluza cu mâneci lungi îi scotea în evidență trupul scorjit și subțire.

M-am apropiat cu pași cumpătați, fiindcă știam că era oarbă și nu voiam s-o sperii.

- Sărut mâna, i-am zis, sunt verișoara Lidiei. Am venit să...

- Da, fata mea, da, mi-a răspuns ea într-o suflare. Știam că vii. Hai încoace la mama, puică, intră!

Avea vocea blândă și tânără ca a unei femei în putere, ceea ce mi s-a părut bizar. Dacă aș fi fost și eu oarbă și i-aș fi auzit doar vocea, aș fi zis că stau de vorbă cu o femeie de seama mea. Am intrat în casă în urma ei, în holul îngust, deasupra căruia erau agățate mănunchiuri de ierburi legate cu ațe colorate. Mirosea a busuioc, salvie, mușețel și lavandă, dar între ele se strecura și o miasmă fină de mucegai. Părea că femeia avea toate florile câmpului și toate ierburile pământului atârinate de grinzi, puse la uscat. M-am strecurat abil printre ele, fiindcă eram mai înaltă decât ea și atingeam cu creștetul vârful mănunchiurilor care se scuturau pe paltonul meu.

- V-am adus o floare, i-am zis eu, mai mult pentru că nu știam unde să pun ghiveciul și voiam să mă eliberez de povara lui.

Femeia s-a apropiat și mi-a dibuit mâinile, iar când a simțit ghiveciul de plastic, a oftat prelung, ca și cum o povară grea i se ridicase de pe inimă. A pipăit petalele florii, mângâindu-le cu tandrețe, și mi-a răspuns:

- Ah, hortensie! Frumos. O hortensie tânără și frumoasă...

Mi-a înghețat pe loc sângele în vene, fiindcă nu știam

dacă vorbele ei aveau o dublă semnificație și, mai mult decât atât, mă speria faptul că reușise să-și dea seama ce fel de floare îi adusesem numai după ce-i atinsese petalele. Bătrâna a luat ghiveciul și l-a așezat pe o masă, în camera de zi, unde mai avea și alte flori.

- Nu-i cam întuneric să le țineți aici? m-a luat gura pe dinainte.

- N-ai grijă, puică, au destulă lumină, a încercat ea să mă liniștească, deși fiori de gheață îmi cutreierau spinarea; de unde să vadă ea câtă lumină primesc florile?

Bătrâna mi-a făcut semn s-o urmez în camera cealaltă, unde avea o dormeză veche, pe arcuri, și o masă mare, pentru șase persoane, cu picioarele răsucite spre exterior, frumos lăcuită și curată.

Pe masă avea un pachet de cărți și câteva pietre colorate. În colțul dinspre mieznoapte zăcea o sobă mică de teracotă, cu plită, iar lângă ea, se afla un dulap. Între ele, pe un taburet, era așezată o găleată de plastic plină cu apă. Pe jos avea mochete croșetate, murdare și zdrențuite. Era atât de cald în camera aceea că mi s-au aburit ochelarii pentru că am transpirat brusc. Femeia m-a invitat să mă așez pe dormeză, apoi a scos un ceaun din dulap, a turnat apă din găleată cu o cană de fier și l-a pus pe sobă. Nu se mai sprijinea în baston, pe care probabil că îl lăsase în camera cu florile, însă mișcările ei erau sprintene și vioaie.

- Să facem o cafea, a zis ea, cu vocea ei blândă, care îmi ridica părul pe ceafă.

Era ceva cu adevărat straniu în vocea ei. Nu numai că nu se potrivea cu restul trupului, dar părea înfundată, parcă răsună din depărtări, ca și cum vorbea cu vocea împrumutată de la altcineva, cineva care zăcea pitit într-un colț al casei, nevăzut. Cât timp ceaunul fierbea pe plită, și-a tras un taburet de sub masă și s-a așezat cu un oftat în fața mea.

- Ia să vedem...

Ochii ei orbi erau cenușii și reci, acoperiți de o păclă densă, ca spuma pe care o face laptele deasupra după ce dă în clocot, dar privea fix spre mine și își mișca ochii de la stânga la dreapta și de jos în sus, ca și cum chiar putea să mă vadă.

- Dă mâna la baba, puică. Ia să vedem...

Deși eram speriată și aveam îndoile, i-am întins palma. Femeia mi-a apucat-o cu ambele mâini, a pipăit-o, a mirosit-o, a învârtit-o și pe față, și pe spate, iar în final a zis:

- Da, am înțeles.

S-a ridicat apoi brusc și s-a ocupat de cafea, fără să vorbească. Am profitat de moment ca să-mi scot paltonul, fiindcă mi-era teribil de cald, și să-mi șterg ochelarii cu un șervețel rățâcit prin buzunar. După ce mi-a pus ceașca aburindă în față, s-a așezat din nou pe taburet și m-a poftit să beau. A băut în același timp cu mine, sorbind zgomotos. Ceașca era curată și cafeaua încă fierbinte avea un gust peste măsură de bun, ca și cum nu pusese numai cafea și zahăr la fiert, ci își pusese acolo toată dragostea și grija de care era capabilă. Îmi provoca milă și în

(continuare în pag. 105)

același timp mă uimea finețea gesturilor ei, chiar dacă îi tremurau degetele, chiar dacă sorbise din cafea. Avea un aer calm și stăpânit și părea o femeie veselă, în ciuda traiului mizer pe care-l ducea.

- Cine e L.? m-a întrebat deodată. Ai vreun L. în viața ta?

- Da, este...

- Nu-mi spune cine e, m-a întrerupt ea. L. ăsta e bărbatul tău. Unul din ei. Are un inel pe deget, așa văd, a zis ea, cu ochii îndreptați spre ceașca de cafea. E soțul tău, a declarat ea după o pauză. Da, sunteți căsătoriți, a zis, și a zâmbit către mine, afișând o dantură perfectă, cu dinți mărunți și curați, ca și cum abia îi răsăriseră ieri. Soțul tău, puica mamei, are mulți bani, are mașini, dar... are sufletul secăt de o mare durere. E o pricină la mijloc, tu știi care e.

- Da, am...

- Ssst! Nu-mi spune. Ți spun eu, puica mamei, că d'ăia ai venit la mine. Tu doar îmi spui dacă așa e sau nu, să nu mă uit greșit.

- Vă rog... am invitat-o eu, stânjenită, dar și intrigată.

Oare unde se uita și ce vedea? Găseam fascinant felul în care părea că citește printre bulele ce înotau în ceașcă, aproape ca și cum citea dintr-o carte.

- Aveți o pricină, voi doi. Soțul tău este și un pic bolnav, dar n-are legătură cu pricina. E ceva trecător, o să-i treacă, o să vezi. Dar, mai văd un bărbat, unul înalt și subțire, cu părul ca focul. Și el ar trebui să poarte un inel pe deget, dar l-a lepădat pentru tine. Așa e, puică?

- Da, i-am confirmat eu cu încredere.

Vorbea despre amantul meu, Gabriel. Era însurat cu una dintre colegele mele de la birou, cu Dana. De fapt, așa ne-am și cunoscut, prin intermediul ei. A venit într-o zi s-o ia de la lucru și Dana ne-a făcut cunoștință în fața sediului. Mașina mea era stricată, o aveam la service de câteva zile, și trebuia să iau autobuzul, dar Gabriel a insistat să mă ducă acasă, iar Dana a fost de acord. Săptămâna următoare ne-am întâlnit întâmplător la cumpărături. Eram singuri amândoi și ne-am oprit la vorbă, cu cărucioarele pline, în mijlocul magazinului. Avea un aer șarmant și fermecător, îi zâmbeau ochii când vorbea și pronunța cuvintele într-un fel aparte, rotunjind cu grijă fiecare silabă. Mi-a atras atenția obsesia lui pentru detalii. Era îmbrăcat impecabil, într-un costum vernil, avea cămașa apretată și cravată cu nod dublu strânsă până la ultimul nasture, primul pe care i l-am desfăcut câteva săptămâni mai târziu, în camera de hotel. S-a dovedit că obsesia pentru detalii nu-l părăsea nici în pat. Era un amant deosebit și am avut multe momente de extaz împreună de-a lungul celor doi ani de când ne cunoșteam.

- Bărbatul ăsta care nu e soțul tău te iubește din toată inima lui. Dacă l-ai pune, și mâine ar fugi cu tine în lume și nu s-ar uita înapoi. Dar tu nu te înduri de soțul tău.

- Așa e, am oftat eu. Nu-mi vine să-l părăsesc.

- Dar soțul tău știe că ești cu el.

- Știe?!

- Da, te bănuiește de multă vreme, văd aici. Dar nici el nu se îndură de tine. Ar vrea și n-ar vrea să te lase. Și el are pe alta, să știi. Uite, chiar aici, văd clar.

Eram atât de șocată încât, pentru o clipă, mi-a fost frică de vorbele ei, m-am temut ca nu cumva să fie

adevărate. Însă apoi m-am liniștit rapid, când mi s-a trezit rațiunea din lungul somn pe care-l dormea de la o vreme încoace. N-avea cum să fie adevărat ce-mi spunea ghicitoarea. Lucian n-avea cum să mă bănuiască, fiindcă nu-i dădusem niciodată de bănuț. Avea încredere în mine, mă credea orbește și nu pune niciodată întrebări, însă și eu aveam grijă să nu organizez escapade trase de păr. Cât despre a avea o amantă, mi se părea chiar absurd. Lucian era cel mai devotat soț din lume, n-ar fi avut nici orgoliul, nici îndrăzneala să mă înșele fără să vină să-mi mărturisească în secunda următoare.

- Să nu te miri, puică, fiindcă nu-i lucru de mirare. E legat de pricina voastră. Bărbatul tău, L., vrea și el un copil, iar tu ești stearpă, așa că așteaptă să vadă dacă rămâne ailaltă. Dacă o fi să rămână, are să te lepede pe tine și-are s-o ia pe ea, fiindcă sufletul lui arde după un copil.

De data aceasta mi-am înghițit cuvintele pe care voiam să le spun.

- Văd un copil aici, în ceașcă, și-a reluat femeia discursul, dintr-odată, coborându-și tonul vocii. Și e copilul tău, puică, dar el s-a născut deja. Uite, e mic acum, e cu mama lui care l-a născut. Dar el o să fie copilul tău... Auzi! Auzi, te strigă mamă! Pe tine te strigă!

Mi s-a făcut pielea de găină și mi-a tremurat ceașca în mână. Nu putea fi adevărat ce-mi zicea ghicitoarea. Și totuși, femeia vorbea cu atâta înflăcărare, că-i tremura salba de la gât de tare ce-i bătea inima.

- Dar Gabriel? El apare în viitorul meu?

- Puica mamei, apar mai mulți bărbați în viitorul tău. Uite, mai e un bărbat, S. Ții tare mult la el, dar e bolnav și o să-l piezi. Mai e un bărbat, A., pe care, tot așa, o să ți-l ia moartea. Mai sunt bărbați, dar văd că G. nu rămâne printre ei.

- Și-atunci, cum o să adopt copilul? am izbucnit eu. Nu pot să cresc un copil singură. Îmi doresc un copil, mi-l doresc din tot sufletul meu, dar vreau să-i ofer o familie! Nu pot să-l adopt de una singură!

Femeia și-a ridicat ochii din ceașca de cafea și a băut din ea, apoi și-a plimbat cafeaua prin gură, ca și cum încerca să-și curețe resturile de după masă, apoi a înghițit. Și-a luat un răgaz să-și tragă sufletul, apoi s-a cocoșat din nou asupra ceștii, pe jumătate plină.

- Bea și tu, altfel nu pot să văd, m-a îndemnat ea.

Am băut și eu și am așezat ceașca la loc pe masă cu degetele tremurând. Nu-mi venea să cred ce ineptii debita femeia. N-ar fi trebuit să mă iau după verișoara mea și să vin la ea. În fond, eu n-am crezut niciodată în magie sau clarvăzătoare sau astfel de basme. Numai că eram disperată să află dacă voi putea face până la urmă un copil. Acum că-mi aflasem răspunsul, ar fi trebuit să-mi iau haina și să plec, dar bătrâna nu-și terminase de înșirat talentele și voia să mă păcălească în continuare, să mă țină cât mai mult, probabil pentru ca la final să-mi ceară mai mulți bani.

(continuare în pag. 111)

Timur CHIȘ

Mirosul laptelui

Preotul Balea Ștefan privea pe geamul casei sale cum înflorește prunul.

Era a 50-a oară de când copacul, plantat în ziua căsătoriei cu Livia, "albea pe la tâmpile", cum îi plăcea se le spună nepoților.

Frigul de afară nu oprise înmugurirea crengilor și spera ca și anul acesta să poată mânca câteva poame lunguiețe.

Își îmbracă reverenda și rasonul pentru ultima oară. Trebuia să susțină ultima slujbă, în calitate de preot misionar, la Biserica săracilor din incinta Spitalului Municipal.

Cancerul avansat în oase, făcea ca drumul până la Biserișuța și înapoi să fie un chin greu de suportat și după 55 de ani de preoție, venise timpul să se odihnească. Mai ales că majoritatea colegilor lui de seminar muriseră în închisorile comuniste. Era ultimul preot în viață din Seminarul de la Oradea, promoția 1947.

Își puse la gât crucea, oferită în dar de episcopul Suciu la căsătoria sa și își încălță cu greu pantofii.

Apoi își luă servieta neagră, roasă pe la colțuri, unde avea biblia și câteva însemnări despre sărbătoarea de azi și anume celebrarea Sfântului Cuvios Iacob Mărturisitorul.

Leși din casă ușor, să nu o trezească pe Livia, soția și mama celor 5 copii ai săi.

Livia și-a petrecut viața ca profesor de biologie și profesor pregătitor pentru elevii ce doreau să urmeze Facultatea de Medicină din Cluj. Durerile picioarelor ei, umflate de drumurile străbătute în anii mulți de viață, petrecuți printre copii, le oblojea cu ierburi aromatice, culese de pe dealurile ce înconjoară Sighetul.

Așa că, după un tratament homeopat, durerile se atenuau puțin și putea să se odihnească.

Dar când Ștefan se pregătea de plecat la biserică, nu dormea, doar lăsa impresia că se odihnește. Se asigura că înaltul bărbat din viața sa nu a uitat ceea ce era necesar pentru a îndeplini condițiile ofiterii slujbei bisericești, în rit greco-catolic.

Pentru prima oară, în ultimii ani, nu voia să participe la slujba de duminică, deoarece știa că Ștefan o va repeta în casă, pentru familie, așa cum o făcuse în ultimii 50 de ani, chiar și în perioada când biserica era în ilegalitate.

Ștefan păși apăsător pe strada Mihail Kogălniceanu și apoi coti pe strada Pinteza Viteazu, până la Spitalul Municipal.

Aici deschise ușa micii bisericuțe unde, în ultimii 5 ani, slujea pentru a alina sufletele celor loviți de boli.

Aprinse lumina și intră pentru câteva minute în altar, pentru a se ruga la sticluța cu sângele amestecat a episcopilor martiri, ce au fost închiși în închisoarea de tristă amintire din Sighet.

Era printre puținii care avea această relicvă și se putea ruga la sângele martirilor, deoarece în spital se păstrase câteva fiole din sângele acestora.

După autopsierea cadavrelor, în morga spitalului din Sighet, câțiva credincioși greco-catolici recoltase câteva picături din sângele episcopilor, pentru a-i putea identifica, în cazul în care vreodată se vor deschide gropile comune din Cimitirul Săracilor.

Pe câțiva dintre episcopii martiri i-a cunoscut personal: episcopul Hossu, episcopul Suciu, și tocmai de aceea, după revoluție, luase câteva picături de sânge din fiolele abandonate într-un frigider vechi.

Prin minte îi treceau amintiri legate de absolvirea Seminarului Teologic de la Oradea, apoi căsătoria mult dorită de mama sa, pentru ca fiul ei cel învățat să aibă moștenitori, orele de predare împreună cu soția sa Livia, la Liceul Greco-Catolic din Carei. Din păcate au fost doar doi ani de liniște, în 1948 Biserica Greco-Catolică fiind trecută în ilegalitate.

A trebuit să se întoarcă în Sighet și pe un teren, dăruit de către soacra sa, a construit o casă mică. Pentru a-și întreține familia s-a angajat la o antrepriză de construcții de drumuri.

Uneori ofițerii de la Securitate îl convocau, în sărbătorile legale sau duminica, pentru a face curat în celulele episcopilor greco-catolici și mai ales să cunoască condițiile de viață din închisoare și să îi înfrângă puterea credinței.

Știa că va veni vremea când va reveni în altar, dar pentru a-și susține familia (sosise pe lume și primii săi doi copii), începuse cursurile Facultății de Matematică din București, la fără frecvență.

După 5 ani de drumuri săptămânale la Cluj și finalizarea studiilor universitare, obținuse un post de profesor la Școala Pedagogică din Sighet.

Era din nou între tineri. Îi pregătea pe aceștia în științe matematice, pentru a nu fi nevoit să discute despre politica partidului în ceea ce privește biserica, iar duminica ținea slujbe în casă, doar el și cu soția, pentru a nu exista posibilitatea de a fi pârât la securitate. Uneori, pleca prin sate, la câte un definitivat, unde mai spunea câte o rugăciune la masa de după lecția susținută de candidatul la obținerea gradului didactic.

Și speranța revenirii în legalitate a Bisericii Greco-Catolice a apărut, odată cu declanșarea Revoluției de la București din 1989.

După 41 de ani de comunism, biserica s-a reinființat, el reușind să refacă comunitatea greco-catolică din Strâmtura. Își dorise să înceapă în acest sat, deoarece aici mai erau câțiva din foștii săi elevi și mai ales câțiva bătrâni, care mai păstrau ritul greco-catolic în sânge.

De asemeni în zonă era înmormântat și fostul său prieten, călugărul clandestin Ioan, care în anii comunismului își construise un altar în munte.

După câțiva ani de slujire, a predat cheile bisericii și salariul aferent, unui preot tânăr, care avea și familie de întreținut.

S-a retras în micuța și cocheta bisericuță a spitalului din Sighet, fiind mai aproape de casa sa și de bolnavii trupești, rezidenții spitalului din Sighet, cărora voia să le aline atât durerile trupești, cât mai ales cele sufletești.

Își îmbracă hainele de slujbă, aprinse lumânările și începu să rostească rugăciunile mulțumirii lui Isus și Sfintei Maria pentru bucuria de a mai sluji odată la picioarele lor.

(continuare în pag. 107)

În bisericuță se adună câteva persoane, majoritatea îmbrăcate în halate plușate, care confirma statutul de bolnavi ai spitalului. De asemenea, câteva asistente care asigurau permanența spitalicească, asistau și ele la slujba domniei sale.

Când îi scrută cu privirea sa pe participanții la slujbă își dădu seama că românii îmbătrânesc în boli și suferințe. Pe majoritatea îi știa de la spovedaniile făcute la capul patului de spital.

Doar o doamnă, elegant îmbrăcată și cu doi copii mici lângă dânsa, era noutatea din auditoriu.

După cuvântul de învățătură și pridesnele cântate de către toți participanții, slujba s-a încheiat în aplauzele asistentei, majoritatea știind că este ultima prezență a preotului Balea în această clădire.

De săptămâna viitoare porțile se vor închide până când un alt preot pensionar va lua locul preotului Balea, bisericuța nefiind de parohie și deci nu se putea asigura un salariu decent pentru preotul paroh.

Fiecare participant luă din mâna preotului Balea ultima lingurița cu vin și bucata de pâine nedospită, sângele și trupul lui Isus, apoi se înfruptă cu fructe oferite de către cantina spitalului.

-Bună ziua, domnule profesor, se adresase preotului frumoasa doamnă. Sunt Ioana din Glod, eleva dumneavoastră de la Liceul Pedagogic. Am fost promoția 1984.

Părintele Balea încerca să își aducă aminte chipul adolescentin al doamnei din fața sa, dar era greu. Trecuse peste 5.000 de copii prin fața sa în perioada de directorat și profesorat din Liceul Pedagogic.

-Mi-ați salvat viața când miliția v-a cerut să mă dați afară pentru vagabondaj. Ați pus cheazășie postul dumneavoastră pentru recuperarea mea.

Acum își aduse aminte acel eveniment nefericit. Într-o dimineață friguroasă de toamnă, un ofițer de miliție a adus în biroul său o tânără domnișoară, îmbrăcată cu o fustiță scurtă și cu o jachetă subțire, ce îi lăsa să i se vadă mici petice de piele albă printre găurile acesteia.

-Tovarășe Director, tovarășa de față a fost depistată în căminul de nefamiliști de la fabrica de mobilă, într-o cameră cu mai mulți tineri. Era băută și dansa pe muzica dată cu sonorul tare, la ora 2 noaptea. Nu îi lăsa să se odihnească pe tinerii muncitori din celelalte camere. Trebuie exmatriculată și internată la un centru de corecție muncitorească, îi transmisese cu voce tare milițianul din fața sa.

Profesorul de la acea dată îi privise ochii triști ai fetei și știa din propria experiență că adolescenții bravează, ori pentru a se impune în ochii părinților ori în ai iubiților.

-Știți, tovarășe locotenent Ionescu, fata este foarte bună la învățătură. Are numai de 10 și ar fi păcat să o trimitem la școala de corecție, fiindcă am crea un infractor nou.

Știa și Miliția că Școlile de corecție sunt academii de viitori infractori.

-O să discut purtarea ei retrogradă în fața consiliului profesoral și a colegilor săi și cred că vom da o lecție bună de purtare socială și de evitare a comportamentului nedorit. De astfel știu că și dumneavoastră mai mergeți uneori în căminul de fete de la Fabrica de confecții și nu cred că șefii dumneavoastră ar trebui să vă trimită la Școala de corecție. Totodată eleva mea a fost

în cămin la fratele ei și a rămas la sărbătorirea zilei de naștere a acestuia. Nu cred că este o fată de moravuri ușoare, fiind elevă la acest prestigios liceu.

Pus în fața acestei tirade despre bun simț și responsabilitate, tovarășul locotenent a lăsat fata în biroul directorului, luând o semnătură pe ordinul de serviciu și de asemeni angajamentul directorului că fata se va îndrepta.

-Domnișoară, cred că este timpul să te maturezezi. Este a treia oară când vii în biroul meu. Este păcat de tinerețea ta. Crezi că Sfânta Maria ar fi putut să îl nască pe Isus dacă se ducea la chefuri și mai șprițuia câte un lichior de proastă calitate, adus pe sub mână din Slatina de peste Tisa. Eu zic să finalizezi liceul și apoi, dacă îți dorești o viață ușoară, în chef și distracție, nu ai decât să faci acest lucru. Dar nu uita că lov a avut de toate și a rămas singur și cu pelagră pe picioare, fiind abandonat de toți prietenii de pahar, după îmbolnăvire. Cred că părinții tăi au înțeles că ești o fată bună și nu trebuie să le atragi atenția asupra ta. Ioan a dorit ca lumea să fie după purtarea sa și a atras atenția lui Irod, care i-a tăiat capul. Cred că în acest moment trebuie să îți maschezi comportamentul, de la fata răzvrătită, la tânăra muncitoare, pentru a nu fi deportată într-un centru de corecție, unde îți vei închide toate drumurile viitorului. Ia această carte și după ce o citești, ține-o printre cărțile tale de școală.

Îi oferise o broșură primită recent din Italia despre activitatea unei albaneze, care devenise călugăriță în India, Maica Tereza, și un rozariu - avea de obicei în buzunar astfel de cadouri, mai ales pentru copii răsvrățiți.

Cartea, frumos editată de o editură din Bologna, descria prin poze și o scriitură elegantă și ușor de citit de către adolescenți, viața plină de privațiuni a acestei timide, dar plină de vitalitate, Tereza din Calcutta.

Nu o mai întâlnise pe fată, decât la absolvire, deoarece nu era profesor la acea clasă.

Terminase printre primele Liceul Pedagogic și se înscriesese la Facultatea de Matematică din Cluj. Apoi pierduse orice legătură cu dânsa, ea fiind dintr-un sat unde el, profesorul Balea, ajungea rar.

Acum era în fața sa, trecută de prima tinerețe ușor plinuță și cu doi copii de vârstă școlară.

-Sunt nepoții mei, domnule Profesor. Am dorit să cunoscă pe cel ce le-a dat cartea despre Tereza din Calcutta. Știți, acel moment din biroul dumneavoastră mi-a salvat viața. Am terminat Facultatea de Matematică și am profesat într-o comună de lângă Cluj. În facultate m-am căsătorit și am născut o fetiță deosebit de frumoasă. I-am dat numele Livia, după cel al soției dumneavoastră. După revoluție, am plecat împreună cu soțul în Italia la un liceu unde am început din nou să predau matematica. Din păcate, acum cinci ani soțul meu s-a îmbolnăvit și a plecat la domnul. Fetița mea a absolvit Facultatea de medicină și mi-a oferit șansa de a fi bunică. Înainte de a muri, soțul meu, absolvent de

(continuare în pag. 108)

asemenea al Liceului Pedagogic, m-a rugat să duc la Medjugorje rozariul oferit de dumneavoastră. Acolo în rugăciuni mi-ați apărut în fața mea și am hotărât să vă ofer suma necesară să faceți această excursie, chiar și cu o ambulanță privată dacă este nevoie. Ați fost îngerul meu păzitor.

După ce a spus vorbele de mai sus, doamna s-a așezat în genunchi și i-a pupat mâna Preotului Balea.

Speriat, preotul și-a retras mâna repede, nefiind de acord cu acest obicei. I se trăgea de la mama sa, care nu accepta să îi fie pupată mâna și nici să pupe mâna preoților. Spunea că Isus nu a avut timp să își odihnească mâinile și să-i fie pupate în fața celor mulți, fiindcă trebuia să muncească.

Își dorea mult să meargă la Medjugorje, dar starea de sănătate nu îi permitea. Și, de astfel, Ștefan, fiul său medic, nu l-ar fi lăsat.

Dar posibilitatea de a merge cu o ambulanță sau o mașină mai comodă, față de un autocar plin de credincioși și cu spațiul dintre scaune îngustat pentru a face cursa rentabilă, îi crea în suflet o speranță că poate să se roage la picioarele Sfintei Maria și să-i cunoască pe cei ce au avut-o în fața lor, copiii martori la aparițiile Sfintei.

Așa că a acceptat oferta Ioanei, fără a întreba familia.

La o săptămână de la ultima slujbă s-a pus în mișcare pentru a vizita Medjugorje și a se ruga în marea catedrală construită în acest sat creștin dintr-o mare musulmană.

Mașina, destul de comodă, un microbuz în care mai erau câțiva preoți catolici, cunoscuți lui Balea, îl preumblă pe la Carei, unde se opri să spună o rugăciune în amintirea anilor de directorat, apoi străbătură pusta maghiară și terenurile arse de soare din Serbia.

Noaptea, pe la 12, ajunsese în Medjugorje și se cază la Casa preoților.

Dimineața, la ora 5, după un mic dejun frugal și o cafea turcească tare, intră în biserică să asculte liturgia dedicată preoților și lucrătorilor din Biserica catolică. Era alături de mulți preoți îmbătrâniți de atâta rugă. Celebrantul îl rugă să spună câteva cuvinte despre Sfânta Maria, fiind singurul preot greco-catolic din adunare.

-În sufletul meu, Sfânta Maria a fost cea care a călăuzit speranța renașterii Bisericii Greco-catolice. Mulți ani m-am întrebat dacă dorința ei de a se redeschide această biserică va fi realizabilă în viața mea, sau va trebui ca și moștenitorii mei să aștepte. Sau dacă noi, ultimii preoți, vom celebra, cândva, în libertate. Iată că acest dezidar s-a realizat și doamna sufletului meu, Sfânta Maria, există, dar niciodată nu am simțit mâna ei asupra mea, ci doar asupra bisericii. Oare voi simți prezența sufletului domniei sale în sufletul meu, au fost cuvintele în latină spuse de Preotul Balea.

În momentul când a coborât de la altar, a simțit în gură dulcele gust al laptelui de mamă.

A privit speriat în jur să vadă dacă s-a schimbat atitudinea oamenilor din jurul său după discurs.

Un miros plăcut de lapte de mamă a cuprins biserica și preoții aveau lacrimi la ochi.

Sfânta își făcuse prezența simțită.

P.S.

- Tată, ți-au sosit analizele. Sunt foarte bune. Cancerul a stagnat și a intrat în remisie.

Vocea lui Ștefan îi suna în minte preotului Balea.

S-a întors din pelerinaj cu speranța de a reda familiei fericirea trăirii ultimilor ani din viața domniei sale.

Cancerul a stagnat și, dacă la începutul pelerinajului mai avea 6 luni de trăit, după întâlnirea cu Sfânta, viața s-a prelungit cu încă 2 ani.

A fost perioada regăsirii spirituale și familiare.

În finalul acestei povestiri, scriitorul poate afirma, fără tăgadă, că:

- laptele de mamă este cel ce dă putere lumii.

- Sfânta a ocrotit pașii Ioanei din Glod și a tuturor mamelor din lume.

- bolile sufletului și trupului sunt crucile din spatele nostru.

Nu știm când Sfinții ne trimit semne ale prezenței lor în viața noastră, dar știm că sunt alături de noi.

Fiecare are un sfânt protector.

(urmare din pag. 99)

și noi din ce avem!

- Nu, unchiule! Am pachetul neatins, că n-am putut să mănânc de griji. Vă mulțumesc din suflet că m-ați salvat! Dar... aș vrea să mă duc după ȋiganii mei, să văd ce au făcut.

- Du-te, omule, acasă și lasă-i în grija Domnului! Dacă nu s-au interesat de dumneata până acum, nu este cazul să te mai interesezi de ei. Cine știe pe unde or fi în momentul acesta.

- Dar, poate au găsit porci și...

- Aoleu, măi omule, măi, ce ți-am spus eu? Mi-am bătut gura degeaba?

Mototolea îl privea cu fața de bovină disperată, parcă i-ar fi căzut tunul mult visat în băltoaca din care ieșise.

- Așa-i, începu să facă scheme cu sughițuri Mototolea, dacă așa a fost să fie... Totuși, cum să vă mulțumesc, bă, frățiorilor?

- Du-te, omule, în drumul tău! insistă moș Ion cu milă, văzându-l cât de jalnic este. Dacă vrei să ne mulțumești, ajută-i pe cei întâlniți în cale. Și în caz că ȋți cer ajutor, ajută-i! Bătrâni, copii, soldați, oameni sărmani, du-i cu mașina unde-ȋi cer, nu le lua bani că sunt niște prăpădiți.

După ce a plecat Mototolea, Vasile Curcă nu se lăsă până nu i-o trânti bătrânului:

- Bă, da' fraier mai ești, moș Ioane! Crezi tu că nemernicul ăsta de nătăfleț n-o să le ceară, sau va refuza banii de la sărmanii pe care îi ia pe drum? Păi ce, el n-are cheltuieli cu benzina? Habar n-ai de economia de piață! Tot mai crezi că oamenii sunt fraieri ca tine?

- Ce să fac, mă, Vasilică? Tot mai cred, șopti moș Ion, cu ochii pierduți după mașina lui Mototolea.

Paula BÂRSAN**Elysium**

Așa ne-am cunoscut noi
 Aflându-ne pe aceeași axă în hartă, nu ne-am știut.
 Somnambuli,
 Respirăm electric
 Împărtaşind o bucată de cer.
 Același număr în coincidența
 Pe zona tangentă,
 Cu ieri mai aproape ca azi
 Cerea să ne trezim,
 Să ne cunoaștem.
 Fără să știe ce alizeu de trăiri
 Va bate în viața mea.

Neîncremenire

Sabie, iubesc să scrijelesc cu tine
 Plânsetele în cimitir.
 Insinuantă splendoare cultiv
 Peste tristețe.
 Sărut tigrul înfometat
 De iubire și-l strig,
 Lacrimă-l vărs, elegie.

Adierea ta

Vântule, m-ai îndrăgostit.
 Sunt un om dezvelit spre-ncolțire,
 În orizont rodesc infinit,
 Să mă culegi din setea de stea.
 În pleata mea, sipet de vrere,
 Adun despletirea-ți,
 Dau pagina,
 Din sublim spre putere.

Atelierul speranței

Te urzesc în fire alese,
 Te țeș în gherghef,
 Pictând în geană miraj.
 Covor cu flori modelate, coapte,
 Strivite păcate, aruncate,
 Să le călcăm împreunându-ne-n pași.

Trezire

Niciodată, nu e pământesc
 Mă dor nuanțele lui
 Mă strâng în contur apele-i.
 Doresc încă o dată
 Cosmosul tău să-l deschid
 Să-ți cuprind nemărginirea,
 Să boltesc gând.

Contrast

Semințele anotimpului meu
 Săgeată fără arcaș.
 Dăinui revărsarea vioară,
 Topesc încordatul arc în arcuș
 Și-l duc traforând primăvară.

Grăbește-te

Visez la o mare de dor,
 Ascult pescărușul flămând din inima mea.
 Se zbate în chinuri să iasă la mare,
 Să se adape cu emoția mea.
 Dar nu știe că al său chin va înceta
 Odată cu iubirea ta ce mă va-mbrăca,
 Cămașă albastru poplin,
 Confort peste mine
 În diminețile de interior acum reci.
 El zbate infinit din aripa sa,
 Îl simt cum mocnește doinit.
 Ai grijă să vii cât încă respiră.
 Te-aștept!

Imaculare

Această zăpadă ce curge
 Să fie în stare să lupte cu
 Despletitele umbre ce-aleargă
 Nebune în bemolul inimii tale?
 Să șteargă în sunet țipătul nenăscut
 Ce luptă să iasă dintr-a sa solitudine nervoasă
 Ce-apasă în carne și oase?
 Să spargă gheața-n fisură,
 Să iasă lacrima-n iarnă,
 Un zbor să respire inima ta de fecioară,
 Ca ea să salte în focuri ascunse, tânjite,
 numai de tine știute?
 Of, omule mic, omule mare,
 Același om și-o mare-ncercare,
 Inima ta grațioasă
 Așteaptă s-o cânti la vioară.
 Ea e arcușul de seară ce cântă zăpada-n
 mormane,
 În stive de țurțuri,
 Ca să coboare-n etaje neîncrederea ta.
 Și-abia așteaptă să spargă gheața pișcată
 O coardă ciupită, bastardă cu inima ta,
 Spre curaj.

Constantin BIDULESCU

CELE 10 PORUNCI PARADOXALE
(VERSIFICATE DE MINE)

Cele 10 porunci paradoxale au fost scrise de către Kent M. Keith, pe vremea când avea 19 ani și studia la Colegiul Harvard. Au fost apreciate chiar și de către Mama Tereza și au făcut înconjurul lumii.

Întrucât gândurile acelui tânăr erau încărcate de o forță extraordinară, "Cele 10 porunci paradoxale" au ajuns să fie cunoscute în toată lumea. Acestea au fost publicate pentru prima dată în anul 1968.

1. Omul este egocentric și nerezonabil
De multe ori illogic, chiar și incapabil,
E mult prea târziu să-l iubești postum,
Oricum, iubește-l acum!

2. Dacă bine faci de timpuriu
Oamenii te-acuză mai târziu
De motivații mult prea egoiste.
Oricum, binele mereu să persiste!

3. De ai succes, vei câștiga prin ani
Prietenii falși și adevărați dușmani
Și chiar de ești acuzat de exces,
Oricum, fii om de succes!

4. Astăzi binele prestat
Măine tot va fi uitat,
Mergi mereu pe-același drum,
Și fă bine, chiar oricum!

5. Onestitate și multă franchețe
Te fac vulnerabil de la tinerețe,
Chiar de ți se pare că este un leș,
Oricum, fii onest!

6. Și cei mai mari bărbați sau femei
Cu cele mai mărețe idei
Pot fi răpuși de novici
Cu mințile cele mai mici.

Chiar de există vreun pizmăreț,
Oricum, gândește măreț!

7. Pe cei nepopulari, lumea îi simpatizează,
Însă pe cei populari adesea îi urmează.
Chiar de sunt mai mici sau nițel mai mari
Oricum, luptă pentru nepopulari!

8. Poți distruge într-o noapte ce-i beteagă
Ceea ce ai construit o viață-ntreagă.
Chiar de amintirea tot te chinuiește
Oricum, tu construiește!

9. Asta nu-i de ieri sau de-acum,
Așa sunt unii oameni făcuți
Te vor ataca, chiar de-i ajuți.
Ajută-i pe oameni, oricum!

10. Dă lumii ce-ai mai bun în viață
Și vei primi un pumn în față.
Iar sfatul care nu prea pare oportun,
Oricum, oferă lumii tot ce ai mai bun!

Aurel SCARLAT

Biserica

Biserica stă impasibilă,
Nu și-a pierdut enoriașii.
Natura intangibilă
Spre ea le-ndrumă pașii.

Discul

Discul de foc, neostenit,
Udă cu ploi termale
Globul lui Atlas, răstignit
Pe umerele sale.

Lauda

"Lauda de sine nu miroase-a bine",
Spune proverbul românesc,
Biblică interpretare
Pentru cei ce se sluțesc.

Pădurarul

Pădurarul birocrat
Are funcție profitabilă,
Îi vin bani automat
Pe cale... contabilă.

- Văd o năpastă mare în calea ta, puică, o încercare grea. Are să vină când te aștepți mai puțin și-are să-ți usuce sufletul. Trebuie să te păzești. Crezi în Hristos?

- Nu, am răspuns eu, pufnind în râs.

Trebuia să mă aștept la așa ceva, numai că n-am gândit situația până la capăt. Am început să devin nervoasă și să-mi doresc să ies cât mai repede pe ușă. Mi se părea că mă strânge casa, aveam senzația că mă sugrumă pereții, că se apropie de mine fără să se miște de pe loc. Și îmi era foarte cald.

- În rest, văd, sunt toate bune. Ai să ai bani cât să nu poți duce. Ai să faci avere, are să ți se ducă numele departe. Părinții tăi au să trăiască viață lungă...

- la stai așa, am repezit-o eu, furioasă. N-ai zis mai devreme că vezi în viața mea un bărbat la care țin mult, un S? N-ai zis că o să moară? S e tata, Sorin. Și e bolnav, are cancer. Și da, țin mult la el, dar sunt conștientă că e cu un picior în groapă. Îmi spui minciuni!

- Nu te supăra, puica mamii, eu îți spun numai ce văd, s-a apărât ea cu glasul moale, de parcă într-adevăr încerca să mă convingă că nu era nici într-un chip vinovată de absurditățile pe care mi le înșira.

- Dar ești oarbă!

Am sărit în picioare, turbată de furie. Nu eram supărată pe femeie că mă înșela intenționat cât eram supărată pe mine că mă dusesem singură direct în capcana ei. Mi-am luat haina, am scotocit în buzunar grăbită și am aruncat cincizeci de lei pe masă, apoi am ieșit din casă, trântind ușa în urma mea.

Aerul rece de afară, tare și tăios, mi-a răsculat porii. Transpirasem din cauza căldurii de la sobă, iar acum îmi îngheța spatele. Am traversat strada călcând apăsând și imediat ce am ajuns la mașină, mi-am aprins o țigară. Mi-am verificat în grabă telefonul. Aveam câteva mesaje de la Gabi, două apeluri pierdute de la Lucian și câteva mail-uri de la lucru. Am tras câteva fumuri în piept cu sete, cu ciudă, ca să mă răzbun pe mine fiindcă venisem la ghicitoare și-o lăsasem să mă aburească și să mă ducă de nas cu prostiile ei. Mi se părea ciudat, totuși, fiindcă verișoara mea mi-o recomandase ca fiind autentică. Se jurase că femeia nu juca teatru și că citea de-adevăratelea. Prostii, desigur. Chiar era să le cred.

Tocmai când mă pregăteam să pornesc mașina și să plec, m-a sunat Lucian. I-am răspuns iute, pe un ton care să-i dea de înțeles că mă deranja.

- Iartă-mă, Laura, nu te rețin prea mult. Știu că ești ocupată, probabil cu Gabriel. Voiam să te anunț că ți-am lăsat actele de divorț pe masă, în bucătărie. Dacă mai treci pe acasă săptămâna asta, să le semnezi. Iubita mea e însărcinată și o să mă mut la ea momentan, până se finalizează divorțul și vedem cum împărțim bunurile...

*Moș Crăciun cu plete dalbe
A sosit de prin nămeți
Și aduce daruri multe
La fete și băieți.*

*Din bătrâni se povestește
Că-n toți anii, negreșit,
Moș Crăciun pribeag sosește
Niciodată n-a lipsit.*

*Moș Crăciun cu plete dalbe
Încotro vrei s-o apuci
Ți-aș cânta Florile dalbe
De la noi să nu te duci!*

Moș Crăciun, Moș Crăciun!

Bucuria fulgilor de nea, ca și amintirea copilăriei, ne poartă pe aripi de vis spre o lume plină de jucării și lumină. Moș Crăciun s-a născut demult, acum multe sute de ani, nici nu mai vrem să știm când și unde anume. Dar, ca o magie, apare în fiecare an în clinchetul suav al zurgălăilor.

În seara de Ajun cadourile de sub brădulețul împodobit și zăpada proaspăt așternută ne descrețesc frunțile. Cei mici se bucură de Lumina care coboară din cer. Crăciunul este o Sărbătoare a Vieții pe pământ.

La mulți ani, 2023!

COMUNICAT DE PRESĂ

„Romeo și Julieta la Mizil” - ediția a XVI-a
Înscrieri pe www.romeojulietalamizil.ro

„- Sire, tot s-a făcut pentru alte orașe; pentru Mizil, nimic! Noi n-avem reședință de județ, n-avem tribunal, n-avem episcopie, n-avem regimentul 32, n-avem liceu, n-avem facultate de medicină, n-avem teatru național, n-avem pod peste Dunăre - n-avem nimic, nimic, sire!” (I.L. Caragiale, *O zi solemnă*)

Pentru Festivalul internațional de Poezie și Epigramă „Romeo și Julieta la Mizil”, ediția a XVI-a, înscrierile se fac până pe 20.12.2022 pe www.romeojulietalamizil.ro, unde este formularul de înscriere sau prin poștă, pe adresa: Bădicioiu Laurențiu, L.T. „Grigore Tocilescu”, str. N. Bălcescu, 111-113, Mizil, Prahova, cu mențiunea *Pentru Festivalul internațional „Romeo și Julieta la Mizil”, ediția a XVI-a*. Pe internet, materialele se trimit într-un document word denumit cu motto. Se va scrie cu TNR, font 11 și diacritice; fără sublinieri/intervenții. Prin poștă, materialele au motto pe plic. În plicul mare va fi altul închis, având scris pe el același motto. Se menționează numele, secțiunea, titlurile textelor, e-mailul, adresa, numărul de telefon, ocupația.

Festivalul are două secțiuni: una destinată adulților, cu două subsecțiuni: 1) **Epigramă**, la care se trimit patru epigrame, dintre care una are ca temă impusă **O zi solemnă*** (de I.L. Caragiale) 2) **Poezie**, la care se trimit trei poezii, dintre care una trebuie să aibă elemente de prozodie și cealaltă este destinată elevilor, având aceleași subsecțiuni și aceleași reguli. Pot participa tinerii români... de orice vârstă de pretutindeni (peste 14 ani)

***Epigramiștii se vor inspira din cunoscuta schiță caragialiană, care are ca temă orașul Mizil.**

REGULI:

- 1.1. Oricine va înscrie un text ce nu-i aparține (sau conține părți copiate) va fi descalificat
- 1.2. Oricine va trimite un text/texte publicate/postate până la data afișării rezultatelor va fi descalificat
- 1.3. Oricine va trimite un text/texte cu care a participat la alte concursuri literare va fi descalificat
- 1.4. Organizatorii pot descalifica, fără preaviz, concurenții care nu dau dovadă de bun-simț, respect și decență
- 1.5. Organizatorii își declină responsabilitatea când un terț preia textele în vederea folosirii lor ulterioare
- 1.6. Organizatorii vor publica/posta ulterior textele participanților în antologia festivalului, pe site sau în alte materiale conexe festivalului fără a mai cere acordul participanților.

Premiile sunt de 4000 de lei la ambele secțiuni.

Clasamentul va fi publicat pe

www.romeojulietalamizil.ro

în perioada 24-25 ianuarie 2023.

Festivalul este susținut de Fundația Culturală „Romeo și Julieta la Mizil”, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Consiliul Județean Prahova, Primăria Mizil și Consiliul Local.

La festival au fost prezenți: Solomon Marcus, Mircea Ionescu Quintus, Ioan Aurel Pop, Ștefan Cazimir, Nicolae Dabija, Mihai Cimpoi, Valeriu Matei, Vasile Tărășanu, Arcadie Suceveanu, Dan C. Mihăilescu, Teodor Baconschi, Alexandru Mironov, Daniel Cristea-Enache, Corneliu Leu, Lucia Olaru Nenati, Mircea Dinescu, George Corbu, Dan C. Lupescu, George Stanca.

Parteneri media: Radio România Actualități, Agerpres, TVR, Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, Literatura de azi, Epigrama, CD Press, Terra Magazin, Buc Press, Gazeta de Herța, Ziarul Prahova, Prahova TV, Linia întâi, Ziarul de Vrancea, Făclia, Leviathan, Vatra veche, Radio Prahova, Bună ziua, Iași!, Radio Cernăuți, BucPress, Telegrama, Incisiv de Prahova, La Punkt, Jurnalul Bucureștilui, Satiricon de Cluj, Gazeta de Chișinău, Diez, Gazeta Oltului.

Coordonatori: Laurențiu Alexandru Bădicioiu, Victor Minea, Claudiu Remus Minea și Cristiana Daniela Bădicioiu.

ÎNSCRIEREA ÎN CONCURS E DOVADA ACCEPTĂRII REGULAMENTULUI ȘI OBLIGATIVITATEA RESPECTĂRII LUI!

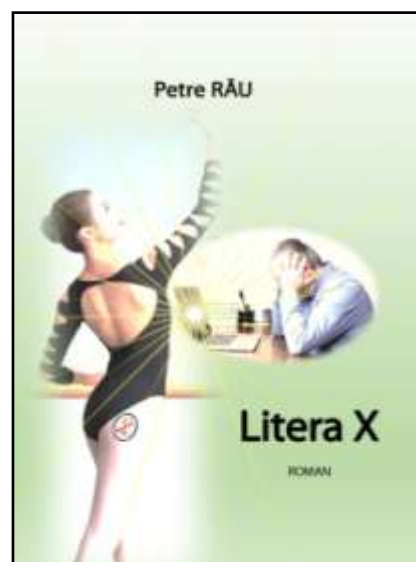
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Gelu Ciorici - Șipote – Altitudinea 33
Ed. Noduri și Semne, Galați, 2021

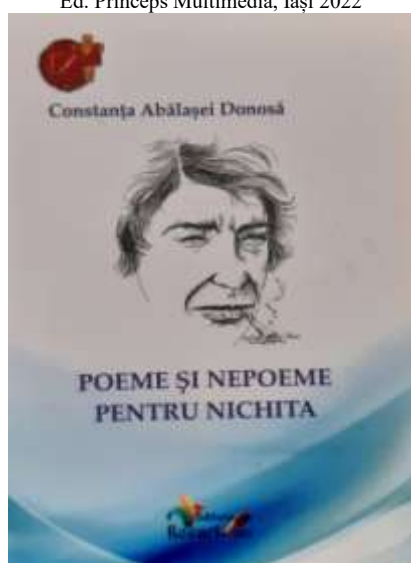
Constantin Oancă – La trecerea stelei
Ed. Princeps Multimedia, Iași, 2022

Petre Rău – Litera X (roman)
Ed. InfoRapArt, 2022

Olimpia Sava – Paronime, Ed. A II-a
Editura Olimpias, 2022

Constanța Abălășei-Donosă – Poeme și nepoeme
pentru Nichita, Ed. Rocart, 2021

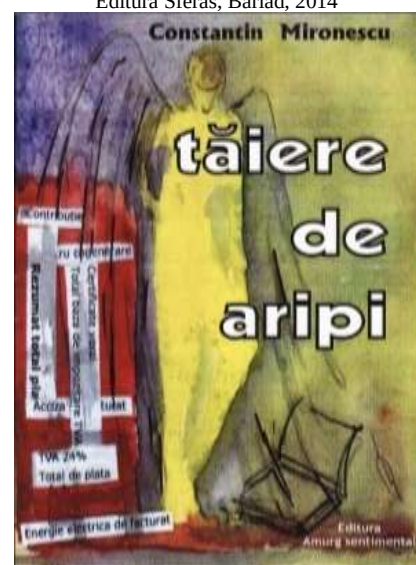
Vasile Sevastre Ghican – În fața cerului
Editura Sferas, Bârlad, 2014

Olimpia Sava – Sfinții sărbătoriți în luna
februarie, Vol. XIV, Editura Olimpias, 2022

Olimpia Sava – Sfinții protectori, Vol. XVIII,
Editura Olimpias, 2022

Constantin Mironescu – Tăiere de aripi
Ed. Amurg sentimental, 2014

BOEMA

www.boema.inforapart.ro